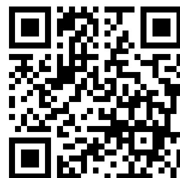
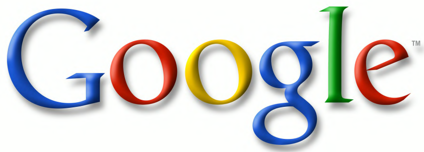
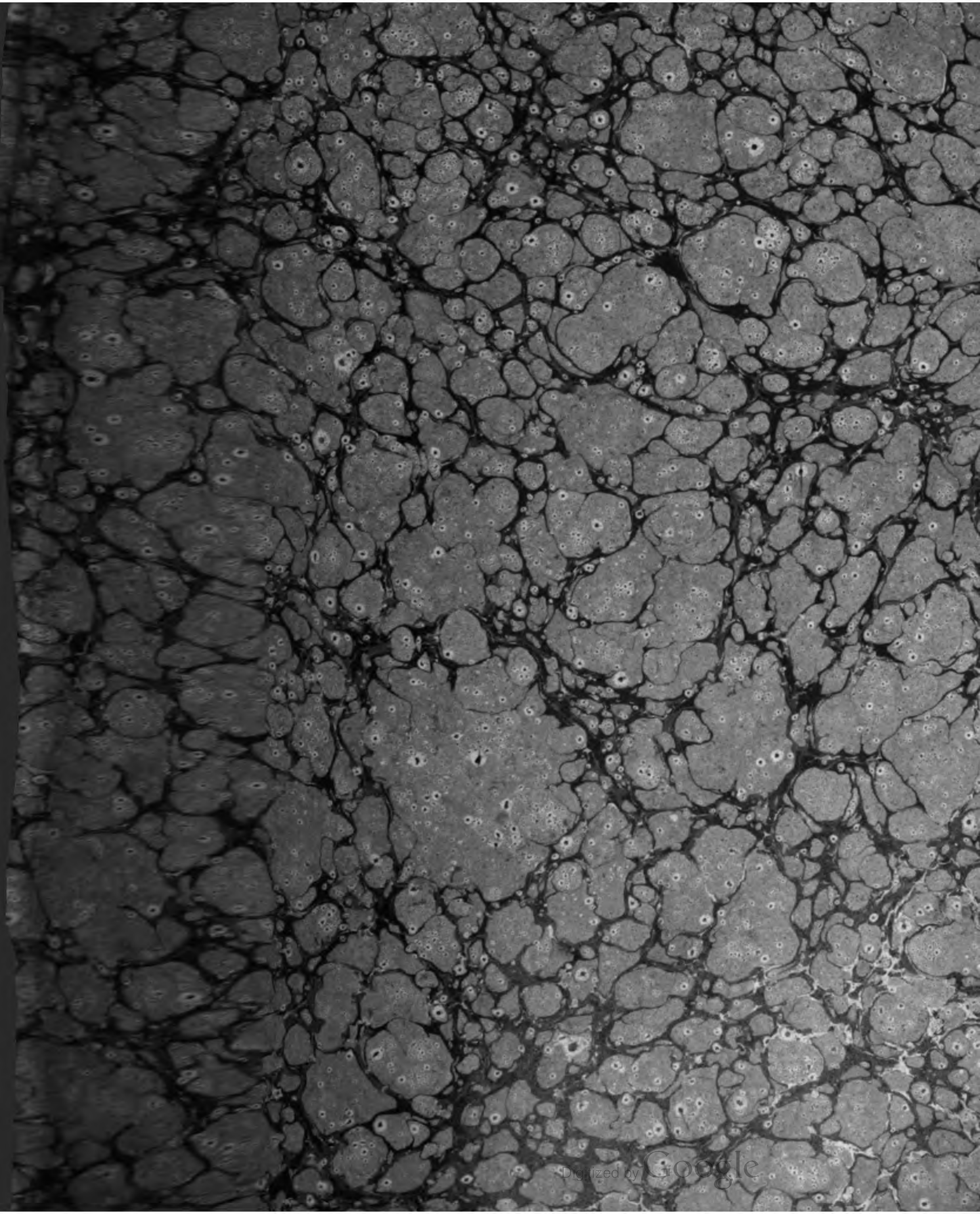

Samlade vitterhets-arbeten
Karl August Nicander

Nicander

Fredrik Karl Ludwig Leysen,
Nordhausen, 1854.

KARL AUG. NICANDER.

SAMLADE

VITTERHETS-ARBETEN

AF

K. A. NICANDER.

Andra öfversedda och tillökta Upplagan.

FÖRSTA DELEN.

STOCKHOLM.
ADOLF BONNIER.
1852.

STOCKHOLM,
TRYCKTE HOS ISAAC MARCUS,
1852.

INNEHÅLL:

Sid.

KARL AUGUST NICANDER.

LEFNADSTECKNING.

Son af den sextioårige Conrector Nicander i Strengnäs, föddes Karl August den 20 Mars 1799. Han röjde tidigt håg för läsning och vitterhet. Hans enda numera äfven aflidna syster Carolina, delade denna fallenhet.

Då modren blifvit enka, flyttade hon med sina barn på landet och hyrde, om vi icke misstaga oss, just af den politiskt ryktbare Possessionaten Lindsfelt i Södermanland, byggningen på en af hans gårdar. Åtminstone umgicks hon i hans hus och Karl August blef der informator. Lindsfelt plägade kalla honom »Professorn» och hade

fattat en egen välvilja för honom, så att han till och med tänkte på att rycka honom från studierna, gifva honom sin dotter och sålunda göra honom till sin arfvinge. Men ynglingens håg drog honom till Skaldekonstens och Kunskapernas tempel.

Vid Strengnäs Gymnasium blefvo Nicander och Sjöberg (Vitalis) kamrater och vänner. Båda hade mycket inflytande på hvarandras bildning. Nicander med sin milda och älskliga stämning förmildrade ofta det dystra och menniskofiendtliga hos Vitalis, medan denne tillbaka stålsatte den förras vekhet. De brefvexlade och skickade till hvarandra skaldestycken, hvilka de granskade och bedömde för att inbördes bilda sig. I denna brefvexling framträder Vitalis såsom en äldre broder med en viss myndighet, hvilken Nicander gerna erkände. Ett slags vittert sällskap, hvari några deras kamrater deltogo, och hvari de uppläste sina poemer, öfvade och utbildade ytterligare deras unga skaldeförmågor.

Stats-Rådet Gudmund G. Adlerbeth, som lärt känna den unga Nicanders skaldeanlag, visade honom uppmärksamhet och välvilja. Genom enskiltas och äfven offentligt understöd kom han till Universitetet i Upsala, der han blef Student 1817. Vid denna tid blef han, i den ryktbara processen mot Lindsfelt, kallad från Upsala, för att inför Hofrätten höras såsom vittne. Då den anklagade Majestäts-förbrytaren befanns död i fängelset, blef hela processen nedlagd. I Upsala hade Bokhandlaren E. Bruzelius på något sätt fått höra talas om Nicanders och Sjöbergs anlag. Han vände sig till dem, och båda uppträdde inför den större Allmänheten i *Kalender för Damer för 1820.* Följande året utgaf Nicander sitt sorgespel, *Runesvärdet eller den förste Riddaren.* Detta ungdomsarbete väckte allmän uppmärksamhet och fästade stora förhoppningar vid den unge Skalden. Han utgaf sedermera några smärre lyriska stycken under titel: *Fjärilar från Pinden,* och en Idyll: *Rosalfs lefnad och död.*

Nicander inträdde 1823 på embetsmannabanan, i det han antogs till E. O. Kanslist vid Konungens Kansli. Följande året blef han i Upsala promoverad till Filosofie Magister. Om sommaren gjorde han, åtföljd af sina disciplar, söner af en Grosshandlare i Stockholm, en resa till fots omkring södra Sverige och till Christiania. I hans Dikter förekomma några minnen från denna resa.

Nicander inlemnade till Svenska Akademien (1826) *Tassos död,* och vann stora priset för detta med verklig sydländsk färgprakt i de mest harmoniska verser sammanfattade skaldestycke. Nu hade hans skaldekonst hunnit denna fulländning i formen, som endast ett sannt snille kan äga. *Konung Enzio,* äfven ett Italienskt ämne, röjer samma mognade förmåga och samma sydländska värma, som Tassos död.

Sedan Svenska Akademien tilldömt honom det stora priset, erhöll han af H. K. H. Kronprinsen understöd till en utländsk resa. Äfven Svenska Akademien understödde honom med ett betydligt bidrag. Nicander begynte resan 1827. Öfver Köpenhamn, Hamburg och uppföre Rhen begaf han sig söderut. Han vandrade till fots öfver Alperna, och kom till Italien, det sköna målet för resan. I Rom tillbragte han, bland artister och lärde, några sköna månader. En utflygt till Neapel och besöket på Vesuvius upptogo någon tid. Han återvände derifrån till Rom. Kanhända hade den föga praktiske skalden för mycket påräknat sina gynnares välvilja. Han befann sig utan tillgångar och måste besluta att vända om hem igen. I Venedig väntade han i flere veckor på understöd hemifrån, men det kom icke. Han vände sig till en rik Norrman, hvilken han fört omkring och gjort många tjenster, som äro af värde för en resande. Men knappt hade han nämt, att han behöfde låna en obetydlig summa, förrän Norrmannen drog sig tillbaka och undvek honom.

Nu började en kedja af förödmjukelser och behof, hvilka slutligen förkrossade den arme skaldens hjerta. Nicander hade egentli-

gen icke förut känt behofvet särdeles tryckande. Han hade såsom lärare i rika hus haft sin utkomst och kanhända antagit många vanor, som det sedan kändes bittert att bortlägga och umbära. Utan bekymmer för sin framtid, gladde han sig med en innerlig naivitet åt allt skönt och godt och gladt, som mötte honom i lifvet. Men nu förändrades på en gång alla hans förhållanden. Han hoppades emellertid att, om han blott kunde komma hem, någon utsigt till befordran och bergning skulle öppna sig för honom. Han gick, med tungt hjerta, till värden på hotellet, der han bodde i Venedig, och sade att han befann sig utan penningar, men att han i Wien hoppades möta en väntad remiss hemifrån. Den hederlige värdshusvärden visade honom ett verkligen oväntadt deltagande, sade att han kände den största aktning för en lärd, som lefvat så indraget och varit så flitig, samt förklarade att räkningen dem emellan alldeles icke hade någon brådska, utan kunde uppgöras framdeles, när helst den lärde herren fann det lägligt. Derjemte erböd sig värden att förskaffa honom plats på diligensen till Wien, samt försedde honom till och med vid afresan med något penningar.

Då Nicander ankom till Kejsarstaden, gick han att besöka Svenska Ministern. Han blef af honom emottagen på ett så kränkande sätt, att han var glad att icke hafva framställt sitt behof för honom. Lyckligtvis uppehöll sig då i staden den märkvärdiga Fröken Hejkenschöld, hvilkens bekantskap Nicander gjort i Italien, der äfven han visat henne många sådana tjenster, som man i främmande länder gerna bevisar landsmän och i synnerhet fruntimmer. Den rika Fröken, som i Italien sjelf kokade sina måltider i kaminen, men i Paris och Wien uppträdde med den glans, som endast kunde öppna för henne societeterna, lemnade den betryckte poeten understöd. Efter några veckors uppehåll, hvarunder han låg sjuk, i Wien, fortsatte han resan till Berlin, der han hos Svenska Legationen åter måste

låna sig fram. I Stralsund mötte honom den underrättelsen, att hans vän Vitalis aflidit.

Så återkom Nicander till fäderneslandet, fattig och skuldsatt. På embetsmannabanan, der han icke heller egentligen passade, hade han föga framgång, och hvad skulle han lefva af, tills han kunde vinna någon lön, så att han kunde berga sig? Tegnér tycktes just om honom hafva skrifvit sitt sköna poëm Romresan:

»Och så drar han hän, och hinner
Rom på svullna fötter, vinner
Konstens pris, som anden bjöd.
Till sitt land han återvände:
Främlingen, som ingen kände,
Fann ej bröd.»

Den stackars poeten försökte nu att tjenstgöra i Krigs-Expeditionen, der han var Kopist, men utsigterna voro ringa. Han hade ingen industriel förmåga, så att han, utan några inkomster, mången gång led brist på det aldra nödvändigaste. Hans enda utsigt var att erhålla ett ansenligt honorarium för sin resebeskrifning, hvaraf första delen, under titel *Minnen från Södern*, utkom 1831. Den sednare delen hade han svårare att utarbeta. Under namn af *Hesperider* utgaf han emellertid några poemer och noveller från Italien, hvilka kanhända utgöra det gedignaste, som hans penna framalstrat. Han hade på Baron Åkerhjelms begäran för Kongl. Theatern bearbetat Shakspeares *Othello*, och öfversatte nu Schillers *Röfvarbandet* och *Jungfrun af Orleans*. Honorariet för *Hesperiderna* och sednare delen af Resan, hvilket utföll först efter hans död, hade han anvisat till en af sina ungdomsvänner, Baron Hugo Hamilton, som för honom utbetalat en större summa på en gång för ordnandet af hans angelägenheter. Det arfvode han åtnjöt för dessa öfversättningar, utgjorde sedan 1828 hans reelaste inkomst. I denne väns hus på landet till-

bragte han ett par år, egentligen i afsigt att sluta sina *Minnen från Södern;* men arbetet hade för honom något motbjudande, kanhända i följd af de hågkomster, som det väckte hos honom: han förmådde icke fullborda det före sin död.

Då han 1836 återkom till Stockholm, hade han icke mera någon tjenst. Han sålde då förlagsrätten till sina samlade dikter, och med sitt honorarium kunde han uppehålla sig en tid. Under de stunder, som hans bekymrade själ förmådde sysselsätta sig med skaldekonsten, sammanfattade han »*Lejonet i Öknen*.» En af hans vänner blef hans förläggare, i afsigt att kunna erbjuda honom ett för honom väl behöfligt honorarium. Några dagar före sin död erfor han den tillfredsställelsen, att Svenska Akademien ånyo tillsände honom ett understöd, så att hans sista stunder voro fria från de tyngsta bekymren.

På sin dödsdag, den 7 Februari 1839, satt han ännu uppe en liten stund. En af hans innerligaste vänner kom till honom på eftermiddagen. »Blif nu hos mig tills jag dör!» sade Nicander till honom. Emot aftonen kände han sig allt svagare. Han reflekterade sjelf öfver sin död. »Nu ser jag icke längre!» yttrade han. Snart och utan särdeles plågor slocknade hans lif.

Vid obduktionen befanns hans hjerta hafva växt ända till dubbelt mot den naturliga storleken, och således afled han af samma sjukdom som Stagnelius.

Nicanders lefnadsskiften voro hvarken märkvärdiga eller lysande. De sednaste voro sådana, att de måste tära på ett finkänsligt sinne; och ett sinne, renare och varmare än hans, ägde ingen. Allt skönt i konsten och naturen, allt ädelt i ord och gerning verkade med en oemotståndlig kraft på honom, så att han ofta utbrast i tårar. Aldrig kände han sig lyckligare, än då han med några af sina bästa vänner fick om sommaren vandra omkring i Stockholms sköna omgifningar. Då blef han ofta inspirerad och deklamerade sina egna skaldestycken med en hänförande känsla och eld.

Hvarje artist var hans vän, och hans tillgifvenhet hängde lika troget fast vid de äldre vännerna från Rom, som hans glädje öfver de yngres snille och framsteg fästade honom vid dessa. Att han måste äga sinne för tonkonsten, röjer sig klart i hans klangrika och harmoniska vers. Under sina resor och i umgänget med sina musikaliska vänner hade han hört de flesta tonkonstens mästerstycken. Händelsevis hade han emedlertid icke kommit i tillfälle att höra Mozarts Figaros Bröllop, förrän ett par månader före sin bortgång. Några af hans vänner hade inbjudit honom att medfölja på spektaklet. Hans förtjusning för hvarje musikalisk skönhet i det odödliga mästerstycket var alldeles utomordentlig, och han förmådde knappast beherrska sin upprörda känsla. Han gick derefter i ett par dagar och tänkte och drömde endast om Mozarts toner, utan att kunna företaga sig något annat. Denna djupa känsla var i synnerhet mäktig i hans egen konst, skaldekonsten. De stora skaldernas verk voro för honom verkliga helgedomar. Att ega en vacker upplaga af en stor författare var hans glädje och stolthet. Hans sinne för yttre skönhet förnekade sig icke heller deruti, och då det sista af hans egna arbeten trycktes med utsökt prydlighet, kände han deröfver en egen tillfredsställelse. Hans manuskripter voro också utmärkta af den renaste och vackraste handstil. Med en vidsträckt beläsenhet, i synnerhet i den moderna litteraturen, förenade Nicander en särskild kärlek för de gamla klassikerna. Han älskade särdeles Seneca och citerade stundom sentenser af honom. Redan tidigt hade han blifvit bekant med de moderna skalderna, och i synnerhet Italienska vitterheten och språket kände han så fullkomligt, att han i Rom på Italienska författade åtskilliga poemer, hvilka vunno allmänt bifall derstädes.

Nicander var, såsom konstnär, fullt utbildad och mogen. Han hade så fullkomligt bemäktigat sig formen, att alla hans produktioner utmärkte sig såsom helgjutna och fulländade icke blott i språkets och

rhytmens harmoniska byggnad, utan i sjelfva tankens uppfattning och framställning. Skönare sonnetter, än Nicanders, hafva öfverhufvud icke blifvit skrifna på Svenska språket. Genom alla hans skaldestycken går en mild och varm anda. Han skall, för den sanna skönheten och den rena syftningen af sina arbeten, alltid äga ett stort och aktadt namn inom Sveriges litteratur.

Vid hans begrafning i Stockholms Storkyrka, den 18 Februari 1839, hade den aflidne Skaldens vänner talrikt samlat sig. Comminister C. F. Dahlgren förrättade jordfästningen, hvarvid han uppläste följande skaldestycke, hvilket utgör en lika varm som snillrik teckning af den för evigt tystnade Skalden och hans lyra.

Ett sångarhjerta brustet är i döden,
Det öga släckt, som upp mot ljuset såg.
Ej mer af lifvets vexlingar och öden
Höjs eller sänkes hjertats känslovåg
Allt är förstummadt, dödt och ödsligt vordet,
Och sångarklangen liksom sångar-ordet
Ej ljuda mer på lifvets tomma strand,
Der döden på dem båda laggt sin hand.

Från fjärilns lif till lejonets i öcknen,
Från envåldsherren till hans köpta slaf,
Likt solens stråle, hvilken dör i töcknen,
Allt sjunker småningom uti sin graf.
Blott saknan aldrig dör och aldrig smärtan.
De flytta om från hjertan och till hjertan,
Och äfven nu i denna högtidsstund
Osynligt stå de här i denna rund.

Ty se, en sångens-son af dödens härjning
Med brusten sträng är sliten ur vår famn.
Dock än, likt skenet efter solens bergning,
Står som en återspegling qvar Hans namn;
Ej för den skiftning blott af rika toner
Hans skaldmö göt i sångens höga zoner,
Men för det lif, den värma hon oss gaf
Och ännu ger ur djupet af Hans graf.

Ty hvad är sången? Klangen ej, som tjusar
Ett djuriskt sinne med sin lågu ton,
Begären lockar, smeker och berusar
Och hymner stämmer inför lustans thron;
Ej detta spel, som dygd och oskuld hånar,
Och endast drägten utaf konsten lånar —
Men ej dess skönhets sanna drag och lif, —
Till lumpet pris för dårars tidsfördrif.

Så var ej Du, begråtne sångarbroder!
Ej så din luta här i stoftet klang.
Djupt kände Du, att dygden blott är moder
Till allt, hvad konsten äger högt i rang.
Att skönhetssinnet liksom skaldegåfvan
Likt dagens ljusflod komma ifrån ofvan,
Och, hvad från det ej lånar ton och sång,
Är jordiskt och förkastligt på en gång. —

Ej för den lystra hopens fikna blickar,
För stundens korta njutning eller kraf
Naturens Konung sina gåfvor skickar,
Och strör sin gudaprakt kring land och haf:

I blommans färgspel på de gröna ängar:
I källans glitter: bäckens silfversträngar
Och fjellets topp, hvars snöbetäckta glans
Bär öfver molnen himlens gyllne krans.

Nej, för att menskan lyfta utur gruset
Och lära henne se i allt en Gud,
Steg lifvande till jorden himlaljuset,
Steg ifrån höjden tusen stämmors ljud.
Med hvarje morgon dessa budskap komma,
Att huldrikt mana alla ädla, fromma
Och rena bröst till dyrkan af den Magt,
Som så i allt sin gudaskönhet lagt.

Så ock med sången. Ve, om han förglömmer
Sitt höga värf för jordens glittergrus,
Förspiller kraften, känslans flöde tömmer
Till offring blott åt stundens korta rus;
Ovärdig då det kall utaf naturen,
Hvartill han född och korad var och buren,
En ljusets fallna Engel blott han är,
Som, hvart han går, sin straffdom med sig bär.

För sådan flärd och sådan sanslös yra,
Som tär sig sjelf i dårande begär,
Ej stämde Han till sånger opp sin lyra,
Hvars gömda aska vi begråta här. —
Ej den kaskad, som grannt för ögat spelar,
Men faller ned och intet duggregn delar
Åt markens ros, han var — en gyckeldröm;
Nej, denna klara, friska vattuström,

Som på sin yta dagens konung speglar
Och himlens blå och stjernans milda glans,
Och som, hvartkän han genom fälten seglar,
Välsignande befuktar gräsets krans,
Åt vandrarn bjuder svalkande sin bölja,
Och, der han går bland fjellar att sig dölja
I underjordiskt, hemligt, stilla lopp,
Sin guldsand kastar uti dagen opp. —

Dock äfven här sig många missljud blanda
Med harmoniens klara, rena ton,
Hvem kan en tafla utan skuggor randa?
När utan något moln stod himlens zon?
Ju längre upp som själen vingad stiger,
Och sig åt ljuset och dess huldhet viger,
Ju bittrare, att åter från dess höjd
Sig sänka ned till jordens tomma fröjd.

Och hvem förstår väl eller mäktar fatta
Det tysta qval, som skaldens inre tär?
Han mer än andra åt sin konst får skatta,
Och känna djupt, att han af stoft ock är.
Förlåten då, J vänner af det sköna!
Om J hos honom månget fel fått röna,
Som ingen annan i sin boja band!
För jordens värf ej blick han fick, ej hand.

Och derför skönt det bjudes om de döda:
Der du ej prisa kan, ej tadla dem.
Till högre dom från verldens, ofta snöda
Och vrångvist bittra, de ha vandrat hem.

Oss såsom menskor tillhör att förlåta,
I andras brist vår egen djupt begråta,
Och så, försonade, ge åt vår färd
I dödens stund den sanna skoningsgård. —

Och nu farväl, Du brustna sångarhjerta!
Ej mer Du slår din ton på jordens strand,
Der såsom tvillingsbröder fröjd och smärta
Jemt vexla om i lifvet hand i hand;
Ja, der vi alla tröstens ord behöfva
Och sångens trollkraft, som kan plågan döfva,
Och med sin klang de ängder mana opp,
Der evigt throna kärlek, tro och hopp.

Du jord, han trampat har i svett och möda,
Tag åter detta lån, som stunden gaf!
O! må det frö, han sått, till himmelsk gröda
En gång stå upp utur hans tysta graf!
När domsbasunen genom rymden skallar,
Och inför Herrans dom oss alla kallar,
O! må han då bland ljusa andars tropp
Till evig fröjd sin harpa stämma opp!

Nicanders stoft nedbäddades derefter af hans vänner på Mariæ Kyrkogård, i samma graf, som gömmer Stagnelius.

G. H. Mellin.

SAMLADE

VITTERHETS-ARBETEN

AF

K. A. NICANDER.

STOCKHOLM,
TRYCKTE HOS ISAAC MARCUS,
1852.

Till min moder Jorden.

———

»Statt upp och sjung! låt strängaspelet höras,
»Att det må bättre varda med min själ,
»Den onde anden flyr, då harpor röras,
»Och jag behöfver läkedomen väl,
»Att jag mitt anlet må upplyfta töras
»Till ljusets hem, jag arma stoftets träl.»
Jord! du är Saul lik: du sång behöfver,
Men hvar är Davids klang, som stormen söfver?

Ditt inre bäfvar: du är blek, o Hertha!
Och jag vill gråta, då du mot mig ler:
Jag rycker blomstren ur mitt eget hjerta,
Tag dem och lek en stund; jag har ej mer.
De blyga barnen, all min fröjd i smärta,
Till ro och glädje jag dig öfverger.
Och flyktar ej för dem ditt minnes ånger,
Så bed en bättre skald om bättre sånger.

Här stå de nu uti sin oskulds kläder,
Så undersamma på sitt nya land.
Den fosterländska sol ej mer dem gläder,
De tvina bort på öknens torra sand.
Si, syskonringen dig till mötes träder,
Var deras mor! vid deras sång ibland
Uppstånde skön den tiden för ditt minne,
Då sjelf ett barn du var med barnasinne!

Hör! väktarne mig redan ondt bebåda,
Från trädens topp de skratta skators skratt:
»Ett lustigt främmande här är att skåda,
»Upp! skyndom taga dessa trollen fatt.»
Ja! öfver blad och blommor må de råda,
Slå ned på dem som drakar på en skatt.
Men när de blomsterslöjan sönderslita,
Fly andarne mot höjden, englahvita.

När himlens Englar för mitt öga svinga,
Och för mitt öra Diktens harpor slås,
Ho är på jorden född, som mig kan tvinga,
Att af förstummad salighet förgås?
I dagen fram vill jag min gåfva bringa,
Fastän af mången gåfvan tör försmås.
Se'n som ett ljus i storm mitt *jag* försvinne,
Om mina verk stå qvar i folkets sinne!

Var tröst, min själ! drick mod ur Sångens källa,
Uppå hvars spegelgrund Guds anlet ler,
Kraft, ljus och skönhet dig till mötes välla,
Och evigt, evigt får du dricka mer.
Om vredens härar sig i vägen ställa,
Stig dristigt fram; ty fri är Skalden der.
Hans enda rikedom är Urdarbrunnen,
Som ej af våld blir grumlad eller vunnen.

Som bröder Skalder vandra må tillsamman,
Men handle hvar och en som egen man.
Den som ej sjelf består sig Diktens gamman,
En ringa hjelp hos sina bröder fann.
Jag vill ej låna, dela Gudaflamman,
Jag ensam gör och lider hvad jag kan,
En krona räcks mig sist af Jofursörnen,
Af Diamanter, lager — eller törnen.

Endera. — Ett är visst, att kommer qvällen,
Och Herrans budskap kysser mig och går,
Du, Hertha! öppnar för mig blomsterpellen,
Och glad min bild i dina armar får.
Förtörnas ej, jag trifs ej under hällen;
Men ur din brudsäng stilla jag uppstår.
Jag vingar har: jag är mitt hemland trogen,
Och flyr med solen nedom purpurskogen.

Den unga Sångarens Helsning.

O chiunque tu sia, che voglia, o caso
Peregrinando adduce a queste sponde!

Tasso.

På Sångens äng jag dessa knoppar brutit,
Fast outspruckna och af späd gestalt;
En känslans tår likväl på dem jag gjutit,
I hoppets stunder voro de mitt allt.
Må hända äro många knoppar tomma
Och torka bort med vårens sista fläkt;
Ur någon ända skall en liten blomma
Med sommarn utslå uti purpurdrägt.

Väl, om hon då i middagsbranden blänker
Och utaf någon får en flyktig blick,
Hon vissnar snart och ned sin krona sänker,
Nöjd med det lof, hon af de goda fick.

Jag öfverlefver kanske mina sånger,
Med min bortljuder säkert deras röst,
Och likväl känner minnet ingen ånger
Utaf de stunder, jag på dem förslöst.

Trots all sin ringhet ha de dock ett värde,
Fast det för mången kanske döljer sig;
Dock uti dem jag först att älska lärde,
Och de ha varit njutningar för mig.
De äro genljud ur en ynglings sinne,
Och strödda taflor af hans känslors gång,
Der mången endast oförmåga finne!
Fastän hvart ord var i min själ en sång.

Väl vinkar skön från fjerran Sångens lager,
Väl är jag känslig för dess friska krans;
Men, ack, uti odödlighetens dager
För stora snillen blott han virad fanns.
Och om min Sångmö icke dit kan hinna,
— Hon ovan är, och vingen darrar än, —
Om jag ej efterverldens dom kan vinna,
Välan, så må min samtid tyda den!

Mitt Lif, min Sång och min Död.

Min *Lefnad* var en stilla flod,
Uppå hvars spegel dimma stod.
När solens stråle föll derpå,
Den glänste klar och himmelsblå.

Jag lefde föga, tänkte mer;
Det bästa verlden icke ser.
Men i det stora Helas sfer
En ringa ting det bästa är.

Jag syntes kall, men var dock varm;
Jag slöt min låga i min barm.
Jag skördat lof: mig tadlet slog;
Jag vet ej, hvem af dem bedrog.

Min *Sång* en verld ej tjusa skall;
Så högt gick ej dess vågors svall.
Den Vaktelns var, i enslig skog,
Som hörs af få, men höres nog.

Så skall i lifvet, mången gång,
Af vänners krets bli hörd min Sång.
Den skall ej vidt kring jorden gå,
Men icke dö så snart ändå.

Min *Död* — den ej beklagas bör;
Ett uselt stoft han blott förstör.
Hvad som odödligt hos mig var,
Sin högsta flygt i döden tar.

Farväl, o Jord! Farväl, mitt stoft!
Farväl, du Hoppets rosendoft,
Hvad jag med jordisk längtan sett,
Jag glömmer allt. Jag hoppas ett.

Till min Mor.

Från fjerran strand en suck till dig jag sänder
Med östanvinden, resande i qväll.
Och när han fram till dina bygder länder,
O, må han träffa dig förnöjd och säll.

Nej! Icke säll — jag vågar det ej hoppas, —
I värnlös kamp mot ödets hårda slag;
Men må ur sorgen sjelf en glädje knoppas,
Ur mörkrets vinternatt en sommardag.

Må någon gång i ömma dottersfamnen
En himmel öppna sig för känslans flygt,
Af fordna fröjder återskalla namnen,
Dem ödet afundsjukt Dig undanryckt.

När under himlens blå, i gröna ängen,
J sitten båda språkande om mig,
Så lyssnen noga invid blomstersängen
Om der ej hviskas fram ett ljud från mig.

O! lyssnen, lyssnen! Många sommarqvällar
Min ande än utöfver fälten far,
Och spejar än ifrån de höga hällar,
Kring dem jag fordom Glädjens Härold var.

En gång jag förde edra nöjens spira,
Bar blomstermantel, myrtenkransadt hår,
Böd bygdens glada ungdom fester fira,
Och lyddes gladt och villigt år från år.

Jag Konung var. Så många sköna tärnor
Omkring mig sväfvade i glädtigt lopp:
Min krona gnistrade af himlens stjernor:
Min thron var väfd af rosor och af hopp.

Men nu, fast än jag älskar dessa nejder,
Som vittnen voro till min barndoms prakt,
Jag nedlagt lilje-spiran: — tidens fejder,
De fordra annan rustning, annan makt.

Likväl, min mor, jag Dig ett löfte gifver
Att icke svika hvad Du spått om mig,
Och om en trogen Nordson jag förblifver,
Hvem tillhör derför äran, om ej dig?

Hoppet.

1.

Söker du en grund till lifvets plåga?
Undrar du, hvarför ditt hopp bedrar,
Och på känslans varma fråga
Verkligheten ger så kalla svar?
Sänk din blick uti ditt eget hjerta,
Der är roten till din smärta:
Sök med ifver, släck med styrka der
Gnistan till den eld, som dig förtär!
Likt ett barn, som vekligt fostradt blifver,
Sitter Hoppet, gråtande, och ber,
Kastar bort hvad modrens kärlek gifver,
Leds vid allt och gråter efter mer.
Aga Hoppet! Måtta är din ära;
Tukta manligt dina känslors svall,
Lär att mindre njutningar begära,
Och du mindre lida skall.

B.

Törnet växer först och Rosen sedan:
Så när Lidandet var fullväxt redan,
Föddes Hoppet, Skaparns yngste son.
Utan skuld till allt hvad menskan lider,
Balsamgjuter det hvart sår, som svider,
Väcker Styrkan upp, Olympens lån.
Ty, när lifvets skepp på hafvet sväfvar
Och emellan storm och vågor flyr,
När dess styrman, Tanken, sanslös bäfvar,
Och Förtviflan rakt på klippan styr —
Rasen, vindar! böljor, eder häfven!
Lugnt och skönt, med rosor på sin kind,
Sitter Hoppet vakande i stäfven,
Och föraktar både våg och vind,
Spanande de dolda grundens bankar,
Fäller det till djupet ned sitt ankar,
Räddar skeppet på ett vredgadt haf,
Frälsar lifvet ur dess öppna graf.
Hvad gör då, om bränningen mig tvingar,
Att min rikdom kasta öfver bord?
Endast Hoppets hjeltemod mig bringar
Till lycksalighetens nya jord.
Seger vinna endast de, som strida:
Medelmåttan är ett syndafall.
Sök det högsta: frukta ej att lida,
Och du mera njuta skall.

Auroras Kyss.

»Säg, hvem kysser du, Aurora!
När ur Österns rosengårdar
Du på himlens fäste träder,
Att bereda väg för Dagens
Majestätiska Monark?
Säg, mot hvilken först du sänder
Dina kärleksfulla blickar!
Säg mig, hvilken du hugsvalar
Med din första morgonkyss!
Är det Alpens snöbehöljda,
Kalla panna förbehållet
Att af dina läppar värmas?
Eller rör din purpurmun
Oceanens blåa bölja?
Eller sjunker du i Phœbi
Armar, och med första kyssen

Väcker honom ur sitt slummer,
Förrn du fram på hvalfvet tågar,
Att hans bana blomsterströ?
Rosenkindade Aurora!
Säg mig, hvilken gynnad älskling
Får din första morgonkyss! —»

Så jag frågade en morgon,
Då jag, under höga ekar,
Satt uppå ett berg, med ögat
Vändt mot Österns öppna port,
Der den unga Morgonrodna'n
Stod, i all sin friska fägring,
Med en korg af Orientens
Skönsta rosor i sin hand:
Och dess fötter syntes hvila,
Öfver hafvets blåa yta,
På en bädd af hvita skyar,
Liksom på en svandunsbädd.
»Rosenkindade Aurora,
Säg mig, hvilken gynnad älskling
Får din första morgonkyss! —»

»*Mig* hon väntar. Jag har bråttom,
Skyndar fort i hennes famn;
Mig hon kysser, det är tydligt: —»
Hviskade en fjärilvingad,

Ljum och doftfull Vestanvind,
Sväfvande förbi mitt öra,
Som han kom ur lundens sköte,
Der hos blommorna han sofvit:
»*Mig* hon kysser, det är tydligt. —»
Utför berget bar det af,
Och med sina fina vingar
Krusade han obetydligt
Hafvets spegel, närmast stranden:
Flaxade en stund beställsamt,
Smälte sedan bort och dog.

Men Aurora skön sig höjde,
Öppnade sitt blåa öga:
Och den klara Morgonstjernan
Bleknade för hennes blickar;
Himlen ljusnade dervid:
Och hon strödde sina rosor,
Och en purpurglans sig bredde
Öfver haf och berg och torn;
Men den första morgonkyssen
Fick den vaknande naturen,
Skyar, dalar, berg och floder,
Haf och kullar, land och städer,
Lunder, blommor, djur och menskor —
Jord och himmel på en gång.

Vapensång.

Du sköna svärd, med dina klara strålar!
Du, som med purpur jordens tafla målar!
Du värmer själen, men du kyler kroppen,
Och flyr, kometen lik, bland stjerne-loppen,
Med eld kring fästets vida hvalf.

Jag mins än hur min moder skalf,
Då fordom jag med granna sabeln lekte,
Och Göta Lejonhufvud smekte,
Som främst på gyllne fästet lyste;
Jag mins hur jag åt honom myste,

Och tyckte sjelf att jag var karl,
Så stolt i gång, så djerf i svar;
Ty redan tidigt vi bekantskap gjorde,
Och gammal vänskap icke glömmas borde.
Ännu en gång kom, svärd, intill min sida!
Kom hjelp mig för mitt fosterland att strida!
Vårt bröllop firas invid dödens flod,
Vi vigas der utaf det höga mod.

När ryktet lågande kring fältet flammar,
Och jemte fosterlandet storverk ammar,
Då lagrar svigta mellan höjda lansar,
Och hjertat klingar mot det blanka pansar,
Skall ock bland vapenbrak och gny
För mig en högre dager gry.

Och när en tapper fiende jag slagit,
Som sköld och svärd för fosterjorden dragit,
Då lägger sig min varma ungdomslåga,
Och jag blir känslig för min broders plåga,
Och fäller på hans stoft en tår,
Då han till hjeltars Fader går.

Der sökes nu hans lik utaf en trogen maka,
Som qvalens offer är; men stundom i sitt bröst,
Uppglimmande af hopp, tycks höra denna röst:
Han kommer väl tillbaka.

Chor af Krigare.

Han kommer ej tillbaka,
Du ömma, hulda maka!
Han bars på sin sköld
Ned i jordens köld.
Att svalka sitt brinnande hjerta,
Och sårens smärta:
Vi följe vår broder med sorg
Ned i dödens borg.
Dock honom än en gång vi råka
I annan verld:
Der skola vi språka
Om krig och svärd.

Så klaga då fritt öfver båren!
Lät rinna din tår uti såren;
Men ropa ej ve öfver mig,
Förkrossade maka,
Att Rubon ej kommer tillbaka:
Jag kände ej honom, ej dig.

»Hvad? Flykten J, skingrade rotar,
»För fienden, medan han hotar?
»God lycka på färden!
»Ha, flyn genom verlden
»Med nesa till afgrundens sal!»
Så dundrade höfdingens tal.
Och svajande fanor,
Som mjellhvita svanor,
Igen flyga opp,
Och fladdra
Och pladdra
Kring gyllene topp
Om seger och hopp.
Hussarerne kommo och rusade fram
I dånande luften, i blod och i dam;
De stålblanka sablarne hveno,
De gyllene rustningar skeno;
Hussarerne kämpade käckt,
Och jorden af slagna blef täckt,
Och segren var vår!

Chor.

Och segren är vår,
Och fröjd bland oss rår.

En Hussar (sårad).

Hör, jag kan en vacker visa!
Sången skall min smärta lisa,
Kanske roa er dertill;
Derför jag den sjunga vill:

(Sjunger.)

Lilla *Nina*, röd om kind
Sprang så tidigt, lik en hind,
Med sin hjord i skogen.
Inge samma morgonstund,
Efter tvenne timmars blund,
Tröskade på logen.

Skällan ljöd i skogens famn,
Älskade herdinnans namn
Ringde i hans öra.
Han det nämde mången gång
I en öm och hjertlig sång,
Som ej hon fick höra.

Slagan gick så hurtigt på,
Eko förde då och då
Ljudet inåt skogen.

Nina kände det igen,
Glad att hennes goda vän
Tröskade på logen.

Men det tillrade en tår,
Sorgligt minne se'n i går,
Ned från hennes öga.
Inge skulle snart i krig:
»Ack! han kan ej frälsa sig
Der de kulor snöga.»

Tyst hon nu till logen smög:
Öfver balken lätt hon flög,
Var hos Inge inne:
Kyssar gaf och kyssar tog,
Ömsom gret och ömsom log
Öfver hopp och minne.

Ack, hvad du är vacker nu!
Ingen yngling är som du,
Så du jemt skall vara.
Tänk på Nina då du far,
Som du ensam lemnat qvar:
Hon skall gråta bara.

»Ja! nog har jag Nina kär,
»Stor likväl min längtan är
»Att för Kungen strida.
»Tro ej att jag nånsin flyr:
»Hellre vill jag med blessyr
»Fram på kryckor skrida.»

Nina grät. En kyss hon fick,
Och så sorgsen återgick
Till sin hjord i skogen.
Inge skurade sitt svärd,
Tog sin bössa, gick sin färd,
Modig, glad och trogen.

Ibland kulor och bland krut
Höll han hjeltemodigt ut,
Aldrig Inge flydde.
Sabeln skötte han gesvindt:
Stred och hurrade, och blindt
Sina order lydde.

Snart likväl en stormig dag,
Då der gåfvos lag på lag
Ur kanoners skara,

Kom en kula, pep och hven,
Kneckte Inges ena ben,
Som stod främst i fara.

Lika glad var han ändå,
Tänkte likväl så och så
På sin lilla Nina.
»Hennes kärlek kallna lär,
»Inge ju en krympling är; —
»Hon skall fly och grina!»

Och sitt hem han åter såg:
Hyddan på sitt ställe låg,
Och bredvid stod linden.
Nina ropade hans namn,
Flög i krigarns öppna famn,
Mera snabb än vinden.

Ömheten ej kallnat har,
Och att benet krossadt var
Nina icke brydde.
Så i kärlek och i tro
Deras lif förflöt i ro:
Såret ära tydde.

Chor af Hussarer.

Tärnorna,
Stjernorna
Älska oss lika,
Då vi ej vika.
Tärnorna
Trycka
Oss till sin famn.
Stjernorna
Rycka
Till sig vårt namn.

Sommarfröjd.

Solens barn, du sköna Sommar,
Klädd i gyllne skrud och kransar,
Glad jag dig till möte dansar,
När du öppnar mig din famn.

Se, hur hela jorden blommar,
Hör hur alla bäckar sjunga.
Fåglarna på grenar gunga,
Qvittrande ditt ljufva namn.

Sorl af bi'n kring blomsterkalkar,
Solskin öfver gröna rågen,
Stilla lugn på blåa vågen,
Röda smultron mellan blad.

Och en löfsal, som oss svalkar,
I hvars skugga vestanvinden
Kysser rosorna från kinden,
Och flyr bort med rofvet glad.

Blomman är ju mer än knoppen,
Sommaren är mer än våren,
Med sin blomsterkrans i håren,
Och fullbordan mer än hopp.

Solen somnar. Ungdomstroppen
Samlar sig i aftonstunden
Mellan lindarna i lunden;
Månen vaknar och går opp.

Arm i arm med muntra sinnen;
Genom Floras slott och dalar,
Öfver perlbeklädda salar
Tåget går med skämt och sång.

Ljufva aningar och minnen
Spricka ut i ram af strålar
Månen skuggportraiter målar,
Som ledsaga skarans gång.

Bakom silfvermolnet sitter
Jägarn Amor tyst och smilar,
Brynar sina rosenpilar,
Lägger an och gifver fyr.

Allt är fröjd. I dagens glitter
Ha de sköna hvar sin spegel,
Till dess Amor sina segel
Rakt mot månens skifva styr.

Nu man snafvar öfver tufvor,
Plockar lysmask opp kring hatten,
Skiljes åt och gifver natten,
Somnar in vid vaktelslag.

Dragen sist af små små dufvor,
Körande med perletömmen,
Kommer lilla Silfen Drömmen
Med inbillningens behag.

Vecklar ut för själens öga,
Sina landskapstaflor gröna,
Sina englar undersköna —
Var välkommen, blida dröm!

Älsklingsbarn af solen höga,
Måste vi dig snart försaka.
Sommar! skynda dig tillbaka,
Och din bröllopsskrud ej glöm.

Norna-Gest.

I.

Gästen kommer.

På Frondhems borg en nyårsqväll
Satt Olof Trygwason:
»Hell konung! from och segersäll!»
Ljöd mannastämmors dån.
Den gamle lyster hvila.

Och kungen höll sitt horn i hand,
Att dricka dem godt år;
Men inom hornets gyllne rand
Det föll en silfvertår.
Den gamle lyster hvila.

Och Olof sade: »Vänta horn!
»Jag vill på stormen lyss.
»Hör, hur han skakar träd och torn,
»Och var dock stilla nyss.»
Den gamle lyster hvila.

»En droppa blott af detta haf
»Nu vore mången nog,
»Som irra utan ljus och staf
»Med törst i villsam skog.»
Den gamle lyster hvila.

Och årets sista qväll det var,
Och Olof var en kung.
Han satte från sig drycken klar;
Den blef hans hand för tung.
Den gamle lyster hvila.

Si, inom dörrn en främling går;
En hög och härlig man.
Han synes ung, dock rik af år,
Och föga lutar han.
Den gamle lyster hvila.

Hans hy var ljus, hans drägt var blå,
Och skägget, hvitt som snö,
I vågor nedföll deruppå,
Som månsken på en sjö,
Den gamle lyster hvila.

Han bar en harpa i sin hand,
Der vinden lekte matt,
Och på hans skullra utan band
En snöhvit dufva satt.
Den gamle lyster hvila.

»Stig fram, o främling, till mitt bord,
Och sitt, eho du äst.»
Tack, konung! för ditt blida ord,
Mitt namn är Norna Gest.
Den gamle lyster hvila.

»Välkommen, gäst! mitt horn till rand
»Är fullt af bästa mjöd.
»Drick ut; det löser tungans band,
»Och släcker törstens glöd.»
Den gamle lyster hvila.

Tack för din dryck, o konung from!
Den för min törst förslår.
Ja! mången gång min läkedom
Har varit blott en tår.
Den gamle lyster hvila.

»Sof sött i natt.» Nu kungen sig
Till bön och sömn beger.
Frid vake, konung! öfver dig!
»God natt! i morgon mer.»
Den gamle lyster hvila.

II.

De drucknas strid i salen.

Hornen i sorlande laget vandra,
Roliga jungfrur med gull i mun.
Kämparna kyssa, så ömt hvarandra,
Ösa med makt utur fröjdens brunn.
Stora droppar utaf däggen,
Pryda långa kämpaskäggen,
Och när hornen ej mer förslå,
Blänkande hjelmar till karet gå.

Ute på fjärdarne stormen hviner,
Månan tycks ragla på himmelen röd
Sprakande elden i salen skiner;
Ingen brist är på ved och mjöd.
  Kolbjörn slumrar nöjd vid bordet,
  På hans läpp ler sista ordet.
Gästen sitter vid eldens brand,
Håller sin harpa i trogen hand.

Einar leker med blanka pilar,
Stum vid de yrande kämpars glam,
Blåa ögat på gästen hvilar,
Makar sig sakta till honom fram.
  Se, hur Öfverste Munskänken,
  Som i hast tog felt om bänken,
Satte sig vackert i en vrå;
Men han smilar så nöjd ändå.

Thorkel, dryg uti elgskinnshandskar,
Skjuter sitt svärd både in och ut,
Prisar sin strid emot elfva Danskar,
Slår på en gaffel af jern en knut.
  »Bleka främling! lös upp knuten,
  »Utaf karlahänder bruten.
»Är du ej kommen hit från Rom,
»Efter du synes så tom och from?»

Einar lade en pil på bågen,
Sköt mellan fingren på Thorkels mudd.
Strålen for ut som en blixt ur lågen,
Kröp in i väggen med blodlös udd.
Einar qvad: »Hui! muntra pilar!
»Hårda träd få hårda kilar.
»Hade en ädlare detta sagt,
»Pilen jag närmare hjertat lagt.»

Thorkel qvad: »Dina veka nålar,
»Stick i den rodnande jungfruns barm.
»Lägra dig fort bakom fat och skålar;
»Svärdsleken varder dig alltför varm.»
Svärdet drar han ur sin skida.
Tänker göra mycken qvida.
Kolbjörn förlorar sin loskinnshatt,
Under Herr *Thorkels* gälla skratt.

»Gubbe! låt lysa din blanka måne,
»Medan jag leker en nyårslek!
»Kyssar du får af min tärna, fåne!
»Du är en hjelte i qvinnosmek.
»Lustigt, gossar! mjödet sjuder.
»Upp till kamp min jungfru bjuder;
»*Kolbjörns* måne i fylle står,
»Lyser oss ända till nästa år.

Rolfer den svarte i fjälligt pansar
Reser sig upp med ett blottadt svärd;
Gnistrande kastar hans öga lansar,
Bådar Herr *Thorkel* en neslig färd.
»Länge skall du så ej qväda,
»Gäster eller gubbar häda.
»Svärdet ej dårar smaka få;
»*Rolfer* dig tänker med baljan slå.»

Väldigt han rasslande baljan svingar,
Bräcker den bräckliga Thorkels pamp.
Eldslågor fladdra med röda vingar!
Brusande dånar de kämpars kamp.
Icke en, men alla, alla
Fälla andra eller falla.
Gräselig lek medan *Olof* sof
Blef det i Eneväldskungens hof.

III.

Harpans makt.

Och Norna Gest sin harpa slår, att det så ljufligt klingar,
Och dufvan sitter, flägtande med sina hvita vingar:

Hvart finger uppå skaldens hand, det är en näktergal,
Som hoppar himmelskt qvittrande på gyllne strängars tal.
Han sjunger: vore nu all jorden blott ett öra.
Det nog ej kunde höra.

»Kom, lägg dig tätt intill mitt bröst: hugsvala mig du harpa!
»När vapnen susa mig omkring, så blixtrande och skarpa.
»Ej finnes malm så hård och kall, den du ej smälta kan,
»Och den som rör ditt stränga-spel, han rädes ingen man.»
Si, re'n på skaldens knä sitt hufvud *Einar* hvilar,
Och släpper sina pilar.

»Jag mins när luften dånade af bilorna och svärden,
»Hur lugn och stilla du har gjort mig sjelf och hela verlden,
»Liksom den tysta, helga lund, der Nornans spegel står,
»Och som Allfaders anlet är, när som han stjernor sår.»
Si, Thorvigg der, som nu ett dråpslag gifva tänker,
Hur han sin yxa sänker.

»Ve, ve, det är det rätta namn på lifvets hårda hammar,
»Som smider hjertats heta stål i bröstets djupa kammar,
»Tung, tung och stor i vilda slag han bultar och han slår;
»Kling klang ur harpan klingar fram, och hammarn stilla står.»
Si, Orm fick i sin barm ett glödrödt kol, han känner
Allsintet, att det bränner.

»Låt hammarn gå, du bleka Smed! hon gör ej ondt, din tuktan;
»Mitt svaga harpospel i qväll förtjenar ej din fruktan,
»Och fast mitt hjerta är af blod, och ej af jern och stål,
»Jag vet så väl som någon man, hvad mannahjertat tål.»
Si, *Kolbjörn*, som på knä mot taket ögat vänder,
Hopknäpper sina händer.

»Men vore jag ej mätt af strid, liksom af år och stunder,
»Jag rasa lät, på gammal sed, min vredes blixt och dunder.
»Och tämde mig ej sång och spel i denna stund, försann
»Jag med min knytta kämpehand dref ut hvarenda man.»
Si, *Thorkel* röd som blod sitt anlete betäcker
Och *Rolfer* handen räcker.

»Men Fridens Natt på fästet går med sina hvita tärnor,
»Skön Balder ler så mildt dertill uti en krans af stjernor,
»De stråla klart, de vinka mig; förrn morgonsolen grytt,
»Den gamle denna nyårsnatt får blifva barn på nytt.»
Si, *Einar* nu till tack en kyss åt Skalden bringar;
Och harpan mer ej klingar.

Grekinnan.

»God afton!» redan ned i dalen hördes,
Och flöjten ljöd, och flickor band sin krans.
Ej minsta fåra uppå viken kördes
Af skälmska vindar. Solens aftonglans
Som honung nederflöt: ej träden rördes,
Blott löfvens skuggor höllo tyst sin dans.
Den skönsta Majdag blundade och dödde,
Och i sin död den skönsta dotter födde.

Två Svenska ynglingar med fröjd och gamman,
Uti en häck af blommande syren,
Förtroligt suto språkande tillsamman
På gröna bänkar vid ett bord af sten.
En silfverurna, med den gyllne flamman,
Och vin i munnen, midt på bordet sken.
Mer fröjd än vin de från dess läppar sögo,
Och orden lätt på skämtets vingar flögo.

Den äldre brodren, ämne till en hjelte,
Var klädd i blått och gult, en stridens man.
Han hette *Sigurd*, bar sitt svärd i bälte,
Och frisk den brynta ros på kinden brann.
Den yngres rosor voro nästan smälte
Af diktens eld och *Albert* hette han,
Han sångens morgonrodnad bar på munnen,
I sång och kärlek aldrig öfvervunnen.

Han blåögd var och ljus. En gyllne cittra
Han höll i stilla tjusning mot sitt bröst.
Derinne hördes diktens fåglar qvittra,
Ledsagande med samljud Skaldens röst.
Mot solen sågos cittrans strängar glittra,
En lek för fingrarna, för själ'n en tröst.
Och Sigurd basen sjöng till Fredmans sånger,
Och bergen svarade tre, fyra gånger.

»I qväll jag sjunger icke Fredman mera», —
Sa'd Albert, hälften ledsen, hälften mild.
»Så sjungom vi en stridssång eller flera? —
»Nej, broder Sigurd! då blir du så vild,
»Och börjar af och an i takt spatsera,
»Och så är all vår glädje strax förspild.
»Jag ser förut, hur du med svärdet dansar,
»Och skrålar högt, som en sonett i pansar.» —

Men Sigurd sade: »Sjung! jag sitter stilla,
»Och håller djupt, men tyst min Svenska bas.
»Se blott på mig, om jag beter mig illa,
»Och vill begynna någon kämparas.
»Stäm fort, och sjung; ty eljest, Brage lilla,
»Jag slår med svärdet allt ditt spel i kras.»
Och Albert log, den vänliga, den unga,
Om Thormod Skald han började att sjunga.

Men bäst han spelte, brast den ena strängen,
Och som en blomma afbröts Skaldens sång.
Då vandrade der framme öfver ängen
En hvit gestalt, högtidlig, smärt och lång.
Dess gång på den förgyllda blomstersängen
Var som mot solen silfvermolnets gång.
Han nalkades, vid slutet utaf dalen,
Till våra ynglingar i gröna salen.

Helt hvit han var. Hans kinder hvita voro,
Och manteln hvit af skinande musslin;
På ögonlocken låg en stilla oro,
Och pannan var en slocknad fröjds ruin.
Kring munnen matta rosenflägter foro,
Som kring en sugen blomma mätta bin.
En sirlig hvit turban var hufvudbona.
Den höga, sköna riddarliljans krona.

En blomsterkorg uti den venstra handen
Den unga främling vid sin sida bar,
Och i den högra, höjd mot blåa landen,
En korsets staf, högt glänsande och klar.
Och ljudet af hans steg mot blomsterranden
Som svanens stilla flygt mot vassen var.
Då ropte Sigurd: »Hell dig! du med stafven,
»Om du från himlen kommer, eller grafven.»

Som af en blixt han slogs vid dessa orden,
Och stod förstelnad, från all verlden skild,
Det himmelskt ljufva anletet mot jorden
I slummer sönk, och munnen log så mild.
Han syntes, som man tänker sig i norden
En sofvande, förklarad Baldersbild.
Se på — det syns, att drömmen honom dårar,
Och ögonlocken svälla utaf tårar.

Utur två ögons himlar, när han vaknar,
Två stora, klara perlor rulla ner,
Den heliga gestalten långsamt raknar,
Och raskt, men sorgligt, åter kring sig ser.
Det tyckes, som hans öga något saknar,
Vill finna allt, men finner intet mer.
Han sade: »död — o lären väl det ordet!»
Och dermed satte han sig ned vid bordet.

Men Sigurd, som vid Fredrikshalls belägring
Kung Carl, med handen på sitt fäste stod,
Och Albert, rörd af gästens ord och fägring,
Böd silfverbägarn fram med blygsamt mod.
Då gästen sett deri, med vänlig vägring
Han sad': »Jag dricker icke eld och blod.
»Min dryck är bäckens klara silfverdroppar,
»Min spis är född i dadelträdens toppar.»

Nu lyftes blommorna ur korgen sakta,
Och daddlarna på bordet ströddes ut:
»Se dessa hvita små mitt visthus vakta;
»De vissna snart, och snart är maten slut.
»Nu vill jag här dem räkna och betrakta,
»Ack, ack, de lukta ännu lik och krut.
»Men jag skall gå tills jag förtärt den sista:
»Då blir jag glad, då lär mitt hjerta brista.» —

»Hvem är du, unga främling?» Sigurd sade,
»Du vandringsman med glimmande turban.
»Du vore engel, om du vingar hade;
»Är du en hamn af Saladin Sultan? —
»Är du af Turkiskt blod? det vore skada;
»Du är för god, att vara Ottoman.» —
Då lågade vår främlings ögonblickar:
Och fram till Sigurd han en stråle skickar:

Och lyfter af den glimmande turbanen,
Och plockar sönder den i stycken små,
De sväfva ned som fjädrar efter svanen,
Som plockat sig uti sin vagga blå.
»Se», sade han, der ligger Ottomannen:
»Så kan det ock med alla andra gå.
»När Kungen ropar, blekna de om kinden,
»Och när han andas, strös de kring af vinden.» —

Det lösta håret flög i svarta vågor,
Liksom en flod utöfver skullran ned,
Och öfverhöljde ögats klara lågor,
Och lätt i ringlar sig kring armen vred.
Som svar på alla outtalda frågor,
En qvinlig rodnad öfver hyn sig spred.
Det qvinna var. Hon sig från bänken höjde,
Ett majestät i hvarje veck sig röjde.

»Jag är en lilja ifrån Tempedalen,
»Jag är en svana ifrån Penei strand.
»Jag vandrar undan för de bittra qvalen,
»Som satt sig neder uti Grekeland.
»Mitt är'nde är till blåa stjernesalen,
»Att klappa på dess port med vissnad hand.
»För *Phone* jemt de leda ormar veko;
»Mitt namn är Röst i dag, i morgon Echo.

»Jag tigger intet. Bröd jag ej behöfver,
»Och vatten gifva mig små bäckar nog;
»På gräsets bädd min mattighet mig söfver,
»Och tak förlänar mig en lummig skog.
»När hösten kommer, sommaren går öfver,
»Då går det mig som Echo, när hon dog.
»Farväl, farväl! du blomma hvit, du röda!
»Då fån J offra tårar åt den döda.

»Det är dock skönt att lefva här i Norden, —
»Här är så svalt och mildt, ehvar jag går.
»Här ingen källa är förgiftad vorden,
»Och ormar kräla ej i mina spår.
»Så ren är himlen; fri från blod är jorden,
»Tyrannen Eld i bojor fjettrad står.
»Här klarnar opp allt mera Phones sinne,
»Och jag blir stundligt mera Hopp än Minne.

»Det är ett land, som Grekeland de kalla,
»Det var en gång ett land — det veten J.
»Ve vare derför Muselmänner alla,
»Att allt det härliga är nu förbi.
»Allt folket faller, alla tempel falla;
»Ty om en salig utgång bedje vi.»
Nu sönk hon ned på knä i stilla böner,
Och tyst sitt Amen greto Sveas söner.

Se'n strök hon hårets moln ur hvita pannan,
Och ögat log der fram så himmelsblått,
Hon satte sig, sköt undan silfverkannan,
Och åt en dadel, dagens gifna mått.
De andra lade hon, bredvid hvarannan,
I korgen åter, väfd af vide blått.
Men när hon ordnade dem tätt kring randen;
Fick Albert se en fläck på ena handen.

Och medan Sigurd blanka sabeln höjde,
Och svor hvar femte Turk ett banesår.
Den milde Albert ömt sitt hufvud böjde
Till Phones bröst, och gömde der sin tår,
Och sade, med en blick som fruktan röjde:
»Hvad är för tecken der på handen står?
»Du sköna Phone, mer än englar rena,
»Hvi har du der den rodnaden allena?»

Och Phone sade: »Tyst! ditt blåa öga,
»Du Erosfjäril! får väl kyssa den,
»Men ej din mun; den purpurblomman höga
»Näns jag ej kyssa sjelf en gång alltsen.
»Det är en kyss — den bränner icke föga —
»Så kysk, så rörd ännu och het, o känn!
»Nej fjäril, fjäril! låt min blomma sitta;
»Hon är för öm, du kan dess doft besmitta.

»Min broder Telos låg på fältet slagen,
»Så blek, men skön, långt skönare än du;
»Ett månsken smekte fånigt anletsdragen;
»Det visste ej, att hjertat var i tu.
»Hans klara klinga låg i gräset dragen,
»Och mins jag rätt, så voro såren sju.
»Han låg ej ensam der i dödens snara;
»Ty slagen låg den hela Helga Skara.

»*Den tjuguförsta Juli* — det var dagen,
»Då Mahmuds lia slog vår blomstergård,
»Den krans af ynglingsblommor, som behagen
»Och Muserna dock tagit i sin vård.
»Nu gån J arma tärnor der och klagen:
»J ären veka: Hellas' Gud är hård.
»Eld är den pil, hvarmed hans högra sårar,
»Den släckes ej af några jungfrutårar.

»Jag kom och spejade; ty långsamt skredo
»De dystra timmar — väntan mig förtär —
»På svarta hästar Turkar kring mig redo,
»Och en långsvansad Pascha här och der.
»De unga hjeltar lågo tyst och ledo;
»Jag ser, och ser, men ingen Telos är.
»Åt dödens tafla log den bleka måna —
»För mycket mindre kan en flicka dåna.

»Ej Telos än? — jo här, ibland de döda
»Min broder ligger döende och skön
»Bredvid sin hvita häst, i stöflor röda
»Af blod, i guldbeblommad klädning grön,
»Grön, som en nyfödd vår. Hans läppar glöda,
»Och lyckta ögat är en lycktad bön. —
»Gråt ej, Apollo! spela på din lyra,
»Och lek med toner bort min broders yra.

»God afton, Telos!» — intet ord tillbaka.
»God morgon, Telos!» — »Amen», svarte han.
»Jag är din syster» — Ja, du är min maka,
»Jag är så trött; strid för mig, om du kan.» —
»Se upp, se alla himlens stjernor vaka,
»Du är ju icke död: du är en man.» —
»Nej, icke död; re'n solen högt sig svingar,
»Och segern flyger ut på hvita vingar.» —

»Du fryser, Telos?» — »Ack! hvad solen bränner,
»Min Phone! Kyss mig och betäck mig så.
»Hvar är du? Phone! du vår Förste känner;
»Jag vet ej hur, men hjertat vill ej slå.
»Följ du de unga, hvita vapensvenner,
»Som leende invid din sida stå!» —
»Han tar min hand, och trycker den till munnen,
»Och der står kyssen, ej ännu försvunnen.

»Och jag föll ner. O ve, på ögats spegel
»Låg dödens flor, som aldrig lyftes opp;
»Hans kinder lågo såsom fallna segel,
»Och munnen var ej mer en rosenknopp.
»I anletet slog döden sitt insegel,
»Och intet rum var qvar för Phones hopp.
»Men ingen tår jag i mitt öga kände;
»Ty smärtans eld hvar droppa der förbrände.

»Då red på ljusa frustaren om natten
»En hjelte fram, och höll vid liket still.
»Hans blick var vild: en stjerna brann på hatten,
»Med dyster stämma talte han mig till:
»Du, engel! lemna mig den dyra skatten,
»Gif, — död är död; jag tar den om jag vill.
»Kyss själen, engel! högt bland stjernetroppen;
»Men unna mig och modren döda kroppen.»

»Nu ned sin hand den höge kämpen räckte,
»Och grep min Telos med en väldig arm,
»Och med sin mantel Telos han betäckte,
»Att Telos måtte slumra lugn och varm,
»Och så i sporrsträck utåt fältet sträckte
»Med Telos — Phone stod så tyst och arm,
»Som Hero stod och saknade Leander;
»Och den som red, var Försten Alexander.

»Jag gått med blodets kyss kring många länder,
»Fast ingen menniska vill se på den;
»Men hämnaren skall syna mina händer,
»Och uppstå som de faderlösas vän.
»Han kommer sjelf, han inga andar sänder,
»När som han vaknar; men han slumrar än.
»Fast storm och klagan röra honom föga,
»För Phones bön han slår dock upp sitt öga.

»Och när han så ur Tidens slott framträder,
»Och rider ut med prakt på banan blå,
»Han tvättar blodet bort från jordens kläder,
»Att hvita blommor åter växa må,
»Planterar myrtenträd kring marmorstäder,
»Och väcker skalder opp att harpan slå.
»Och när han säger de fridsälla orden,
»Då sväfvar jag som lofsång ofvan jorden.

»Farväl, skön yngling! månen uppåt skrider,
»Tag dig en kyss; du är ju fridens vän.
»Tag dig en till — Farväl! ty tiden lider;
»När du mig ser, är allting väl igen.
»Du ock — farväl! men spara dina strider,
»Göm ned din klinga, och förbida än.
»Hvad gör i eldens glöd en droppa vatten?
»En stråle ljus i himmelsvida natten?
»God natt!»

Hon sväfvar bort. En afskedsblick hon skänker,
Och tyst försvinner skuggan vid en lind.
Nu Sigurd svärdet i sin skida sänker,
Och suckar ut det heta modets vind.
En tår så klar i Alberts öga blänker,
Och faller ned i liljan på hans kind.
Så sluta de i trogen famn hvarandra,
Och utan ord tillbaka hemåt vandra.

Frid följe dig, o Phöne! vid din sida,
Och salighet i spåren af din gång.
Den, som på menskor tror, får länge bida,
Barmhertighetens nådeport är trång;
Men den som uppåt ser, får mod att lida,
Och dör åtminstone med segersång.
Hell Phone! göm ditt helga blod på handen;
Han vaknar väl till slut, den gode anden. —

Greklands Gudar.

(*Efter Schiller.*)

Då än Er den sköna verlden lydde,
Ledd vid glädjens lätta rosenband,
Festens rökverk edra altar prydde,
Sköna väsen utur Diktens land!
Då er dyrkan blott var jordens stämpel,
Annorlunda var det då — o ja!
Då med blommor kransades ditt tempel,
Venus Amathusia!

Och då Diktens klara rosenslöja
Trollande kring sanningen sig slöt,
Känslor kändes, som vi aldrig röja,
Lif och anda verlden genomflöt:
Kärlek tände hos natur'n det höga,
För att famna henne se'n som brud.
Allt för menniskans invigda öga,
Röjde spåren af en Gud.

Kring det hvalf, der nu vår vishets lära
Ser ett eldklot mäta våra dar,
Körde då med majestät och ära
Helios sin sköna, gyllne char.
Dessa höjder fyllde Oreader,
Uti trädet stod Dryaden stum,
Och ur bäcken, krusad af Najader,
Uppsprang Strömmens silfverskum.

Denna lager vinkande sågs tjusa,
Niobe satt tyst i stenen der.
Vassen hördes Syrinx klagan susa,
Philomela sjöng i lunden här.
Denna bäck Demeters tårar förde,
Dock Persephone kom ej igen,
Och från kullen der man Cypris hörde
Fåfängt ropa till sin vän.

Ned till jorden såg man gudar svinga,
Och olympisk höghet lägga af,
Pyrrhas sköna döttrar att betvinga
Tog Apollo till sin herdestaf.
Mellan menskor, Gudar och Heroer
Amor stiftade ett skönt förbund,
Honom menskor, Gudar och Heroer
Hyllade i Paphos' lund.

Ej försakelsens och ångrens smärta
Inför er att aldrig synda svor,
Lyckligt klappa skulle hvarje hjerta,
Och den lycklige var eder bror.
Blott det sköna kunde dyrkan vinna:
Ingen Gud för någon njutning vek,
Då den böds af Sångens Huld-Gudinna
Eller Graziens milda smek.

Edra tempel utaf marmor blänkte:
Isthmos' kämpar ibland hvirfveldamm
Många ärefester eder skänkte,
Vagnar dundrade till målet fram.
Sköna och betydningsfulla dansar
Svängde kring ett doftande altar:
Eder tinning prydde segerkransar,
Kronor eder hjessa bar.

Af de der, som sina thyrser svinga
Och af detta stolta tigerspann,
Faun och Satyr, som så lustigt springa,
Fröjdebringarns ankomst gissas kan.
Tumlande Mänaders yra skara
Prisar dansande hans drufvas must:
Gudens röda kind tycks mäktig vara
Att till bägaren ge lust.

Ingen torr gestalt med håligt öga
Skräckfull än vid någon dödsbädd stod:
Anden tog en kyss — och från det höga
Sänktes lifvets bloss mot Stygens flod.
I Tartaren Minos vågskåln förde,
Fast han fordom sjelf en dödlig var:
Thrakerns klagan Eumeniden rörde,
Som sitt offer återbar.

I Elysien anden fick tillbaka
Hvad han här på jorden kärast fann:
Trogen kärlek återsåg sin maka;
Hjelten der sitt kampspel ställde an.
Orphei lyra samma tjusning tände,
I Alcestis armar sönk Admet:
Pylades Orestes åter kände,
Sina pilar Philoktet.

Uppå dygdens mödosamma bana
Högre lön var segrarns djerfva hopp,
Den, som storverk dristade att dana,
I triumf till himmelen steg opp.
Sökte vän en vän i afgrundsnatten,
Gudaskaran honom gynnsam var.
Seglarn lystes genom dunkla vatten
Af Olympens tvillingpar.

Sköna verld! Hvar är du? Vänden åter,
J naturens glada blomstringsår!
Sångens trollverld stundom blicka låter
Fram af eder blott ett flyktigt spår.
Fälten tråna tomma och förödde,
Ingen Gudom i min väg jag har;
Af den bild, som full af känsla glödde,
Blotta skuggan finnes qvar.

Alla dessa blommor måste falla,
Härjade af nordans grymma fart:
För att rikta *en* ibland dem alla,
Gudarne från jorden flydde snart.
Sorgsen spejar jag kring stjernebågen,
Dig, Selene, finner jag ej mer:
Ropar jag kring skogen eller vågen, —
Eko tomma svar mig ger.

Sjelf naturn i glädjen, som hon tänder,
Känsla saknar för sin herrlighet, —
Om den dolda kraften, hvilkens händer
Ordna henne, ej det minsta vet.
Skaparns ära rörer henne föga;
Pendeluret lik, hon går sin gång,
Slafviskt fjettrad af de tunga, tröga,
Och af reglors grymma tvång.

Att i morgon åter nyfödd lefva,
Gräfver hon sin egen graf i dag,
Månarna i långsam krets sig vefva,
Evigt lika, efter gifven lag.
Gudarne ur tiden vända åter;
Ty den verld behöfver dem ej mer,
Som af egen svängningskraft sig låter
Hindras från att störta ner.

Hem de flydde ifrån våra zoner:
Med dem flyktadt ock det sköna var,
Flydda lifvets färger, lifvets toner:
Meningslöst, ett genljud blott är qvar.
Gudarne till Pindens höjder sväfva,
Räddade ur tidens grymma svall;
Tiden måste allt det sköna qväfva,
Som i sången lefva skall.

Korsets Tro.

Ja! Fallna äro Hellas' marmorsalar,
Dess Gudabilder intet öga ser;
Ej lyran höres uti Tempes dalar,
Och Nymfers dans på Paphos ses ej mer.
I gamla böcker endast minnet talar
Om fordoms glans, som hastigt sjunkit ner;
Så plägar det med vårens blomma vara,
Att såsom hon har kommit skall hon fara.

Ej evigt vara kan det jordiskt sköna,
Som här i tiden fästadt haft sitt allt;
Om ingen anda der sig låter röna,
För evigt blifver marmorhjertat kallt.
Lät lagern fritt Apollos hjessa kröna:
Han faller dock, som Ödet det befallt.
Det båtar ej att vid förlusten klaga,
Hvad Tiden gifvit, kan han återtaga.

Så stolt bland Gudar, uti tempellunden,
Med njutnings-mättadt bröst Hellenen gick.
Den egna jorden bar så många under,
Ej stod till annat land hans hug och blick;
Han lefde herrligt på de korta stunder,
Han till en högtid utaf Ödet fick.
Han purprades af solens gyllne lågor,
Och badade i nöjets varma vågor.

Men när det led till aftonen af dagen,
När solen sjunken var och skuggan lång,
Då gick han der af njutningen bedragen,
Bland stumma gudar, med osäker gång:
Matt återglänste tynande behagen
Af gudadrömmen och af lyrans sång.
Så i den kalla natt, då månan lyser.
Fast höljd af ljus, går vandraren och fryser.

När Ödet böd: »lägg, kämpe, ned din glafven!»
Han tvekande och halft förtörnad stod.
Mot Elysén på andra sidan grafven
Han såg med liknöjdhet och ovisst mod.
Hvad lönte mödan färdas öfver hafven,
Med andra trängas invid Stygens flod,
Då uti Hellas lifvets fulla blomma
Var lika skön som dit han skulle komma?

Snart utaf rosen föllo purpurbladen
Och naken stod med törnet stängeln qvar.
De nya slägten kommo: bilderraden
Nu såg försvinna sina gyllne dar;
Ty templen blefvo tomma, slaf blef staden,
Och ingen offer mer åt Gudar bar:
Ett utländskt våld det sköna Hellas lydde,
Och frihetens och sångens anda flydde.

En morgonstund vid östra himlaranden
En stjerna tändes, tindrande och skön:
Dess sken sig spridde öfver mörka landen,
För tviflets tider herrlighetens lön;
Bestrålade af klara, milda branden,
De herdar sjöngo gladt sin morgonbön.
Ett Gudabarn i arma krubban lades,
Och många under om det barnet sades.

Och *Jesus* var dess namn, som Skriften säger, —
Guds Son, som födder blef af jungfru ren,
Och der det låg på halmens enkla läger,
I himmelsk glans det lilla barnet sken:
Och sade: »oskuld visbet öfverväger,
»Mer än guld ett hjerta utan men.
»Var uti tro och enfald barnets like,
»Så får du komma i min faders rike.»

Det barnet växte till i kraft och styrka,
Och lifvets ord ifrån dess läppar flöt;
Fast mången ville mot dess läror yrka,
Och hatet mordiska förbunden slöt,
Så kom det mycket folk att Jesum dyrka,
Och mången tår uppå hans hand sig göt;
Men Jesus sade: »Fadrens är den läran:
»Ej mig, men Fadren gif allena äran!»

Sist korsbetyngd till Golgatha han skrider:
Der rinner Lammets helga, dyra blod.
För verldens *synder*, *hån* och spott han lider,
Mot nesan *tålig och mot* ondskan god.
I döden sjelf mot dödens makt han strider,
Och ingen bättre någon kamp bestod.
Allt blef fullkomnadt. Upp den Gode blickar,
Och så i Fadrens sköt sin anda skickar.

Invid hans graf två hvita Englar vakta;
Och kommer dit en främling någon gång,
Så lyfta de på griftestenen sakta,
Och säga: »Herrans slummer var ej lång,
»Och alla, som uppå hans läror akta, —
»Som, fastän verlden är dem ond och vrång,
»Dock trogne blifva uti alla öden, —
Få evigt lif och seger uti döden.»

Kom ock en Pilgrim, efter långa åren,
Till helga griften ifrån fjerran land:
En törnekrona prydde mörka håren,
Och slocknad var hans ungdoms rosenbrand.
Han blickade mot höjden genom tåren,
Och längtade till lifvets ljusa strand.
Djupt cederkorset honom nederböjde;
Men själen fri i sången dock sig höjde:

Re'n multna kläder mina,
Min mantel är förnött,
Gif, Herre, nåden dina
Att vandrarn ej blir trött!
Långt är till helga grafven,
Och tung blir vandringsstafven.

Till våra Fäders hinner
Ej vår eländes tid:
Den verlden öfvervinner,
Får slumra sött i frid.
Att korset tåligt draga
Månd Herren väl behaga.

Fast ringa vill jag akta
De timliga besvär:
Och endast eftertrakta
Hvad ofvan jorden är.

Väl dem, som troget strida,
Och evig fröjd förbida!

Min frälserman jag söker:
Jag vandrat många år,
Och tron sig jemt föröker,
Ju mer min kraft förgår.
I frestelsernas vånda
Jag kunnat väl bestånda.

De sköna rosenängar
Och gyllne frukters glans,
De mjuka hvilosängar,
Och fagra tärnors dans,
Jag ofta har försakat,
Guds öga mig bevakat.

I skogar, berg och öcken
Jag ofta haft min stig,
Och uti nattens töcken
Jag ej förvillat mig.
Derföre pris och ära
Ske dig, o Fader kära!

Snart det till grafven lider:
Ty korset blifver lätt.
Ej mera såret svider.
O Herre! Ser jag rätt?

Jag fäller vandringsstafven;
Ty här är helga grafven.

Och vandrarn sätter sig på griften neder;
Sitt sista mål den trogne hunnit har.
Han sitter vakande och stilla beder;
En dufva mildt uppöfver honom far,
Och himmelsk glans omkring hans anlet breder.
Så slumrar han, ty mycket trött han var,
De hvita Englar lycka till hans öga,
Och fly med själen till det blåa höga.

Foglarnas Lycka.

Åll vinden dör:
Ej löf sig rör
I lindarnas kronor.
Bofinkarnas honor,
När hanarne spela,
Husmoderligt dela
Guldflugor och frön
Åt ungarna qvicka,
Och honung att dricka
En skatt, dem bespard
Till aftonvard.
Men fadren sig svingar
Kring almarnas toppar,
Han rör sina vingar

Och jublande hoppar
Från gren och till gren.
Hans sång är så ren,
Hans lif så behagligt;
Ja! nattligt och dagligt
Hans lif är en dröm,
Som aldrig försvinner:
Hans sång är en ström,
Som aldrig förrinner,
Förr'n allt är förbi.
Se'n trött han sig svingat,
Och sången förklingat,
Se'n himmelskt han lefvat,
Ej trälat och trefvat
I stoftet, som vi —
Mer stilla och fri
Han slumrar, än vi.

O Fågel! som spelar,
Om ock du förfelar
En ton någon gång,
Du icke fördömmes.
Man njuter din sång
Och felet förglömmes.
Naturen och Gud
Ej strängt recensera;

Ty icke blott ljud,
Men ock något mera
I sången de höra,
Som når deras öra.
De skåda så väl
I sångarens själ.
De se, när han gifver
Det offer, han har,
Att innanför blifver
Det skönaste qvar.

J, tonernas englar,
Som glädtiga svingen
Kring blommornas stänglar,
Som sjungen och springen,
Och flygen och glimmen
I aftonens glans,
I lekande dans,
Och lyckliga simmen
På vågornas yta:
Jag ville väl byta
Med eder min lott.
O vore jag blott
En trast uti linden,
En lärka i vinden,

Det — eller en svan
På böljornas ban.
Då skulle jag sjunga,
Vid dagens förlopp,
Med renare sinne
Och klarare tunga,
Med ljufvare minne
Och friskare hopp.

Lord Byron på Delphis Ruiner.

(Morgonrodnan förgyller toppen af Parnassus. Byron sitter på en störtad kolonn af Apollos tempel.)

Heliga Hellas!
Aldrig en mensklig,
Blomstrande skönhet
Ännu förtjusat
Så mitt oroliga,
Stormiga hjerta —
Som du.
Heliga moder
Till mina dikters
Rikaste blommor,
Till mina handlingars
Ädlaste frukt!

Ljufligt jag drömde,
Tryckt till ditt sköte.
Dröm och natur,
Himmel och klippor,
Lagrar och sjöar:
Myrtnar och källor,
Allt — utom menskan —
Här är gudomligt.

Ve detta öga,
Att det log af hopp,
Att det läste med tjusning
Naturens blomstrande lögn
Om frihetens gyllene
Ålder i Hellas!
Slockna, o öga!
Minnets lampa
Har tiden blåst ut.
Flamman har lupit
Landsflyktig tillbaka
Åt höjden —
Eller åt djupet
Minnet, dufvet,
En rykande veke,
En glödande aska,
Darrar i dödskamp,

Sväfvar emellan
Mörker och ljus.

Förlamas, vanmäktiga hand!
Det svärd du fattat,
Kan lefvande krossa;
Men väcka de döda
Det icke förmår.
Ej eld eller svärd
På förgängelsen biter.
Rosta, mitt svärd!
I Themistoclis graf.
Archipelag,
Sluka mitt guld!
Grönskande jord,
Famna mitt stoft!
Sorgliga häfd,
Tig med mitt namn!

J hjeltars Antipoder, nye Greker!
Jag vill förtälja eder, hvad J *voren*,
Jag vill förtälja eder, hvad J *ären*.

En yngling, Cadmus lik i hjertats värme,
Och Alcibiades i skönhet lik,
Med mod af Cæsar, namn af Alexander,

Stod upp på Greklands ärorika jord,
Der gudar ligga, slumrande, begrafna,
Och såg der Midnattsormen, som med svarta
Och svällda ringar famnade de nejder,
Der dagens renaste och skönsta stråle
Förr lika hemma som i himlen var.
Han Draken slog. Han sådde drakens tänder,
Och, vid ett trolldomsord ifrån hans läppar,
En här af kämpar, brinnande af mod,
Stod upp, en nyfödd bild af gamla tider,
Det var en helig skara. Fruktansvärd
Och hjelteskön den glimmade mot dagen.
Och se! dess leder draga sina svärd —
Månn mot sin ovän blott? — Nej, mot hvarannan.
De slöto sig intill hvarandras hjertan,
Att, som Vampyrer, suga blod derur.
De offrade åt dödens mörka makter
Ej enskildt hat, men fosterjordens väl,
All enighet och kärlek. Fältet höljdes
Af dam och blod, och luften återljöd
Af verop, som betydde segerrop,
Och himlens öga, blodrödt, gret af sorg,
Att se, hur de hvarannan vildt förgjorde.
Än klingar deras svärd mot bröders svärd,
Än lågar brodershat i deras hjertan,
Än fräta de hvarandras krafter opp,
Och skola oupphörligt sig förtära,

Till dess af härens många tusen kämpar
Allena Fem på jorden återstå.

Allena Fem.

(Solen går upp. Parnassens topp tindrar och hela nejden förklaras i ljus.)

Apollo, dagens gud!
Du, som dock *är*, fast dina tempel ramla;
Som sett all tid och lyst med himmelsk stråle
Hvar lifvets vexling här på jordens klot,
Upplys min prophetias dunkla bilder!
Se dessa *Fem*, som, efter stridens slut,
Oöfvervunna, stolta, utan fläck
Af annat blod än Ottomaners, stå
På fäders grafvar och på bröders lik —
De skola grunda *Thebes* fallna murar;
Corinth och *Argos*, *Sparta* och *Athen*,
Af deras kraft upplifvade, sig lyfta
Ur seklers grus, med nya tempels prakt,
Och Ärans lysande guldbröllopsfest
På samma gång som segrens namnsdag fira.
De skola se, i morgonrodnans glans,
Constantinopels gyllene kupoler
Och ljusa spiror sig förföriskt vinka.
De skola se — och tjusas — se och fattas

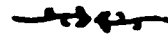
Af ett gudomligt raseri, och vandra
I korståg dit, och rycka månens skifva
Ifrån Sophias helga kyrka ned,
Som Constantin, den förste, fordom grundat,
Der Constantin den störste bad om döden,
Och vid hvars fot han föll, den siste Greken,
På fosterlandets stora, sista dag.
Se staden re'n eröfrad är. Den sista
Turbanen simmar tungt mot Asiens kust,
På blodig våg, som slukade den sista
Sultanen. Se! den härliga Sophia,
Afslöjad, dyrkad och bekransad står,
Och ljusets söner re'n, ett nyfödt slägte,
Olympiskt fira, under lyrors klang,
Den första, heliga Olympiaden:
Och strålarna, som utur templen strömma,
I himmelsk endrägt ljufligt sammansmälta
Att flamma ut med obetvinglig makt,
Och bli ännu en gång en Sol för verlden.

O! den har lefvat re'n en evighet,
Som föddes blott att denna tanke tänka,
Och sedan dör. — O! Millioners lif
Är billigt pris för tankens verklighet!

(*Han uppreser sig.*)

Ja! jag vill strida än för Greklands ära,
Än några friska lagerqvistar skära,

Och kyssa äran, som parnassens vind,
Förälskad, kysser purpurblommans kind:
Omarma segern, såsom ordet tankan,
Som stoden famnas om af murgrönsrankan,
Och diktens rosor rundt omkring mig strö,
Och utaf lifvets råga drucken dö:
Som blixtens stråle grafven genomljunga
Och Hellas' segersång bland englar sjunga.

Lyrklang till Hulda.

Morgon.

Det dagas. Uppå himlens spegel,
Befriad ifrån dimmans flor,
En skybåt nyss, med ljusa segel
Och gyllne kanter sirad, for.
Han seglade, tog in i hamnen
Vid himlens klara silfverrand:
Må så i öppna liljefamnen
En hvila öppnas för min brand!

Nu står hon klar, den blåa ytan,
Och ingen molnfläck dunklar den.
De ljufva vågor stilla flyta,
Och spegla lifvets fröjd igen.
I Öster rosenflamman smeker
Med varma kyssar böljan blå;
Den unga morgon nyfödd leker
Och vill ur skumma vaggan gå.

I ljus min själ är jemt förklarad,
Som fästets hvalf en morgonstund,
För smärtans dystra moln bevarad,
Och för hvar dimmig aftonstund.
Din bild blott gryr i rosenlågor,
Af blommor krönt invid dess rand,
Och hoppet gjuts i purpurvågor
Med samklang mot dess blåa strand.

Och Sångens ljufva Engel svingar
Ur böljan upp med fröjd och mod:
Hans lyra skön i glansen klingar
Och tonen går på hoppets flod.
Han svāfvar kring sin systerengel
I troget älskande förbund,
Och morgonblomman från sin stängel
Ser upp med öppnad purpurmund.

O! blomma, Morgon, i mitt hjerta!
Låt sången evigt klinga der:
I lifvets glädje, lifvets smärta,
Den högsta njutning Dikten är.
Och när sig tidens morgon sänker
Och går till fosterlandet hem,
När ingen vårsol mera blänker —
O må jag kunna dikta dem!

Middag.

Säg mig, Sol, hvi vill du så
Glödande ned på mig stråla,
Och mitt bleka anlet måla?
Vill du väl min hyllning få?
Tror du ej att jag är varm
Uti djupet af min barm? —
Varm jag är,
Fast ej kinden purpur bär.

Vet du hvarför jag är blek?
Röd jag var i barnayran;
Men när ynglingen fick lyran
Rodnaden från kinden vek.
Evig längtan i min blick
Jag för rosenfärgen fick:
Och alltse'n,
Sällan kommer han igen.

Ser du rosen, skön och grann,
Svällande af purpurmusten,
Full af gamman och af lusten;
När hon sin fullkomning vann.
Se, hon njuter hvad hon har:
Ingen trånad henne drar
Till en fröjd
Som är öfver jorden höjd.

Liljan i sin bleka drägt,
Himlaandens rena slöja,
Ses sin blick mot hvalfvet höja,
Känner sig med ljusets slägt;
Ty hon fått försaka här;
Lycklig blott i sitt begär
Att en gång
Nå sin urbild, under sång.

Får hon af en ros en kyss,
Som mot hennes sköt sig smyger,
Mildt ett rosensken då flyger
Öfver kinden hvit så nyss.
Lifsfullhet ett ögonblick
Speglar sig i hennes skick:
Men en dunst,
Som flyr bort med stundens gunst.

Stjerna! Åt din middagsglans
Med naturen jag mig gläder,
Hellre dock i skuggan träder,
Inom myrtenbäckens krans,
Der min Hulda nedsatt sig,
Troget väntande på mig
Mellan blad,
Mellan blommor, mild och glad.

Dryck af källans silfvervåg,
Som vid häcken klar ses flöda,
Smultron, som dess läppar röda,
Bjuder hon min tända håg.
Ser du mellan blomgardin
Vänligt på de trogna in;
Nog det är:
Jag ej mer af dig begär.

Och då måltiden är slut,
Lutar hon sig sakta neder
Mot min skuldra sött, och beder
Om en ljuflig sångminut.
Dock en rosenkyss på stund
Måste öppna Skaldens mund:
Sången blir
Sedan lätt, som en zefir.

Och då far en purpurfläkt,
Lekande som vestanvinden,
Mild utöfver bleka kinden,
Utaf stundens fullhet väckt.
Middagssol! Du bränner så;
Men jag rodnar ej ändå:
Kärlek blott
Lifvets purpurpensel fått.

Afton.

Mins du den qväll, då uti kronlyst sal,
Bland stolta Riddares och tärnors tal,
Du till dig drog mitt hjerta och min blick,
Och helst med dig jag uti dansen gick.
Mins du den qväll? —
Nog mins jag den: —
Min första kärlek kallar jag den än.

Mins du den qväll, då du din harpa tog,
Och på dess strängar ljufva samklang slog,
Och harpan ljöd om Necken och hans brud,
Och jag stod lyssnande till dina ljud?
Mins du den qväll?
Nog mins jag den: —
För örat sväfva harpans toner än.

Mins du den qväll, då i syrenens häck,
Utaf din broder danad, rik och täck,
Om »klippans konung» och om »gossens död»
För dig min dunkla sångarstämma ljöd?
Mins du den qväll? —
Nog mins jag den: —
Dess dystra aning jemnt mig följer än.

Mins du den qväll, då under poppelns hvalf
Invid ditt bröst mitt varma hjerta skalf:
Då stjernans och din englasysters blick
Min sällhet blott förstulet skåda fick.
Mins du den qväll? —
Nog mins jag den: —
I Edens glans för sinnet står han än.

Vet du den qväll, då i din hvita famn
För hoppets aning öppnar sig en hamn:
Då jag får kyssa dig i brudgumsskrud,
Och borgens vakter helsa dig som brud?
Vet du den qväll?
Nog vet jag den: —
I englars land du Hulda får igen.

Natt.

Och jag såg en syn. Utöfver tiden
Var jag flyttad i en högre rymd:
Fjerran, fjerran dunklets verld var skriden,
Luften ren, af inga dunster skymd.
Jordens blåa klot ibland de andra
Verldar såg jag nedanför mig vandra.
Blott i sången kände jag mig än,
Och var ren och lätt och fri som den.

Herrlig satt jag i de ljusa trakter,
Omkringgjuten utaf purpurglans,
Ofvan summo hvita englamakter,
Förande en strålfull stjernekrans.
Trånfullt stod mot ljusets Far mitt öga:
Han i solgestalt besken det höga:
Verldar bugade sig för dess thron,
Under klang af lifvets fröjdeton.

»Helig! Helig! Helig!» ljöd den sången:
Solen log dervid med mildt behag,
Och min själ af intet jordiskt fången
Trängtade emot dess klara dag:
Och då kom du, Hulda! Som en engel,
Gyllne harpan på en blomsterstängel
Du i svanehvita handen höll, —
Och emot mitt varma sköte föll.

Ren och skön som Edens kyska lilja,
Speglad uti Pisons silfvervåg,
Skön och ljuf, som Raphaels Cecilia,
Stilla du invid mitt hjerta låg,
Och din kyss, den röda, himlaburna —
Glödgad nektar utur Hebes urna —
Göts i klara vågor ur ditt bröst,
Och jag drack dess salighet och tröst.

Darrande min hand grep harpans strängar,
Och min röst ledsagade dess ljud,
Rundt kring himlens stjernbekrönta ängar
Sam vår klang och smälte hop hos Gud.
Och Seraferna med gyllne vingar,
Som Heleners flock kring blomman svingar,
Viftade mot Harpans guld sin glöd,
Som vid fläkten herrligare ljöd.

Mot mitt bröst, det ljusets mantel täckte,
Harpan hvilade och andan sög:
Hulda! I de kyssar du mig räckte
Allt ditt väsen uti mig förflög;
Och — som bäcken i en annan rinner,
Båda se'n till hafvet tåga af, —
Så ditt lif med mitt i harpan brinner.
O! Hur klar och klangrik blef vår graf!

Sväfvande i strängaspelets boning
Blef en ljuflig, stilla ström vår själ:
Hoppet bjöd för fängelset försoning,
Och vi hörde himlens sånger väl.
Blott om slumrens sköna slut en aning
Och om morgons glans i solens land,
Flöt i stilla pulsslag all vår daning,
Sakta klingande vid harpans rand.

En Cherub tog harpan. Skön som dagen
Slog han nu på strängarne med makt,
Och vid första himlaljufva slagen
Brast den boja, som oss underlagt.
Glänsande, som englar, upp vi flögo,
Utur ljusets rosor nektar sögo,
Och i klara ringar upp till Gud
Svingade vid Cherubsharpans ljud.

Hulda! Liksom jag i dagens timmar
Går så salig i din kärleks band,
Så om natten ock din stjerna glimmar,
Och mig lyser in i drömmens land:
Och då fjerrans dunkla moln dig döljer,
Tankan blott din englaskapnad följer:
Hvad mig verkligheten grymt betar,
Jag i drömmen vid mitt hjerta har.

När en gång mitt öga stilla blundar
För den jordiska naturens lopp,
När den sista bäddens hvila stundar,
Och min svaga lifskraft löses opp:
Kom och tryck en kyss på bleka munnen!
Följ mig, följ mig! Segrens palm är vunnen!
Våra andar, — här en enda blott, —
Må gemensamt vinna himlens lott.

Idealet.

Ljuf är den sång, från *Tassos* lyra klingar,
En skön duett af Konsten och Natur'n:
Och *Shakspeare* verlden till beundran tvingar,
Högt lyftad på sin tragiska cothurn.
Det är en helig fest för själ och öra,
Det är så herrligt och så rikt att höra
De stora skalder sina harpor slå;
Dock vet jag något skönare ändå.

När skalden, ur sin diktnings drömmar vaknad,
Slår upp sin blick, och in i lifvet ser,
Och finner — ej de drömda bilders saknad —
Men hvad han skönast tänkt och drömt — och mer;
Ja! när han der i verkligheten finner
Hvad, en gång funnet, aldrig mer försvinner:

Af Idealet sjelf en synlig bild,
Som bär, i hjertat och i anletsdragen,
En stråle af de himmelska behagen,
Som blixten träffande, som solens mild:
Och när han hör, hur tjusande den talar,
Lik vestanflägten i Arcadiens dalar:
Och han den röst, som från dess läppar går,
Så högt beundrad och så djupt förstår —
Då är hans dröm ej mer en fåfäng yra,
Då är hans tvifvel och hans qval förbi:
Då lägger Skalden ned sin gyllne lyra,
Och lyssnar stum till Skaparns Poësi.

Till Tegnér *).

När glad i morgonstunden
Ur vaggan Våren går,
Du träder ut ur *Lunden*,
Der näktergalen slår.
Välkommen, Sångarhjelte!
Till Fyrisflodens strand,
I Arons skrud och bälte,
Och med hans staf i hand.

Med själ och ögas spaning
Vi väntade Tegnér.
Ljuf var oss hoppets aning;
Att äga Dig är mer.

*) Af Smålands Nation i Upsala, Vårtermin 1824.

Som Herde vi Dig vörda,
Som Skald vår fröjd Du är,
Och hjertan kan Du skörda,
Liksom Du lagrar skär.

När Ordets dufva smeker
Den stolta Sångens svan,
Din stämma ömt beveker, —
Att tjusa är hon van.
Hos Dig vi hemta vilja
Vår kärleks ljufsta lön:
Den högsta sannings lilja
Och Diktens tusenskön.

Snart ur vår krets Du ilar
Till våra fäders bygd,
Och verkar mer än hvilar
I Dina lagrars skygd.
Till Dig, Tiarens ära!
Vi samlas dit en gång,
Att ledas af Din lära,
Beundrande Din sång.

Farväl!

Mins du, i midnattsstunden,
Du slöts intill mitt bröst,
När, djupt i myrtenlunden,
Vi lyssnade till näktergalens röst!

Och mins du, hur på vågen
Jag såg din ljufva bild,
Då, högt från stjernebågen,
Sig nattens drottning speglade så mild?

När våra händer trycktes
I stilla, menlös ro,
En engel du mig tycktes,
En engel, ja! i skönhet och i tro.

Din trohets ord förklingar:
Det flyr dit vinden far.
En engel utan vingar,
Nu står du med din tomma fägring qvar.

Farväl! Vi ses ej åter —
Med mig är det förbi;
Den sista tår, jag gråter,
Skall åt ditt minne än ett offer bli.

Hör! Lyrans toner strömma
Till dig ännu en gång.
Ack! snart skall du förglömma,
Liksom min kärlek, så min afskedssång.

Den sköna Vinterdagen.

Stockholm som förklaradt strålar:
Lifvets kalk af fröjd är full.
Torn och slott och spiror målar,
Snön med silfver, sol'n med gull.
Bjellrors klang man hör från alla kanter:
Marken gnistrar af demanter.
Morgonljusets gyllne svall
Brytes skönt mot snöns kristall.

Kungaslottet, krönt af dagen,
O! hur stort, hur skönt det är!
Uti pannan gudadragen
Af sin skapare det bär.

Morgondimman, af sin Genius buren,
Öfver glindrande naturen
Rodnar utaf fröjd allt mer och mer,
Då så mycken herrlighet hon ser.

Blankt beväpnad krigarskara
Vandrar på sitt Martisfält:
Kyrkor och palatser svara
Hornens toner, friskt och gällt.
Fritt, legioner! kunnen J regera;
Konstens tempel nu ej mera
Sina torn och dômer reser opp
Mellan Herrskarns öga och hans tropp.

Rom! din vår, din evigt gröna,
Evigt blomsterprydda jord
Jag försakar för den sköna
Vinterdagen i vår Nord.
Väl, i ett olympiskt, yppigt hvimmel
Stråla stjernor från din himmel; —
Här i Norden jord och himmel stå
Lika stjernbeströdda, båda två.

En förförisk glädjeflicka,
Med en drufvoqvist i hand,
Bjudande att le och dricka,
Är naturn i Söderns land.

Här i Norden ingen vällust blandas
I den rena luft, vi andas.
Mera oskuld här naturen har;
Hon förtjusar blott, men ej bedrar.

Lik en mö, som i sin hvita slöja
Döljer sina växande behag,
Af hvars bild vi ana, men ej röja
Anletets och formens engladrag,
Vintern är i Norden. Snart den byter
Sin gestalt, och slöjan sakta flyter,
Lik en flod, ifrån dess skullra ner.
Se, hur klart dess blåa ögon stråla!
Se, hvad rosor hennes kinder måla:
Det är *Våren*, Våren, som du ser.

Sommarn är en mognad Vår,
Som ur vårens knoppar blommar:
Hösten är en mognad Sommar,
Som sin frukt af blomstren får,
Och som tyst till hvila går,
Svept i *Vinterns* stjerneslöja —
För att åter nyfödd höja,
Såsom *Vår*, sitt hufvud opp,
Blomsterkrönt och full af hopp.

Friska Vinter! vänligt vårda
Veka plantan af mitt lif!
Lös min plågas band, det hårda,
Och din munterhet mig gif!
Sköna Vår! Låt mig få blicka
På din fägring än en gång,
Än din skål i lunden dricka,
Helga dig ännu en sång!

Barndomen.

(*Till min Syster.*)

Mins du än, hur på den gröna ängen
Carl och *Lina* gingo hand i hand?
Och om qvälln, då pappa rörde strängen,
Hur vi dansade så sött ibland?
Purpurkinden uti middagsbranden
Glödde täflande med solens färg,
Då vi byggde våra hus i sanden
På ett åldrigt lönnbeskuggadt berg.

Höljd i glans låg verlden för vårt öga
Och vår hembygd hela verlden var:
Smög en blick förtroligt till det höga,
Under stjernors dans till ljusets Far,

Högt då klappade de späda hjertan
Utaf längtan att få skåda Gud,
Troget anad, hittills ej i smärtan,
Blott i åskans dön och Pappas bud.

Då vid brasans sken, i vinterqvällen,
Tyst vi lyssnade till sagans ljud
Om de Jättar, barn af marmorhällen,
Och om Féers dyra perleskrud;
Och när *Stora Gäddans* hjeltar trädde
Ut på banan med de blanka svärd,
Hjelm och pansar, — o, hur jag mig glädde!
Och i blinken så var sagan lärd.

Då, om Juleafton, tregrensljuset
Med vår längtan lika eldigt brann,
Mammas julklapp oss i glädjeruset
Af en anad öfverraskning fann;
Då med minnet glädjens dag vi slöto
Och med hopp begynte den igen,
Ostörd sällhet i förening njöto, —
Denna tid, min syster, mins du den?

Mins du den? O ja! Ett ljufligt minne,
Ilande med tidens fart sin kos,
Kan ännu, uti vårt rörda sinne,
Tala sagospråk och stundom tros.
Af den sällhet, som den gyllne tiden
I vår famn så rik och ymnig bar,
Se'n med årens lopp den är förliden,
Kärleken vi endast äge qvar.

Sicilianska Sånger.

I.

Jag är en främling i naturens rike,
Men tryckes hårdast af naturens lag.
Jag står allen: jag äger ingen like;
Den armaste är ej så arm som jag.
Jag äger ej en gång mitt eget hjerta;
Ty du, Förtrollerska! det röfvat har.
Blott en olidlig, outsäglig smärta
Än sitter i mitt hjertas ställe qvar.
Du är dock kall som is, med dubbelt hjerta:
Jag, utan hjerta, är blott eld och smärta.

II.

Du, som de gröna fälten genomlöper,
Så irrande, så glindrande och tyst,
Som med din bölja alla blommor döper,
Dem vestanvinden nyss till lif har kysst!
Du silfverbäck! Låt dina vågor rinna
En liten omväg blott, dit jag begär.
Smyg dig så sakta till min älskarinna,
Till henne hviska, klagande, så här:
»Så grymt din hårdhet Fillis' hjerta sårar,
»Att jag blef född till verlden af hans tårar.»

III.

En dag jag Amor mötte. Sorg och häpnad,
Svartsjukans qval jag läste i hans blick.
Han liksom smög sig fram, och obeväpnad,
Emot sina vana, lilla Guden gick.
Väl på hans skullra än ett koger hängde;
Men det var tomt. Jag sporde honom då:
»Hvem har afväpnat dig?» Men Amor blängde
Så snedt på mig, och svarade mig så:
»Min båge, Fillis! stal din älskarinna;
»Du i ditt bröst kan mina pilar finna.»

IV.

Min Dafne, lyftad på sin skönhets vingar,
Bestormade en gång all himlens här,
Hon vann. Hon sina segertecken bringar
Till jorden ned, och dem som prydnad bär.
Uti sin blick hon solens strålar binder:
På hennes panna blänker dagens sken,
Och morgonrodnan ler på hennes kinder,
Så varm och blygsam, oskuldsfull och ren.
Men natten tog hon icke, tänker mången; —
Jo! Natten ligger i dess lockar fången.

V.

Mitt ena öga såsom Nilen strömmar,
Mitt andra öga flödar såsom Po.
Du ensam dock för mina qval ej ömmar:
Du står med torra ögon och ser på.
O! när jag, tärd af lång förväntan, frågar,
Om jag får komma, gladt du svarar: ja!
Du synes född att tjusa och bedra:
Du kallast är, då jag som hetast lågar.
Du säger *ja!* men *när* du säger ej,
Och då är *Ja* detsamma som ett *Nej!*

VI.

Jag såg en gång uti en myrtenlund
Begrafvas tvenne sköna, trogna tärnor.
Jag såg en hjort, som jagade en hund:
Jag såg en blind, som täljde himlens stjernor.
En mulen dag, då solen blänkte klar,
Ett skepp jag såg, som timradt var af sippor.
Med ormars fötter skeppet lastadt var,
Och samm på spetsarne af tvenne klippor.
Så sannt det är, som jag berättat dig,
Så sannt är äfven att du älskar mig.

VII.

Pygmalion älskade en marmorstod:
Han knäföll vid dess fot: dess kind han smekte.
Med sina tårar han en Gud bevekte,
Och bilden, vid hans kyss, fick lif och blod.
Ack! ingen i naturens vida rike
Ännu så lycklig som Pygmalion fanns.
Jag är i kärlek väl Pygmalions like,
Men ack! mitt öde huru olikt hans!
Då utaf kärlek jag i tårar flyter,
Min älskade i marmor sig förbyter.

VIII.

Om du för rikedom mig älskar, Clara!
O! älska mig då ej; jag har ej gull,
Låt Peruanar'n då din kärlek vara;
Hans grufva är af gyllne skatter full.
Om du för styrka älskar mig, o Clara!
Hör upp att älska mig; ej stark jag är.
För Milo då ditt hjertas eld förklara.
Som lejon slår och bufflars bördor bär.
Om du för skönhet älskar mig, min Clara!
O! älska icke mig; jag är ej skön.
Låt Phœbus då ditt hjertas gunstling vara,
Och låt hans kärlek få i din sin lön.
Om du för kärlek älskar mig, då bör jag
Din älskling vara; ty af kärlek dör jag.

IX.

Mitt hopp är ute. Mitt begär är grafven;
Ty mer än grafven är mig lifvet kallt.
Jag vore hellre lefvande begrafven
Än evigt följd af dödens skräckgestalt.
Af bittra tårar mina ögon strömma,
Af sorg att de ej kunna gråta nog.
Jag gråter; men att smärtans källa tömma
Ej mina tårars strida svall förslog.

Att jag är död, men lefver, vill jag gråta.
Och derföre, att inga tårar båta.

X.

Liksom i mulen natt, då stormen rasar,
En sjöman, sväfvande i hafvets famn,
För himlens blixt, för hafvets afgrund fasar,
Och blek och mållös suckar efter hamn;
Men när igen den milda solen låter
Sitt öga glänsa fram, och sjön blir blå,
Han glömmer allt, han spänner seglen åter,
Och manar stormen ut på nytt ändå: —
Så på min kärleks haf med mig det händer;
Jag lider skeppsbrott — men jag återvänder.

Anmärkning.

Såsom en profbit af Sicilianska språket och af förebilderna till nyss föregående Tio smådikter, meddelas här det VIII:de af dessa stycken i original:

Si m'ami pri ricchizza, non m'amari,
Ama lu Turcu, ch' haju la vena d'oru.

Si m'ami pri fortizza, non m'amari,
Ama Miluni, chi sbranau lu Toru.
Si m'ami pri biddizza, non m'amari,
Ama lu Suli, ch' haju la chioma d'oru.
Ma si tu m'ami pri forza d'amari,
Amami, Gioja mia, ch'umannu ju moru.

Till Ebba,

den 16 Nov. 1829.

Födelsedagen är skön. Som våren kommer han åter
Endast en gång hvart år, rodnande, blomsterbekrönt.
Minnet, det heliga Minnet, i dag som *Barndomens* Engel
Står vid din sida och ler: hviskar dig tyst hvad du *var:*
Öfverlemnar dig rörd åt *Hoppet*, *Ungdomens* Engel;
Hoppet dig tager emot, hviskar dig tyst hvad du *blir.*
»*Blif*», så hviskar det dig, och hör, så hviska de dyra,
Fader och moder i skyn: »*Blif hvad du varit och är.*»
Hör, så suckar den kärliga mor, som himlen dig gifvit,
När han den första tog icke från *Dig*, men till *Sig.*
Ja! så önska dig Syster och Bror, förvandter och alla,
Alla, som känna din själ: »Blif hvad du varit och är.»
Ingen dock är så ren, att han ej kan renare blifva,
Och det fullkomligas mål Englarne söka ännu.

Blif hvad du är och mera dertill! Allt närmre och högre
Lyft dig i sångens ljud, lyft dig i bönen till Gud!
Stig med hvar födelsedag ett trappsteg högre till Lifvets
Öppnade tempel och stig en gång förklarad derin.
O att det ljufvaste fölle dig till, som verlden kan skänka!
Allt hvad dig himlen kan ge, lade han ned i din barm.
Frö't till allt ädelt och skönt — och se det har blifvit en blomma;
Blomman är yppig och skön, blygsam, oskyldig och ren.
Himlen har fostrat den sjelf. Nu ger han blott värmen och ljuset:
Att hon må blomstra i frid, mogna till rikaste frukt.
Blifve dig lifvet så varmt och ljust, som dagen om Sommarn!
Friskt såsom Vårens vind, skönt som ditt *Sextonde år!*

Svensk Artillerist-Sång.

Som Söner af det gamla Norden
Vi stolta kalla oss dess värn;
Och derför kännes väl kring jorden
Vår trohet, liksom Sveriges jern.
En fredlig sång vi gerna sjunga;
Men i den heta stridens stund,
Vi sjunga bäst med eldens tunga,
Som flammar ur kanonens mund.

Till oväns fall, för Sveriges ära
Vi brösta upp och brösta af.
Dit dundervagnarna oss bära,
Der gräfves fienden en graf.
Men heter det: Prolonge tillbaka!
Vi vika icke långt ändå;
Vi skjuta än, att bergen braka,
Och Segren ler och hör derpå.

När stridens röda bölja svallar,
Och dånet flyr från häll till häll,
Då blir hvart skott från oss, som knallar,
En sång åt *Ehr'nsvärd* och *Cardell*.
Vi skapades att luften rensa,
Att hålla vakt kring Nordens pol:
Och skönast våra hjelmar glänsa,
Bestrålade af bragdens sol.

Vi för vårt trogna vapen brinna,
Som älskar'n brinner för sin mö.
Men icke nog, att seger vinna;
En krigare vet ock att dö.
I ärans värf vi stupa gerna
Med brännar'n och vårt svärd i hand.
Vi dö dock, under segrens stjerna,
För Carl och Oscar och vårt Land.

Vid en Canari-fogels död.

Så farväl! farväl! — med sången
Är det alldeles förbi.
Blott en tryckning — lilla fången
Blef ur fångenskapen fri.
Men din frihet blef din smärta:
Säkert önskar månget hjerta,
Hellre än att vara fritt,
Sådant fängelse som ditt.

Sångens konst kan klippan röra,
Fältets tigrar, skogens löf,
Döden ej; han kan ej höra
Några toner: han är döf.
Hårda äro ödets lagar;
Paradisiskt njutna dagar
Af en stols-fot släcktes ut —
Ljuflig lefnad! grufligt slut!

Allt träaktigt vill förfölja
Phantasi'ns och Sångens son:
En poetisk lefnads bölja
Grumlas af en kastad spån.
Fins ej rökverk till att skörda,
Ingen ära, till att mörda,
Slår man utan krus ihjäl
Sångaren — och dermed väl.

Slumra sött i jorden inne,
Fastän du ej tempel får.
Ljuft är hvarje saknan's minne,
Vore det ock blott en tår.
Tempel byggas för de Höga;
Ur din Ägarinnas öga,
Tacksamt för den fröjd du gaf,
Föll en tår uppå din graf.

Lily! dröm då, att du ilar
Qvittrande på Palmas strand,
Eller hellre, att du hvilar
På din Ägarinnas hand.
Gröna myrtnar, blåa sjöar,
Leende Canariöar,
Samt en maka, skön och öm.
Sväfve för dig i din dröm!

Skaldens Blomma.

En blomma Skalden har:
Så skön och underbar
Är ingen annan blomma.
Hon blommar ej på grönan äng;
Hon står på ingen blomster-säng,
Ej vid en källas rand:
Långt bort hon är i längtans blåa land.

När hösten vingen rör
Och rosorna förstör,
Står likväl Skaldens blomma.
Som hon ej är i purpur grann,
Den köld och frost förderfva kan,
Hon trotsar tidens elf:
Hon evig är och mild som Skalden sjelf.

Hon är ej gul, ej blå;
Men högtidsklädd ändå,
Och hvitare än liljan.
En himmelsk doft i kalken är,
Fast ingen fjäril suger der: —
Den trogne Skalden blott
Har löftet än om hennes kyssar fått.

Ej blommans namn han vet;
Men hennes hemlighet
Är aningens fullbordan.
»Du pilgrim! under lifvets lopp,
»Blif fast i kärlek, tro och hopp,
»Så får du blommans tröst.»
En Rosenengel skref uti hans bröst.

När Skalden harpan slår,
Till blomman tonen går
På längtans ljusa vingar:
I fridens verld han blicker då,
Och önskar hän till blomman gå. —
Han kommer ock en gång:
Hans väg till himmelen är klang och sång.

Och när han hädan går,
Han blomman träffa får,
Som han så ofta drömde.
Då binds den bleka liljekrans
Utöfver bleka kinder hans,
I sista sömnens blund:
Och döden för mot *blommans kalk hans mund.*

Johan Banérs Strids-sång.

Jag reser mig upp ur min yppiga frid,
Och ilar härut till den blodiga strid; —
Så handla som njuta jag kan.
Väl tömde jag nöjenas bägare här,
Men räcker mig döden sin bägare der,
Jag tömmer ock den, som en man.

Var klart, mitt öga! var kallt, mitt blod!
Soldater! bevisen ert urgamla mod!
Friskt upp! låt det manligen gå!
Ty slagtningens innersta djup vill jag se:
Af fältet jag hvarje vår ovän vill ge
Tre alnar att falla uppå.

Kung Gustaf den Store ej förer oss mer;
Men ned från sin himmel han vakande ser

På striden. Han ser hur vi slåss.
Än herrskar i verlden hans mäktiga själ,
Och segrar som fordom. Än menar han väl
Med fäderneslandet och oss.

Hans minne vi fira vid kulors musik:
Hans grafvård vi bygge af fienders lik,
I brinnande stormning och slag.
Hvar fiende, fälld af vårt hämnande svärd,
Ej mer än ett hår af hans hufvud är värd. —
Vi fälla dess flera i dag.

Flyg, fana! flyg ut under himmelens sky!
Framåt må du sväfva; du kan icke fly —
Flyg högt, att dig krigaren ser!
Låt lysa i solen de kronor du bär —
Vår borg och vårt konungarike du är,
Högt strålande Svea Banér!

Minne af den 18 April 1830.

Till Julia.

Himmelfrieden trinke aus dem Ordenkelche des grossen Menschen, unter dessen Gedanken keine Wolke und kein Seufser war. O der Gedanke, den du jetzt mit so fester Andacht anschauest, müsse immer leuchtender und unbeweglich wie eine Sonne werden, und immer ein warmes Abendlicht über die müde Seele werfen.

JEAN PAUL.

Ur Jakobs tempel ljödo orgelns toner,
Och mot Allfaders thron de lyftes opp,
Som högre står än alla jordens throner,
Och endast nås af Kärlek, Tro och Hopp.
Jag ville ock ett festens vittne vara,
Och så, bland folkets andaktsfulla skara.
Jag ensam stod, och tyst förtjuste mig
Af tankan blott på himlen och på Dig.

Vid altarfoten knä de unga böjde —
Omkring Försonarns kors en blomsterkrans —
Den fromme Lärarn vigda kalken höjde,
Och ljuset spred från Tabors höjd sin glans.
Messias sjelf, uppå sitt ljusa, fria
Förklaringsberg, med Mose och Elia,
Skref in i lifvets bok de renas namn,
Och gömde deras suckar i sin famn.

Det var en helig stund. Väl månget minne,
Som rosendoft på sina vingar för,
När solen sänks och aftonen är inne,
Som dagens fjäril sjunker hop och dör.
Men *denna* stundens minne blef dig gifvet
För timman ej och dagen, men för lifvet.
När lifvets dag i natt förbyter sig,
Som morgonrodnad än det möter dig.

Allt himmelskt evigt är, och allt det sköna
En himmelsk gloria kring sin tinning bär.
Det ädla blott förmår sig sjelf belöna,
Och Oskuld blott sin egen prydnad är.
När menskans hjerta sig vid Dygden viger,
Och som en bön mot öppna himlen stiger,
Då först får lifvet lif — och endast då
Lär hon det skönas gåta rätt förstå.

Försoningsläran är den högsta lära!
Hvad menskan tror, är mer än hvad hon vet.
Försaka, Älska, Tro — se der vår ära!
Vår sanna stolthet är vår ödmjukhet.
Att sträfva till fullkomlighetens krona,
Att viljans drift med pligtens bud försona
I helig handling och i bönens ljud, —
Är att försona menniskan med Gud.

Det vet du, Julia! — Skönt med hoppets strålar,
Mot himlens blåa, solbeglänsta grund,
Du nu din lefnads glada tafla målar;
Du är dig sjelf betrodd från denna stund.
När löftets ord vid altaret du sade,
Gud i din egen hand ditt öde lade.
Du har din regel tydd i ordets röst:
Din lycka blommar i ditt eget bröst.

Du möter verlden. Ack! dess åsyn väcker
Begär och fröjd; i ljus han smyckar sig.
Lik vårens engel dig en krans han räcker,
Och ropar: »Kom och låt mig kröna dig!»
Men välj bland blommorna, välj ut allena
De skönaste, de enklaste, de rena:
En Lilja och en Rosenknopp, och sist —
Att sammanbinda dem — en Myrtenqvist!

Må dessa trenne, rikt och enigt, pryda,
Som sinnebilder, Julias lefnadslopp!
Krön dig med dem, behåll dem! De betyda
Din Blygsamhet, din Oskuld och ditt Hopp.
De skola blomstra, när de andra alla,
Som verlden bjuder, blekna och förfalla.
De skola blomstra i en evig vår,
När tidens rosenprakt i stoft förgår.

Sannt är ej allt, hvad verldens tunga talar,
Och ormen hväser under rosors krans:
Och allt, som sjunger, är ej näktergalar,
Och allt, som glimmar, har ej inre glans;
Men Minnets svar på Hoppets fromma fråga,
Det ljuger ej. Blott hjertats varma låga
Har inre glans. I lifvets dunkla dal
Guds stämma är den enda näktergal.

Skönt lifvet är. Det härliga, det höga
Jag min beundran och mitt minne ger;
Men fridens blick ur oskulds klara öga,
Den sköna själens spegel, är dock mer.
En himmelsk själ — i Södern och i Norden —
Är dock af allt det skönaste på jorden:
Och känslans röst, på melodier rik,
Jag kallar lifvets skönaste musik.

Ja! mer än Söderns himlaglans berusar,
Och mer än dess natur hänrycker mig,
Mig denna själens friska skönhet tjusar,
Som glänser fram, fast den ej visar sig:
Som aldrig bränner, men dock evigt brinner,
Som aldrig strider, men dock öfvervinner,
Ljuf som en lycklig Pilgrims morgonbön
I blomsterdoftet vid Gandolfersjön.

Och denna fägring, denna Vestas flamma
I hjertats tempel, Julia! den är din.
Bevara den! Blif, som du var, densamma,
Blif mer och nya, milda segrar vinn!
Din Tro, din Oskuld, dina stilla dygder,
Som Englar ifrån Ljusets fosterbygder,
Kringsväfve troget, i en himmelsk dag,
Din bildnings oförgängliga behag!

När nu en älskad Far, en älskad Moder
Och trenne Bröder sluta sig kring dig,
O! unna dina bröders äldre broder
I deras krets att blygsamt blanda sig!
Och när du Sångar'n och hans öden glömmer,
Han gläds, om Sången du i hjertat gömmer;
Ty ej för verldens pris har sången gått
Utur hans bröst, men för ditt hjerta blott.

Ungdomen.

Sång till en Favoritvals af Leidesdorf,

(tillegnad J. Z.)

Lifvet förgår som en flod. På dess bölja
Åldrarne fly eller dränka sig der.
Alla dess svall och dess störtningar följa:
Föras och veta ej rätt hvart det bär.
Ungdomen står, som en blomma, och tjusar
Stilla på stranden, som först henne bar:
Böjer sig undan för böljan, som brusar,
Speglar sig tyst i den våg, som är klar.

Kärleken purprar dess doftande krona,
Grönt är, som Hoppet, dess yppiga blad.
Stormarne mildt hennes varelse skona;
Lycklig hon är; hon är frisk, hon är glad.

Men, om hon rycks af en hvirfvel från stranden,
Sjunker hon icke, hon gungar derpå:
Vaggas af vestan till skönare landen,
Sväfvar på djupet och blommar ändå.

Härligt är endast det unga och rena:
Skönaste fröjden är Oskuldens fröjd.
Ungdomens oskuld eröfrar allena
Lifvets förklarade, strålande höjd.
Ljufvaste drömmen om sällhet och ära,
Kronan af lifvet, o Ungdom är du.
Lycklig är den, som i åldren kan bära
Glad dina törnfria rosor ännu.

Till Friherrinnan Louise Hamilton.

(I ett exemplar af "Hesperiderna".)

»Hesperiens barn» de nämnas, dessa alla:
Ej nämnas blott; de äro det också.
Som andra blommor vissna de och falla,
Men fröjda sig åt sin minut ändå.
De prisas och de tadlas — så är seden —
Men fly till Vänskapens och Fridens eden;
Der gömmas de i Minnets hulda famn.
Hvad båtar väl att Pindens lagrar skära?
Blott Vänners bifall var min högsta ära:
O! må *det* bli en gloria kring mitt namn!

Förvara dessa små till Skaldens minne,
När, kanske snart, till annan kust han far!
Han tager med sig då ett tacksamt sinne,
Och glömmer ej, hur säll bland Er han var.

I lifvets stormar, i dess mulna dagar
De gladas hågkomst än hans själ behagar:
Han fröjdas än af deras milda glans.
Han *Minnets* blommor vill tillsamman binda,
Och, fast och trogen, deras rankor linda,
Till skygd, till tröst, kring lifvets törnekrans.

Till Friherre Carl Hamilton.

När dagens festlighet hvart hjerta bjuder
Att rent och enkelt tala ut sin fröjd,
En ton också från lyrans strängar ljuder,
Fast han ej når den tysta känslans höjd.
Här dricks en skål för ärorika åren,
För ungdomssinnet under silfverhåren,
För godsets Far, *Carl Didrik Hamilton.*
Hans namn är kärt och dyrt i dessa bygder:
Liksom hans vapensköld, hans hjertas dygder
I arf bli tagne af hans ende Son.

Gläds, ädle Herre! Fåfängt ej försvunnit
Din mandoms år. Din ålders dag är skön.
I mödan Du din lefnads ära funnit,
Och Folkets kärlek är din högsta lön.

Lef länge än! Njut många ljufva stunder
I skuggan än af dina egna lunder,
I minnet af det goda, som Du gjort!
Gläds med ditt folk, åt fältens rika gröda,
Åt Odlarns flit och åt hans lönta möda!
Vid hvarje hydda står Din äreport!

Dock Folkets röst, här mer än Sångens tunga,
Förtäljt hvad Du och hvad Din maka är.
Dess fria hurrarop vältaligt sjunga
Hvad dagens sköna högtid innebär.
Naturens fägring, liksom festens, tjusar,
Och sommarns friska vind om glädje susar,
Och solen strålar öfver blomstrens glans.
Hon fröjdas ock, den höga himlaflamman,
När vördnad, vänskap, tacksamhet tillsamman
Omkring Din tinning fläta dagens krans.

Pilgrimen.

Friskt mod! Utöfver berg och sjö!
För korsets tro är ljuft att dö.
Får jag blott se den helga graf,
Fritt briste s'en min vandringsstaf!

Den natt är kall och öknen lång;
Men tron är varm och fri min sång,
Och Stjernan uti Österland
Ledsagar mig till lifvets strand.

Väl den, som ser den stjernan klar,
Och kärlek uti bröstet har,
Han kallar faran himmelsk lott
Och vägens törnen rosor blott.

Fast törnet foten smärta gör,
Och mödan kindens färg förstör,
En gång, när han vid målet står,
Han segrens liljekrona får.

Friskt mod! Utöfver berg och sjö!
För korsets tro är ljuft att dö.
Får jag blott se den helga graf,
Fritt briste se'n min vandringsstaf!

Hymn till Jesus på Tabor.

Lyft ögat opp, låt sömnen fara,
Och se framför dig, fromma skara!
Hvad ljus på Tabors berg uppstår.
Bryt qvistar ned af dalens palmer,
Slå upp Kung Davids höga psalmer,
Och sjung en chor, då du framgår,
    O, hvad du strålar skönt,
    Du berg, af cedrar krönt!
Guds Engels flägt med snöhvit glans
Begjuter löfvens gröna krans.

Det är väl ingen flock af svanor,
Som sänker sig från rymdens banor?
Nej, ingen svana är så ren,
Det är ej månen, som på bergen

Ur hornen häller silfverfärgen —
Blott skugga varder solens sken.
    Det Jesus Christus är,
    Guds enda Son står här.
Guds folk! böj dig till jorden ner,
Det är Guds härlighet du ser.

Guds Son sin helga famn utbreder,
Och beder — och när Jesus beder,
En himmel blifver bönens lön.
Den sänker sig kring hans lekamen
Från Fadren sänd, ett heligt amen
På Sonens andaktsfulla bön.
    Si, Herran Gud i dag
    Till dig har godt behag.
Hell brudgum, både först och sist.
Hvad Du är skön, o Jesu Christ!

Med sina taflor uti handen
Den gamle Moses står på randen
Af den upplysta silfverskyn.
Bredvid Elias sakta sväfvar
Förutan eldvagn. Han ej bäfvar;
Men håller handen för sin syn.
    Högt Jesu strålar slå
    Mot Mosis taflor blå,

Och lagens hjerta, fast af sten,
Försmälts i Jesu kärleks sken.

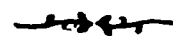
Och tre Apostlar, Jesu vänner,
Dem Herrans öga ser och känner,
Treenigt böja sina knän.
Uppå Johannes ljusa panna
Ses nådens milda solsken stanna,
Han sjunker uti kärlek hän.
Den visaste han var;
Ty mest han älskat har.
Han var i verlden Jesu hopp,
Hans älskling, lärans förstlingsknopp.

När Gud på Sinai gaf lagen,
Betäckte moln den klara dagen,
Vid åskans dunder jorden skalf.
På Tabor inga åskor höras,
Blott englavingar stilla röras,
Och ljust är himlens blåa hvalf.
Förr ljöd Guds vredes råd,
Men Jesu namn är Nåd.
Förfärlig skallar vredens röst;
Tyst kärlek slår i Jesu bröst.

Si, blommor kransa törnestafven,
Si, Gud sår liljor öfver grafven

På sin förklarings Sabbaths dag.
Till dag han qväll och morgon enar.
Hvad oljoblad på lifvets grenar
Slå ut och vinka oss i dag!
    Kläd dig i bröllopsskrud,
    Om du vill nalkas Gud!
Vill du bli ren, du syndens man!
Två dig i eld och ljus som han.

Gack hem igen, göm i ditt hjerta,
Till läkedom mot jordens smärta,
Förklaringssynens salighet.
När Gud dig ropar, löser blunden,
Var bröllopsklädd; ty dagen, stunden
När Herren kommer, du ej vet,
    Han kommer, Jesus Christ,
    Det vete vi förvisst.
Till dess, i lifvets väl och ve,
Må vi allena Jesum se.

Sång på Oscars-dagen 1832.

Vid Marieberg.

Väl Göthen i stormande ledungsfärd
Drog vida kring land och på hafven;
Dock var det ej endast hans blixtrande svärd,
Som gjort honom ryktets lofsånger värd,
Och lade hans ovän i grafven.
Ett ädlare värn i sitt bröst han fann:
Det var Göthens *Ande*, som segrarna vann.

En hjelte att fiendens leder slå
Är Thor med sin väldiga hammar;
Dock föga de dundrande slagen förmå,
Om ej utur Odens öga, det blå,
Den ledande visheten flammar.

Den skönaste kransen att prydas med,
Det är Lagern, skuren på Kunskapens träd.

Vi samlat oss här, i förtrolig rund,
Att lära hvad kriget betyder.
Det lär man ej först uti drabbningens stund;
Ty vetandet blott är all handlings grund
För den som befaller och lyder.
En styr våra banor mot ärans famn:
Det är Oscar: Skål för Hans älskade namn!

Att lefva och dö för Fädrens land
Är vår och hvar krigares lära.
För urgamla Norden, med svärdet i hand,
Och lysta af Minnets strålande brand
Vi verka, och hoppas på ära.
Och lönen för den, som i hög blir lagd,
Det är Oscars blick på hans sista bragd.

CARL JOHAN än vakar på Sveas stol,
Och huldt omhägnar oss friden;
Lätt stormen dock väcks vid den nordliga pol:
Vi lägrat oss här, under fridens sol,
Att göra oss redo till striden.
Hvem för oss till seger, i stridens dån? —
Det är Oscar, Fingals härlige Son.

Edwy på Elgivas Graf *).

En Scen ur Fanatismens stora Tragedie.

(*En ödslig skogspark nära Glocesters kloster. Det är natt och åskväder.*)

EDWY (*insvept i en mantel, med en cittra under armen, framkommer mellan träden, och stannar vid en grafsten*).

Det är då sannt, att jag är utan krona,
Att från min faders thron jag störtad är:
Ja! detta dok är nu min hufvudbona';
Och vandringsstafven jag som spira bär.
I dystra öknars famn jag mig fördjupat,
Och ifrån konung ned till intet stupat.

---

*) Ämnet är hemtadt ur Humes History of England, 1:sta Delen.

Men — den, som *intet* är på jorden mer,
Kan trösta sig; han intet mer behöfver:
För honom hvart behof, hvar sorg gått öfver,
Och intet honom rör af allt, som sker.
Som konung dock jag slott och hof behöfde,
Och tjenare, som väckte mig och söfde,
En guldbroderad mantel, spira, svärd
Och af Drabanter se'n en liten verld.
Men då jag ville sjelf mitt land regera,
Och, ensam konung, icke tålde flera,
Uppreste Fanatismens Prester sig,
Utsände bullor, bannets blixtar rörde,
Med lejda tungor allt mitt folk förförde,
Att djupt förnedra och förskjuta mig.

Behöfver jag då intet nu? låt se —
Jo! jag behöfver bröd ännu — och vatten,
Och mörker, mörker, svart som Stygska natten,
Att intet menskligt öga mig må se,
Och ingen mensklig hand mig döden ge.

Jag är då *något*. Hvad det låter kallt,
Och rysligt tomt, då man har varit allt!
Jag är den sämsta uslings sämsta like,
En Crœsus utan skatter, utan rike.

Som tiggarn rik och såsom slafven fri —
Hvar skall min graf och *hvad* mitt öde bli?

O natt! du mörka natt! du liknar mig:
Du sorgklädd är och du är utan stjernor:
Du är en afsatt Drottning utan tärnor;
För denna likhet vill jag älska dig.
De svarta molnen våld på *dig* föröfvat,
Din krona, månen, från din panna röfvat;
Och Vaticanens dystra sändebud
Beröfvat *mig* min konungsliga skrud.
Uti ditt sällskap vill jag här mig sätta
På denna sten, och för mig sjelf berätta
En saga om kung Edwys lefnadsdar,
Han, som så säll och så olycklig var.
Främst vill jag dock den skönsta blomman välja,
Och om min lycka först ett ord förtälja,
Så kort och ljuf som lärkans morgonsång:
Se'n om min ensamhet i kungaborgen,
Om min Elgivas död om sorgen — sorgen,
Som döden grym, som evigheten lång:

(*han nedsätter sig på grafstenen, slår accorder på cittran och sjunger.*)

Vid sång af näktergalen,
I månans milda sken,
I blomsterprydda salen
Elgiva satt allen.

Uti dess öga blänkte
En tår, som perlan klar,
Då hon på Edwy tänkte,
Som nu en konung var.

»Nu skall han mig förgäta
»Uti sin kronas glans,
»Och af cypresser fläta
»Får jag en sorgens krans.
»Farväl! Vi äro skilda:
»Jag lyder ödets lag:»
Så klagade den milda;
Dess klagan hörde jag.

Ty nu jag trädde sakta
I min Elgivas borg.
Jag gläddes att betrakta
Den sköna i sin sorg.
Mer skön hon var i tåren,
Än på sin blomsterbädd
En lilja är om våren,
I daggjuveler klädd.

Men vid de sista orden
Stod jag ej längre mot.
Jag kom, och sönk till jorden
Vid min Elgivas fot.

Jag sade: »Spar din smärta:
»Dig vänta ljufva band:
»Du länge ägt mitt hjerta,
»Tag äfven här min hand.»

Så fram min hälsning sväfvar,
Och handen henne räcks:
Hon för sin tjusning bäfvar,
Och för sin fröjd förskräcks.
Hon svarar: »O hvad smärta!
»Oss fjettra grymma band.
»Jag, som har fått ditt hjerta,
»Kan aldrig få din hand.

»Ännu det aldrig hände,
»Mot lagarnas förbud,
»Att en så nära frände
»Blef Englands kungabrud.
»Mins *Dunstan* väl, den lede,
»Som bannets stråle för:
»Förrän jag tål hans vrede,
»Jag i ett kloster dör.»

Jag svarte: »Gud och Folken
»Nog vaka öfver mig.
»Mot sveket eller dolken
»Skall *jag* beskydda dig.

»O hvad jag röres föga
»Af små Prelaters harm
»Se! jag har eld i öga,
»Och mod uti min barm.

»Vi lefva för hvarannan,
»Vi äro oss en verld.
»Bär du din krans kring pannan;
»Jag för i hand mitt svärd.
»En qvinna kan försaka,
»Men mannen trotsa kan:
»*Hans* mildhet är hans maka,
»Och *hennes* kraft är han.»

Det lät i hennes öra
Som en prophetisk röst.
Nu vill hon mig tillhöra,
Och sjunker till mitt bröst.
Ett hjerta blir af tvenne,
Och fruktans röst är stum:
Emellan mig och henne
Får ingen smärta rum.

Hon brölloppspellen buren
Af hvita englar såg:
Mig tycktes, all naturen
För mina fötter låg.

Min själ sig uppåt höjde
Som örnen mot det blå,
Och första gång jag röjde
Att jag var konung då.

Som brud och brudgum stodo
Vi snart i templets fred,
Och Erke-Biskop Odo
Beseglade vår ed.
Men mulen var hans panna,
Och hotande hans staf:
Han syntes oss förbanna,
Då signelsen han gaf.

(Stormen och åskvädret tilltaga.)

Och liksom sångens toner dö på heden,
Så tynade min glädje bort och dog,
Och från den stund jag svurit bröllopseden,
Ett töcken kring min varelse sig drog.
Det vilda hat Prelaterna mig svurit,
Och länge gömdt i lömska hjertan burit,
Blef af min kärlek först i låga tändt,
Och först emot Elgivas hjerta vändt.
Min kärlek var ett brott, de stolte sade, —
O kärlek! då din krans på mig du lade,
Hvad jag var säll! — gudomligt ljufva brott!
Jag ångrar ej att hafva dig begått.

Försötma tonerna uppå min tunga,
Att jag i nattens famn, på öde rum,
Må än en gång om mina öden sjunga,
Och se'n för alltid bli som grafven stum.

(*Han sjunger.*)

I Londons borg, af lampor klar,
Hölls spel och riddarslag.
Jag mins, min kröningsdag det var,
Men blef min sorgedag.

Kring slottet, som vid larmet skalf,
Bevingad glädjen flög.
Men jag ur salens pelarhvalf,
Som ur en skärseld, smög.

Ju längre jag från bullret kom,
Ju mera lade sig
De stormupprörda känslor, som
I bröstet höllo krig.

Och när jag till Elgiva kom
Vid månljus midnattstid,
Då vände alla sorger om:
Då fick mitt hjerta frid.

Hon lutad mot min skullra låg,
Och hennes hand i min.
Den ene blott den andra såg,
Och tänkte: jag är din.

Min bästa, skönsta krona var
Den maka, som jag fått.
Det rike, der jag spiran bar,
Var hennes kärlek blott.

Den ljufva stunden, himlens lån,
Snart af en bitter störs;
Af raska menskosteg ett dån
I hvälfda gången hörs.

Den höga dörren ryckes opp,
In Biskop Dunstan går,
Kringvärfd af svarta munkars tropp,
Med törnbekransadt hår.

Som ulfven, törstig efter blod,
Och som en afgrundsbamn,
Han sliter med förbittradt mod
Min maka ur min famn.

Och säger: »Ve din kropps behag, —
»Förtjuserska, o ve!
»Ve dig, och ditt, och ve den dag,
»Hvars ljus du först fick se!

Elgiva, svimmande och blek,
På Dunstans vink bars ut,
Och jag, mot tios kraft för vek,
Neddignade till slut.

Hon fördes då, så har man sagt,
Så har jag hört med sorg,
Af bödlarna till Glo'sters trakt,
Till en förfallen borg.

Och der förhärjade en sax
Dess långa, ljusa hår,
Som lian säden, då dess ax
I gyllne mognad står.

Med eld de brände hennes kind,
Af rosor nyss så full:
De gjorde henne lytt och blind,
För Edwys kärlek skull.

Emellan hennes englabild,
Den skönsta jorden bar,
Och dess ruin, som fasan vild,
En natt allena var.

Vid denna tidning gränslös harm
Uti mitt hjerta for:
Jag lyfte upp beväpnad arm
Mot himmelen, och svor:

Jag svor att hämnas: uppfylld blef
Min ed, min hämdelust.
Jag Dunstan bort i landsflykt dref:
Han for till fjerran kust.

Men Fanatismen, ilskans tolk,
Grep gammal liksom ung,
Och högt förbannade mitt folk
Sin gudförgätna kung.

Jag slets från thronen, der min far
Fick dö; men Dunstan — han
Som skändat allt hvad heligt var.
Ett helgons dyrkan vann.

Min broder nu min purpur bär,
Ett blodigt ödets lån,
Min trogna maka mördad är,
Och jag är verldens hån.

O Edgar! lyd ditt hjertas lag,
Men sjelf ditt öde styr!
Blif mild som jag, men ej som jag
En konungslig martyr.

Elgivas öga! släckt du är,
Dock än du tjusar mig.
Hvad var den glans, som solen bär,
Emot en blick af dig?

Elgivas hjerta! du är kallt,
Men klappar än för mig.
Hvad var mig krona, lif och allt
Emot en suck från dig?

(*Stark åska med täta blixtar.*)

Mig uppenbara blixtens ljusa pilar
Att på en enkel grafvård här jag hvilar.
Du lycklige! som bor i jordens famn,
Vid åskans ljus jag läsa vill ditt namn.

Finns intet namn, vill jag ett sådant skrifva —

— — — — — — — — — —

Hvad ser jag? Gud! — *Elgiva* — o Elgiva!
Din ande kanske lyssnat till min sång:
Kom, kom! och låt mig se dig än en gång.

(En blixt slår ned och dödar honom.)

Abdallah.

U sin mjuka divan satt *Abdallah*,
Rökte, lugn och nöjd, sin morgonpipa
Till den goda, varma Mocca-koppen.
Kring det öppna fönstret smög sig rankan,
Flägtade, af drufvor tyngd, för vinden,
Och Bosforens blåa vågor glänste
I den nyss uppståndna solens sken.
Är han ensam, gubben, med sin pipa,
Ensam vid sin kopp, i morgonstunden?
Tron J väl, att med den glada minen,
Med den fröjd, som strålar ur hans blickar —
Tron J väl, att gubben är allena?

Nej! der sitter något vid hans sida,
Något ljuft och skönt, som gläder gubben.

Det *Zuleima* är, Circassiens blomma,
Som i går han köpt för guld och perlor
Af en Judisk krämare från Smyrna.
Hon är mycket skönare än allt,
Som Abdallahs öga sett i verlden.
Sorgsen blickar hon och läppjar långsamt
Ur sin fyllda Mocca-kopp och tiger.

Men Abdallah språkar, och han säger:
»O Zuleima! skönaste Zuleima!
Le, var glad, slå upp ditt mörka öga —
Säg mig, har du nånsin haft så roligt?»
Och Zuleima suckar förr'n hon svarar:
»Inte har jag just så roligt nu.» —

»Inte? Otacksamma! Säg, Zuleima!
Säg, hvar var det roligare? Svara!»

»Vid Leontes', vid min älsklings sida
Var mig mycket ljufvare än här.
Han är ung och skön. Mitt hjertas kärlek
Har han fått och äger den ännu.» —

Paff! nu blåste gamle Musulmannen
Ut ett rökmoln, som i digra kretsar
Virade sig in i flickans lockar.

»När jag köpte dig för guld och perlor,
Så var ock din kärlek med i köpet,
Och den tillhör mig.» —

»Välan! så tag den,
Tag den, rike, mäktige Abdallah!
Om du kan. Mig arma har du köpt
För en verld af skatter; men min kärlek
Hade jag skänkt bort förut!» —

Abdallah
Blåste åter ut en sky af rök;
Satt så länge stilla, tyst och tänkte.
Derpå stod han upp. Då kysste han
Flickans alabasterhvita panna,
Sände henne till sin älskling åter,
Med en skatt, så stor som den, hon kostat.

Och han skref i bredden af Koranen
Dessa ord, till varning för sin son:
»Mycket har jag ägt: köpt har jag mycket!
Köpte äfven jordens skönsta flicka;
Men det bästa, hennes hjertas kärlek
Var dock borta, förr'n jag henne vann.
Köp ej tärnor, yngling! du blir narrad;
Ty det bästa, skönsta, deras kärlek
Du med allt ditt guld ej köpa kan.»

Melpomene till Svea.

Härstammande från re'n förgätna tider,
Jag mina tempel rest hos många folk,
Och vid det sken, som Diktens lampa sprider,
Trädt upp som Minnenas och Hoppets tolk.
Väl bär jag inga gyllne blomsterkorgar,
Ej flyger kring mig skälmska löjens tropp —
Jag rullar tyst Historiens taflor opp,
Som glänsa evigt, under seklers lopp,
Likt hägringar af stolta kungaborgar,
När dundrets moln i vester nedergå,
Och haf och himmel lika blåa stå.

Min blick är allvarsam. På mina kinder
Ej skämtet firar någon rosenfest.
Af dödens liljor är den krans, jag binder:
I mina lunder gror Cypressen bäst.

Dock älskades jag högt på Ganges' stränder,
Der Fantasi'n strör ut, med fulla händer,
Vidunderlig, men praktfull rikedom,
Och i sin skapelse sjelf Skaparn härmar,
Der under molnfri sol Naturen svärmar,
Der allt är ungdom, intet ålderdom.
Ja! sjelf det gladaste bland folken, Greken,
Som gick med fröjd till striden, som till leken.
Och från all fåfäng sorg höll hjertat fritt:
Som kanske njutit mer af Skönhetsflamman
Än alla jordens folk ännu tillsamman,
Bland tusen tempel helst besökte mitt.
Till Melpomenes boning såg man strömma
Fältherrar, Statsmän, Greklands ungdomstropp,
Att ögonblickets njutningar förglömma,
Och till det Evigt Stora lyftas opp.

Der detta tempel stod, en murgrön breder
Sin ranka ut, ruiners trogna vän,
Och, se'n dess fall, århundraden gått neder,
Men börjar kanske snart gå upp igen.
Till Dig, o Svea! sågs jag äfven komma,
Och förde med mig en och annan blomma,
Dem Skaparsnillen, ur en bördig jord,
Framkallade med kraften af sitt ord.
Terpsichore, jag sett det, har dig fägnat
Med sina dansar: du din hyllning egnat

Thalias spel, och högre älskat det
Än Melpomenes stolta majestät.
Ja! älska dem! förtjusas, när de spela;
Men låt ock mig din kärleks offer dela!

Jag bjuder dig på höga Sorgespel,
Der svagheten betalar sina fel,
Der fröjden vinner och der sorgen tappar;
När häftigast af sorg ett hjerta klappar,
Då är det närmast sin förklarings mål,
Och sväfvar upp, som Phœnix, från sitt bål.
All död är icke död. Dö kunna trälar;
Men för de rika och de starka själar,
När glöden slocknar uti hjertats ugn,
Är döden blott en hädangång till lugn,
Ett ord, som deras lefnad skall förklara,
Och gåtans natt med morgonrodnad svara.

Se *Wallenstein* — Han står som lifvets ek,
Och trotsar åskor, trotsar stormens lek;
Men när de komma, ödets timmermänner,
Och börjar hugga, och hans blick dem känner, —
Månn' han då drar sitt svärd och strider? — Nej!
Den väldiga gestalten rör sig ej.
Han stilla står — han faller och han tiger,
Och anden som en blixt åt höjden stiger,

Att se'n historiens starka thordön må
Med hans bedrifter rundt kring verlden gå. —
Af *Julias och Romeos* olycksöden
Upplösningen är mest på sötma rik;
Ett himmelskt slut-adagio spelar döden
Till deras kärleks tjusande musik.
Hon vigs vid hans och *Han* vid hennes hjerta,
Och Grafkapellet blir en bröllopssal:
Den enda, som der dör, är deras smärta,
Blott *hon* förgifs ur kärlekens pokal.
Minuters qval en evighet betalar:
Som en duett af trogna näktergalar
I myrtenlunden vid Sorrentos hamn.
För efterverlden klinga deras namn, —
Se *Hamlet* — Han, som vandrar, blek som månen,
I nattens svarta moln till högtidsskrud,
Emellan fadrens skugga och sin brud,
Nu öm som maken, hämndfull nu som sonen,
Blir han väl lycklig, eller blir han stor,
Förr'n han i grafven och i minnet bor?
Se, för *Ophelia* och för *Maria*
Har döden intet timglas, ingen lia;
Blott för Maria stjernekronans glans
Och för Ophelia en vallmokrans. —
När åter *Machbeth*, som med tigersinne,
Förqväfvande välgerningarnas minne,

Uppå sin kung, som sofver, mord begått,
Och tappert emot ångrens svärd bestått,
Dock slutligen, i trots af sina eder,
För hämndens hugg till jorden störtar neder,
Hvem *gläds* ej då, att döden finnes till,
Och att han grym kan vara, när han vill?

En del af detta har du redan skådat:
Den gryningen en högre dag bebådat;
Allt, hvad jag skönast äger, ger jag dig,
Om du med kärlek blott belönar mig.
Ett praktfullt tempel här, som mig behagar,
Jag äger re'n från din Periclis dagar,
Ett härligt Diktens och Musikens hem,
Och Mimer, som ej slafviskt efterapa,
De bilder mina älsklingsskalder skapa,
Men underbart förvandla sig i dem.
Och Han, som förer scenens blomsterspira,
Med kraft och ordning Skådebanan styr,
Och ingen möda för dess lyftning skyr,
Som van, att smakfullt konstens kransar vira,
Vid blommans granskning icke spörja lär,
Hvarfrån hon kommer, men hur skön hon är:
Han skall från mig ej sina blickar vända,
Och på mitt altar mången låga tända,
Uti hvars glans jag ljuft må fröjda mig,
Och konstens vänner kunna värma sig.

Se upp på mig. Är jag då så förfärlig?
För mina hvita kinder skyr du mig?
Är ej min pannas stråglegloria härlig?
O Svea! säg! är jag för hög för dig?
Du älskar ju fornverldens mannasinnen,
Och du tillbeder dina stora minnen,
Ifrån ditt ursprung säll af allt, hvad stort
Du sjelf bedrifvit eller andra gjort.
Apollos lagerträd, Minervas fanor
Fullskrefna äro utaf Svenska namn,
Och Segrens Örnar jemte Sångens Svanor
Växt upp tillsammans i din friska famn.
Djerfs ock att Melpomenes tjusning lära!
Förskjut mig ej; jag bjuder dig på ära.
Låt mig få vistas på din lugna strand,
Du, Europas lyckligaste land!

Kärleken.

(Fritt efter Italienskan.)

Du Gosse med vingar,
Tyrann öfver hjertan,
Som glädjen betvingar
Och glädes åt smärtan!
O! lät jag mig binda
Och följde dig, blinda!
Jag blindare vore,
Mer barnslig än du.
Förrädare store
Och smickrare lilla!
Den boja, du gifvit,
I stycken jag rifvit.
Förbi är min villa;
Jag känner dig nu.

Med leende hjerta
Kring jorden du sprider
Din glädje, din smärta,
Din frid, dina strider.
Men hycklad är friden,
Och verklig är striden,
Och glädjen försvinner;
Men smärtan blir qvar.
Hur listigt du spinner
Försåtliga väfven!
Och när du det blinda
Förståndet vill binda,
Till bundsförvandt äfven
Du skönheten tar.

Med ord du begåfvar:
Ditt löfte är ränker.
Du rosor oss lofvar
Och törnen oss skänker.
I nöjenas låga
Du blandar din plåga:
Framför dig går Längtan
Och Ledsnad bakom.
Ack! fåfänga trängtan!

När tankarna vakna,
Ur slumringen ryckta,
Då vilja de flykta;
Men styrka de sakna:
De vända ej om.

Min seger jag vunnit,
Min boja jag krossat.
Ve friden, jag funnit!
Ve den, mig förlossat!
Med jublande tunga
Begynte jag sjunga:
»Min frihet — hur ljuflig,
Hur präktig är den!» —
Jag dåre! nu gruflig
Min frihet jag finner.
I kölden jag ryser:
O Gud! hvad jag fryser!
Nej! hellre jag brinner
Och älskar igen.

En fallen Engel.

Han låg på sitt knä, den förförde,
Vid porten af Gudomens hus.
Matt syskonens sånger han hörde,
Såg icke de saligas ljus.
Förr skinande vingen var mulen,
Och själen så kall och så kulen,
En nedbrunnen fackla han bar:
Ett töcken hans gloria var.

Han sade: »Min afton är inne;
Min natt blir evinnerligt lång.
Min fackla jag har och mitt minne,
Men vågar ej minnas en gång.
Hvi dröjer du, englarnes Christe?
Gif åter den klarhet, jag miste:
Kom, andas en flägt på min skrud:
Försona mig åter med Gud!

Den Evige ser och förlåter;
Min blick jag ej lyfta förmår.
Mig syskonen ropa: kom åter!
Hvad våller, att icke jag går?
Min klädnad är dunkel och fläckad:
Jag vill ej bland rena bli gäckad:
Låt sitta mig, syskon! jag ber; —
Hvad hafver jag arma med er?

Då såg han, i gryningens timma,
Vår sol ur sin slummer uppstå:
Såg nyfödda strålarna glimma
Mot hafvets förbländande blå. —
»Skön morgon der nere J hafven:
Mig tjusar den grönskande grafven.
Mig fattar ett brinnande mod,
Att bada i solskenets flod.»

Sin frändskap med jorden han röjde:
Han gret efter menniskonamn.
Och solen — och solen sig höjde,
Slöt jorden i glödande famn. —
»Jag kommer, jag kommer på stunden:
Tag mot mig i blomstrande lunden!»
Nu vingarna spända han höll;
Han kunde ej flyga — han föll.

En Dröm om Napoleon.

*(Tillegnad G. P. *)*

Vid midnatts-klockans slag sig sömnens Genius sänkte
Till jorden på en char, styrd af en gyllne töm.
Hans vinge klar och ren i månens strålar blänkte,
Och uppå vingen satt en liten nyfödd Dröm;
    Och Drömmen smög sig stilla i min hjerna,
    Först tindrande som nattens minsta stjerna,
    Men växte till i klarhet och blef stor
    Som firmamentets största meteor.

Mig tycktes, att jag gick i Prins Baciocchis salar
Uti Bologna. Rikt palatset upplyst var;
Men allt var tyst: en chor af Minnets näktergalar
Långt bort i en cypress söng sitt orakelsvar.

---

*) Då Förf. råkat, att i hans hus sönderslå en Napoleonsbild.

Då nalkades en Hjeltevålnad sakta;
Knappt tordes jag hans drag, hans drägt betrakta.
Serafer strödde rosor i hans fjät,
Och på hans panna glänste majestät.

Det var Napoleon. Väl var han blek som döden.
Och syntes allvarsam, men med ett mildt behag,
Och denna själens eld, som trotsar alla öden,
Spreds som en glorias sken omkring hans anletsdrag.
Den Jofursblixt, som styrde legioner,
Och vände upp och ned på jordens throner,
Brann i hans öga med olympisk glans:
Hans Kejsarkrona var en lagerkrans.

»Är du densamme, säg!» så lugnt till mig han sade,
»Som sjöng om *Moskaus brand*, som skref min *Monolog*.
»Och Sångens offerkrans uppå min urna lade,
»Som sköljs, på klippig strand, af oceanens våg?»
Jag häpnade — och började att stamma:
»Ja! Kejsarkonung! ja! jag är densamma,
»Som, se'n du föll, dig Sångens hyllning bar,
»Fast Sången ej sin urbild hunnit har.»

»Din tunga klingar sött» — så Skuggan tog till ordet —
»Din hand gör helgerån — hvad har i går du gjort?
»Stod ej, som en Penat, min bild i går på bordet
»I gästfrihetens hus och glädjens älsklingsort?

»Der — inför Skönhetens, Behagens öga
»Herr Sångare! Du bedrade dig föga;
»Du hufvudet af mig förrädiskt stal,
»Förvägne Terrorist, Barbar! Vandal!

»Det är då icke nog, att man mitt namn fördömmer,
»Att hyr-Poeters skrän mig stör i grafvens famn,
»Att man mitt stoft beler och mina bragder glömmer,
»Allt masakreras skall, så snart det bär mitt namn.
»I huslighetens tempel jag mig döljer;
»Men äfven der mig tidens agg förföljer —
»Du ock har tidens sed; men akta dig!
»Betäck ditt anlet! Sjung ej mer om mig!»

»O Hjelte! vredgas ej!» Så ropte jag med smärta —
»Väl bör jag plikta dyrt med sång, med bläck och gråt;
»Väl handen brottslig var, men ej mitt arma hjerta,
»Som klappar hvar minut: Förlåt! förlåt! förlåt!
»Men förr'n jag med min lyra och min tunga
»Hör opp att Dig och Dina verk besjunga,
»Förr offrar jag min hand åt lågans brand —
»Och lyckligtvis! det var min venstra hand.»

Då log Napoleon, och så han talte åter
Med mildrad stämma re'n och blicken af en Gud:
»Välan! så sjung och skrif som förr — jag dig förlåter:
»Jag allt förstumma kan, blott icke Diktens ljud;

»Men du bör bilda blott och ej förstöra:
»Lägg ej din hand, der hon ej har att göra,
»Och framför allt det rådet mins, min Son!
»Bär aldrig händer på Napoleon.»

Så sagdt, Napoleon försvann och drömmen flydde:
Jag slog mitt öga upp, då dagens stråle grydde.
Här sänder jag min Dröm. Så enkel drömmen är,
Den mig en gynnsam vink om tillgift innebär.
Jag hoppas, Sångens Vän, den Ädle mildt förlåter
Hvad Sångar'n slog itu, men ej kan laga åter,
Och jag betalar här — (Så är Poeters fall)
Med uselt pappersmynt en hjelte af kristall.

Offer åt G. Adlerbeths Skugga.

Jag vandrar tyst till höga ättegrafven,
Och frågar tvekande: »hvem jordas här?
»Och hvilkens är den brutna vandringsstafven,
»Som utaf bleka liljor sirad är?
»Skall denna lagerkrans ock bli begrafven
»Som grönskande den svarta kistan bär?»
»Jo»! svarades, Vår *Gudmund* död är vorden»,
Och aldrig glömmer jag de dystra orden.

Och jag gick dädan. Det var sorgens timma,
Som slog med midnattsslag uti mitt bröst,
Och mörk var qvällen: ingen stjernestrimma
Rann upp och vinkade mitt hjerta tröst.
Jag ville ej min lyras ljud förnimma,
Hon låg så stum, och stum var ock min röst: —
Och tårars flor kringslöt mitt sinnes dager,
Och klagan hviskade min första lager.

Om vid din urna unga skalden qvider,
Du gode ande, tillgif honom det.
Och om han önskar åter dessa tider,
Då du din milda stämma höra lät,
Förgäfves ej mitt rörda hjerta svider,
Och ej förgäfves jag din död begrät.
Det släckta hoppet och det tända minnet, —
De fordra offer utaf ungdomssinnet.

En gång jag kom till diktens rosenängar,
En munter gosse ur min barndoms land;
Jag gick så fri bland gyllne blomstersängar
Med krans kring hjessan, lyran i min hand.
Jag knäppte stundom på dess klara strängar,
Och själens längtan tände kindens brand.
Den unga rosen kysste jag förtroligt:
Allt var så herrligt, tyckte jag, och roligt.

Jag sjöng och gladdes i de ljufva trakter,
Och bröt mig mången fager rosenknopp,
Vid hvarje stängel stodo englar vakter
I liljeskrud och leende i hopp;
Och dessa goda, oskuldsfulla makter
Ej störde mig uti mitt sälla lopp.
De kunde älska blott och blommor gifva: —
»O!» ropte jag »hos eder vill jag blifva.»

Dock längre fram en inre drift mig förde,
Och mot en herrlig palmlund bar min gång.
En ljuflig strängaklang derur jag hörde,
Och ljudet af en gammal hjeltesång.
De kända tonerna mitt hjerta rörde,
Jag tyckte att jag hört dem mången gång.
Och länge stod jag utaf vördnad bunden,
Förrän jag ingick i den helga lunden.

Der ligga grifter ifrån fordna tider,
En mörk cypress beskuggar hvar och en, —
En krans af blommor der sin vällukt sprider,
Som hvirflar upp mot himlen offer-ren, —
Och lagerns krona prunkande sig vrider!
Som minnesskrift utöfver gömda ben.
Och att den lagern blommar, är ej under:
De gamla skalder hvila der inunder.

Uppå en graf, som seklers saknad tydde,
Det satt en gammal man med silfverhår,
En krans af ekelöf hans tinning prydde,
Och ögats eld förrådde ej hans år.
Den höga lyran väl hans händer lydde,
Han sjöng om hjeltar, kärlek och om vår.
Och under sångens korta mellanskiften
Ett ljufligt bifall susade ur griften.

»Välkommen yngling! uti Sångens dalar!»
Så ljöd den mannens milda röst till mig —
»Förstår du språket, som en forntid talar,
»Så må du här vid palmen sätta dig.
»Den fordna sången trånaden hugsvalar,
»Ur den en evig ungdom speglar sig.
»Bland dessa lagrar må du troget leta,
»Om du vill diktens hemligheter veta.

»Nog har jag sjungit. Snart min fackla släckes,
»Och handen darrar, då jag strängen slår.
»Min ungdomskraft ej mera återväckes,
»Och snart mitt stoft till mina fäder går.
»Dig, unga gosse, gyllne lyran räckes,
»En herrlig blomsterväg dig förestår:
»Och då mitt hufvud uti jorden hvilar,
»*Ditt* nya namn på ryktets vingar ilar.»

Så slöt han mig intill sitt bröst, och rörde
Välsignande mitt hufvud med sin hand;
Och sedan kärleksfull omkring mig förde
I diktens sköna, underliga land.
Så många läror af hans mun jag hörde,
Som i mitt hjerta närde sångens brand.
Och ofta gick jag att den gamle råka:
Det var så ljufligt att med honom språka.

Och när jag plockat någon älsklingsblomma
På vandringen i sångens rosenlund,
Det var min fröjd att till hans möte komma
Och höra hjertligt bifall af hans mund;
Men voro också mina händer tomma,
På njutning rik blef dock vår samtalsstund.
Då jag kom hem var sol'n i hafvet skriden,
Förrän jag märkt att dagen var förliden.

En dag han tyst sitt öga sammanlade,
Liksom till bön sitt hufvud böjde ner:
Då gick han hän att hvila, som han sade,
Och lyrans toner hördes icke mer.
Sin önskan då den gode vunnit hade,
Och nu han sångens urbild högre ser;
Men mig, men mig, vill saknaden betunga,
Och på hans graf får jag min klagan sjunga.

Haf tack, du goda skugga, för de stunder
Mig unnades att dig besöka få,
För dina läror i de helga lunder,
Der jag fick ofta vid din sida gå,
Och der jag lärde skaldelifvets under
Och att min egen varelse förstå.
Din hulda kärlek skall jag aldrig glömma;
Men i ett troget bröst ditt minne gömma.

Den blinde Sångaren.

Gubben.

Sol går ned och rosen bleknar,
Dagakarlens styrka veknar.
Herden glad från bergen ilar,
Och sin hjord till hyddan för.
Naturen, menskan hvila bör;
Men gamla sångarn aldrig hvilar;
Han har ej ro förrän han dör.

Dottren.

Stundom, fri från sorgens pilar,
Du vid harpans hjerta hvilar.
Sångens Gudom öfvervinner
Lifvets qval och menskors harm.
Naturens bädd är god och varm;
Om ingen vänlig härd du finner,
Slumra på din dotters arm.

Gubben.

Mörker höljer sångarns öga.
Själen blott ser mot det höga:
Hoppas intet mer på jorden
Än en svepning och en graf.
Och när han stilla somnar af,
Dö harpans ljud, förstummas orden,
Hvaraf hans hjerta genljud gaf.

Dottren.

Hoppet än, med klara strålar,
Skönt din aftonhimmel målar.
Dottrens hand, hon är ditt öga,
Hennes kärlek lyser dig.
När jordens töcken sänker sig,
Och blicken öppnas i det höga,
Gode fader! bed för mig!

Båda.

Gubben.

Kom, min dotter, låt oss vandra!
Ännu följa vi hvarandra;
Snart är jag ett stoft i mullen,
Du en blomma deruppå.
När solen sänks i böljan blå,
Skall du en dödssång, der vid kullen,
På den gamles harpa slå.

Dottren.

Kom, min fader! låt oss vandra!
Ännu följa vi hvarandra;
Är din graf beredd i mullen,
Snart jag vissnar deruppå.
När solen sänks i böljan blå,
Skall jag en dödssång, der vid kullen,
På den gamles harpa slå.

Lazaronen.

Buon giorno, mio Signor!
Gosse! var flink och skynda dig till din år.
Fort hit en karafin
Af gyllne capri-vin,
Dito en frisk apelsin!

Stick ut, låt båten gå!
Ror jag ej hårdt, så kilar han nog ändå.
Spänn hvita seglet opp!
Ja, seglet högst i topp,
Vingen på seglarens hopp!

Det blåser lustig vind:
Hejsan! vår båt skall löpa som skogens hind.

Se, böljans man är grön:
Vi flyga fram till ön.
Skön blir min roddarelön.

Men se, hvad kommer der?
Svart som en korp det blixtrande molnet är.
Som blod är himlens rand,
Och skymd är Ischias strand:
Fåglarna flyga mot land.

Hu! vi få storm i dag.
Segla hvem vill! jag refvar mitt segel, jag.
Det går en gruflig sjö:
Jag har mig fäst en mö,
Vill ej i vågorna dö.

Hör, redan åskan går.
Vänta, Signor! tills Ave Maria slår. —
Du vreda haf, farväl!
Jag drunknar ej, min själ!
Hellre jag svälter ihjäl.

Jag slumrar i min båt;
Corpo di Bacco! kudden är redan våt.
Åh, det gör ingen ting;
Jag sveper manteln kring:
Sömn är en kostelig ting.

Säg, svor han, gosse? — ja;
Ha ha ha ha! det rör mig ej — ha ha ha!
Än en carlin är qvar:
Jag än min flicka har,
Om hon mig inte bedrar.

Och vill hon mig bedra,
Ha ha ha ha! jag tar mig en ann, ha ha!
Har jag blott vin och bröd,
En tärna rosenröd,
Lefver jag väl till min död.

God natt, båd' våg och vind!
Kyssen hvarann; jag kysser min Rosas kind.
Jag ser, hur hvar tar sin;
Men ingen tar bort min —
Dermed så somnar jag in.

Morgonen.

(Efter Mainvielle-Fodor.)

O! kom att hafvet skåda
I gyllne morgonstund!
Se, hur i lugnadt sund
Små strålar glimma,
Se fiskarna, som hoppa
Och liksom vinka dig:
»Spänn nätet, fånga mig!»
Se, hur de stimma!

Kom, ty den första strålen
Har blomman gett sin kyss,
Och med dess guld jag nyss
Såg böljan blandas.

Re'n spänner rosenvingen
De små Zephirers kung,
Så glädtig och så ung;
För dig han andas.

Hvad lif på strand och bölja!
En ser jag ro hitåt
I lätt bevimplad båt:
En annan fara.
Ack! om min Rosa ville
Här vid min sida stå,
Hur lyckligt skulle då
Mitt fiske vara!

Aftonen.

Välkommen, välkommen, du klara,
Du stilla och ljufliga Qväll!
Nu låter jag sorgerna fara;
Du gör mig så trygg och så säll.

En engel, på glänsande vingar,
Du sväfvar från himlarna ner.
Du frid åt de lefvande bringar,
Och svalka åt jorden du ger.

Du står mellan Dagen och Natten
Och talar försoningens ord:
Och skönt på de speglande vatten
Försmälter du himmel och jord.

Ditt guld öfver ekarnas toppar
Och blånande bergen du sår.
Mildt läskar du blommornas knoppar
Med daggens balsamiska tår.

Och fåglarna, glada och fria,
Dem hoppet än aldrig bedrog,
De sjunga sitt Ave Maria
I dal och på berg och i skog.

Hvad gör det, att skymningen breder
Sitt flor? Han är tankarnas vän.
Hvad gör det, att solen går neder?
Hon kommer i morgon igen.

På purprade molnet hon blänker:
Hon liknar den dödliges hopp;
Ty knappt hon i vester sig sänker,
Förrän hon i öster går opp.

Nu låta vi sorgerna fara;
Du hägnar vårt fredliga tjäll.
Välkommen, välkommen, du klara,
Du stilla och ljufliga Qväll!

Till Sångens Ursprung.

Dig, gode ande, ljusets rena källa,
Mitt varma hjerta egnar denna sång;
Ty klangrikt lät du Diktens vågor qvälla
Utur mitt bröst så stilla mången gång.
O! var jag värdig gyllne harpan föra,
Och något sinne med dess toner röra,
Så vet jag, att från dig min konst jag har,
Du skönhetens och harmoniens far!

Ej skåda dig blef gifvet stoftets söner:
Din klarhet ej för ögon öppnar sig;
I kärlek blott, i sånger och i böner
Den rena andans känsla hinner dig.
Så länge än min sångarharpa ljuder,
Och hjertat än af diktens värma sjuder,
Och du din gåfva icke tar igen,
Jag vet, du älskar unga skalden än.

En gång, en gång, om trogen jag förblifver
Och jag mitt ursprung ej förnekat har,
Din herrlighet för mig upplåten blifver,
Och dunkla aningen som solen klar.
Det finns ett land, der englarna dig prisa
I evighet, med himlens helga visa:
Der alla helgon sällhet du beskär:
Der får jag se dig, gode, som du är.

En fågel lik, i tysta myrtenlundar,
Jag trånande de svaga ljuden slår;
Vet ej, när min förvandlingstimma stundar;
Men mot det goda landet hoppet står.
Snart, sångare, när bullret dig förskräcker,
Du dina späda vingar sakta sträcker,
Och ilar, i den ljusa morgonstund,
Tillbaka till din sköna fosterlund.

Der skall du ej på qvisten ensam klaga;
Ty många fromma syskon har du der;
En engel skall dig i sitt sköte taga
Och alla lundens makter ha dig kär.
Väl är det stundom gladt kring verlden fara;
Men du skall finna: bäst är hemma vara; —
Och när du fosterlandet hunnit har,
Blir först din stämma klingande och klar.

Resan till Engelbrechtsholmen.

Skaldebref till Ad. Törneros.

I.

Med stilla glädje har jag läst och njutit
Det bref, det kära bref, som *dufvoposten*
I dag med ljuflig flygt mig fört i hand.
Jag säger dufvoposten; ty en dufva,
(Så mild och skön som paradisets dufva,)
Som bär vår första moders dyra namn,
Förkunnade mig först, att jag var väntad
I salen af en törnros på ett bref,
Och med en tillägg, icke mindre klangfullt:
»»*Alltid Uppriktig*» står det i sigillet.»

Nå väl! du har fördrifvit sommartiden
Uppå en *väggfri* bana, som du säger;
Du har förlustat dig på lifvets rosor,

Lekt med naturen och dock tänkt på mig,
I samma ställning, hvari nu jag sitter,
Med fönstret just till höger, som du säger,
Och med en bundt af papper vid min sida,
Med ryggen krökt och hufv'et fullt af tankar —
Nu länder dig till visdom, att mitt lif,
En del af lifvet nemligen, förflutit,
Ej på en *väggfri* blott, men *vägfri* bana;
På hafvets fält, på Hjelmarns öppna fält,
Som liknar mest af allt philosophien,
Der hvarje tänkare en väg sig plöjer,
En ny och härlig väg; men som dock flyter
Ihop igen, när plöjaren är borta,
Att den, som efterföljer, ser väl ytan
Stå spegelklar och djup och blå och ren,
Men ingen väg deri, som säkert leder
Till mensklighetens oupphunna mål.
Ej såsom Philosoph, som Viking blott,
Och kanske såsom Skald, har jag styrt ut
På Hjelmarns vågor, och ej lugnet sökt,
Men gynnsam vind, och ofta stormar funnit.

(Jag tror, det var) den tjuguåttonde
I Cæsars månad, lade sakta till
Vid bryggan här en vimpelsirad snäcka,
I hvilken fyra hjelteämnen suto:
A, S, M, W, så voro deras namn.

M sade: »Fort, stig i, ty vinden bjuder
»Till lustig färd på hafvet.» Jag såg ut
Åt rymden: den var barsk, och hvita gäss
Af stormen skapade, i väldig gungning,
Kringjagade hvarannan utan ända.
»För denna vind till målet?» var min fråga —
»För den till Engelbrechts' berömda holme?» —
»Sen ut och lären att den vidrig är,
»Och att vi förr till hafvets botten segla
»Än dit vår önskan leder» inföll en,
Som, van att styret föra, visste väl
Hvad menskan tål och hvad som Necken tål,
Och hette P — (betyder Palinurus).
Förgäfves växlades der ord med ord;
För hvarje Bancodaler af *reson*,
Fick man igen femhundrasjuttisex
Små blanka runstycken af *sjömanseder*.
Och mängden gör'et: mängden här, som ofta,
Vann fältet. Jag (och Palinurus äfven)
Klef in i båten, varligt och försigtigt,
För att ej trampa sönder allt det glas,
Som, fullt af lifsens droppar, stod på botten.
Brun, fraggig porter, vin, så skön och läckert,
Att flaskan rodnade, då hon berördes
Utaf dess saftiga och friska läppar, —
De lågo re'n tillreds, i rustning klädda,

Som små rekryter, ett beväringsmanskap,
En garnizon i hjeltemodets fästning.

Man lade ut — och stormen bredde ut
Sitt vingepar, och flägtade förfärligt.
Så spändt, som engelns kind på predikstolen
I Ripsa kyrka, stod vårt bleka segel,
Och böljorna som ormar räckte upp
Mångt bistert gap och lade sina halsar
Begärligt öfver bord, och slickade
På våra händer och, i trotts af motstånd,
Med långa, hala kroppar slunko in.
Rex Pergamenus Eumenes, (i verlden,)
Ej hade mer besvär att ösa ut
De ormar Hannibal, i stridens larm,
Lät slunga in uti hans skepp och skutor,
Än A och jag uti vår jemna kamp
Med alla snikna vattendrakars ringlar.
Dock fördes snäckan framåt mellan klippor,
Och gungade förbi de gröna uddar,
Der träden häfde sig och träden skälfde,
Och löfven darrade för vindens gissel.

Snart rann en ström af drufvomust. Vi tömde
Friskt under sång och glam de fyllda glasen,
Och hjeltemodets ståtliga castell,
Der re'n den gamla garnizon var nära

Att utaf törst och svält capitulera,
Af denna ljufliga förstärkning stärkt,
Upphöjde åter segrens sänkta fana.

I sju, måhända åtta, mödans timmar
Drefs re'n vår snäcka fram för vind och våg.
Då, se, till höger syns ett åldrigt slott,
Hvitmenadt af en ny och liten tid,
Som likväl menar väl med allt det gamla.
Det är Göksholm — Göksholm! Omkring den tafla,
Som snillrik här naturen målat ut
Med sköna, rena färger, sveper minnet
Ett dystert moln. Måns Bengtsson Natt och Dag,
Så lömsk som Natten, då hon dräper Dagen,
Steg här om bord som skälm och kom igen
Att lägga här i land, som hvars mans niding.
Vi skynda fort förbi. Vi nalkas målet.
I stäfven står Herr M. och spanar grunden,
S. skär af kokta kycklingen ett lår
Med samma knif, som fått sitt svarta skaft
Ifrån de lunder der Petrarcha söng;
Ty mycket har han sett och vida farit,
Men tillstår dock, med munnen full af steken,
Att i Venedig, i Paris och Genf
Han sällan haft så lustigt som i dag.
P. styr af alla krafter. Jag, med ögat
Än hvilande på Riddarborgens tinnar,

Än riktadt åt den närbelägna udde,
Bakom hvars granar resans mål är doldt,
Betänker lifvets väl och ve och sjunger
Hvad förr jag söng: »Ett vet jag dock likväl,
»Som ingen Urdarbrunn kan göra hvitt:
»Det bär i evighet sin dystra svärta;
»Det är och blifver ett *förrädiskt hjerta.*»

Nu sväfvar snäckan sakta fram i hvassen,
Och bortom öppna fjärdens storm och sqvalp,
Upprullar månens silfverglob ur djupet.
Välkommen, Cynthia! lys vårt äfventyr,
Upplys den lilla, minnesrika ön,
Som ligger här helt nära högra stranden,
Liksom en blomsterkorg och väntar oss
Med ljufligt lä, men grufligt svåra kuster!
»Rör årorna! Friskt mod! Aj fan! se der —
»Min tobakspung» — »Åh strunt! låt pungen ligga» —
Men ro! det tarfvas väl — »Sitt stilla, du!
»Båten lohallar —» Stopp! nu stå vi der;
En sandbank grep i kölen, eller kölen
Tog i en sandbank fast: nog af, vi sitta
Så illa fast, att ingen hjelp förmår
Att rycka lös den satans dumma satan,
Den af halffulla hjeltar fulla båten.

Men håll, min Sångmö! (ty så må du heta
Ännu så länge till dess, som Franzén,

Jag kan en Talmö hålla dig också,
En Vice-Musa, en prosaisk maitresse)
Håll upp! och hemta mod och krafter in,
Att värdigt nog den hjeltebragd besjunga
Som hjelten M. i månens sken bedref.

2.

När redan på hvart anlet i vår snäcka
Gudinnan *Tvekan* satt som på en thron,
Och ingen visste *råd* än mindre *dåd*,
Uppreste sig, som sades, Riddarn M.,
Slog sina armar ut, som tvenne vingar
På Öfver Selö djerfva väderqvarn,
Och tog ett skutt och stod i sjön till midjan,
Ej aktande den här af vattenormar,
Som i hans byxor slingrade sig in,
Då andra fradgades af ädel harm,
Att icke *först* hans kropp beröra kunna,
Tar han ett rep i förn, omvänder sig,
Och på sin breda atlasskullra lägger
Dess våta snodd — och se'n med hvita knogar
Och fingeräudar röda som Auroras,

Han hela äfventyrarlasset drar
Allt närmare och närmare till målet.
Sandrefveln gnisslade vid hvarje tag,
Och, man kan tro, det knakade i tåget.
Men jag, af sorglig aning fattad, högljudt bad:
»Jupiter Stator! Du som fordom stod
»Och stödde allt som hotade att ramla,
»Stöd nu vår hjeltes vador att han *står*,
»Och icke slinter i det lömska leret.»
Men knappast — (ve!) — min bön jag lyktat har
Förr'n jag förmärkte, med en billig fasa,
Att, ifrån sjö som land, försvunne äro
De gamle stadige och starke Gudar;
Ty Riddarn M. — just när det ordet *»leret»*
På mina läppar dog — i leret låg,
Och ej i leret blott, men ock i hafvet.
O! lik en hög och väldig nordisk tall,
Som brakande mot stormens vingar strider,
Men brakar af till slut, och susande
I hafvets djup från klipp-palatset faller,
Föll äfven nu vår dragares gestalt,
Och vid hans fall vi sågo hafvets vågor
Förskräckta draga sig dels ned i djupet,
Dels spritta skummande mot himlens höjd.
Men, icke lik en tall i fallet blott,
Han äfven snart flöt upp igen på ytan,

Som en Neptunus Anadyomenus,
Och vattnet dröp, om ej ifrån hans skägg,
Åtminstone ur Byxorna och håret,
När, återfödd ur vågens svala bad,
Mot månens strålar han hof upp sin panna.

En skälmsk gudinna finns, som heter *Löje;*
Qvick som en löja, men med vingar prydd,
Hon fladdrar jemt, när något lustigt händer,
Och kittlar listigt menskorna på munnen,
Att de må skratta flinkt åt det som sker.
Nu var visst händelsen bedröflig: men
Gudinnan *Löje*, som så stilla somnat
I en svärdslilja i ett ljufligt lä,
När natten började sin gång kring verlden,
Fick på sin näsa någon liten droppe
Af de yrvakna vågor, som ur Hjelmarn
Upprusade vid Vattumannens fall.
Vips flög hon opp, och, fruktande måhända
Att hon försofvit någon lustighet,
I oträngdt mål sin yra dans begynte
Kring alla läppar, som i båten funnos,
Så att de skrattade af hjertans grund.

Lugn satt bakut den vise *Palinurus*
Och vred och vred sitt roder, men förgäfves,
Och log, som andra, men med måtta dock;

Ty måttlig är den vise Palinurus.
Jag stod med möda qvar på slipprig botten,
Och som en galning häfde mig af fröjd,
Och trampade emellanåt förtvifladt
Den trogna pudelns ludna, våta fötter.
S. kafvade med årorna och tänkte
Kanske med saknad, men med glädtig min,
På *Lago maggiore* och dernäst
På den förtjusande *Isola bella*.
A. höll en pipa i den ena handen
Och med den andra stred han oförskräckt
Mot mina två prosaiska, smala ben:
En handfull folk, det är: fem starka fingrar
Som kämpar stredo för den trogna hunden,
Den der anfäktades af mina ben.
Men W. var tyst och sluten inom sig,
Och i den ena gipan af hans mun
Arbetade sig varmt ett tvunget *löje*,
Då i den andra satt en stum *förtviflan*.
Uti hans *hjerta* (hvar det riktigt satt
Hör icke hit) kringkrupo många dödar,
Och i hans *mage* idel *törst* och *hunger*
Certabant fortiter de principatu.

Men, märk! nu, medan hela kolonien
I snäckan dväljes, som nyss besöngs,

Är Riddarn M. i verksamhet å nyo.
För honom var en resa ned i djupet
Till en ny födelse ett kraftigt bad,
Och starkare än förr han drog det rep,
Hvarvid som arma syndare vi hängde.
Re'n står hans fot — ett märke af hans fot —
Uti den ljusa, lerbemängda sanden —
Han står allena på den sköna stranden
Af Engelbrechtssons blomsterfagra ö,
Och blickar stolt utåt den vida sjö.

Han halar till sig äfventyrarskutan
Allt mer, men färden blir alltmera trög,
Och stadnar slutligen på grund ohjelpligt,
Fem fulla alnar från vår sökta strand.
Då kastar Riddarn M. ifrån sig linan,
Som, Ariadnes snöre lik, oss ledt
I tusende krumbugter in i viken,
Och säger: »Hjelpe nu sig sjelf hvar en
»Af eder, bäst han kan. Jag har gjort mitt:»
Och dermed skakar han sin däfna kropp —
Det lät som hade sjelfva midgårdsormen,
Ur hafvets djup uppstigen, ruskat sig —
Och som ett regn nedgöt sig öfver oss
De floder, dem i luften ut han strödde.

Välan! nu väpne sig hvar man med mod
Att vada fram till närbelägna kusten!
Nog synes här en riddare i stäfven,
Som varligt lägger ut en manslång åra,
För att på den, som på en märr af trä
Helt ridderligt få rida fram till målet.
Förgäfves — åran rullar — han också,
Och redan står han som en stör i sjön,
Och känner sig med foten sakta för,
Och tar ett steg, tar två, tar tre, tar fyra,
Och är å laga ort. — Der springer en
Med tvenne skutt i land. Den trogna hunden
Snällt simmer fram och gnisslar, då han simmer,
Otålig att sin herres spår få följa.
Jag och min skugga, (som med hals och hufvud
Är åtta alnar lång) ej dröja mer
Att gå i sjön — jag, mera tung än skuggan,
I vattnet går, när hon går *utanpå* —
S. följer ock — men snäckan, lätt och fri,
Nu flyter upp på vattnets blåa glas,
Och gungar sakta fram mot gräsets bäddar,
Med Palinurus, hvilande i aktern.
Vår styrman reser sig ifrån sin stol,
Och med sitt gubernaculum i handen
Beträder tyst den minnesrika jorden.

3.

Och se! der stå vi nu i ljuft förbund
Förbrödrade af farorna och mödan,
Och blicka stumma genom löfvens hvalf,
Der inga fåglars jollerqvitter hördes,
Blott dystert sus af östra fjärdens vindar.
Vi vandra fram. Uppå en gräsfull plan
Står Monumentet, (skimrande i skenet
Af nattens öga,) med de gyllne runor,
Förkunnande hvars blod derunder flöt,
Af höga träd beskuggadt och bevaradt. —
Som nattens skuggor här beslöja vården,
Så lägger sig kring mannens rika bragder
De kalla åldrarnas fördömda natt;
Men såsom månen här emellan löfven
Upplyser monumentets runuppfyllda
Och skönsta sida med sin milda stråle,
Så tuktar minnets evigt rena ljus
Den natt af tid, som höljer hjeltens bragder,
Och tolkar gåtorna uti hans lif,
Och mildt förklarar hvad han gjordt och lidit.

Det är så lugnt och tyst på *mörka* sidan
Af Minnets ö, men på den *ljusa* sidan
Går stormen fram med hjeltesteg. Och när
Han sätter skummig fot på gröna stranden,

För att sin holmgång fruktansvärd begynna,
Då brusar han, då frustar han med kraft
Som Widolf Midtomstången uti Sagan.
Ett ögonblick stå hjeltarne försänkte
I tyst åskådning. Men hvad skåda de?

De se på stormen. Han är skön att se.
En väldig jätte, håller han sitt hufvud
Vid östra skogens bryn, och sväfvar fram
Så majestätiskt gungande på vågen.
I silfverrustning blänker hans gestalt:
Hans blick är mörk: hans vingar äro moln,
Men ljusa skyar, i en luden krans,
Så ståtligt *gloriera* kring hans panna.
Han byter färg: beständigt ljus och skugga
(Som dag och natt) omskifta på hans drägt:
Och hotande han tågar fram mot ön,
Der minnets lifvakt*), sirlig, stolt och frisk,
I vårens uniform, bereder sig
Att mota våldet med *ståndaktighet.*
O se! väl är han stark, väl är han tapper,
Med öfvermensklig styrka tar han tag
I unga fursteträdens månskens*kronor*,
Och skakar dem, att sjelfva jorden bäfvar,
Men kronorna behålla dock sin plats;

*) Träden.

Ty himlen sjelf har gifvit dem sitt säte,
Och *rötterna* stå djupt i jordens famn.
Hvar finns en storm, som i sitt vredesmod
Är himmelen och jorden öfvermäktig?

»O Engelbrecht! jag egnar dig en skål —
»En skål, men ej i vin, som yppigt porlar
»I gyllne eller silfverne pokaler —
»Jag egnar dig den tysta, klara tår,
»Som ur mitt öga ned på blomstren faller.
»Må någon månens stråle spegla sig
»Uti dess perla, i den tysta natten;
»När morgonsolen kommer i sin prakt,
»Skall hon förbränna henne, som de andra
»Daggperlorna, och ingen mensklig blick
»Upptäcka stället der hon nattligt glänste;
»Ty natten är för tårarna detsamma
»Som dagen är för glädjen. Månen är
»Den enda sol, som speglas helst i tårar.
»O! Engelbrecht! jag ropar dig vid namn!
»Din vålnad sväfvar fram på stormens vingar,
»Du andas i mitt hår, du rör min mun —
»Du fläktar bort den tår åt dig jag offrat.
»Jag sörjer dig ej mer. Jag vördar dig,
»Och i mitt bröst bestrålas skall ditt minne
»Ej blott af månen, men af hoppets sol.»

Så sade jag. Ett sorl förmärktes nu
Bakom mig, der jag stod — och stod och drömde;
Och när jag riktade min blick ditåt,
Förspordes ett *naturligt* spisqvarter,
Och ett naturligt *dryckeslag* tillika,
I hast framtrollade i gröna gräset.
En re'n halshuggen ölbutelj — o fasa!
Gick här ur hand i hand, och blodet sögs
Utur hans hals af oförtrutna läppar.
En svällande och frodig Nerkes-korf
Barbariskt styckades af knifvens jern,
Och hvarje del, än skälfvande, men kall,
Råbråkades af styfva oxeltänder
På samma plats, der ett oskyldigt blod
Väl ej göts *ut*, men *in* i tomma tunnor.

Horribile, ej *dictu* blott, men *visu!*
Och alldenstund jag utan vad var dömd
Att se den ryslighet, som här bedrefs,
Och ensam ej dess fart förhindra kunde,
Så fann jag mig på stund. Jag blundade,
Och åt och drack så tappert som de andra.

Och stormen tycktes lägga sig. »Gif akt!
»Nu är det tid att åter hafvet pröfva.
»Och om ej vädrens Gud förtörnad är,

»Så skall en härlig *medvind* seglen fylla,
»Och farten lustigt gå till hemmets strand:»
Så talade den vise Palinurus.

Med genomblöta ben, med blötta strupar,
Men oförkrossadt mod instego nu
De till mång äfventyr fördömda hjeltar;
Och snäckan *Argo*, en pungråtta lik,
Tog sina Sexmän åter i sin mage.
Och nu, en krabba lik, hon trefvar sig
Med fyra ben af trä omkring på sanden,
Och, såsom drägtig, i välsignadt tillstånd,
Hon släpar sig så tungt på buken fram,
Och skafver skinnet af sig här och der.

»Låt gå, låt gå! Snart hissas seglen opp;
»När snäckan hunnit fram i sundets mynning,
»Är vinden färdig att förfölja oss
»Och jaga oss i hamn och häl till hamnen.»
Så muntrade vi nu hvarandras mod,
Och rörde krabbans ben så gladt och fort,
Som vårens lärkor röra sina vingar.

På stranden, den vi lemnade till venster
Och foro tätt förbi, två granar stå,
Som trogna märken för de vilseförda

Och trötta seglare. Den nakna udden,
Som skiljer östra Hjelmarn från den vestra,
Sin enda prydnad lånar utaf dem.
Men midtemot, på andra sidan sundet,
Står manshög vass och hviskar, hviskar jemt
Om en och annan man med åsneöron.
I vassens famn sköt nu vår snäcka in,
Och i bakom skymundan der bereddes
Vår segeltross, och Skandinavisk flagg
Upphissades i himmelshöjd på masten.

4.

Re'n i den gröna vassens skugga höjdes
(Som sagdt) en Skandinavisk vimpel opp,
Och sjelfva *Tromp* i verlden fann sig ej
Så stolt och säll på Amirals-fregatten,
Som vi, den nya verldens djerfva *Trompar* *),
Uti vår Hjelmarskuta funno oss.

---

*) Ordet kan antingen härledas från Amiral *Tromp*, eller från fransyska verbum *tromper*. I förra fallet betyder det *stora Sjöhjeltar*; i det senare: *äfventyrare, som fått långa näsor*.

Välan! framåt! än komma friska vindar
Trumpetande, på sina vattenhingstar
I härlig ridt frambrusande i sundet:
Oss väntar en förtvifladt rolig färd.
Göksholm med sina mossbelupna murar
Oss dansa syns till möte: träden springa
Af alla krafter öfver berg och backar
Långbenta såsom strutsar oss förbi;
Men sjelfva låta vi oss väl bekomma,
Och sitta leende i båtens famn,
Och låta, under nådigt bifallstecken,
Den stora, gröna, resliga arméen
På stränderna framför oss defilera.

Nu sade M: »Väl har min Norna skänkt
Mig mången lycklig stund på jordens rund,
Och mången klar och smaklig astrakan
Ibland de sura kartar utan tal,
Hvari hon nådigst låtit mig få bita;
Men aldrig än i tiden någon dödlig
Känt hälften af den fröjd, som *nu*, just *nu*
Bestormar mig med omotståndlig makt.
Ack! hvarför vräken J ej ner i djupet
Af bara glädje? Ha'n J någon gnista
Af ert förnuft igen? O! sägen mig,
Hvarför J re'n ej ären splitter galna?»

Vid dessa ord han svängde sig en bit
Mot himlen upp — men det var långt dit upp —
Och vännen föll, af vin och glädje rörd,
Som billigt var, på aktern ned i aktern.
Vi andra kloka, som i sjelfva verket
Dock voro dummare än han — (hoc est:
Han var, om konung Salomo ej ljuger,
Den klokaste och visaste af alla: *)
Vi logo så förnämt åt mannens joller,
Och riktade en trägen spejarblick
Mot himlens vestra strand, ditåt vi styrde.

Och si — vi sågo der en kolsvart vägg
Af moln, så tät, som om den huggen varit
Ur Plutos förmak i Tartarens djup.
Den steg och steg allt högre upp på himlen,
Och höljde mer och mer utaf den blå
Och ljusa taflan, der de bleka stjernor
I sparsamt tal och sömnig fägring suto.
Men molnet kom ej ensamt. Zephyr sjelf,
Ej den poetiska och lätta Silfen
Med doft på vingen och med rosenläpp,
Men jättestor och gammal, tungt bevingad
Och med Siberiskt fårskinn kring sin våta

*) Att vara tokig för rolighets skull, det är att vara klok.

Och vida kappa — nordanvindens bror
Kom susande och brusande derjemte,
Och när han kom, uppslukade han strax
Den milda östanvind, som skickligt langat
Vår farkost ut på öppna fjärden re'n.
Som sagdt — vår östanvind han flux åt upp,
Och stinn af eget och sin broders väder,
Han flåsade med öppet gap emot oss,
Dref böljorna tillbaka mot vår stäf,
Slog segelstången hastigt öfver bord,
Gick dånande igenom strandens granar,
Och pep i vassen, häfde molnet fram —
Och tog sig så en stark motion på maten.

Förgäfves hoppet hviskade sin tröst
I våra öron: »Snart går stormen öfver;
Snart ilar molnet bort och månens klot
Belyser snart igen den klara vågen» —
Allt högre drog sig molnrideaun på hvalfvet
Och mörkrets jättekorp slog ut sin vinge
Kring haf och land. Ifrån dess stjert föll ner
I strida tårar ett olympiskt regn,
Som svalkade vår heta sjömansifver,
Och sänkte ned från kokningspunktens höjd
Till nära 0
Qvicksilfret i vår glädjes thermometer.

Tyst det på hafvet blef. Nu vinden teg,
Ej fåglars qvitter hördes mer från stranden,
Blott fulla, feta droppar, när de föllo,
Mot vågen klingade. — En ljusgrå dimma
Insvepte nejdens landskap i sitt flor,
Förkylde fröjden, och gaf lif åt blomman,
Som stilla stod på sina fäders strand,
Och, nästan stekt af dagens gyllne brand,
Af himlens tårar väntade sin lisa.

Hvarthän i natten? Ej vid dagens ljus
Har hafvet någon väg. När mörkret kommer,
Och menskan sitter i en bräcklig båt
Med himlens afgrund ofvanför sitt hufvud
Och djupets afgrund under sina fötter —
Ett yrfä är hon då, och intet mer.

Förbistringens, oredans element
Är *mörkret* i naturen och i lifvet:
Och vår förbistring icke mindre blef
Än deras, som uppbyggde Babels torn:
Quod in colloquio sit demonstrandum.

5.

M.

Nu kan var menska se, att här är mörkt,
Förtvifladt mörkt; ty så naturen fogat,
Att menskans lilla, klara ögonsten
Ej ser i mörkret, men dock mörkret ser.
Alltså jag ser, att här är mörkt, go' vänner!
Men himmel, strand och bölja ser jag ej.

S.

O! flöt jag nu uti en lätt gondol
På Brentavikens bölja ljufligt gungad
Emot Venezias tornbeprydda strand
Ej satt jag då i mörkret, om jag äfven
I midnattsstundens stilla tystnad for.
Allt är uti Italien så ljust,
Och allt är mörkt och dystert här i Norden.

P.

Må vara! visst är seglarns öde
På söderns vågor mera ljust än här.
Dock Nordens män, som vi och våra likar,
En smula ljus i själens djup ha fått,
Som ofta leder säkrare än ögats.
Derföre låtom ej vårt mod förfalla!

M.

Mod? hvem har sagt att här behöfves *mod?*
Jag gitter ej att lyfta locket af
Den kapsel i mitt hjertas arsenal,
Der modets safter troget inneslutas
För högre värf än dessa. — *Ljus* behöfves,
Att man må se hvar höger är, och venster.

W.

Sträck ut långfingret på din venstra hand
Och lägg din venstra arm rakt öfver bröstet!
Känn sedan efter med din högra hand
Hvart fingret pekar: det är höger.

M.

Snack!

Jag.

Så tändom våra själars lyktor opp,
Att vi en säker hemväg finna må.
Här nedanföre ligger *ju* Göksholm —
(Man såg det nyss), *der* ligger Ekeberg,
Ett i historien oförgätet ställe,
Der Gustafs brud sin förra fästman gömde

För friar-konungens svartsjuka blick.
Rakt fram är bäst att hålla.

P.

Träffadt! Bror!
Men hufvudsaken är att båten går,
Med någon fart, om han skall roder lyda:
Och för att båten fram på böljan få
En väderpust är alldeles nödvändig.
Här är ju lugnt.

A.

Ja! lugnt — nå! fan regera!

M.

Nå, vid min sabelbalja! det är lugnt —
Blås, Cajsa! —

Jag.

Det var härligt — intet väder!
Hvad kostligt fynd för våra munnars läder,
Vårt löje och vår harm! Ack! om jag såg
Mitt värda sällskaps grå fysionomier,
Min egen ej förglömd — O! fantasier!
Jag här halfsittande ej längre låg:

Jag reste mig förtjust och skref — i luften neder,
Min efterverld till fröjd, mig sjelf till evig heder.
Nej — skref i luften opp en hjeltedikt, så snygg,
Om sex lösdrifvare på flata böljans rygg,
Som om ett ingen ting samspråkade förtroligt,
Som gjorde intet grand, och hade dock så roligt,
Som suto i en grupp, med handen stödd mot kind,
Och skulle segla hem, men hade ingen vind.

M. (som klifvit upp i stäfven
och kikar omkring)

Nu jag studerat ut, på hvilken trakt
Vi oss befinna. — *Jag* är karl ändå —
Jag språkar käckast — jag är lots på båten —
Jag drager herrarna, när båten fastnar.
Jag — —

P.

slår omkull mig, när som foten fastnar —
Pladask i sjön.

M.

Jag visar vägen, jag,
I tjocka mörkret, midt på sjön, i regnet.
Der ser jag sundets öppning — *der* är vester.

Ditåt vår kosa ställas bör — Se der!
Ett ljus — nej! fan! hvart tog nu ljuset vägen?

A.

Är sundet ditåt?

P.

Det är platt omöjligt.

W.

Du ser i syne, Bror!

Alla.

Ha, ha, ha, ha!

Så språkade, och mycket mera till,
Som ej så noga kan specificeras,
De genomvåta, seglande heroer,
Och hvar upplysning, som en enskild gaf,
Försvann i massan af det helas dimma,
Liksom ett stjernfall — (stjernfall är ett slem,
Som far i luften, när den mörk är vorden,
Och gör sig till och lyser och förvillar,
Får karakter af stjernfall — dör och glömmes.)

Så lyser ock det slemma bäst i mörkret:
Det trifves der, ser något ut och sväller
Och yfves och beter sig väldeligen.
Men ljusets stråle skjuter genom rymden,
Och morgonrodnan, med en himmelsk brand,
I skogens toppar sina facklor tänder,
Och solen, jordens Gud, i glans, i prakt
På dagens bana majestätisk träder —
Du lilla slem! — säg! hvad är nu ditt ljus?
Kom nu och lys — och yfs — hvart tog du vägen?

Men — apropos af ljus — bäst midt i mörkret
Och regnets täta dugg vi dufna suto
Kom riktigt fram ett ljus på venstra stranden,
Som blinkade vid vattnets lugna bryn
Så vänligt som en nederfallen stjerna,
Och stundom slockna tycktes, men ingen
Med klarnad glans mer liflig återtändes.
I resbeskrifningar man ofta läser
Om den förtjusning, som bevingad flyger
Ifrån en sjömans hjerta till den andras,
Och från den andras till den tredjes, fjerdes
Et cetera, likt ett elektriskt slag,
När efter väl tilländalupen storm,
Och efter lidna, oerhörda mödor,
En utkik från sin mastkorg, högt i höjden,

Med englastämma evangeliskt ropar:
»Land! land!» — Allt folket blir ett enda echo,
Som ropar »land» och glädjen, utan hejd,
Far lika vild om bord, som stormen nyss.
Så ropade vår raska utkik nu
Med kraftig stämma »ljus! — Se ljus der borta» —
Ljus! ljus! Gott sey gelobt — Ah! Dieu merci! —
O favor degli Dei! —

»Friskt mod! J Bröder!
»Här gäller ro — Tag åran der — geschwindt!
»Att förrän skenet slocknar, vi må hinna
»Till land en gång — lik mycket hvilket land!»

Så sagdt och gjordt. M. satte sig att ro:
Och jag derhos. P. satt så trygg och styrde,
Med ögat riktadt på det fagra skenet,
Som snart med några små och glesa strålar
Belyste sparsamt hjeltarna i slupen.
Manhaftigt såg det ut. A. upprätt stod
Uti en fotsid, mörkblå kappa höljd,
Af långa, ljusa, raka lockar prydd,
Af något mörkare moustacher sirad,
Och med en slokig mössa vildt betäckt.
S. längre karl, nu blek, liksom den förre,
Med staf i hand mot masten lutad stod,
Och W. till hälften kullstjelpt låg i stäfven,

Och kuttrade och gnällde litet smått,
Dertill förledd af vätan och af kylan,
Och öfver honom trogna hunden stod
Med höjda öron och med piggsvinsborst,
Ej utan knorr och murr betraktande
En syn på stranden, den vår sämre syn
Ännu ej nog skenbarligt skönja kunde.

6.

Men närmre skred vår farkost — skenet spred
Allt mera klarhet *på* oss och *omkring* oss.
Re'n syntes tydligt skogens jättar stå,
Och, som Starkottrar, lyfta try par armar
Mot himlen opp. Nu syntes stranden ock,
Och stenarna — och eldens flammor lekte
Så lustigt der — då följande begaf sig:

Hur vill man, midt i slutet af April,
Emellan jordens snöslask, himlens solsken
Och osmält is vid Skeppsbron, cetera,
Besjunga sommarns muntra Vikingsfärder
På blåa böljor under blåa himlen?
Dock — hör, min Musa! Drottning Disa lik,
Du måste dig ett nytt och eget åkdon

Förfärdiga till denna egna resa:
Ej släda och ej vagn — ty ingendera
I dag går an — ej heller mätartäfsa,
Ej heller skepp: ett konstigt mellanting
Emellan ångskepp, vagn och båt och kälke.
Lik godt! Skjut ut, låt gå!

Nu, skränet likt
Af skrämda kråkor, som från nysådd åker
Af satan in effigie, som bonden
Uppspetsar på en stör till deras fasa,
Uppskrämas, kraxa hest och fly och fly —
Och fälla ned ur luften ett och annat,
Så hördes nu från stranden, der vår båt
I lugna, våta skuggan smög sig in,
Ett gräsligt rop, och föttren togos till,
Och armar flaxade och grenar rördes.
Och ropet lät så här: »O! tjufvar! tjufvar!»
»Hjelp, hjelp! hitåt!» precist som i Othello
Herr Jago Pius och Rodrigo Dito
Till Herr Brabantio under natten ropa.

Så blef det tyst igen; nej, rättare:
Nu uppstod tystnad; strandens stilla eld,
Som just med mycket, mycket hufvudbry
Och runkande på hufvudet betänkte,
Om det var bäst att slockna eller brinna,

Än flämtade med liten lyktgubbslåga
Inunder grytan, som med sus och fräsning
Och plitter plotter knotade deröfver,
Att hon led brist på smörja för sin strupe.
Ty *sparsamt* föllo i dess öppna gap
De trinda tårar, som i *ymnighet*
Den pittoreska *röfvarskaran* blötte.

Re'n båten drogs i land och vid en slokig
Och tårfull pil pland vassens spjälor bands:
Och pudeln, gäspande och trött af färden,
Klef helt försigtigt ned ur båt i sjö —
Och utur sjö i land, så lätt som fågeln.
Och röfrarne, som jagat nattens häxor
Ifrån sin trolldomskittel, oförtöfvadt
Sig lägrade kring eldens högqvarter,
Hvar i sin egen attitude, förstås,
Hvar med sin egen min — förstås desslikes —
Och tåligt der förbidande sitt öde.
Men M. — det har jag glömt — högtidligt sporde
De flyende på följande maner:
»Finns någon by i detta grannskap?» Tyst
Var svaret som han fick: det hördes icke —
»Finns någon lada ej?» — Och med sitt »*Nej*»
Ett håligt svultet echo svarte hest
Den frågande corsarens hesa stämma:
Dock visste man ej visst, om rösten var

En häxas eller jungfru echos. Nog!
Man blef ej klokare än förr man varit.
Och regnet sqvalade och vakan sjöng,
I kapp med skogens uggla, fula visor,
Och hunden morrade, och truppens ögon
Af vederqvickta eldens qvicka strålar
Till sömn och hvila kittlades förbannadt.
Men sofva duger ej i farans stund:
Ty satte vi oss upp kring offerflamman,
Och præses, M, den värsta af corsarer
Sig lägrade på byksån, full af trasor,
Af togan höljd, en äkta *Chevalier*,
Men — *de la triste figure.* Han lyfte stafven
Och tystnad böd i brödernas församling,
Och tystnad blef.
Nu harklar talarn — tyst!
Han hostar tappen lös från språksamhetens
Och den välsignade vältalighetens
Fullproppade och mustuppfyllda tunna:
Nu rinner det — gif akt; den skopa har,
Och öra till att hälla i — han höre:

7.

»J, ädle gynnare och vattenbröder!
»Tvåbenade amfibier, våta tuppar,

»Roflystne hajar, tame crocodiler!
»Jag är er höfding, som J länge vetat,
»Jag har förstånd, som J förnimma skolen:
»Ett råd i nöden och en pik i halkan,
»Ett ljus i mörkret och en pels i kölden,
»De äro bättre än den menska tror,
»Som aldrig tänkt på nöd och köld och halka,
»Och icke ljus från mörker skilja lärt.
»Matt glimmar elden på den sanka stranden,
»Och gubben Frey deruppe, som på molnet
»(Och himlen är ett enda moln) så stilla
»Nu lurar midnatt, och så väldigt snarkar
»Att det ger echo mellan jordens berg,
»Det felet har i natt, att sina tårar
»Han icke återhålla kan. De flöda
»I ymnighet från gråa fästet neder,
»Och väta ned oss och befrukta landet.
»Hvad ofvanefter kommer, är oss godt,
»Och gudars minsta gåfva får ej ratas;
»Men ingen är af oss — ej jag en gång —
»Som icke heller tackar pappa Freyer
»För sin välsignelse — i torra kläder,
»Vid brasans sken och under sotad ås.
»Hvad tyckes eder? Mån' ej tiden kräfver
»En coup de force — ett Herculis-försök
»Att genom skog och öfver klippors branter
»Utspionera något godt fodral,

»En timrad kapprock, med ett ord: *ett hus*,
»Som ingång har, och en och annan bänk,
»Och kanske spisel och en säng derjemte?
»Stån upp, J kämpar! — Jag i spetsen går:
»W. följer mig som skuggan: N. som barnet
»Med handen klistrad fast vid mammas kjol,
»Som N går efter M i alfabetet.
»J öfrige! J stannen qvar vid stranden,
»Och vården troget, utan sömn förstås,
»Den helga elden, tills vi återkomma.»

Och nu begyntes der ett trefvande,
Ett hojtande och ett halloande,
Ett spjernande och dito svärjande,
Som i ett tynande diminuendo
Till våra öron utur skogen fördes.
Nog hörde öronen; men ögats vakter,
De rusiga och tunga ögonlocken,
Som varit uppe nära tjugu timmar,
Och längtade till hvila, stängde till,
Och det blef mörkt i öga och i hjerna,
Ty genom ögat går den stora vägen,
Via triumphans, via Appia,
Till själens ljuspalats, som Hjerna nämnes:
Och när ej ljusets stolta legioner,
De klara strålarna, som sändebud
Emellan verldens rymd och själens thron

Få vandra fritt och lysa, triumfera,
När porten slutes, blifver vägen mörk,
Och ljuspalatset ock sin glans förlorar.
Ty ljus och glans och fröjd inströmma ju
Från universum i ett dödligt hufvud,
Och bilderna af Gud uti naturen,
De bilda själen till en bild af Gud,
Och skapelsens oändligt rika strålar,
Som bryta sig i menskans öppna öga,
Blott penslar äro, hvarmed Summum Numen
Gudomligt sköna landskapstaflor målar
I djupet af en öppen menskosjäl.
Kort sagdt: — Vid foten af en lummig gran
Insomnade den helga eldens prester,
Och Palinurus sjelf, liksom hos Maro,
Oss föregick med muntrande exempel.
»Men *Ego* sof ej stort. Mot granens stam
»Han lutad satt och slumrade, men såg
»Igenom Freyers tårar utåt hafvet,
»Som grått och ludet hängde hop med himlen.
»En enslig Skräfva uppå långa vingar,
»Flög surrande förbi, och läderlappen,
»Som tätt vid vattenytan höll sin jagt,
»Och nöp så mången långskenbenad harkrank,
»Kring hvita, slappa seglet uti cirklar
Och bugter flaxade, och i ellipser.

Invid min fot låg pudeln, och det tycktes
Liksom han sof; men hvarje gång ett löf
Nedprasslade från närbelägna björkar,
Och hvarje gång en utaf elden villad
Och bländad uggelunge reste sig
Från grenen och i hirrning slog ett slag
Med vingen eller nacken mot en trädstam,
Han murrade — och så blef åter tyst.

Och tyst var allt. De tappre spejarbröder,
Som vandrat länge nog, och nog förgäfves,
Snart återkommo från sin färd; och vi,
Som anade att nejdens krono-länsman,
I spetsen för beväpnad bondeskara,
Med sexmän späckad och med fjerdingsmän,
Anlände för att röfvarbandet gripa,
Vi rusade ej upp, vi lågo stilla,
Och väntade, med återhållen anda,
Vårt ödes dom.
Anföraren, sjelf tredje,
Fann efterdömet värdt att väl begrunda,
Och för att fördomsfritt och utan fjäsk
Begrunda saken och bedömma sedan,
Så lutade de sina hufven samman

Vid nästa tall, och tänkte der så länge,
Så grundligt och så djupt —
att morgonsolen
Fann hela det begrundande Collegium
Med saken oafgjord, men dock förrättad,
Och alla stärkta af den opiidosis,
Som Morpheus, (den störste man som lefvat
Af huset *Medici*,) till läkedom
I tysthet gett oss in. »Hell, klara sol!
»Välkommen, dagens konung! Se på oss,
»Förirrade nattfjärilar, med huldhet;
»Låt oss ur nattens puppa veckla ut
»Vår andes vingar, lyfta dem till flygt
»Och i ditt ljus, det fröjdande, det varma,
»Som svan i vågen badar sig om våren,
»Till själ och kropp med lefnadslust oss bada!»

8.

Mild och förklarad och förklarande
Gick Phoebus upp på himlen; men hans härold,
Hans härolds (Auroras) härold, Zefyr,
Låg än och sof, den lättingen. *Naturen*,
Hvars kammartjenare den skälmen är,
Var vaken förr, stod upp, slog ögat upp,

Aflade raskt sin nattrock — Vestan sof —
Nu ropar hon; sin blåa mantel, hafvet,
Hon kastar kring sin skuldra; Vestan sofver,
Som skulle krusa, skulle lägga vecken
På herrskarinnans himmelsblåa mantel,
Och upptill fästa spetsarna och kråset,
Och väcka alla blommorna och djuren
Till gudstjenst i naturens stora kyrka.
Förgäfves hoppas vi, fullväxta barn,
Att vestan eller östan snart må komma
För att drapera manteln, att vi sedan
Må mellan vecken af vår mammas kjortel
Hemsmyga oss till Hjelmarns norra strand.
Ej vind der kom. Så blå, så blank och klar
Och slät låg hafvets yta. Skeppet Argo
Stack ut ändå med slappa, hvita segel,
Och vi, som vice kammartjenare,
Med årorna begynte sakta krusa
Nystrukna atlasmanteln åt naturen.
Och mellan nakna stränder, gröna uddar
Och en och annan tunnt beblommad äng,
Flöt skeppet fram, och för den ljusa spegeln
Den argonautska hopen gjorde makligt
Sin toilett och sjöng en stump ibland.
Så bar det af mot Sundby, S. och W.
Och N. uppträdde der å stenig strand,

För att mot solförgyllda Örebro
En morgonvandring derifrån begynna:
Det andra kostliga triumviratet, —
Med riddarn M. vid åran — satte af
Utöfver fjärden till Esplunda stranden,
Hvars höga poppel lik ett vårdtorn står,
Och visar seglarn vägen. Re'n mot bryggan
Vår farkost näsan stöter. Palinurus
Och undertecknad klefvo djerft ur skutan,
Med kraftigt handslag tackade vår värd,
Vår sjövärd, riddar M., och vandrade
Till kaffekoppen och från den till sängen,
Hvarur vi stodo klockan 10 åter
Med bortdrömd trötthet och med styrka opp.

Men *då* ännu, när genom fönstret ut
En blick jag sänder öfver Hjelmarns böljor,
Sågs skutan flankande vid *Åsnans* udde,
Och riddarn M. satt ej vid styret mer;
Han låg vidöppen, sofvande på bottnen,
Och näsan stack emot det varma blå,
Och vaggades så fram af stilla förlig
Mot middagstimman till sitt hem igen,
Det grefliga och löfbeprydda Myrö.

Men under hela sommarns blomsterlängd
Och under höstens gula, svaga dagar,
Och månförsilfrade och tysta nätter,
En Saga gick på Mälarns södra strand
Ibland allmogens döttrar och dess söner,
Om bistra röfvare, som under natten
Lagt till vid Björkeholm, och der föröfvat
Gud vet allt hvad — och sagan lefver än,
Och höres än och tros af mången man,
Och skall måhända äfven öfverlefva
Den skrifna saga, som jag ristat här,
Om Engelbrechtska färdens äfventyr,
Quorum pars magna fui. Jag är matt,
Och bjuder Läsaren en rolig natt!

Runor af Norna-Gest.

ᚠ.

Frejers Ax.

Silfverklara himmelstårar falla stridt på jorden ner:
Aftonsolen uti blommor och på blad dem tindra ser.
Gröna rågen ler på tegen. Lyssna, bonde! hör du ej,
Hur bland brodden Sädesknarren träget ropar: *Frej* och *Frej?*
Frej skall komma, så han menar, med de sköna, rika ax,
Korn, som äggegulor gula, som det honungsfulla vax.
Plöj och så och bed med glädje, gamle Frejer lefver än:
För hvar droppe svett du fäller, får du tunnor gull igen.
Ljufligare är att höra vindens spel i mogen säd,
Än att tunga hammarn höra gullmalm slå på smedjestäd.
Leta icke rikedomen djupt i grufvans berg och mull;
Under öppna, blåa himlen glänser Svea rikes gull.

N.

Urdarbrunnen.

Vid Tidens brunn står Nornan Urd och qväder
Om allt som *skett*, med outtröttlig flit.
I Urdarbrunnen, sade våra fäder,
Blef allting rent som snö, som sänktes dit.
Den kunde tvätta blodbestänkta kläder,
Och göra kolsvart korp som dufvan hvit.
Allt kan försonas, och den onda tiden
Förlåtes lätt, så snart han är förliden.

Hvad börda finns, som icke Tiden lättat?
I hvilket mörker har han ljus ej spridt?
Och hvilken hunger är, som han ej mättat?
Och hvilket stål, som han ej mjukt har smidt?
Men *ett* jag vet, som ingen Tid har tvättat,
Och ingen Urdarbrunn kan göra hvitt:

Det bär i evighet sin dystra svärta,
Det är — och blifver: *ett förrädiskt hjerta.*

Det renaste, som Urdarböljan tvager,
Det är en *trofast man* med evigt hopp.
Han sänks i Nornans brunn, så mild och fager
Liksom ett barn, och står som engel opp:
Och strålar *der* i oförgänglig dager,
Och gör som *minne* här nytt lefnadslopp.
Omgifven oss, J rena forntidsminnen,
Och skrifven runor djupt i folkens sinnen!

Þ.

Thorgny.

Ljud, sång! om Thorgny Lagman väl;
Om riket var han mån.
Han var en man till kropp och själ,
Det säger Sturleson.
Men tiden vändes opp och ner:
En sådan Lagman finns ej mer.

Hans silfverskägg flöt ned till knät,
Ett skägg, som väl förslog.
Ännu i Sverge, hjelpte det,
Snart funnos männer nog.
Den tolfte Carl var skägglös han;
Men var ändock en ståtlig man.

När Thorgny stod på tingets sten,
En vördad lagens tolk,
Hans stämma ljöd så klar och ren
För både Kung och Folk:
Ibland som vågens klang mot strand
Som thordön på ett fjell ibland.

Han kraftfull var, men aldrig vild,
Gick ej tillbaks, men fram,
I lifvet som en Ljusalf mild,
I domen allvarsam.
Det är en konst, som få förstå,
Att vara stark, men mild ändå.

Så hög och stor, som född till strid,
Sin styrka lugn han bar,
Och sent i åldrens vintertid
Den skönsta man han var.
Den, som är skön som gammal än,
Var i sin ungdom Balders vän.

Han slöt som Oden eller Frej
All kunskap i sin famn;
Allenast *ett* han kände ej,
Och *Fruktan* är dess namn.
Ty fruktan är ej fosterländsk;
Hon är för blek att vara Svensk.

Du, yngling! som så gerna vill
En gång bli Sverges man:
Der visdom hörs, lägg örat till,
Blif Thorgny, om du kan!
Men dignar du på ärans stråt,
Stor sak! du ville dock ditåt.

Oscar.

Oscars namn en runa blir en gång,
Oscars minne blir en gång en sång:
Den skall sjungas högt af tusen slägter
Uti gröna kransar, hvita drägter.
Runan skrifs af Moder Sveas hand,
Och vårt Sverge heter Oscars land.

Flyg och spegla Dig, du stolta Svan!
I vår kärleks lugna ocean.
Vågar tidens storm sig upp till Norden,
Ynglingar, de tappraste på jorden,
Önska gerna dö, vid vapnens sång
Före Dig och *för Dig* på en gång.

R.

Ryssgraf.

Herr Otto gick tyst med sin son vid hand,
En knopp till en ridderlig blomma,
Och stannade stilla vid Mälarns strand:
Nu leka dess böljor så fromma.

Men bonden han söng och körde sin plog,
Och med söng vinden från norden.
Med följde, när billen i dagen han drog,
Förmultnade ben utur jorden.

Då talte till Otto hans blomstrande son,
Och ögonen stodo så spända:
»Hvar komma de multnade benen ifrån?
»De äro af björnar kanhända?»

»Ryssgraf!» sade fadren med strålande blick.
»Ryssgraf», sade bonden vid plogen;
När dragaren tyst uti fåran gick,
Han söng att det ljöd uti skogen:

»När Ryssarne stego på stranden opp,
»Slog folket små snäckorna sönder;
»Då dräptes med bilor hvarenda kropp;
»Det gjorde de redliga bönder.

»Och skicka de flera hit upp i vik,
»Så slå vi dem samman och sönder.
»Skönt växer vår säd öfver oväns lik.
»Än lefva väl modiga bönder.»

Herr Otto såg ned på sitt unga blod,
Carls tårar begynte att rulla.
När hjertat är fullt utaf kärlek och mod,
Stå ögonen klara och fulla.

Och fadren med sonen i famnen står,
Han gläds åt det gryende modet:
»Son! faller din tår för ditt land i år,
»Åt året du vågar väl blodet.

»Svartalferna skratta vid nattens strand
»När fiender öfver oss falla;
»Men värja vi ärligt vårt fosterland,
»Då le de Einheriar alla.»

V.

Kungshatt.

En Konung i Sverge han flyr icke gerna,
Står stilla i spetsen som himmelens stjerna,
Och lyser och strider för hela sin här;
Ty håller ock Sverge sin Konung kär.

Men är han allen i förvillande skogen,
Och svärdet är brustet och hästen är trogen,
Och fienden efter i hamn och i häl,
Då rider han undan. Deri gör han väl.

Den mordiska hopen med glimmande spetsar
Re'n drager sitt notvarp i tätaste kretsar,
Och ropar: »rid undan till hafsuddens kant;
»Vi taga dig väl uppå klippans brant.»

På klippan är Kungen, och hafvet inunder,
Och bakom är döden och trummornas dunder.
Han hör hur hon nalkas, den brusande jagt,
Guldsporren han frestar med väldig makt.

Men gångaren reser sig — djupet förskräcker —
Så rak som en karl, och sitt betsel han bräcker.
Han stryker tillbaka: den modiga Kung
Nedfäller sin hatt uppå blommande ljung.

Allt högre det trummar och sköldarna klinga;
Men Konungen klappar på rykande bringa
Sin fåle och säger: »Förråder du mig?
»Det gjorde du aldrig i storm och i krig.»

Och hästen förnimmer den vänliga handen,
Ser tvärt öfver viken den grönskande stranden,
Hör dånet bakom sig. Han störtar sig då,
Så modig och snöhvit, i böljorna blå.

O ve! det är Konungens yttersta timma —
Nej! Konungen lefver och hästen kan simma.
Han simmar så väl och så stolt som en svan,
Och vågorna leka med fladdrande man.

De kungliga fiskare, alla de hundra,
Stå skamliga qvar uppå berget och undra.
De tänkte så säkert få Konungen fatt;
Men fingo ej mera än Konungens hatt.

På klippan syns hatten i viken sig spegla,
Och alla ännu, som på Mälaren segla,
De helsa *Kungshatt*, och det säges med rätt,
Att Svearnas Konung ej gripes så lätt.

Hjalmars Brud.

Hjalmar! hvarför skall du sofva?
Hjalmar! hvi är du så blek?
Ser du ej din brudgumsgåfva?
Rodnar ej vid brudens smek?
Torka blodet af ditt pansar,
Skänk en blick åt brudens hopp,
Lukta på de friska kransar,
Slå ditt öga opp!

Ingen kyss dig mer beveker,
Du är kall, så kall och död.
Suckars vind i håret leker,
Läppen blänar, förr så röd.

Gydja! lög du, när du lade
Runor, klädd i helgdomsskrud,
Såg till himlen upp och sade:
»Du blir Hjalmars brud?

Ja! visst blir jag. Bröllopsflamman
Fladdrar het i brudens barm,
Döden viger oss tillsamman,
Bäddar brudsäng god och varm.
Gydja! lög du, när du lade
Glada runor, ack! om hvem?
Såg till himlen upp och sade:
»Hjalmar kommer hem?»

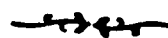
Ja! visst kom han. Milda Freja!
Thor är starkare än du.
Bad du Hjalmar faran väja,
Ropte guden: strid som sju!
»Mod och kärlek äro systrar»,
Hjalmars hjeltetanka var,
»Ve den till den andra lystrar,
»Och den första icke har!»

Molnen dundrade; men »unnan!»
Söng hans blåa svärd till dem.
Som en ljungeld for han sunnan,
Som ett stjernfall kom han hem.

Såren, segren kämpen hedra,
Seger blifve ock min sorg!
Ingen klagan skall förnedra
Hjalmars Ingeborg.

Hvarför skulle bruden klaga?
Skön som *hans* är *hennes* lott.
Kunna qvinnor vara svaga,
Då de älska hjeltar blott?
Lycklig jag för många andra!
Hjelteyngling, Hjeltemö
Hand i hand i lifvet vandra;
Mun mot mun de dö.

Dyre Hjalmar! hjertat brister,
Som ditt stora hjerta brast.
Ögat sina strålar mister;
Tag mitt sista ögonkast!
Fader! gråt ej: ljus är stranden.
Ack! att dö en vällust är.
Tryck nu fast min ring på handen —
Hjalmar! — är du der?

Norna-Gest som Yngling.

Under himlen blå
Uppå jorden grön
Att sin harpa slå,
Det är Skaldens lön.

Att ur liljans kalk
Hemta perlor opp,
Att med bergens falk
Följa solens lopp.

Uti sjöns kristall
Skåda solens höjd,
Skåda solens fall,
Det är skaldens fröjd.

Skönt när mön en gång
I en skuggrik lund
Sjunger skaldens sång
I en månskensstund;

När en yngling går
Till att strida ut,
Och hans hjerta slår,
Hvad jag söng förut.

Skönt att harpan slå,
Så att lifvets ring,
Fast han trögt vill gå,
Far så lätt omkring,

Som vid vestans ton
Lilla Elfvans dans
Uppå purpurskon
I en blomsterkrans.

Ack! hvad är en dag?
Jo, en solgång blott
Utaf skalders lag
I ett kungaslott.

Hvarje natt, hur skönt!
Är en spegelsjö,
Der af stjernor krönt
Ligger sångens ö.

Der ses månen stå
Som ett Liljulag
Mellan andra små
Stjernedikters drag.

Svepes himlens hus
Uti moln och dam,
Tager skalden ljus
Utur harpan fram.

Hela resan är
Blott en segersång,
Fastän hvart det bär
Ingen vet en gång.

Sjelfva dödens bild
För det glada folk
Är en gåtas tolk,
Och som lifvet mild.

Att af döden då,
Efter lyktad bön,
Nya vingar få:
Blifver Skaldens lön.

I.

Islands Minne.

»Island står i lågor. Fader, sofver du?
»Vakna, fader Sturle! Hekla brinner nu.
»Hela natten satt jag vid dess klara brand,
»Skref på permebladen med en flitig hand,
»Tills på purpurvingar kom en glödhet vind
»Flämtande, och lade sig uppå min kind.
»Svepte så en slöja kring mitt ögonpar,
»Att jag icke riktigt visste hvar jag var.
»Se, då kom en härlig konung fram till mig,
»Månskenslika kläder hade han på sig:
»Klar en eldröd krona på hans hjessa satt,
»Vänligt var hans anlet: rundt omkring var natt.
»När han stod mig nära, brände hett mitt bröst:
»Och som ljud af klockor hörde jag hans röst:

»Yngling! ej förfäras. *Olof* är mitt namn,
»Ingialds Son — min boning är i Heklas famn.
»För min fromhet blef jag uti lågor bränd,
»Mycket har jag lidit, litet är jag känd.
»Men min *stam* i Sverige stolta spiror fört,
»Om min *ätt* i Norrige har du visor hört.
»Mellan tvenne eldar än i dag står:
»Sällan Konung Olof himlen skåda får.
»*Eld* är verldens varma, rena andedrägt;
»Men när köld är ofvan, ibland menskors slägt,
»Flyktar eld med alla varma minnens här
»Djupt i jordens sköte och regerar der.
»Alla Nordens minnen och dess hjeltenamn
»Brinna härligt, yngling! ned i Heklas famn.

»Ännu ingen Mimer med en väldig hand
»Täljde våra runor, löste våra band.
»Lossa vi dem stundom, flamma lågor opp,
»Strö vi ut i natten våra stjernors tropp,
»De till is förfrysa under himlens blå,
»Och vi, bundna flammor, ned tillbaka gå.
»Men när Siarn kommer med sitt ögas sken,
»Vis som gamle Oden, såsom Balder ren,
»Och hans harpa klingar, då förlossas vi,
»Och den höga elden far kring jorden fri.
»Sturleson! ditt hufvud jag välsignar nu.
»Upp! Statt upp och handla: Siaren är Du.»

»Då han detta talat, syntes han ej mer.
»Purpurslöjan sänktes från mitt öga ner.
»Stark jag mig nu känner: munter är min själ;
»Ut skall jag och vandra. Fader min, far väl!
»Sverige skall jag skåda, Norrige far jag till;
»Ty de gamla minnen jag förlossa vill.»
Hur han dem förlossat, ha vi väl försport;
I Nordmänners hjertan lefver hvad han gjort;
Gamla Minnen älskas: nu är Elden fri,
Som en himlens ande — honom andas vi.

4.

Arnliot Gellina.

»Sol dör i vester,
»Guld vinner tärnor.
»Som bleka Prester
»J darren, stjernor!
»Eld jernet tuktar
»Och vatten glöd.
»Skam äran fruktar,
»Den fege död.

»Den vise vördar
»Blå ögons lagar,
»Det kärfva mördar
»Det skönas dagar.

»På Niords vrede
»Hans maka rår,
»Och Höder Lede
»Skön Balder slår.

»Att tro på andra
»Det båtar illa.
»Svagt är att vandra
»Som snäckan stilla,
»Och sloka vingen
»Vid lifvets elf:
»Jag tror på ingen,
»Blott på mig sjelf.

»Ty *mitt* är blodet,
»Och *min* är armen.
»Min Gud är modet
»I hjeltebarmen.
»I famn en qvinna
»Jag aldrig haft;
»Ty min gudinna
»Det är min kraft.

»Låt Nornan vefva!
»Jag spänner bälte.
»Ty sluta lefva
»Kan ej en hjelte.

»Mitt Walhall bär jag
»I eget bröst.
»Odödlig är jag
»Som Sagans röst.

»Hell! mod i barmen,
»Du är min stjerna;
»Hell! kraft i armen,
»Du är min tärna.
»Bli såren djupa,
»Blir eggen slö,
»Så kan jag stupa,
»Men aldrig dö.»

Så söng på Åreskutans hall,
Vid bäckars sorl, vid solens fall,
Som sågs på vapnen skina,
Ung Arnliot Gellina.
Och ingen fanns, som stod emot
Den unga Jämten Arnliot.

Stolt uti känslan af sin makt,
Skön i sin ungdoms fulla prakt,
Kring hela Manhems rike
Han aldrig såg sin like.

Nu vill han bort till Norrige gå,
Att för kung Olof segra få.

Han kom — och såg kung Olofs skick,
Såg elden i hans djupa blick,
Och på hans panna friden,
Som segrar öfver tiden.
Han böjde hufvud för en man,
Som större var och mer än han.

Och Olof Helge sade då:
»Hvem är din Gud? hvem tror du på?»
»Tills nu jag plägat dyrka
»Min egen makt och styrka.
»Men nu, o kung! i storm och ro
»Vill jag på dig allena tro.»

Kung Olof mälte: »Stoft är jag.
»Ditt mod är starkt; din tro är svag.
»Nej! kämpe, tro på Herran,
»Som råder när och fjerran,
»Som gifver de betryckta fred,
»Och slår de stolta hjertan ned.»

Så ville unge hjelten ha:
Han föll på knä och svarte: ja!

Djupt rördes han af orden,
Hans spjut sönk ned till jorden:
Och hjelmen vardt från hjessan löst,
Och Arnliot blef vattenöst.

När striden brann, var han ej sämst,
I kungaledet gick han främst,
Tog framtill alla såren —
Bars bleknad bort på båren.
Förfärlig var han, då han slog,
Och härlig var han, när han dog.

Den starke, då sig sjelf han tror,
Och i sin styrkas tempel bor,
I hvarje idrott färdig,
Är detta lifvet värdig.
Men blir han ock i fromhet lärd,
Då är han hjeltedöden värd.

N.

Solen i Lappland.

Högt uppe i Nord
Bland klipporna blommar
Den skönaste sommar,
Som finnes på jord.
Hvad jag skulle sjunga
Dig, Sol, om jag stod
På Luppio klippa
Vid Tengeli flod!

En dag är förbi:
Du mildare blänker,
Mot bergen dig sänker.
Det veta ju vi,

Att Solen begrafves
När dagen är all,
Och natten är grafven,
Så dunkel och kall.

Hon står på ett fjell —
Tyst! Solen står stilla:
Ej foglarna drilla
I rodnande qväll.
Hon skulle gå neder
Från thronen, den blå.
Hon skulle ju sjunka,
Men stiger ändå.

Du evige Gud!
Sol'n skulle gå neder,
Och morgonen breder
Kring jorden sin skrud.
Nu fröjdas all verlden:
Hvad lifvet är gladt!
Välkommen, o morgon!
Det blef ingen natt.

Ur blommornas doft
Din skål vi nu dricke.
Ack! vore jag icke
En mull och ett stoft,

Så bad jag Allfader
Med brinnande ord:
»O låt mig få vara
»En sol upp i Nord!»

Lycksaliga lott!
Att lysa för jorden,
Och klarast i Norden,
En midsommar blott:
Att sitta på thronen,
O Sol! der du satt,
Och gifva en morgon
I stället för natt!

Tyrannen tog hvad tagas kan;
Men jag en törnekrona vann.

Erik Wasas Runa.

»Gif akt! hvem der? hu! sjön är grön och stjernorna de skälfva —
»Herr Erik! lägg dig ned och sof; ty nu är klockan elfva.»
Så talte Lifdrabanten till Kung Erik.

Men Erik gick så många steg som slag hans hjerta slog,
Uppå Gripsholm än ingen blund hans heta öga tog,
Tungt är att vara Konung utan krona.

»Kom fram! jag vill betrakta dig, nu medan månen lyser:
»En kappa vill jag gifva dig; mig tyckes att du fryser.»
Så talte Lifdrabanten till Kung Erik.

Och Erik gick till gallret fram, och Lifdrabanten log.
Han sade: »Skägg har du fått nog, se'n Konung Erik dog,
»Och deraf kan du väfva dig en mantel.»

Nu hördes klockan ljuda tolf från höga fängseltornet,
Brandvakten tutade så doft tolf gånger uti hornet.
Drabanten gick — och vakten tog en annan.

Men Erik gick så många steg, som slag hans hjerta slog;
Och stegen stå i golfvet qvar, som kungafoten tog;
Men, Gud ske lof, hans hjerta har fått hvila.

»Kung Erik! slut ditt öga till; ty tolf har klockan slagit.
»Kung Erik! sof, Kung Erik sof, fast de din krona tagit:»
Så talte Lifdrabanten till Kung Erik.

Slätt intet Erik aktade att klockan slagit tolf,
Men stadnade vid vaktens ord på maskestunget golf.
»Kung Erik» lät så lustigt i hans öra.

»Kung Erik! kom till gallret fram; ty månen skrider fjerran,
»Om det är du, så buga dig i stormen inför Herran:»
»Så talte Lifdrabanten till Kung Erik.

Kung Erik böjde hufvud ned, slöt ögat till om tåren,
Och Lifdrabanten log så skön med silfverhjelm på håren;
Men Erik bad i stormen inför Herran.

Och Lifdrabanten krönte då hans hjessa med en krans,
Bland många brutna törnen der en härlig blomma fanns,
Och kransen kom med friden under stormen.

Kung Erik sönk på bädden ned och sof vid ljud af psalmer.
Nils Sture kom, (så drömde han) och bar i handen palmer,
Och kysste Konungen med törnekronan.

Så är det sagdt, att samma natt Kung *Johans* öga stod
Så öppet, som hans port var stängd — och såg sitt eget blod;
Men hur det var, må Gud allena veta.

B.

Bjarkamal.

Hogne.

Sorle! vill du strida mer?

Sorle.

Än en gång med dig jag fäktar,
Ännu Norriges Lejon mäktar
Med sin blanka yxa klyfva
Trenne kronor, om ej fler.

Hogne.

Norrman! du kan dig ej resa,
Och jag kan ej döda dig.

Sorle.

Mer än död är bönen nesa;
Aldrig Sorle lifvet tigger;

Svärdet der vid tufvan ligger;
Hämta det och döda mig.

Hogne.

Väntar du?

Sorle.

Jag ligger stilla.
Härligt att sitt blod få spilla,
Som ett ärans stilla offer,
Trotsande ditt svärd och dig.

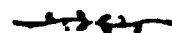
Hogne.

Stolt din själ med faran leker:
Mod mig mer än bön beveker.
Tag min hand! I kraft och kärlek
Vid min sida lef och väx!
Kan ditt lejon klyfva trenne
Kronor, se, då skola tvenne
Stora, starka syskon-lejon,
Om det gäller, klyfva sex.

Sorle.

Mer än fallet gjort mig smärta,
Rörer detta tal mitt hjerta.
Jag vill kalla dig min broder —
Här min hand, du Svenske man!

Våra händer sammanknytom,
Fridens hvita blomma brytom,
Hälften hvar, men dock den samma,
Just der stridens flamma brann!
Skönare än svärdets tunga
Om vår fejd skall Barden sjunga:
»Ingen öfvervann den andra;
»Men de vunno blott hvarann.»

ᛚ.

Lögarens Lugn.

Ljusblåa källa! glänsande sjö!
Dig mina händer blomsterbeströ.
Stormande lyfte du Vikingens sinne,
Vräkte hans skepp såsom Tiden ett Minne,
Gerna han hörde dig ryta.
Nu på din barm ej vaggas ett blad;
Nu är du lugn: jag är så glad,
Lycklig, och lugn som din yta.

Stilla mot Stockholm fartyget far:
Lyran jag knäpper: himlen är klar.
Sångarens fartyg går fram utan segel,
Liksom hans ande gått rätt utan regel —
Morgonen vågar ej andas.
Liljan är styre: Elden är vind,
Stränderna le: varm är min kind:
Ljuden med genljuden blandas.

Sjö! blir min verld så stilla som du,
Blifver jag alltid glad såsom nu,
Då skall väl elden frakta mig öfver,
Lysa mig sjelf och en hvar som behöfver.
Men blifva vindarna yra,
Vågor slå opp, och åskan slår ner —
Men då ej syns, höres ej mer
Sångarens eld och hans lyra.

Storm öfver hafvet, storm öfver jord —
Hvart taga vägen min röst och mitt ord?
Hvar skall jag gömma de himmelska lågor?
Sväljas ock de utaf verldshafvets vågor?
Slockna i vindarnas yra?
Ljusblåa himmel! skall jag förgås?
Nej! i ditt lugn lyser och slås
Sångarens eld och hans lyra.

Ψ.

Mannen i Rosengården.

Det var afton. Höljd af kalla strålar
Hörningsholm uppå sin klippa låg.
Månens silfverflod i blomstrens skålar
Strömma ned Fru Baners öga såg.
Högst i loft vid öppna fönstret stilla
Tyst hon satt med Johan på sin arm.
Ömsom blickade åt sjön den lilla,
Ömsom låg vid modrens barm.

Sina milda ögon modren lycker;
»Mamma! sof ej; jag vill roa dig.
»Om jag ropte ut åt sjön, jag tycker,
»Att all verlden skulle höra mig.
»Uti rosengården se, hvad stjernor
»Tindra der!» »Herr Johan! tyst en stund!»
Hviskar Sigrid, en af slottets tärnor:
»Stör ej mammas korta blund.»

Johan ur sin moders arm sig vindar,
Och till fönstret smyger sig på tå.
Blickar kring sig, ser de höga lindar
I sin månskenskrona stolta stå.
Lilla hvita handen ut han räcker,
Gyllnelockigt hufvud tittar ner:
Som till flykt han båda benen sträcker,
Ropar till — och syns ej mer.

Sigrid först den lilla gossen saknar,
Af förtviflan fattad, ropar hon:
»Jesus! hjelp — Herr Johan» — Modren vaknar
Vid den skrämda tärnans jemmerton.
Händer vridas, suck på suck der susar,
Ingen vet för ångest hvad hon gör.
Modren ensam, blek, men rådig, rusar
Alla trapporna utför.

Hennes hår så vildt kring skullran flyter:
Dödar anar hon i hvarje träd.
Stängda trädgårdsporten upp hon bryter;
En förtviflad qvinna är ej späd.
Allt är tyst, och tystnaden bebådar
Lifvets slummer efter lifvets dans.
Men, se der! hon Johan åter skådar,
Leende i blommors krans.

Modern gret, ej tårar blott, men frågor;
Hälften utan svar i födseln dog.
Vild var fröjden efter vilda plågor;
Men den lilla satt der lugn och log,
Log och sade: »Månens sken bedrog mig;
»Hur jag föll, det mins jag icke mer.
»Trädgårdsmästaren i fallet tog mig,
»Satte mig i gräset ner.»

Och der står hon med sin son i famnen:
Denna stund är värd en evighet.
Hör! der vexlas nu de skönsta namnen,
Som en dödlig tunga nämna vet.
Under modrens stilla tårefloder,
Dem dess älskling ser, men ej förstår
Ljudet af: »min son! min son! — Min moder!»
Mellan bådas läppar går.

Trädgårdsmästarn visste, hvilken planta
Han ur dödens öppna urna drog.
Snart på ärans klippor, mera branta,
Såsom solros hon sitt fäste tog.
I den största Svea-kungens lära
Johan Baner blef som yngling närd,
Bar och brukade, som man, med ära
Svea Rikes segersvärd.

Yr eller Yttersta Runan.

Jag runor ristat har om mina fäders tid,
Och deras råd och dåd, om deras lugn och strid.
Om Hoppet skref min hand en enda gyllne runa —
De helgas *Urd* och *Skuld* och *Brage* och *Iduna.*
Min sista Runesång på Ygdrasil jag skär
Åt Nornan *Varande* och åt den tid som är.

Allfader sitter tyst, högt ofvan stjernors fäste,
Den allramildaste, den större och den bäste:
En runa på sitt blad han skär för hvarje tid,
Emot den onda sträng och mot den fromma blid.
En runa hette *Man*: hon sken på himlen präktig,
Om dagen såsom sol, i ljus och värme mäktig,
Om natten mild och sval, som Friggas stjernbild klar:
Ett slägte lyste hon, som rent och manligt var.

Lik en, som ur ett träd guldfrukter plockar neder,
Som tar ett barn emot, som hoppas och som beder,
Hon höjde, der hon stod, två ljusa armar opp,
Och hon betydde *Lugn* och *Styrka*, *Bön* och *Hopp*.
När *Gustaf Adolf* låg vid Lützen blek och fallen,
Då skalf hon första gång på ljusa Idavallen:
Då sönk dess högra arm, då grumlades dess sken,
Hon brann väl blodröd se'n, men aldrig mer så ren.

Nu fällde lifvet snart sin sköna stjernekrona,
Och äran blef för tung att ha till hufvudbona'.
När lifvet somnade, föll diademet af,
Och som ett stjernfall sönk i evighetens haf.
Men när dess tunga sömn till slut var öfvervunnen,
Det med förvåning fann, att kronan var försvunnen:
Liksom en dröm ännu det mindes hvad det haft,
Och rusade till strids och talade om kraft.
Mot Frihet, Ära, Tro man helga korståg förde,
Med rop om mensklighet dess helgedom förstörde.
Så spildes ära bort och blod som vatten rann,
Och mången miste dem; men ingen dödlig vann.
Till grannlåt smed man jern, som bars af tärnors skara
Med silfver och med guld man värjde sig i fara.
Man talade förnuft i åldrens första vår,
Men reste sig ej upp för gubbens silfverhår.

Allfader detta såg: han tidens tecken kände,
Och upp och ned hans hand den gyllne runan vände.
Han sade allvarsam: »Nu varde *Yr* ditt namn!»
Och *Yr* vardt runans namn, och *Yr* vardt tidens namn.

Dock än ett återsken af Manna-Runan sträcker
Ut öfver Skandiens folk sitt *Lugn*, sin ena arm:
Den andra armen, *Kraft*, hon utåt Hellas räcker,
Der lifvets sol går opp så lågande och varm.
Vi höra svärdens klang och stormarna, som ila,
Och åskorna, som gå långt nedom våra fjell;
På våra fäders skörd af lagrar tryggt vi hvila,
Och hoppas att få se de gamla gudars qväll,
När Balder skall uppstå, de gyllne taflor hitta,
Och på Allfaders knä i gudafägring sitta.
Då skall han störta *Yr* i nattens kulor ned,
Och rista sjungande sin runa: *Evig Fred.*

Anmärkningar.

Urdarbrunnen.

Vid *Urds brunn* eller *Tidens källa* hade Nornorna sin sal, och tvenne svanor summo i dess vågor.

Oscar.

Af Runan *Os.*

Ryssgraf.

På Aspön i Mälaren bär en lång udde namn af *Ryssgraf.* Viken på ena sidan är så djup, att ett linieskepp der kan ligga för ankar.

Kungshatt.

En annan Mälare-tafla. Klippan, som ligger vid segelleden emellan Stockholm och Strengnäs, på en mils afstånd från den förra staden, prydes ännu i dag af en kopparhatt, uppsatt på en stång. Den mundtliga sagan, bland folket gängse, tillskrifver detta äfventyr *Erik Wäderhatt,* och en sed råder bland de sjöfarande, att den som första gången seglar klippan förbi, skall göra det med blottadt hufvud.

Hjalmars Brud.

Se: Hervara-Sagan. *Hjalmar,* en af sagornas härligaste hjeltar, var en kämpe vid Upsala-Konungen *Eriks* hof, och hans dotter *Ingeborgs* trolofvade brudgum. Då Hjalmar på Samsö fallit jemte sin motståndare Angantyr, lemnade han sin ring och sin helsning till Ingeborg åt vapenbrodren Orwar Odd, som hemförde dem, jemte den unga hjeltens lik, till Upsala. Ingeborg dog af sorg, säger Orwar Odds Saga.

Norna Gest som Yngling.

Norna Gest föddes på Gräninge gård. Vid hans vagga brunno tvenne ljus. Då inträdde trenne Nornor och spådde om den nyfödda. De två äldsta sade allt godt och lofvade honom mycken ära och fröjd. Men den yngsta Nornan, stött öfver de närvarandes förakt blef vred. Hon må kallas *Skuld;* ty framtidens Norna är ömtålig. Hon sade: »Barnet skall ej längre lefva, än »det ljuset brinner, som nu står vid vaggan.» Då tog den äldsta Nornan ljuset, släckte det och gaf det åt modren att förvaras.

När *Norna Gest som yngling* tågade ut för att se verlden och öfva sin skaldekonst, *lade han ljuset i sin harpa,* och bar det med sig, på det att ingen skulle i otid tända det upp och komma ondt åstad. Så vandrade han genom många länder, stred och söng bland Sigurd Fofnisbanes kämpar, och var älskad och aktad, hvart han kom, för sin sång, sin styrka och sin fromhet.

Sist kom han till *Olof Trygwason* i Norrige. Der förtäljde han sina underbara öden, slog Gunnars slag, söng om Sigurd och Brynhilda, tog dop och christendom och var Konungen kär.

En afton sade Konungen till Norna Gest: »Hvad månde det »lida med dig, om du tänder ditt ljus?» Då tog den gamle skalden ljuset ur harpan, och lät det brinna, och när ljuset var utbrunnet, afsomnade ock han. (Se: Norna Gests Saga.)

Liljulag är ett Isländskt sångslag.

Islands Minne.

Af Runan *Is*.

Olof Trätälja, Ingiald Illrådas son, var den siste Ynglinga-Konung i Sverige, och stamfader för Norrska konungahuset af samma ätt.

Arnliot Gellina.

Se Sturleson, Olof Haraldsons Saga, Kap. 227.

Bjarkamal.

Sångens ämne är hemtadt ur Sorles Saga (Kap. 25), som finnes införd i Björners Kämpadater. Under striden hade den Norrske kämpen fallit i en grop. Den Svenske var utan svärd, ty han hade redan förut bortkastat sitt, för att armbrottas med *Sorle*.

Lögarens Lugn.

Mälaren kallades i fordna tider *Lögaren*.

Runan heter *Laugur*.

Till Hugo och Louise Hamilton,

den 26 Mars 1831.

Väl tretton eller fjorton dagar
Förflutit, se'n jag såg Er sist:
Jag öfver ödets nycker klagar,
Men kan ej mer. Jag lider brist
På tid, och mycket jag behöfver:
Ja! knappt en timmes tid blir öfver,
Att riktigt grundligt tänka på
Hur skönt det är att hvila få.
Pro primo — under hela tiden,
Som är så plötsligen förliden,
Har skickelsen välsignat mig
Med idel baler och kalaser,
Der tankekraften dränker sig
I vin och svett och dam och fraser —
Men man har roligt — Gud bevars!
Och för det andra, guden *Mars*,

I kraft af embetsed och lagen,
Mig fjettrat hela förmiddagen,
Som ett beskäftigt tjenstehjon
Uti en krigs-expedition —
Jag är på vakt — Gud sig förbarma —
Fast inga vapen kring mig larma,
Jag är på vakt — det grämer mej,
Och hvad jag vaktar — vet jag ej.
Nog af: jag ingen ro har funnit,
Och då jag ännu ej har hunnit
Att komma sjelf: jag skickar här
Ett skaldebref sådant det är:
Det diktadt är i middnattsstunden,
Då tanken, icke längre bunden
Af dagens sorl, sin kosa styr
Till kära nejder, dyra vänner —
Och ibland alla, dem han känner,
Till eder helst och oftast flyr:
Och sångmön som om dagen hvilar,
Med stumma lyran på sin arm,
Blir vaken först vid nattens barm,
Slår strängarna, och sången ilar
I rymden ut hvart helst det bär —
Hon sjunger nu i qväll så här:

Lyckliga och sälla makar!
Ej hvad menskan ljufvast smakar,
Ej er första kärleks kyss,
Ej hvad lyckans drömmar lofva
Är så härligt, som den gåfva
Himlen eder skänkte nyss.

Fadren går till makans möte,
Och, i barnet, i dess sköte
Kännande sin bild igen —
Får till hjertat begge trycka —
Ack! så ljuf är ingen lycka,
Ingen tafla skön som den.

Hvad gör då att dagen lider,
Och att vexlingar och tider
Tanklöst blanda ljuft och ledt?
Hon har honom: *han* har henne:
Engeln mellan dem gör trenne,
Och de trenne äro ett.

Sändt till Eder från det höga,
Ur den lilla Hugos öga
Himlens bifall helsar Er.

Och för dagarna, som komma,
Hoppets friska sköna blomma
Snart på sonens kinder ler.

Nornan vid hans vagga skrifver
Ned sitt löfte, att han blifver
Er och fosterlandet värd:
Att han skall en gång med ära
Fridens oljoqvistar bära
Eller stridens blanka svärd.

När på Morfars knä han sitter
Och af hopp och glädje spritter,
I sin oskuld lära han
Hvad det är att älskad vara,
Och mot dyra pligter svara
Såsom menniska och man.

Och då Farfar honom smeker,
När på Boo han yster leker,
Under sommarhimlens glans,
Från den Gamles mun han lockar
Månget visdomsråd, och plockar
Blommor till sin lefnads krans.

Och när lilla syster sedan — — —
Norna! tyst! du lyftat redan

Nog af framtidslöjan opp.
För i dag din spådom sluta:
Ingen bör på en gång njuta
Hela vidden af sitt hopp.

Sälla Makar, ädla Vänner!
Hvad jag vid er lycka känner,
Anen J; jag vet det bäst.
Nornan hviskat i mitt öra
Mer: en gång J fån det höra
Af er trogne

Norna Gest.

Pilgrims-Sånger *).

I.

Till Naturen.

En *Morgon*, o Natur! är älsklingsriddarn
Uti ditt stora, underbara hof.
I gyllne drägt han reser sig i öster,
Och gör en stilla vandring kring ditt rike.
Han plockar perlor utur blomstrens skålar,
Och speglar sig i dina blåa sjöar,
Och när han lustigt badar sig deri,
Så krusas knappt af honom vattnets yta;
Ty morgonen, den leende, den milda,
Är lättare än alla dagens stunder.

---

*) Författade under en fotresa genom Skandinavien, sommaren 1824.

Hvi är han då så lätt och glad? Jo! *Sömnen*,
Som, starkare än han, kan bära mer,
Tar, då de mötas, alla dagens tyngder
Ifrån hans hvita, vingbeprydda skullra.
Och när de, kyssande hvarannan, skiljas,
Bortflyger sömnen, tung, till Lethes flod,
Och dränker der bekymrens svåra börda.
Men morgonen, på rosenröda vingar,
Far lätt och fri med ljus utöfver jorden,
Och gläder allt och gläder sig åt allt.
Hans lif är kort. En Phœnix är hans bild.

Ty när, lik Phœnix, han har lefvat ut
Sin stund, mer värd än vanlighetens sekler,
Så dör han ej, men han går opp i lågor.
Han genomglödgas af tyrannen Solen,
Hans vingar blifva eld och hvar han flyger,
Kringspridas heta flammor. Menskligheten
Drar sig i skuggan, fruktar för hans brand,
Och flämtar matt och kallar honom *Middag*.

Men liksom askan lägger sig på glöden,
När lågan re'n är borta, och man undrar
Hvart hon tog vägen, likså lägger sig
Snart mellan solens brand och menskans öga
En dimm-gardin. Man ser en skymt ännu

Af hennes glans, som rodnar mer och mer.
Det högsta ljus är hvitt som diamanten;
Ju svagare det är, dess mera rödt.
Nu qvicknar menskligheten åter vid,
Och rör sig litet i den milda svalkan,
Och dina berg och dina träd, Natur!
När solen mer ej menskans hufvud når,
Få gyllne slöjor eller purpurmantlar.
De dödlige, som mötande hvarann,
Gå af och till, de helsa nu: *God afton!*

Snart är ej skymning mer. Nu kommer mörker.
Och jorden, utan ljus och utan värme,
Re'n ligger der som ett förbrunnet kol:
Och stjernorna, de renaste atomer
Af verldens stora kol, framtindra klart
Som diamanter, kalla såsom de.
Och kommer Sömnen icke då, den milde,
Och står tillreds att taga bördan af,
Och frågas det i mörkret, qvalets syster,
»Hör, väktare! säg mig, hvad lider *Natten?*»
Då måste Morgonen sjelf tyngden bära;
Men till lastdragare är han ej född.
Han är en Ljusets engel. Ljuset är
Det heliga, det enda, han kan bära.

Hvar Morgon vill jag sjunga dig, Natur!
I solens sken hvar middag prisa dig,
Vid källans sorl, i dina lunders skugga,
Och hvarje Afton denna vandring minnas,
Och tacksam, somnande i nattens famn,
Om dig, din mildhet och din skönhet drömma.

II.

På Clar-Elfven.

(Den 4 Juli.)

Clara! din vrede förskräcker ej mig;
Just för ditt brusande älskar jag dig.
Sorlande lemnar du Norriges fjellar,
Rusar med dån utför stupande hällar,
Härmar med skummet på vågorna blå
Molnen, som hvita på himmelen gå.

Solen är skön, men dess flamma förtär;
En Salamander ej menniskan är.
Derför älskar hon månen om natten,
Önskar om dagen skyar och vatten,
Grönskande skugga på blommande strand,
Sist ock en graf i sitt fädernesland.

Gunga vår båt som ett vaggande blad,
Lyckligt till Carlarnas leende stad!
Clara! ostyriga, blåögda flicka!
Snart uppå stranden din skål får jag dricka,
Prisande sjunga derföre ditt namn,
Att du ej tog mig som brudgum i famn.

III.

Ringerikes Jägare.

»Min son! hvad föll för bågen i gyllne morgonstund?
Kanske en örn i luften, en dufva i grön lund?»
»Jag sköt ej lif, min moder! men tanken flög så fort:
Jag skådade all verlden i Ringerikes port.

Mig var, som verldens spira i mina händer låg:
Klart glänste Tyrifjorden: på solen ned jag såg.
Hon gjorde väldig holmgång på konung Halldans ö:
Då tycktes det mig bättre att lefva än att dö.

En svan jag såg uppsväfva från Halldan Svartes graf:
Det söng i hvarje fjäder, mot solen bar det af.
Hans vinge sken som silfver, hans bröst var hvitt som snö —
Då syntes det mig lika, att lefva och att dö.»

Så talte unga Sverre. Förr'n aftonrodnan kom,
Ett vikingskepp anlände; då vändes bladet om.
En sjökung steg ur båten, med blottadt svärd i hand:
Förr'n aftonstjernan tändes, stod Sundevold i brand.

Och innan daggen fälldes, for vikingskeppet af:
Der satt ung Sverre fjettrad och såg sin lyckas graf.
Hans suck for utåt vågen och dog vid Halldans ö:
»Nu synes det mig sämre att lefva än att dö.»

IV.

Ringerikes Portar.

Morgonen, klädd i purpur och guld, ur porten i öster
Började re'n sin härliga gång på ljusblåa himlen.
Solen syntes ej än, men skickade vänliga strålar.
Ut öfver vänliga jordens krets. Med klappande hjerta,
Fullt af den väntade njutningens hopp, jag vandrade långsamt
Fram öfver ödsliga heden. En hed är menniskolifvet,
Der hvart än ögat ser, ett berg sig reser i vägen;
Men hvar gång vi bestigit ett berg med härdande möda,
Öppnas ifrån dess spets en syn i en blomstrande Eden,
Vattnadt af sorlande floder, och skuggadt af hviskande palmer.
Alltid ett berg är gränsen emellan *heden* och *Eden*.
Vägen dit neder är lätt och ljuf från spetsen af klippan.
Re'n jag står på en höjd i gapet af remnade fjellet,
Vågar ej lyfta mitt öga opp, af fruktan att stjäla
Bort en del af min njutning förut, och rifva i stycken

Skaparens eviga tafla. Men nu ledsagaren sade:
»Vandrare! skåda omkring dig, och se. Du är der du ville;
»Ringeriket är nedanför. Du står i dess portar.»
Och jag lyfte mitt öga opp. Jag såg, när det lyftes,
Ringeriket ej blott, men ett himmelrike på jorden.
Tyrifjorden, så lugn och blå som Nornornas källa,
Dimmlös låg, af naturen beredd till en glänsande spegel
För den ur morgonrodnadens famn uppstigande solen,
Grönskande öar och uddar i mängd betäckte dess yta,
(Blomsterkorgar, som ångade doft till drottningens möte).
Hvit som en svan, som stigit ur sjön och lagt sig i gräset,
Blickande upp mot himmelens hvalf, låg kyrkan i dalen,
Mildt beskuggad af björkarnas krans. Till höger hon syntes,
Christendomens heliga bild och kärlekens tempel.
Men till venster, på skogrik ö, i dystrare skugga,
Lemningen syns af en murad graf, och ofvan ett kummel,
Öfverst en tallkrönt klippa med ärr af åldrarnas runor.
Halldan Svartes är ön, och hans den vördade grafven,
Hedendomens grusade bild och Mandomens tempel.
Längre bort stå kedjor af berg, den lyckliga verldens
Skyddande gränser, och sist en rad af vördiga fjellar,
Hvita af ren och glänsande snö, som åldrige Vise,
Satte till vakt och värn omkring en blomstrande ungdom,
Eller en vintergata omkring en sommarens lustgård.
Men när den himmelska solen gick upp och kastade strålar,
Liksom ett gyllne, välsignadt regn, kring lägre naturen,
Och en enda af dem, som ej försmådde det ringa,

Speglade sig i mitt ögas blyga och rinnande tårar —
O då blefvo också de gamla, snöiga bergen
Likasom barn på nytt; de silfverfärgade håren
Bytte de ut, vid solens sken, mot gyllene lockar,
Allt var en enda sång, hvars toner, smälta tillsamman,
Knappt af örat hördes, men djupt förstodos af hjertat.
Allt var en dikt, och verkligt ändå. Den skådande yngling
Sökte en sång i sitt bröst, men fann der endast beundran.
När den Evige sjelf ur skapelsens härliga strängspel
Väcker en verld af heliga ljud, då gifvas ej andra
Toner på jorden mer, då tystna skalden och harpan.
Eljest blefve hans ord, jemfördt med den dristiga tanken,
(Likasom strängens klang emot den lågande känslan)
Endast en fallen engel emot den förklarade engeln.
Men när jag fjerran var från den oförgätliga synen,
Satte jag tyst mig ned och skref de målande orden.

V.

Djupadal.

Om dufvan har sin maka kysst
I löfvens sommarsal,
Du hörer kyssens ljud, så tyst
Är det i Djupadal.

Den strida forsen, nyss så vred,
Sin yra öfverger.
Han störtar djupt i jorden ned,
Och törs ej sorla mer.

Sätt dig i bokarnas beskärm,
Och utåt dälden se:
Invid Naturens bröst dig värm,
Och lär en tyst idé!

Om jag en örn väl vore — då
Till Hunneberg jag for,
Att morgonsolen skåda få,
Och blifva stormens bror.

Men om min bild förbytte sig
Uti en näktergal,
Då flög jag strax och satte mig
Och söng i Djupadal.

VI.

Hellefors.

Silfverfloder, höga lunder,
Blåa berg vid skogens bryn,
Tack för dessa rika stunder,
Och för mången vacker syn!
Doftande midsommarskransar,
Krokborns tempel och dess dansar!
Skalden eder öfverger,
Men skall ej förgäta er.

Ljuft förälskad i naturen,
På dess modersarmar buren,
Känner han sitt hjerta slå
Mer för menniskan ändå.

Blott till menskligbetens kyrka,
Der bon kan det högsta dyrka,
Enig uti verk och bön,
Blef naturen skapad skön.

Huru ljuft att skåda alla
Här som syskon klädda gå!
Hvilka lyda och befalla
Får ej tanken reda på.
Hvart i denna nejd vi blicke,
Ögat endast kärlek ser.
Kärleken befaller icke,
Men han önskar — och det sker.

J, som er tillsamman sluten
Här, i denna fridens bygd,
Och arbeten eller njuten
Under dessa skygd!
Af en dröm, hvars aning släcktes,
Ibland eder minnet väcktes
I sin fulla skönhet opp
Och förvandlades i hopp.

Dansa, glada ungdomsskara!
Håll din lek bland gröna träd.
Ute bör en folkfest vara;
Se, naturen leker med!

Elfven dansar, klädd i glitter,
Rosen gungar, knoppen spritter,
Löfven dallra af och an,
Ofta kyssande hvarann.

Icke inneslöt sig Greken
Inom fyra väggars tvång,
Då till dansen eller leken
Mildt han böds af spel och sång.
Solen sken uppå hans lansar,
Och på festens blomsterkransar,
Under öppen himmel, sken
Solen lika klar och ren.

Kunde ej, liksom de Gamla,
Fordom uppå Alphei strand,
Oss en Altislund församla
Till gemensam fröjd ibland?
O! hur tjusa mig de orden:
Ett Olympia i Norden!
Tanken blott en njutning ger;
Verkligheten vore mer.

Friska vindar skulle rensa
Själen från sitt kammarstoft:
Minnets blommor högre glänsa,
Och mångfaldiga sitt doft.

Himmelskt skulle lyran klinga:
Styrkan vunna kransar bringa,
Mera lysande än förr,
Fram till Segertemplets dörr.

Af sin föreställning gästen
Njutit här i smått en bild,
Från den *stora* Svenska festen
Mer i vidd än anda skild.
Ädle Man! som detta gjorde,
Sjelfva döden fjettras borde,
Att han kunde nå din famn
Lika litet som ditt namn.

VII.

Tycho Brahes Syn.

En gång — då midnattstimman ljöd högtidligt
Från uret i Uranieborg på höjden —
Omgifven af sin hedersvakt, den trogna
Och vördnadsfulla unga lärjungsskaran,
Gick Tycho Brahe upp till Stelleborg,
Der mången natt förut hans öga vakat,
Med själens tankar och med himlens stjernor.
Re'n stod han i rotundan. Genom fönstren,
Som från hvalfvet ned till golfvet nådde,
Han såg den skönsta tafla i naturen.
Mildt logo Seelands löfbeprydda kuster:
De hvita husens mängd i Helsingör
Som tärnor, samlade på gröna ängen,
Framblinkande så klart i månens ljus.
Men som en jerngrå kämpe reste sig

Uppå sin holme fästet Kroneborg,
Och sände med en blixtfull knall ibland
En nattlig helsning till den Svenska sidan,
Der Helsingborg vid stranden stilla låg,
Beskyddadt af ett upplyst torn på berget.
Men söder ut sig höjde stolta spiror
Från kyrkorna i Danmarks hufvudstad:
Och som en enslig stråle lyste matt,
Men skönt, ett kors på Lundagårdens tempel,
Och på Landskronas murar syntes vakten
Gå af och an med blixtrande gevär.
Blå, utan moln, låg himlen hvälfd kring jorden,
Och millioner stjernor prydde hvalfvet,
Och millioner stjernors återsken,
Som silfverfiskar, glittrade och summo
I stilla, hvälfda vågor utan vindar,
Uti det spegelklara Öresund.
Men klarast månen sken. Som menskans öga
I stunden före döden klarast glänser,
Så äfven han. Han skulle snart förmörkas.
Och att betrakta nu hans öfvergång
Från högsta ljus till högsta mörker, stodo
De stjernförfarne i sin höga borg.

Och Tycho Brahe tog sin tub i handen,
Och hvilade uppå en enkel bädd,
Emot hvars sköt han ej på trenne nätter

Sitt hufvud lutat — fäste han sin blick
På månens glob, och såg hur mörkrets härar
Inkräktade allt mer utaf dess yta:
Han märkte tiden, märkte skuggans form,
Som öfver spetsarna af månens berg
Och uti sänkningen af månens dalar,
Sköt fram och fram — till dess ej mer en rand
Af ljus blef qvar. Nu blef det mörkt på himlen,
Och mörkt på jorden: nu för Tychos blick
Ett dunkelt och chaotiskt hvimmel röjdes:
Hans öga, icke mer af ljuset lifvadt,
Slöts till, och tuben föll utur hans hand,
Och han uti en stilla slummers armar.
Då tycktes honom att han uppåt fördes
På ljusa vingar, mellan tvenne englar,
Som hette *Tanke* och som hette *Känsla*.
Ju högre upp han kom, dess mera ljust
Han fick, men äfven svårare att andas.
Men när de tvenne englarna till slut
Försvunno, och han fann sig helt allena
På en förskräcklig höjd, och såg omkring sig
Ett härligt verldssystem, som stilla stod,
Han häpnade af glädje och af fasa.
En röst till honom ropade: »Se upp,
»Du stjernors spejare, du jordens stoft
»Och himlens vise! Verldssystemet väntar:
»Sätt det i gång; du känner ju dess lagar.»

Då sade Tycho: »Sol! begynn din gång
»Kring jorden i en klar och afmätt cirkel.
»Du Måne! rör dig i en mindre ring
»Kring samma jord: Planeter rören eder
»I stora cirklar omkring sol och jord;
»Jag är er herre; jag befaller eder.»
Men allt stod stilla: ingen enda stjerna,
Ej en atom förändrade sitt läge:
Och solen skön, men hetare än elden,
Göt ut ett gyllne haf af blanka strålar;
I hvar sekund, som verldssystemet stod,
Hvar stråle mördade en verld af verldar.

Förskräckt den store Astronomen såg
Sin vanmakt och den rysliga förstöring,
Som var hans vanmakts verk. Hans hjerta brann
Af qval och fruktan, blygsel och af ånger.
För hvarje gång som en planet försmälte,
Och hvarje gång en månes kula sprang
Med återkastadt dån kring gränslös rymd,
Han led en dubbel död. — Nu föll en stråle
Till jorden ned, men långsamt. —
Stjernetydarn
Sönk ned på knä och bad: »Naturens Herre!
»Barmhertighet! O, jag är intet — intet —
»Barmhertighet för verldarna i rymden!
»Barmhertighet för jorden och för mig.»

Då slöt sig en regnbåge omkring solen,
Och i dess strålar gingo upp och neder
Snöhvita englar vänligt hand i hand.
Men utur solens medelpunkt blef synlig
En ljus gestalt, till bilden lik en yngling,
I fägring skönare än hvad Johannes
Som skönast känt och allt hvad Plato tänkt.
Till Stjerneskådarn, som med böjda knän
Afbidade sin sista dom och verldens,
Med himmelsk stämma talade han så:

»Befall ej solen gå: hon vandrar ej
»Omkring ett stoft, ett solgrand såsom jorden.
»Ej Sanningens och Ljusets höga sol
»Kring dina tankars medelpunkt sig vrider:
»Men, om du vis vill varda, menska! låt
»Ditt tanksystem kring sanningen sig hvälfva,
»Som verldarna omkring naturens sol,
»Till dess en gång de blifva ett med henne,
»Och allt blir Ljus och Frid.»
Vid dessa ord
En sång af englarna i rymden hördes,
Och alla himmelskropparne begynte
En skön, harmonisk gång kring solens glob:
Och allt försvann.

När nu den drömmande slog upp sitt öga,
Kom solen tågande ur österns port,
Och fåglar qvittrade i mullbärsträden,
Och hvita segel glänste uti sundet,
Af morgonvinden fyllda. Tycho Brahe
Stod hastigt upp: sitt anlet han betäckte,
Och tänkte djupt på verldarna och solen;
Men vid lärjungarna, som honom tjente,
Han denna dag ej talade ett ord.
När sedan ofta han, i milda samtal,
Förklarade för dem naturens under,
Och dem invigde i sin visdoms djup,
Han sade alltid: »Tron ej blott på mig:
»Jag är ej mästare: jag kan bedragas;
»Men pröfven sjelfve: pröfven eder sjelfva:
»Och den af eder alla ypperst är,
»Som minst af allt sin egen klokhet älskar,
»Men älskar Ljus och Sanning öfver allt.»

Sången om Haga.

Fragment.

Sköna, elyseiska Haga
Dikt och ändå verklighet!
Fee-Slott i naturens saga,
Ensligt utan ödslighet!
Hvad jag gläds att slutas inne
I ditt sköte än en gång!
Gjut din stillhet i mitt sinne,
Och din skönhet i min sång!

Här naturen uti Norden,
Född till målare i stort,
När han sänkte sig till jorden,
Skapade sin älsklingsort.

Här, omsväfvad af Behagen,
Byggde han sitt eget tjäll, —
Och så blef den första dagen
Utaf morgon och af qväll.

All sin pensels trolldom lade
Han i nejdens prydning ned:
Såg, att allt var godt och sade:
»Blomstra nu i evig fred!
»Öfver Nordens nejder alla
»Skall din fägring höja sig:
»Blomstra! *Haga* vill jag kalla
»Dig; ty du *behagar* mig.»

När, i drägt af purpurskyar,
Våren sänks från himlen blå,
Han sin skapelse förnyar.
Ny, men jemt sig lik ändå.
Aldrig ville han förråda
Konstens hemligheter än.
Tjust jag får hans tafla skåda,
Kan ej efterbilda den.

Det är vår. Naturen sitter
På sin thron i Hagas lund,
Och de första fåglars qvitter
Firar lifvets sabbatsstund.

Gröna puppor, gröna knoppar
Svälla ut vid trastens drill:
Fjärilns lilla hjerta hoppar
Utaf fröjd att få bli till.

Rosen re'n på porten gläntar,
Doftande och purpurklädd:
På sin födelse hon väntar,
Rodnande och glad och rädd.
Snart en röst till *rosen* klingar:
»Se din brudgum der! Sprick ut!»
Och till *fjäriln:* »Du har vingar:
»Ser du bruden? Flyg och njut!»

Natten sina vingar breder,
Rullar täta dimmor opp.
Tyst hon sig till strid bereder
Emot dagen och dess tropp.
Men Aurora kogret fyller:
Re'n en rosenpil så klar,
Flyger — sårar och förgyller
Nattens vingspets — och blir qvar.

Redan kommer flera, flera;
Natten fäller blick och mod.
För den lyckan att regera
Pliktar hon med eget blod.

Och när solen hjessan höjer,
Med den gyllne kronan på,
Nattens drottning hjessan böjer:
Gråtande hon flyktar då.

Men naturen mäktigt bjuder
Frid emellan natt och dag.
»Kommen!» så dess stämma ljuder,
»Er förmälning firar jag.
»Yfs ej sol! utaf din lager —
»Natt! ej så förfärad blif!
»Sol! gif hit din ljusa dager —
»Dina skuggor, natt! gif mig!»

Nattens skuggor, dagens strålar
Tar naturen i sin hand,
Och med båda yppigt målar
Berg och lunder, sjö och strand.
Flytande Safir han tömmer
Öfver fältets blomstertrakt,
Men i parkens djup han gömmer
Dunklare smaragders prakt.

Lätt han låter skuggan hölja
Vikens lugna, blå kristall,
I hvars spegel, utan bölja,
Blicka neder björk och tall.

Längre ut, på krusig yta,
Gyllne strålar gjuter han:
Lekande der sammanflyta
Eld och vatten med hvarann.

Högt i ekens krona brinner
Solens äkta, gyllne ljus;
Månförsilfrad bäcken rinner
Lifligt fram med sång och brus.
Präktigt ljus och skugga blandas,
Värme, svalka likaså.
Det är natt, fast dagen randas,
Det är dag, och natt ändå.

»Ros slå ut!» Och rosen smyger
Fram i dagen, full af doft.
»Fjäril, flyg!» Och fjäriln flyger,
Sirlig i sitt gyllne stoft.
Utaf ljus och kärlek drucken,
Ned i rosens famn han slår,
Som, ur gröna lindan sprucken,
Döptes nyss af daggens tår.

Hela skapelsen är färdig,
Står för menniskan beredd;
Sjelfva Paradiset värdig.
Och af englars afund sedd.

Mellan himlens rosenkransar,
Under tusen fåglars ton,
Bröllopssmyckadt lifvet dansar
Kring naturens kungathron.

— — — — — — — — — —

Farväl,

vid Husby Prestgård, den 23 Aug. 1851.

En vandringsman, som skådat Söderns länder,
Och der för konstens thron sin hyllning bar,
Kom hem igen, kom hit — han tryckte edra händer;
Då fann han verkligt att han hemma var.

Här tändes upp på nytt hans barndoms minne,
Han kände sig så lugn och fri och glad,
Han fann sig hemmastadd i djupet af sitt sinne,
Var så bekant med hvarje ros och blad.

De blåa sjöar linda så förtroligt
Sin arm kring gröna ekar och kring slott;
Allt var mig här så tryggt, så trefligt och så roligt,
Ty glädjen bor hos trefligheten blott.

Allt är sig likt: natur och frid och seder!
Och tiden bär af inga skiften vet:
Den Gamles ande än bor skyddande bland eder,
Bland dygd och ära, fröjd och gästfrihet.

Farväl! jag vet, Er godhet mildt förlåter,
Att ej min sång mot hjertats röst förslår.
Och med det glada hopp, att snart få komma åter,
Jag ur er krets vid vännens sida går.

Och sitter någon se'n, en vinterqväll vid ljuset,
Och frågar: »Den, som skref det här, hvad hette han?»
Så svaren honom blott: »Det var en vän af huset.»
Ty något bättre namn jag mig ej önska kan.

Till Aurora,

den 8 April 1838.

Behagen äro alltid milda —
Jag ock har skäl att räkna deruppå.
Fast tiden ej förslår att något konstverk bilda,
Jag låter dock min penna gå.
Se'n nu ett halfår väl förflutit,
Och mig besinningstid ej trutit,
I hopp att mig skall gifvas till
Hvad af försumlighet jag brutit —
Mitt gamla löfte nu, fast sent, jag hålla vill.

Jag ämnar något här berätta —
En spökhistoria kanske — nej!
Ack! Gud bevare oss från detta —
Jag skämtar nog ibland, men skrämma vill jag ej.

Det är en vigtig sak, om versen än blir vatten.
Var god och hör, och sedan döm!
Jag vill förtälja här en dröm,
Jag drömde honom den förflutna natten.

På Djurgål'n gick jag, tycktes mig,
En vacker sommarqväll, allena.
Min tysta tanka ville sig
Med menskosorlet ej så lätt förena.
Jag mötte damer, herrar med
Till öfverflöd: nog såg jag mera
Af Adams barn, än jag såg träd —
Ja! löfven voro knappast flera,
En ropade till mig: »Ack! det var väl
»Vi träffas à propos, ty vet, min själ
»Förgås, om ni ej skyndar er att skrifva
»Den vers jag skall min morfar gifva
»På hans guldbröllopsdag.»
En annan skrek: »Jag väntat länge, jag
»På verserna i minnesboken:»
Får jag dig aldrig fast på kroken?
Den tredje hviskar ljuft: »Förgät ej mig!
»Skrif orden till min vackra visa.»
En fjerdes näsa rynkte sig;
Personen sade: »Jag er tacka bör och prisa
»För sången, som jag aldrig fick.»

Och en och fem dertill, ja, åtta, nio,
Och hundra visst, om icke hundratio
Mig hugnade med sådant pris.
Ett svettbad sköljde mig. Det värre var än ris
Att pinas så fördömdt — ännu jag plågan smakar,
Och lik en frossa än mig blotta minnet skakar.
Jag slet mig lös likväl. Sist i en stilla gång,
Bland blomsterdoft och fågelsång,
En tärna möter mig med öppna, rena blickar —
Hon helsar mildt och vänligt nickar,
Men talar ej ett ord om verser, som jag glömt,
Och ej om brutna löften heller.
Jag såg mig om, se'n hon gått bort:
Jag tänker efter: finner innan kort,
Att äfven der en gammal fordran gäller.
»Jag suckar: Stå i skuld, det är ett satans tyg;
»Reversers lösen är väl stundom dryg:
»Men hedersskulder hänga efter värre —
»De vare större eller smärre.
»Dock hon, som gick så tyst och utan knot förbi,
»Skall honorerad först — och det i morgon bli:
»De andra brummande må vänta.»

Jag vaknade, såg solen glänta
Emellan rullgardin. Och nattens syn försvann.
Väl drömmen enkel var — dock vet jag, han är sann,

Den unga Tärnans namn skall minnet ej förlora,
Förlåt — jag nämner det på detta blad —
Lef alltid lika frisk och glad
Försmå ej Sångarns dröm, *Aurora!*

Richard II:s Monolog.

(*Ur Richard II*, *af Shakespeare. Act. V*, *Scen 4.*)

(*Richard II*, konung af England, begick af ungdoms-oerfarenhet några betydliga fel såsom regent. *Bolingbroke*, som han dref i landsflykt, återkom med en krigshär och afsatte Richard, som sedan dog i fängelse för en mördares hand. Bolingbroke blef konung under namn af *Henrik IV*.)

Jag väl betänkt, hur jag jemföra må
Det fängelse, som hyser mig, med verlden;
Men då nu verlden folkrik är, och jag
Den enda varelse, som finns här inne,
Det går ej an. Dock lyster mig försöka.
Min hjerna vill jag kalla själens maka:
Min själ är fadren, och de tvenne föda
Ett slägte fram af afvelsamma tankar,
Och dessa samma tankar här befolka
Min lilla verld: de likna verldens folk
I sinnesart; ty ingen är förnöjd.

Det bättre slaget, *Tankarna på Gud*
Och det gudomliga, bemängda äro
Med tvifvelsmål, och ordet vederlägga
Med ordet sjelf.
Så här: »*O kommen, barn, till mig!*» och åter:
»*Förr går kamelen genom nålens öga*
»*Än J till mig uti mitt rike kommen.*»
»De *ärelystna tankar* smida hop
Omöjliga förslag, som till exempel,
Hur dessa naglar kunna vägen öppna
Igenom klipporna uti min verld,
Det är: igenom tornets hårda murar;
Men då de ej förmå det, dö af harm.
De *tröstefulla tankar* smickra sig,
Att de ej ödets första slafvar äro,
Och ej de sista bli: som tjufven mildrar
Sin skam dermed, då han i halsjern står,
Att många stått och många skola stå der.
I denna visshet de en lindring finna,
Och kasta sina smärtors svåra tyngd
På deras skullror, som detsamma lidit.

Jag spelar mycket folk, i en person,
Och ingen nöjd. Jag stundom är én konung:
Då önskar jag en tiggare mig vara,
Som jag ock är. Men nöden öfvertalar

Mig snart att tro, att jag var mer som kung.
Då kröntes jag igen . . . men småningom
Af Bolingbroke jag ser mig afsatt vara,
Och blifver intet strax. Hvad helst jag är,
Jag sjelf och hvar och en, som dödlig är,
Af ingenting förnöjs, förrän han blifver
Ett ingen ting.

(*Musik höres utanföre.*)

Hvad? hör jag ej musik?
Allt i sin tid. Hvad ljuf musik är bitter
Då tiden, då förhållandet är stördt.
Så är det ock med menniskolifvets toner.

— — — — — —

— — — — — —

Nu har mitt öra finhet nog att märka
Hvart tidens slag uppå en rubbad sträng;
Men då min tid var enlig med mitt tillstånd,
Mitt öra ej dess brytningar förnam.
Jag tid förnött: nu tiden mig förnöter;
Ty nu har tiden gjort mig till sitt Ur.
Minuter äro alla mina tankar:
Med suckar sina vaktrop de förkunna.
Mitt vakna öga är ett yttre ur,
Hvarpå som visare mitt finger pekar,
Och rensar det från tårar. O det ljud,
Som mig förkunnar huru tiden skrider,

Är hammaren, som slår med tusen marter
Uppå mitt hjerta, som är klockan sjelf.
Ja! suckar, tårar, klagorop och marter
Mig tälja timmar, qvarter och minuter.
Min tid för Bolingbroke af fröjder mätes,
Och jag — tyst, tyst! — Musiken gör mig galen.
O låt den icke ljuda mer: jag beder;
Ty om åt vanvett förr den återgifvit
Förståndets ljus — den nu gör kloka galna.
Men frid, välsignelse med honom vare
Som skänkt mig den; ty den betyder kärlek.
Och kärleken till Richard är ett under,
En rar klenod i hatets dystra verld.

Macbeths Monolog.

(*Ur Shakespeares Macbeth. Act. II, Scen 1.*)

(Macbeth, en Engelsk härförare, har emottagit sin konung *Duncan* såsom gäst i sitt hus. Om natten, då konungen sofver, är han nu på vägen till dess rum, för att mörda honom, emedan häxorna spått, att han skulle bli konung, och hans vilda gemål upphettat hans inbillning med förföriska planer, och väckt på ett rysligt sätt hans slumrande ärelystnad.)

Är det en dolk, som jag framför mig ser,
Med fästet mot min hand? Kom låt mig ta dig.
Jag får dig ej, men jag dig ser likväl.
Kan du ej fattas, bemska syn! af känseln
Liksom af synen? eller är du blott
En själens dolk? en skapelse, som ljuger,
En dunst allenast från min heta hjerna?
Du synes mig dock så handgriplig vara,
Som den jag drager här.

Du visar mig den väg, som jag skall gå.
Och just ett sådant verktyg skall jag bruka.
Nu blifva mina ögon, eljest ypperst,
För mina andra sinnen narrar blott.

Jag ser dig än: uppå ditt blad och fäste
Blodsdroppar hänga. Nyss det var ej så.
Nej! det är intet blod; min plan är blodig,
Och derför narras ögat.

Halfva verlden
Nu synes död, och fasansfulla drömmar
Våldföra sömnen. Nu med trolldom firar
Den bleka Hecate sin offerfest,
Och mordet, väckt utaf sin utpost, vargen,
Hvars tjutning är hans vaktrop, sakta smyger,
Liksom Tarquinius, med långa steg
Till sin förrättning, lik en afgrundsande.
Du, fasta jord! hör icke mina steg,
Och ej hvad väg de gå, att sjelfva sanden
Ej ropa må om det jag förehafver;
Men tag förskräckelsen från tiden bort,
Hvari han svept sig nu.

Än lefver han —
Fort! ty min plan af orden svalkas kan.

(Det ringer i en klocka.)

Jag går — så sagdt och gjordt: mig klockan manar.
O Duncan! hör de toner ej, som klinga;
De dig till himmel eller afgrund bringa.

(Han störtar ut.)

Romeos och Julias Sonett.

(*Ur Shakespeares Romeo och Julia. Act. I, Scen 4.*)

Romeo (*sedan han tagit Julia i handen*).

Om med en oren hand, af kärlek dragen,
Jag denna helgedom ohelgat nyss,
Två rodnande Pilgrimer, så är lagen,
Två läppar bjuda såsom bot en kyss.

Julia.

Förtal emot din hand du ej må föra:
Hon öfvade en loflig andakt nyss.
Ett helgons hand Pilgrimens hand må röra,
Och hand i hand är ju Pilgrimers kyss.

Romeo.

Men ha de inga läppar då? låt höra.

Julia.

Jo visst, Pilgrim! dem nyttja de till bön.

Romeo.

Du heliga! låt våra läppar göra
Hvad handen gjort. Gif dem sin andakts lön.

Julia.

Ett helgon röres ej; du dig bedrager.

Romeo.

Rör dig då ej! Bönhörelsen jag tager.

(*Han kysser henne.*)

Torkel Knutsons Dödsfest.

Prolog.

Riddarholms-Kyrkan,

den 6 Febr. 1317.

Choret är upplyst af färgade lampor, i form af en regnbåge. Kyrkan är mörk. På högra sidan om altaret synes *S:t Francisci* bild, på den venstra *Torkel Knutsons* enkla minnesvård. Bland det bedjande folket synas *Birger Pederson Brahe*, hans maka *Ingeborg Bengtsdotter* och deras dotter *Birgitta*, ett barn om tretton år. För altaret står Franciscaner-Prioren *Coelestin* i mess-skrud. Omkring honom, utom altarringen, sex hvitklädda Chorgossar.

Coelestin.

Kärlekens hjerta, Trons och Hoppets krona,
Du Nådens sol, Rättfärdighetens spira,
Barmhertighens palm och straffets svärd!
Mitt stoft för Dig nedsänker sig i gruset,

Min ande hoppfull höjer sig till Dig.
Vänd Dig i dag, med vänligt tålamod,
Till landets fäder, döttrar och dess söner,
Hör talarns röst och din församlings böner!
Treenige! upptag ännu en gång,
Allfader! än en enda gång
Med välbehag menlösa läppars sång!

Sång af Chor-Gossarne.

Inga ljufva rökverk brinna
Uti ditt hus, men tårar rinna —
Det våller, Gud, den sorg Du gaf.
Brotten Nådens portar stänga:
Guds stjernor öfver Sverge hänga
Som bleka lampor i en graf.
Ej hymner höras här.
Dem sjunga Englars här,
Sjunge helgon!
Ej ärans mått
Blef stoftets lott.
Vi prise ej; vi bedje blott.

Trösta, Herre! fosterlandet:
Knyt till igen det brustna bandet
Emellan Dig och Kung och Folk.

Landsförvis den tomma flärden,
Förbanna hatets tungor, svärden,
Förslöa svekets lömska dolk!
O! lugna stormig tid.
Gif enighet och frid,
Fridens Fader!
Se till vår gråt,
Vår synd förlåt,
Och såsom fordom följ oss åt!

Coelestin.

Väl herrska andra herrar öfver oss,
Men vi, som helige Profeten säger,
Vi tänke blott på Herran och hans namn,
Der tankens forskning når sin trygga hamn,
Och känslans strid sin salighet, sin hvila.
Bedrägligt är det lugn, som tiden skänker,
Ett stormarnas och qvalens stillestånd,
Att hemta kraft till en förnyad kamp,
En dofhet dag, då åskorna sig samla —
Och ho är den Prophet, som oss förkunnar,
Hur länge än i detta arma land
De hålla tyst? O! fordom var vår Svea
Ett manligt Lejon, med *en* gyllne krona,
Som låg så fromt, men starkt vid korsets fot,
I glansen af Sanct Petri höga krona.
Det låg, men sof ej: hvilade, men styrde.

Men slöto sig till slummer ock dess ögon,
Så ilade från Vaticanen ned
En nådens eller bannets klara stråle,
Som tände modet och gaf kraften sans.
Tre hufvuden har nu vårt rikes Lejon;
Men kronan är blott *en* och odelbar,
Derföre vill man henne sönderslita.
På ingen jordisk thron ännu har sutit
Treenighetens sälla majestät;
Treenigt blott är himlens herradöme.
O, denna kamp — ett rysligt brödrasplit —
Går som en vådeld öfver land och rike,
Och nöd och armod, stridens bleka döttrar,
Gå med förbannelser från dörr till dörr,
Och vredens svärd på aftonhimlen brinna,
Och strida floder utaf fasa stelna,
Och hämmas i sitt lopp; ja, Kyrkan sjelf,
Hon, Fridens Moder, mellan flammor står,
Och ropar sina ve och ve förgäfves.
Det syns som Petri nycklar ej förmådde
Mer läsa upp den slutna Nådens port.
Bedragoms icke af det lömska lugn,
Som smekt vårt hopp i dessa sista dagar,
Och prisom ej vår dygd och våra böner,
Att de Guds vredes hämnarssvärd försmält
Och plånat ut rättfärdighetens dom.

(Han utsträcker sina händer emot Torkel Knutsons monument.)

Ty se — jag ser, och hvad jag ser, förkunnar,
I templets famn en vålnad utan hvila,
I grafvens djup ett hjerta utan ro.
O se — jag ser, och hvad jag ser, förkunnar,
Att *Torkel Knutsons* ande går och vandrar
Kring fosterlandets bygder, och dess namn
Är *Hämnd* — och när det vilda namnet nämnes,
Så bäfva himlarna och jordens krets,
Blod sitter än på denna pansarskjorta,
Oskyldigt blod kan hända — det vet himlen —
Men det vet jag och hvarje redlig man,
Att orättvist det flöt för bödelssvärdet.
Och se — jag ser, och hvad jag ser, förkunnar,
Att denna hämnd, som sina offer söker,
Skall finna dem. O! hvad du gör, gör snart,
Du fordom starke, vördnadsvärde Hjelte,
Nu blodiga och fruktansvärda skugga!
Kräf ut din rätt på dem, som dig förföljde,
Gör dem till stoft, som dig i stoftet böjde,
Och när du hämnat dig och sänkt ditt svärd
I glömskans djupa flod, den tysta floden,
Som majestätisk följer tiden efter,
Och slukar ett århundrade i sönder,
Gack då med frid, och lyft så upp din hand,
Välsignande ditt gamla fosterland.

(Han nedfaller på knä och betäcker sitt ansigte.)

Sång af Tre Chor-Gossar.

Gudars Gud och kungars Konung,
Vredens härar undertryck!
Lindra du med Nådens honung
Straffets bittra isopsdryck!
Svärden såra,
Rista död i menskans hjerta;
Men med en odödlig smärta
Kan din vredes ljungeldsblick
Menskosjälar genombåra.
Ingen flög till stjernors möte
Undan den: i jordens sköte
Ingen honom undangick.

De Tre andra Chor-Gossarne.

Icke kan ormens
Giftiga tunga
Såra den unga
Liljan på marken;
Hon fruktar ej den.
Hväsa än stormens
Flygande drakar aldrig så vilda,
Kommer den milda
Dufvan till arken
Dock lyckligt igen.

Så när hämnden hviner
Öfver eldruiner,
Far dock blixtens flamma
Oskulden förbi.
Kärlek står, densamma,
Lika hvit och fri.

Alla.

Lugna, Fader! Lifvets bölja,
Låt ej stridens örn förfölja,
Mördande den rena, ljufva
Oskuldsfulla fridens dufva,
Som oliveqvisten bär!
Herre, Herre! skilj dem tvenne,
Störta honom, rädda henne:
Låt din dufva hvila här!

(Ett ögonblicks tyst, högtidlig andakt. Coelestin uppreser sig, gör korstecken öfver folket och går ut, åtföljd af Chorgossarne. Församlingen strömmar efter, så att slutligen ej flere i templet qvarstanna, än)

Birger Brahe, Ingeborg och Birgitta.

Birger.

Högtidlig ljöd den fromma mannens röst
Som dombasunens stämma, och det syntes
Liksom en högre, oemotståndlig makt

Dref prophetians ord ifrån hans läppar;
Ty sällan höres väl en andlig man
Så öppet hylla Torkel Knutsons minne.
Men hvad för Klerken i en andaktsstund
Hänryckningens ingifvelse förkunnar,
Det skådar Statens man med sitt förstånd.
Han läser i historiens öppna bok,
Som är rättfärdighetens höga dom
I rättegången mellan ljus och mörker:
»Att såsom brödrahatet är en eld,
»Som icke släcks af hela verldens vatten,
»Alltså den släckas må med blod.» Och åter
Uppå ett annat blad stå dessa ord:
»När tidehvarfvets luft af brottens ångor
»Blir alltför het, ohelsosam och tung,
»Så skapar den sin rening: hämndens åskor,
»Och åskorna, till tidehvarfvets skräck,
»Slå ned, och drabba, enligt lagen, först
»Lystornen uti statens, maktens herrar,
»Emedan deras krönta hjessor stå
»Så nära himlens hvalf, emedan guldets
»Metall i kronan blixtens stråle lockar.
»Men renar icke denna rening nog,
»Och varnar denna varning ej tillfyllest,
»Så härje blixten hyddorna och fälten,
»Och göre så af folket och af landet

»Ett enda stort, förfärligt bränneoffer
»Åt mensklighetens enda sanna helgon,
»Som heter *Evig Rätt* och *Evig Lag.*»

Jag dyrkar detta helgon. Fridens blomma
Bär det i hand, och Ärans stjernebindel,
Med klart, men prunktlöst och ofärgadt ljus,
Omgifver skönt dess marmorhvita panna.
I denna tid, liksom i fordomtimma,
Kan redligheten ej två herrar hylla
Och ännu mindre tre. Jag går, som förr,
Min lugna gång dit samvetet mig bjuder,
Och här i templet, invid denna graf,
Som gömmer Torkel Knutsons stora hjerta,
Som slog så mäktigt, likt Rättvisans ur,
Att kommande århundraden det höra,
Här vill jag, vördande, i stoftet bedja,
Att *Rätt* må ske, och sedan glad uppstå,
Att handla fritt och för det Rätta strida.

Ingeborg.

Jag vördar ock Rättvisans majestät,
Mer stort än ljuft och mera högt än skönt:
Men för dess åsyn blott mitt hjerta bäfvar,
Och, minnandes sin svaghet, egnar henne
Ej kärlekens, men fruktans hemska dyrkan.

Och hvem kan väl bestå inför den höga,
Oblidkeliga domen i dess blick?
Men är det i Försynens råd beslutet,
Att hämndens rätt skall bloda ner vårt land,
Och brodertvisten blott med död försonas,
Fall ned med mig, min dotter! bed med mig
Om nåd för den, som räddade vårt lif,
Den ädla, ridderliga hertig *Erik* —
Vårt lif, Birgitta! ty ännu jag bar
I moderskötet dig, när under färden
Emellan Calmars strand och Ölands kust
Mitt skepp, mot klipporna af vågen slungadt,
Förgicks, och döden räckte upp ur djupet
En iskall famn, att sina offer hemta.
Re'n fattade han mig — men se! då kom,
Landsflyktig sjelf och jagad ut i verlden
Af ödenas och hafvets dubbla storm,
Prins Erik, stark som segren, mild som friden,
Och vågade sitt lif, mer värdt än mitt,
Och kämpade om mig med dödens makter,
Och med ett högre bistånd kampen vann.
Jag dyrkar Nådens sköna, milda Engel,
Som icke sitter, högt bland stjernor, stilla,
Och vill, att allt skall höja sig till honom,
Men i en guldsky sänker sig, på hvita
Och solbelysta vingar, ur sitt Eden,
Med Österlandets stjerna på sitt änne,

Med tvenne dufvor slumrande på armen,
Ett himlens sändebud till jordens barn.
Här vid din fot, du heliga Franciscus!
Du! Nådens och Förbarmandets Prophet,
Jag sjunker ned —
Och sänder upp min bön: om Nåd — om Nåd.

(Birger Brahe *går fram och knäfaller vid Torkel Knutsons graf:* Ingeborg *knäböjer vid Sanct Francisci bild. Vid alterranden, midt emellan begge, vänd utåt templet, med upplyftadt bildkors, stannar*)

Birgitta.

Ja! när *Rätt* med dödens svärd,
Uti dödlighetens verld,
Dödlighetens brott försonat,
Allt laggt ner och ingen skonat,
Sväfvar *Nåden* sakta neder,
Menskligholens milda vän,
Leende sin famn utbreder,
Och gör lefvande igen.
Höga Rätt och milda Nåd!
När J sluten er tillsamman,
Tändes flamman
Af Guds kärleks visa råd.

Öppet Bref till Fröken Eva.

En nerfsjuk, sysslolös Poet,
(Jag bör, för att mig sjelf ej sätta
I misskredit, jag vet väl hvar,
Här inom parenthes berätta
Att äfven Schiller nerfsjuk var;
Ehuru mycket deri fattas
Att man kan Schillers like skattas
Blott för den orsak skull att man
Är sjuk på samma sätt som han —)
Som sagdt — en sysslolös Poet,
Som ligger i sin enslighet
Med bokhyll'n midt framför sin näsa
Men ej får tänka eller läsa
Hvad alltid helst han tänkt och läst,
För att ej bli af Doctorn snäst:
Han sätter sig nu *opp*, ej *neder*,
Och skriftligen ödmjukast beder

Bibliotheksförvalterskan
Och själaspisutdelerskan,
Det är: den goda fröken Eva,
Att, som hans själ ock måste lefva,
Ur bokförrådet låna få
En bok, hvarmed han spisas må.
Fritt val af vidd och ämne lemnas:
Välkommen blir den bok mig ämnas,
Blott den ej har för mycken nerf,
Är måttligt rolig, måttligt kärf,
Och helst af den beskaffenheten
Och ljufveliga lättsmältheten,
Att utan alltför stor förlust
En hälft af innehållets must
Kan fastna qvar i Oscars näsa
När honom täckes för mig läsa.
Förlåt att jag härmed besvärar;
Men vilda fantasiers härar
Från alla håll bestorma mig,
Om tanken, som i hjernan brinner,
Ett yttre föremål ej finner,
Hvarvid han lugn kan fästa sig.

När mina svaghetssynder vika,
Och frisk och fri jag träda får
I poesiens gård, den rika
Produkten af en evig vår:

Der Tasso, Schiller, Shakespeare, Göthe
Vid en hesperisk majvinds sus,
Förföriskt komma mig till möte
Med sina skapelser af ljus,
Då skall den fröjd jag nu försakar,
Der jag vid midnattslampan vakar
Med mina tankars tropp i krig,
Än mer ambrosiskt smaka mig.
Då full af tacksamhet för all den vård jag njutit,
Vid minnet af den tid, som pinat och förflutit.
Då jag var grymma Nornors slaf,
Jag minnas skall den bok Er hand behagat sända,
Ja! jag skall kunna den från början och till ända,
Om ej för bokens skull kanhända,
Dock visst för Hennes, som den gaf.

Tassos Klagan.

(*Efter Byron.*)

I.

O! långa år! hvem hjelper Sångens son,
Att på sin örnvingprydda skullra bära
En centnertyngd af sorg, befläckad ära,
Pådiktad galenskap och spott och hån,
Den lömska kräfta, jag i själen känner,
Och vistelsen i de förrycktas hus,
Den vilda törsten efter luft och ljus,
Som, aldrig stillad, lik en flamma bränner?
När detta gäller mig all syn betar,
Och glansen utaf solens strålar skämmer,
Igenom ögat in i hjernan far
Ett uddigt qval, som sårar och beklämmer.
Och Fångenskapen, se — o fasans ort! —
Står, smädande, vid alltid sluten port,
Och genom bommarna blott släpper fort

En urblekt dager och en usel föda,
Hvars bitterhet var nära att mig döda,
Förr'n jag blef van; — nu nöjd med hvad man gaf,
Jag sitter stum och äter i min graf.
Allt detta plågar mig och skall mig plåga;
Men jag vill bära't, tills det ändrar sig,
Och till förtviflan ej förnedra mig;
Ty jag har kämpat med min smärtas låga,
Och sköna vingar har jag här mig gjort,
Hvarmed jag flugit utom fängslets port.
Jag lefvat ibland englar: jag har helsat
Allt hvad gudomligt är, och jag har frälsat
Den helga grafven. Klart min ande brann
Med diktens solsken öfver Canaan,
Till kampens ära för den Gud, som är
I himlen, och som var på jorden här.
Han stärkte mina krafter och mitt hjerta;
Förlåtelse jag köpt mig för min smärta.
I straffets tid min sång tillkännagaf
Hur folket vann och tillbad Salems graf.

II.

Det är förbi. Mitt verk är nu förrättadt.
Du trogna vän, som mina bojor lättat,
Ditt sista blad jag fuktar med en tår,
När sorgen ingen ur mitt öga får.

Min unga skapelse, du barn, som smekte
Min själ, och leende omkring mig lekte,
Som med din fägring från mig sjelf mig drog —
Du är ock slut, med dig min glädje dog.
Mitt öga gråter och mitt hjerta blöder,
När ödets hand min sista ros föröder —
Den blommat ut. Hvad återstår mig än? —
Min sorg; men ack! hur skall jag bära den?
Det vet jag icke! men en tröst för qvalen
Jag söka vill uti min andes kraft.
Än står jag ren; ej samvetsqval jag haft,
Ej heller skuld. Hvi kallar man mig galen?
Träd, *Leonora!* fram och svara, du!
Vansinnigt var mitt varma hjerta ju,
Som vågade till himlahvalfvet syfta,
Så högt som upp till dig sin kärlek lyfta;
Men själen — fri från galenskap var den.
Mitt fel jag fann: jag lider straffet — men
Utaf dess börda oförkrossad än.
Att du var skön, att icke jag var blind,
Derföre menskligheten mig förskjuter.
Må ske! Fritt blekne färgen på min kind;
Utaf din fägring dock jag minnet njuter.
En lycklig kärlek skämmer bort sig sjelf,
I glädjens strålar alltför tidigt mogen;
Men den olycklige är evigt trogen.

Som hafvet söks af hvarje flod och elf,
Så öfvergå hans känslor i det stora,
Kärlekens haf, att der sig mildt förlora:
Ett haf, mer värdt än något jordiskt land,
Omätligt, bottenlöst och utan strand.

III.

Hör ofvan mig de oförstådda ropen
Utaf den fängslade och galna hopen!
Hör smädefulla eder, sorgens tjut,
Som hemskt förvridna läppar gjuta ut.
Se dessa, galnare än galenskapen,
Som vilja tysta hjernans stoj med vapen,
Men släcka, med ett fåviskt raseri,
Den lilla gnista ljus, som fins deri.
Med dessas och med deras offers skara
I långa år jag måst tillsamman vara.
Bland dem kanske mitt lif sin ända når —
Välan! *då* först mitt hjerta hvila får.

IV.

Jag tålig varit, om jag sjelf får dömma.
Jag hälften glömt af hvad jag ville glömma;
Det väcks igen. — O! hvem är den mig lär
Att glömma så som jag förgäten är?

Är jag ej vred på dem, som i förening
Försatt mig hit i qvalens jemmerdal,
Der löjet ej är fröjd, ej tanken mening,
Ej folket menniskor, ej ordet tal,
Der vallmobägarn blir med galla rågad,
Och hvar och en i egen afgrund plågad?
Vi äre många i vår ensamhet,
Och alla kunna, med ett sargadt öra,
Förbannelserna, slagen, skriket höra;
Dock *en* allena deras mening vet,
Och klokt kan svara, när de andra kalla —
Men han, den uslaste utaf dem alla,
Var icke född att lefva här bland dem,
I plågornas och galenskapens hem.
Är jag ej vred på dem, som hit mig sände,
Förnedrade mitt namn i folkets tro,
Och stulo bort min sansning och min ro,
Med hatets eld min andes vingar brände,
Och mina tankars oskuld ställda fram,
Att brännmärkt bli och höljas utaf skam?
Vill jag ej lära dem, hur tungt det är,
Att synas lugn, när sorgen en förtär,
Mot inre fiender beständigt kämpa
Och stoiskt — fåfängt dock — sin klagan dämpa? —
Nej! furstars oförrätter jag förlåter:
En skyndsam död är allt hvad jag begär;
Att hämna mig — dertill för stolt jag är.

Tyrannens syster! För *din* skull jag låter
All bitterhet dö ut inom mitt bröst:
Uti ditt tempel tiger hämndens röst.
Din broder hatar — icke jag tillbaka —
Du röres ej; men jag kan ej försaka.

V.

Se kärleken, som ej förtvifla kan,
Min bästa del, en eld, som aldrig släckes,
Djupt i mitt slutna hjerta lefver han.
Som blixten döljes, utan färg och ljud,
I molnets rullande och svarta skrud,
Men ljungar fram med styrka, då han väckes,
Så, när för mig ditt namn framställer sig,
En eldig tanke genomstrålar mig,
Som alla andra tankar undandrifver:
Allt dunstar bort, men jag densamme blifver.
Mitt tillstånd och *ditt* stånd jag kände väl;
Jag visste jag var skald och du furstinna.
Min kärlek blef ej ärelystna'ns träl,
Och aldrig sökande att segrar vinna,
Förråddes ej af ord, ej suck, ej bön;
Den var sig ensam nog, sin egen lön.
Och om min låga röjde sig i mina
Förtjusta ögon, blef hon straffad nog
Utaf den stumma köld, som låg i dina;

Men aldrig dock af harm mitt hjerta slog.
Ett slutet helgonskrin för mig du tycktes,
På heligt afstånd dyrkadt, af hvars prakt
Den vigda jorden kysstes, men ej trycktes.
Ej i din furstekrona låg din makt,
Men deruti, att kärleken dig klädde
Med sina strålar och sin skönhets glans,
Förfärande den, som inför dig trädde —
O nej! förfärande du aldrig fanns;
Men vördande likväl man måste stanna
Inför den höga stränghet, det behag,
Som blandades i dina anletsdrag,
Likt dem, som hvila på serafens panna.
Jag vet ej hur, din genius vann på min,
Min stjerna stod der stilla framför din.
Om det förmätet är att kärlek känna
Förutan hopp, det dyrt mig kostat har;
Men dyrast är mig Du likväl, och denna
Fördömda ort kanhända värdig var
Att hysa mig, om den ej inneslutit
Din bild också, som aldrig sig förbrutit.
Den kärlek, som mig här i bojan lagt,
Har hjelpt mig hälften af dess börda bära,
Och skänkt mig kraft att nya lagrar skära,
Att skåda ned på plågan med förakt,
Men upp till dig med fröjd: att manligt klaga
Och smärtornas skarpsinnighet bedraga.

VI.

Det är ej under; från min födselstund
Min själ, af kärlek drucken, alltid brunnit,
För allt hvad ögat såg på jordens rund.
Uti naturens föremål jag funnit
Idoler, som min varma dyrkan vunnit:
Hvar skapelsens atom jag hyllat har.
Af träd, af blommor, ensliga och vilda,
Jag plägade ett paradis mig bilda:
Der lade jag mig, för att drömma, ned,
Och trädens svala skuggor mig omslöto,
Och timmarna oräknade förflöto,
Fast se'n jag mycket för min vandring led.
De vise syntes skaka silfverhåren,
Och sade: hvilken usel, giftig frukt
Skall denna telning bringa fram med åren,
Om den ej tidigt rättas genom tukt!
Då slog man mig; dock fällde jag ej tårar,
Men återvände till mitt paradis,
Satt der och drömde se'n på samma vis
Den vakna dröm, som mer än sömnens dårar.
Med tiden kom en ljuf och bitter oro:
Och alla känslor, som i bröstet voro,
Uti *en* enda saknad löstes opp,
Men flyktig, irrande och utan hopp,
Till dess en dag min blick det sökta fann,

Och det var *Du*. Då blef jag mer ej min;
Min varelse förvandlades i din,
Och hela jordens krets för mig försvann.

VII.

Jag ensamheten älskat; men jag trodde
Dock aldrig än att blifva hit försatt
I ödslighetens fasansfulla natt.
O! en skeppsbruten seglare, som bodde
På naken klippa, mången hopplös dag,
Ej lider så, som *inom* klippan jag.
Ty hela verlden honom öppen är;
Min verld är denna trånga cellen här.
Om *han* förgås, han kan ifrån sin klyfta
Mot stormfull sky ett trotsigt öga lyfta.
Min blick det mörka hvalfvet endast når,
Till himlens moln jag den ej höja får.

VIII.

Jag känner nu, att själens kraft sig sänker,
Och mitt förstånd förnimmer det. Jag ser
Ett sken, som genom fönstergallret blänker,
Uppå hvars strålar sväfvar till mig ner
En dyster dæmon. Stundligt han mig plågar
Med fina smärtor, efter hvilkas agg,
Likt nässlans brand, det späda törnets tagg

Den frie och den friske litet frågar,
Men hvilket pinar och förtär en man,
Som är af trånga murar innesluten,
Och lider, utaf menniskor förskjuten,
Allt hvad som lidas och förkrossa kan.
Ej dödligheten ensam mig fördömmer,
Men andarne med den förena sig:
Mig hatar jorden, himlen mig förglömmer,
Och ondskans hemska makter fresta mig.
Det blir dem kanske lätt att öfvermanna
En varelse, som verldarna förbanna. —
Hvi smälts jag här, som stål af eldens makt?
För det min kärlek, tjust, på knä sig laggt
För den, som mera eller mindre var
Än jag och allt hvad menskligheten har.

IX.

Förr var min känsla liflig; nu ej så.
Re'n skulle jag mitt tyngda hufvud krossat
Mot gallrets jern, och så mig sjelf förlossat,
När genom dem solstrålen ur det blå
Med hån såg ned på mig och på min smärta,
Om jag ej hittills öfvertalt mitt hjerta
Att bära det, som jag beskrifvit här,
Med allt dertill, som obeskrifligt är.
Ty jag med sjelfmord icke vill besanna

Den lögn, man tecknat på mitt ryktes panna,
Ej rycka minnet utur ärans famn
Och bränna det med galenskapens stämpel,
Och tigga ömkan åt ett smädadt namn. —
Nej! det skall bli odödligt, och ett tempel
Utaf mitt fängelse jag göra vill,
Som för min skull allt folk skall strömma till.
När se'n, Ferrara! dina furstar alla
Försvunnit, när en gång du sjelf skall falla,
Och dina stolta hallar öde stå,
Din enda krona blir min lager då.
Och fängelset, der skalden stängdes inne,
Hos efterverlden blir ditt längsta minne,
O Leonora! du, som trodde dig
Förnedrad, när du älskades af mig,
Som tänkte, att din skönhet var en kyrka,
Der blott monarker hade lof att dyrka:
Gå, säg din broder, att i denna stund,
Till trotts af alla lidandens förbund,
Hvarför ett vanligt hjerta måste brista,
Af år, af sorger, kanske ock en gnista
Af det hans högmod har tillräknat mig,
Jag än af all min själ tillbeder dig:
Och lägg dertill, att, när palatsen ramla,
Som nu till dans och fröjd hans skaror samla,
Och staden står på prakt och minnen tom,
Skall detta ställe bli en helgedom.

Och dig — när skönhetens och börden dager
Förbleknat, som dig jordens hyllning gaf,
Dig hälften skänker jag utaf den lager,
Som sprida skall sin skugga på min graf.
Ej någon makt, ej sjelfva dödens vilja
Kan våra namn ifrån hvarandra skilja.
O Leonora! liksom jag var *din*,
Fastän för sent, du blifver äfven *min*.

Tystnad.

»Heliga tystnad!
»Död uti lifvet!
»Lif uti döden,
»Forskningens moder,
»Diktningens källa,
»Skydda min frid!
»Rädda min ande,
»Undan det tomma,
»Rysliga hvimlet!
»Lägg dina varma
»Snöhvita vingar
»Öfver mitt hjerta,
»Söf det, o söf.
»Att det må tiga,
»Att det må hvila.
»Tiga, som vågen
»Tiger i stiltje:
»Hvila, som barnet
»Hvilar på dansen.
»Heliga tystnad!

»Död uti lifvet,
»Lif uti döden!
»Gif mig din frid.»

Tyst var den första
Menniskans tanke,
Tyst var den första
Menniskans bön.
Tyst var den tjusande
Friden i Eden.
Blommorna drucko
Daggen och ljuset, —
Daggen och ljuset
Föllo ju tysta
Ned ifrån himlen.
Lugna och stolta
Spirade träden
Upp mot det blå:
Kröntes af solens
Tysta och rena,
Eviga sken.
Strax med det första
Ljudet i verlden,
Oskulden dog.
Falsk var den första
Vispiga vestan,
Som så beställsamt

Hviskade joller i
Blommornas öra:
Och uti trädens
Löfvade grenar
Sqvallrade först.
Falsk och förrädisk
Hördes ju ormens
Hväsande tunga:
Så med de första
Ljuden i verlden
Oskulden dog. —
Grym var den första
Nordan, som grumlade
Verlds-oceanens
Speglande rymd.
Vild var den första
Tordön, som splittrade
Ekarnas kronor.
Vildare hördes
Dånet ur malmen,
Menniskoödarn,
Sorgernas källa,
Afgrundens son.
Ren med det första
Bullret i verlden,
Fridens olympiske
Genius dog.

Renast är kärleken
Innan han talar:
Skönast är dikten
Medan han hvilar
Tyst uti skaldens
Glödande barm.
Ädlast är dygd, som
Sig sjelf ej besjunger:
Tiger och handlar
Mäktigt och tyst:
Lidandet ädlast
Då det ej klagar —
Tiger och dör.

Heliga Tystnad!
Älskade pilgrim
Från de förklarade
Andarnas land!
Är du en främling
Här i den vilda
Stormande verlden,
Är du föraktad af
Menniskans slägte,
Dröj dock — o dröj!
Sätt dig så stilla
Ned vid mitt läger,
Gif mig en tanke,

Gif mig en härlig
Bild af det väntade
Eviga lifvet:
Heliga Tystnad!
Död uti lifvet,
Lif uti döden,
Gif mig din frid!

Döds-Bön.

(Efter Robert Burns.)

Okända Allmakt! Du, som tändt
Min fruktan och mitt hopp!
Inför hvars anlet snart min själ
Ur tidens graf står opp.

Om på den väg jag vandrat har,
Som jag försaka bordt:
Som i min barm ett *någon ting*,
Mig hviskar, att jag gjordt:

Du vet, att lidelsernas storm
Du väckte i mitt bröst.
Jag svek ditt bud, vid ljudet af
Dess magiskt vilda röst.

Hvad helst min *svaghet* felat har,
Och hvad min *blindhet* bröt,
Allgode Fader! dölj det djupt
I glömskans tysta sköt.

För *viljans* brott en tröst jag vet —
Den är min rikedom —
Att din rättvisa mildhet är,
Förlåtelse din dom.

Hjeltebröderna.

På Alhamras myrtenlunder
Glöder middagssolens brand.
Hourin njuter hvilans stunder,
Stödd med kinden mot sin hand.
Utanför på fälten
Strides lif för lif.
Främst går unga hjelten
Ismael Kalif.

Men för korsets ära strida
Johan här och *Pedro* der,
Än invid hvarandras sida,
Än hvar en framför sin här.
Ungdomen dem kröner:
Gladt de kring sig se.
Såsom Ledas söner
Sköna äro de.

Prinsar af Castilien båda
Äro de, och göthiskt blod.
Ingen möda, ingen våda
Fruktar deras brödramod.
Fastän striden blandar
Göth med Musulman,
Deras stolta andar
Finna dock hvarann.

Ismael dem varse blifver,
Kända väl af vapnens glans
Med hvart hugg hans sabel gifver
Skördar han en segerkrans.
Döden tusen vältar
Till Tartaren ner;
Men de unga hjeltar
Han ej falla ser.

Under göres öfver under:
Väldigt stod Granadas slag;
Och Granadas gröna lunder
Derom hviska än i dag.
Blod på jorden runnit
Såsom regn ur sky.
Ismael har vunnit,
Och de Christne fly.

Men på fältet bland de fallna
Ligger fursteparet qvar.
Stilla deras hjertan kallna
Der ett Edens värma var.
Dragna svärd och pilar
Ses vid begges barm,
Och Don Johan hvilar
På Don Pedros arm.

Deras drägter äro rena:
Fuktigt deras mörka hår.
Blod på svärden syns allena:
De ha sjelfva intet sår:
Fallna, men ej slagna,
Under stridens glöd,
Mildt af jorden tagna
Utan stridens död.

Ismael går ut ur tältet,
Vandrar fram i segerprakt,
Att betrakta uppå fältet
Offren, som han nederlagt.
Han sitt hufvud böjer
För de ädla två;
Men sin stämma höjer
Han, och talar så:

»Inga lansar eder rörde,
»Eder dödade ej vi;
»Men er fägrings glans förförde
»Dödens genius mild att bli.
»När han såg er, log han,
»Hejdande sitt lopp,
»Blott med kyssar tog han
»Edra andar opp.

»Då jag ej kan gifva mera,
»Grift af mig J skolen få.
»Sjelf skall Ismael plantera
»Tvenne lagrar deruppå. —
»Mansur! i din visa
»Lofva ej din kung.
»Ej med seger prisa,
»Deras blott besjung!»

Trohetssång.

(Vid H. K. H. Prins Oscars afresa från Upsala den 18 December 1819.)

Marche.

Snart, Oscar! är heliga stunden förgången,
Hon ilar oss undan med skyndande lopp.
Snart tystnar den fria ungdomliga sången,
Som tolkade ofta vår fröjd och vårt hopp.
Men starkt såsom jern är det trofasta bandet,
Och ljuft som af liljor — det knöts af din hand;
Och klart som ett norrsken i fäderneslandet
Uppflammar vår kärlek med lågande brand.

Trio.

Du lemnar oss, Prins! och vi måste försaka,
Men minnenas blommor uti Dina spår
Vi plocke, och kommer en gång Du tillbaka,
Vi fläte en krans utaf dem i Ditt hår.

Som polstjernan skön uppå fästet ses blänka.
I högsätet blå med en klarare glans,
Och vänliga blickar till jorden nedsänka,
Omgifven af dyrkande stjernornas dans —
Så vakar Du, Förste! med strålande öga
Kring hoppets förklarade, blommiga gård:
Förr nordstjernan faller från himmelens höga
Än frukten förgår af Din kärliga vård.

Trio.

Välsignelse med Dig, och lycka i tiden
På färden till ärans odödliga kust!
Om icke förut, vi Dig träffa i striden:
Der, Oscar! vi offre Dig lifvet med lust.

Bär också vår helsning till vänsälla Kungen;
Och säg ifrån oss för Din härliga Far:
Ännu är all strid ej i norden besungen.
En seger att skörda ännu finnes qvar,
Vi vilje mot flärden i härnad uttåga,
Och ropa till kraften: statt upp! det är dag.
CARL JOHAN! och OSCAR! i kärlekens låga
Vi härde vårt svärd till det väldiga slag.

Trio.

Och sedan, i skuggan af segrarnes lager
Skall klinga bland harpslagen frihetens röst,
Och äran den gamla, som östansol fager,
Slå läger i ungdomens klappande bröst.

Det eviga binds ej af tid eller öden,
Och kärleken räknar ej timmar och år,
Och lika förtrolig med lifvet och döden
Vid älsklingens sida så bergfast han står.
Vår Oscar! en borg kring Ditt hjerta vi ställa:
O vore den mäktig, som trogen och varm!
Ett lofve vi, Balder! vill Öder dig fälla,
Först pilen skall gå genom tusendes barm.

Carl Johan.

Det råder *fröjd* kring berg och dal,
När *folket* ser sin Kung;
Det tänker på de segrars tal,
Han skördade, som ung:

Och på den lager, som han skär
I ålderns dagar än.
Den lagern skön som Äran är,
Och *Kärlek* heter den.

I krig som frid vår Konung haft
Ett majestätiskt skick.
Uti hans hjerta lågar kraft,
Och snille i hans blick.

Med fadershand, i Skandiens bygd,
Han skipar lag och rätt.
Hans mildhet är hans skönsta dygd,
Och den gör kronan lätt.

*

Ty råder fröjd, kring berg och dal,
Hos gammal, som hos ung,
Från kojan och till festens sal,
När folket ser sin Kung.

Och stormen häfver upp sin röst,
Och tiden blifver vild.
Betrakta, Svea! då, med tröst,
Din ädle Konungs bild.

Med riksbaneret i din famn,
Mot orätt, våld och flärd,
Gack ut och strid i Ärans namn
Och med *Carl Johans* svärd!

Oscar.

Skön är rösten, som ur Sagan talar,
Om vår *Forntids* bragder. Åran bor
Stolt i våra gamla kungasalar
Och i våra tysta tempel-chor.
Stoftbehöljda hjelmar, svärd och pansar,
Multna fanor, segrande banér,
Döda hjeltar, friska lagerkransar
Oscar der med vördnad ser.

Tryggt vår *Samtid*, älskande, sig sluter,
Kring sin forntid och sitt kungahus:
Fridens lugn, i stormens dagar, njuter,
Lyst af Årans och af Minnets ljus.
Sveas Konung, om än stormen skakar
Sina vingar, oss ej öfverger.
För sitt rikes väl Han troget vakar: —
Oscar det med kärlek ser.

Och när Svea på sin *Framtid* tänker,
Kastar hon sig trygg i Hoppets famn.
Invid Nordens stjerna härligt blänker,
På dess blåa himmel, *Oscars* namn.
På hans panna har Naturen skrifvit
Oss ett löfte. Han skall hålla mer:
Och af allt hvad oss *Carl Johan* gifvit,
Svea helst på *Oscar* ser.

Forntid, Nu och Efterverld tillhopa —
Dessa try för Svea äro ett.
Hon är stark och pröfvad: och Europa
Med beundran dess trophéer sett.
Svea sina minnen ej förglömmer,
Rädes ej för dagens larm och dån,
När hon blomman af sin kärlek gömmer
Åt *Carl Johans* enda Son.

Pantheon.

1.

Raphael.

Engeln Raphael satt i himlen och målade Frälsarn,
Lyftad på Modrens knä: båda en tjusande bild.
Himmelens morgonrodnad han tog, och göt öfver kinden;
Men öfver pannan han göt himmelens hvitaste ljus.
Gud det såg, och gillade det. Han sade till Engeln:
»Raphael! taflan är skön; himlen behöfver den ej.
Far till jorden, som länge är skild från de Heligas åsyn!
Väck min slumrande jord med dina bilder igen.
Måla en himmel i stoftet, och tänd i de dödligas hjertan
Skönhetens heliga eld, kärlekens andakt igen.
Dröj dock ej länge der. Mig gläder din åsyn. Jag älskar
Dig som den skönaste ros, flätad i Englarnas krans.» —
Raphael kom, omstrålad af all sin eviga fägring:
Målade himlen — och ung vände han åter till Gud.

2.

Shakespeare.

Skaldernas Ära, beundrande står en verld vid din urna,
Står och beskådar sig sjelf i dina skapelsers verld.
Du en Skapare var; ty hvad ha lifvet och döden
Fruktansvärdt eller skönt, starkt eller löjligt och svagt,
Som Du ej födde på nytt i oförgängliga bilder?
När till Olympens höjd, till det odödligas thron,
Snillets gudomliga storm dig lyfte på mäktiga vingar,
Eller du sänkte dig ned, buren af Snillets Sefir,
Öfver en tjusande dal, bekransad af myrtnar och blommor,
Stor i det höga Du var: mild i det sköna Du var.
Fast Du beskattad blir af yngre, ringare andar,
Fast i din rosengård betande Dragare gå;
Aldrig Du uttömd blir. Ett evigt, gyllene Peru
Trotsar din blomsterverld tiders och menniskors hand.

3.

Michel Angelo.

Stum låg Antikens konst begrafven i marmorklippan;
Ingen, se'n Grekland dog, såg hennes anlet ännu.
Engeln Michael kom med väldiga svärdet i handen
Och med sin lågande blick och med sin seniga kraft.

Klippan han klöf — Sculpturen stod upp, förklarad och nyfödd.
Södern hon älskade först: blomstrar i Scandien nu.

4.

Kejsar Fredrik II.

Hannibal lik, som kämpade starkt mot den verldsliga Hydran
Rom, och på lagrarna föll, fälld af en ringare man,
Alperna öfvervandrade Du mot den andliga Hydran
Rom; protestantiskt stor, såg du din seger dock ej.
Väldiga andars seger är lång: den hinner ej slutas
Medan de lefva; den går djupt genom åldrarna fram,
Och de kommande sekler och slägten, som njuta dess blomma,
Krönta med ärans krans smädade hjeltarnes stoft.

5.

Alfieri.

Mandomens kraft låg öppen och ren på din Jupiters-panna:
Snillets olympiska eld brann i din Heliosblick.
Dikten och Handlingen stredo om dig, när du föddes i verlden;
Dikten eröfrade dig, stora, herculiska själ!
Handlingen skulle du burit så lätt som örnen sin vinge:
Trots att du Hercules var, Dikten en Atlas dig blef.

6.

Talma.

Regulus, Sulla, Hamlet och Manlius Capitolinus
Cæsar och Mahomet föddes ånyo med dig:
Trädde på banan fram i undransvärda gestalter;
För att ej födas mer, dogo de åter med dig.

7.

Schiller.

Idealet med brinnande själ Han sökte förgäfves;
Men idealer ändå finna vi nu i hans verk.
Känn hans odödliga verk: af hans inre de äro en spegel,
Återstråla en skön bild af den renaste själ.
Dristigt och mildt på en gång i majestätiska vågor
Känslorna hvälfva sig fram öfver idéernas djup.
Allt är så älskansvärdt. Europa beundrande tvekar,
Hvem som bör älskas mest, Sångaren eller hans Dikt.

8.

Herder.

Härliga Palm på Diktens oas i tidernas öken:
Enkel och frisk och hög står Du med kronan i skyn:

Sprider den svalka omkring, som du sög ur bildningens källa,
Hon, som med lifvande våg sköljer din kärnfulla rot.
Aldrig så het en vandrare var, så trött utaf färden,
Att i ditt skygd han ej fick frid och hugsvalelse nog.
Klar Orientens Sol på din hjessa kastar sin flamma:
Mildrande delar du ut ljufliga strålar af den.
Sjelf, Asaria lik, du sjunger din lofsång i elden;
Eld, det eländigas död, är det fullkomligas lif.

9.

Napoleon.

Domare Tid! när du väger hans dygd och väger hans rykte,
Och om du ser att hans dygd mer än hans rykte är lätt:
Lägg då Europas kraft till det senare, men till den förra
Kasta hans segrande svärd! Väga de då icke jemt?

10.

Byron.

Menniskokärlek och menskoförakt och låga för frihet,
Kamp emot våg och storm, stolthet och vekhet och kraft:
Handling för mensligheten och Sång, hög sång för *naturen:*
Så var ditt lefnadslopp, Harolds förvånande *Skald!*

Sist vid Parnassens fot en sömn på odödliga lagrar —
Byron! sjelf du dem skar; *Hellas* beredde dig dem.
Stridande hyllar hon dig: hon lidande står vid din urna,
Och i hvar segersång sörjer och prisar hon dig.
Stum jag dig gråter, och fröjdar mig af dina lefvande sånger:
*Vore mitt ord en blixt**), skulle jag sjunga ditt lof.

11.

Gustaf Wasa.

Yngling! eho du än är, som redligen verkar och strider,
Verkar för Sanning och Rätt, strider för kommandes frid!
Krön dig ej sjelf, förr'n kampen är slut, med krans eller krona,
Stjernbeströ ej din väg, innan du vandrat den ut.
Se på Solen: hon går sin blå, sin härliga bana
Majestätisk och tyst, spridande värme och ljus:
Men när hon Vestern nalkas och der bereder sin hvila,
Lägger hon kronan af guld öfver sin skapelse ned:
Och när hon döende sjunker, hon minnets förklarade stjernor
Strör öfver fästet ut: så blir af natten en dag —
Eller ock lyft din blick till *Wasa*, som räddade Sverige —
Kröntes han, innan han krönt sjelf sitt odödliga verk?
Skåda hans bild, och betrakta hans själ i Historiens spegel

---

*) And were one word a lightning, I would speak.

Childe Harold. Canto III.

Lyst af det strålande ljus han öfver Scandien tändt.
Böjer sig då ditt anlete ej till ödmjuk beundran,
Klappar ditt hjerta ej stolt — visa ej dagen ditt svärd. —

12.

Don Rodrigo Diaz.

Chevaleriets Spegel du var och fienders vördnad,
Härlige Campeador! aldrig besegrade Cid!
Spanien, så länge det ridderligt var, besöng dina bragder,
Offrande lager och palm öfver din dyrkade graf.
Nu ingen graf *har* Spanien mer; det *är* blott sin egen:
Verlden beklagande sett, att det en Hjeltes ej är.

13.

Richard Lejonhjerta.

Till det förlofvade landet drog ut otaliga hären:
Främst gick korsets baner: Lejonet framför sin här.
Stolt i sin väldiga ram det bar herculiska klubban,
Slog legionerna ned, krossade murar och torn.
Väl Victorian skulle bekrönt korstecknade hären,
Hade den segrat blott öfver sig sjelf och sitt split.
Lejonet såg Jerusalem ej. Den starke blef sluten

Lömskt af de svaga i band; men på sin thron fick han dö,
Och när han dog rann upp på det himmelska fästet en stjernbild:
Klar och betydningsfull strålar i natten dess glans.
Greklands genius, se upp! — Ett *Lejon* med brinnande *hjerta*
Trampar en *Hydra* till döds: strider med *kräftan* ännu.
Så gör ock du. Strid fort, med blicken riktad åt höjden:
Lysande bilderna der blifve dig varning och tröst.

14.

Calderon.

Himmelska Genier sväfvade ned på strålande vingar
Öfver Hesperiens dal, blomsterbekransad och skön.
Liljor och rosor och alla de tusende skiftande blommor
Plockade de, och deraf tände ett doftande bål.
Leende mildt och dansande lätt kring offret, de söngo
Heliga hymner till Gud, Jungfrun och Menniskans Son.
Som diamantens stråle så klar steg lågan åt höjden:
Lent en ambrosisk vind hviskande lekte med den;
Men utur lågan flög en Phoenix, i brinnande färgprakt,
Satte sig uti en hög, blommande lager och söng.

15.

Bellman.

Egne, odödlige Skald! Du vist dåraktige Fredman
Säg, hvar din lyra är gömd, att jag må spela ditt lof.
Mången var mer kanske i *Dikten*, och större i *Sången;*
Ingen förenat som Du Diktens och Sångens behag.
Sedd mot en leende grund af naturens yppersta fägring
Dårarnas Carnaval mästerligt skildrade Du.
Hagas förtrollande nejd, Brunnsvikens speglande yta,
Loföns stolta natur fyllde din skapande själ
Med Oreader och Sylpher och Elfvor och Hamadryader,
Och vid din lyras klang glädtiga dansade de.
Yppig din fantasi i Stockholms prisade Djurgård
Släppte Satyrer i mängd, lifvade dalar och berg.
Nu är du död — och din verld med sin skapares lif har försvunnit.
Tystnad på festen följt: tystnad i konst och natur.
Hagas idylliska slott står än på stranden och tiger:
Svarar ej mer din sång, svarar ej flöjternas ljud.
Hagas elysiska lund vid vestanvindarna suckar
Gustaf den Tredjes namn — suckar ock, Sångare, ditt.
Djurgårdsnejderna blomstrande stå och vänta ditt tempel,
Vänta din kransade bild; år få de vänta ännu.
Lyckligt, att sjelf i Skaldernas verld du reste ditt tempel!
Fosterlandet ej har råd till ett minne åt dig.

Basreliefer
på
Lord Byrons Urna.

Urnan.

Der Minnets flod i lagerskuggan rinner,
Och näktergalen, gömd bland myrtnar, slår,
Albasterurnan vandrarns öga finner,
Som klar och snöhvit i ett tempel står.
En helig eld i Urnans sköte brinner,
Och doft från capitelens liljor går.
Och bilderna, som minnesvården pryda,
Försöker vördnadsfull min ande tyda.

I.

Skaldens Bild.

Ur halflyckt öga sångens blixtar ljunga,
I Diktens djup den sänkta blicken ser.
Och dina lockars svarta åskmoln gunga
På ljusa pannan skuggor upp och ner.

Åt tiden ler Du — dina läppar sjunga
Naturens sång dess skönare och mer.
Åt ödet ler Du, trotsande din smärta,
Som Promethevs, när gamen åt hans hjerta.

II.

Euterpe, med Lyran.

Jag inga gåfvor gifver åt den döda,
Allt hvad jag skönast äger har Du fått.
Hvad ingen köper med en lefnads möda,
Blott med en kyss af mig blef Skaldens lott.
Och den, hvars läppar vid Euterpes glöda,
Tar inga skänker mer: han skänker blott.
Nu vill jag spegla mig i Sångarns ära,
Hans lof förkunna och hans Lyra bära.

Din Lyra klang ej blott; hon brann i lågor,
Som Du i eld hon lefde och hon dog.
Fastän mot Saulshjertats storm och plågor
Ditt snilles Davidsharpa knappt förslog,
Har nu med fröjd på alla vilda frågor
Den milda dödens Dæmon svarat nog.
Som Orphevs här Du kunde verlden tjusa,
Men ock en verld förstena som Medusa.

De små ha sagt, att Manfred, Conrad, Lara
Betyda Dig, din brottslighet, din strid.
Hvi få de ej belysta bilder vara
Af mannalifvet i vår egen tid?
Som hvita ljus, i stormen mera klara,
Stå dina Qvinnor fram och stifta frid.
Och lemna mannen, trogna vid hans sida,
All annan ära, utom den att lida.

För dina händer ljöd Naturens Lyra
Så högt och varmt som ynglingshjertat slår,
Och, som Terpsichore i hänryckt yra,
Förtjusning dansade i Sångens spår.
Din egen solvagn djerft Du visste styra,
Och hvar han sken, uppblomstrade en vår:
Och kom ett moln och strålarna betäckte,
Som blixt sig skönheten kring rymden sträckte.

III.

Nikitas, med korsfanan.

Apollo lik, med lagerblad i håren,
Till Hellas kom han strålande och ren:
Och för hans blick, en morgonsols om våren,
Halfmånens skifva tappade sitt sken.

Och Python hann ej mer än räkna såren,
När pilen ur hans gyllne båge hven.
För Friheten, det heliga, det ena,
Han sång och handling visste skönt förena.

En gång, o Philhellen! jag ser Dig åter,
När Dödens frihetskrans blir mig beskärd.
Din bortgång derföre jag ej begråter;
Ty Du är offer, men ej tårar värd.
En hecatomb jag Dig bereda låter
Af Ottomaner, fallna för mitt svärd.
Det svär jag vid Din ärofulla bana,
Vid hoppets kors och Hellas's blåa fana.

IV.

Chor af Grekisk Ungdom

(i sorgdrägt).

Hängången är Du till de sällas salar,
Af dina egna strålar lyst i hamn.
Men såsom örnar och som näktergalar
Bo dina minnen qvar i Hellas's famn.
Och när en gång, bland fria berg och dalar
Vår sista seger tar vår Frid i famn,
Då vilja vi, vid ungdomsfriska dansar,
Dig offra förstlingen af värens kransar.

Till Almlöf *).

Med tacksamt minne dig en sång jag räcker,
Du Melpomenes dyrkare och hopp!
Du, som Historiens hjeltar återväcker
Till synligt lif ur deras grafvar opp.
Jag såg med fröjd den prakt, hvari du lyste,
Som *Lei'ster* i Elisabeths palats:
I *Lei'sters* qval jag hörde dig och ryste
På dödens skådeplats.

Om Schiller lefvat än och sett din smärta,
Din stolthet, dina ögons glans, din gång,
Du hade fått, ur djupet af hans hjerta,
Till lön i dag en härligare sång.
O! då du kunde Lei'ster så förklara,
På hofvets himmel blott en meteor —
Hur väldig skulle du som *Macbeth* vara,
Som *Wallenstein* — hur stor!

*) I anledning af föreställningen af *Maria Stuart*, den 4 Mars 1825.

Naturen gaf dig, hvad ej mödor lära,
Det tragiska i blickar och gestalt.
Den moderliga gifverskan till ära,
Uppoffra allt för den, som gaf dig allt!
Gå manligt fram i lifvet och på scenen,
Uppå din majestätiska cothurn;
Men böj ditt knä, som Romarn och Hellenen,
För Konsten och Naturn.

Att efter folkens, tidernas förvandling
Till lif uppväcka hvad som fordom var,
Är ej en lek, men en högtidlig handling
Den ingen strafflöst än förnedrat har.
Ej utan strider mäktar någon finna
En väg till hädangångna hjeltars verld;
I lågor blott kan Konstens *Hervor* vinna
Af *Anguntyr* hans svärd.

Till mästerskapet gifves blott en bana,
Ren såsom solens väg uti det blå,
Att syfta uppåt och det högsta ana,
Men aldrig tro sig mästare ändå.
Fullkomligheten är en brud, som sakta
Sig smyger smyckad fram i festens lund,
Att ej dess brudgum henne må betrakta
Förr'n i sin vigningsstund.

Det enkla Stora och det enkla Rena
Din dyrkan gif! I Diktens blåa elf,
Der må ditt öga skåda ner allena;
Allt skönt du der skall se, blott ej dig sjelf.
Flyg *Talmas* mål med ungdomskraft till möte,
Med varm förhoppning och med stilla fart,
Och när du sjunker, tjust, till Konstens sköte,
Känn djupt och *skåda* klart!

Till Emelie Högqvist,

såsom

Orleanska Jungfrun.

Johanna träder ur sin faders hydda,
När krigstrompeten ljuder, skarp och vild.
Hon drager ut att land och konung skydda,
Med hjelm och pansar och Madonnans bild.
Hon ordnar striden. Hjeltar, lagerprydda,
För Jungfrun digna. Hon, så ren, så mild,
Försonar furstar, eldar landets söner:
Hon för sin Kung till Rheims, och honom kröner.

Den bittra kalken snart Johanna smakar,
Och qval och bojor bli dess segrars lön;
Men än hon lefver . . . Hon sin kedja skakar,
Och kedjan brister för Johannas bön.
Sist räddar hon sin Kung. Än Segren vakar
Kring hennes bår. — Der hvilar hon, så skön.
Det frälsta folket gråter sin Johanna;
Men himlens englar sjunga Hosianna;

Allt detta har *Du* gjort. Du *är* Johanna;
Din fana Du af Frälsarns moder fick.
En barnslig oskuld strålar från din panna,
Och himlens seger blommar i din blick.
Ack! ofta under ekens skugga stanna,
Och kraft och mod ur diktens källa drick!
Håll troget vakt vid Ljusets tempelflamma —
Blif mer, blif större — men ändå densamma!

Då re'n kring fosterlandets berg och dalar
Ditt friska rykte som en ljungeld går,
Och när i kojor och i festens salar
Ditt namn af tusen läppar hyllning får, —
Hör ock det enkla ord, som Skalden talar,
Fast litet eller intet det förmår.
Bland dem som hylla Dig och Dig belöna,
Han vill med Sångens liljekrans Dig kröna.

Hell, Jungfru! Hell! Gå framåt, skörda ära
Med Konstens vigda fana i din hand!
»Blif enkel, som Du är!» Det är en lära,
Som ljuder till dig från ett bättre land.
Blott *den* kan himlens oriflamma bära,
Som löser sig ur stoftets tunga band,
Hell, Jungfru! Hell! Flyg ut på segrens vingar!
Hör, folket jublar och trompeten klingar!

Stjern-sång.

I salen den blå
Som skyddande makter,
Som tindrande vakter
Vi hvitklädda stå,
Och hvarföre det,
Gud Fader väl vet,
Som sitter å thronen och dömmer,
Och icke de sina förglömmer.

I tidernas morgon vi gladdes att vara
Små Englar. Vi sutto i strålande krans
Kring Allfaders anlet: med vingarna klara
Vi badande summo i bländande glans.
Guds klarhet är stor, och vi voro den nära:
Vi sågo den Eviges himmelska prakt,
Och söngo i klingande sånger Hans ära,
Och prisade arla och serla Hans makt.

Blomstrens Morgonbön.

Väckt af någon andehviskning
Ur en stilla, salig slummer,
Under sommarnattens svalka,
På den sammetsgröna kullen,
Slog jag hänryckt upp mitt öga;
Lyfte sakta upp mitt hufvud
Från naturens varma örngott.
En elysisk äng framför mig
Mildt begränsades af hafvets
Blåa, ändlöst blåa spegel,
Som sig slöt till himlens spegel,
Båda underbart förentes
Utaf österns rosenkransar.
Dunkel glans låg öfver jorden,
Icke månljus, icke solsken,
Men som solskensblandadt månljus.

O! då hörde jag från ängen
Klingande en blomsterhviskning,
En harmonika af många
Sammanstämda rosenklockor.
O! då hörde jag från ängen
Blomstrens språk: det är så sällan
Menniskan får sådant höra;
Ty dess blomstertid är ute,
Och hon är ej mer, som fordom,
På Gud Faders äng en blomma.
Derför ser hon stolt mot stjernors
Hvita krans på aftonhimmeln,
Och föraktar och förtrampar
Dessa små Guds barn på marken,
Som en konstrik Sultaninna
Hade stickat dem till prydnad
På Sultanens, det vill säga:
På Herr Homo's fotamatta.
Fåfängt till de höga blommor,
Som på himlens ängar blomma,
Jordson! du ditt öga rigtar,
Om du ej de dina känner.
Du skall veta, att der ofvan
Gästa lifvets stjernekungar,
Inför hvilka all din storhet
Icke bättre är och större,
Än en blomma är för dig.

Lyssna nu med mig i gräset
På de milda toners susning,
På de milda ordens tjusning,
Som i morgonväkten flöto
Ifrån tusen blommors läppar,
Högst och klarast ljödo dessa,
Som jag från det klara, rena
Blomsterspråket öfversätter.
Skyll, om de dig ej förtjusa,
Ej på blomstren, men på mig.

Purpursippan.

Sof ej längre, öppna blicken,
Ofvan vattnet flyg i blinken,
Sköna, gyllne fjärilkung!
Låt mig hvila snart min stängel
Mot guldvingen din, du Engel!
Nattens spira var mig tung.

Bröllopskammarn, klädd i purpur,
Tärnor små med gyllne facklor,
Allt är redo: bruden klädd.
Väck min Machaon med pilen,
Att han fort, som östanilen,
Skyndar till vår bröllopsbädd.

Chor.

Fjäril, fjäril, skynda dig,
Fulla kalkar vänta dig.

Natt och Dag.

O guldstund, som lyser och skymmer,
Jag sörjer när från mig du rymmer;
Af solstridens arbete trött
Jag sof i din mantel så sött.

Om *Dagen* min fader jag drömde,
Om *Natten* min moder jag drömde.
De stodo omkring mig så nyss:
Jag fick af dem båda en kyss.

Guds Hand.

Fägring kommer, fägring går:
Hvitt i fjol är svart i år.
Ren och snöhvit alla år
Herrans hand i djupet står.

Chor.

Blomma kommer, blomma går:
Blomma finns dock alla år.

Majliljorna.

Sol! du gret en gång i morgonstunden,
Då du samm upp öfver gröna lunden;
Kanske gret du att du ensam var.
Perleklara dina tårar runno,
Tills de denna blomsterstjelken hunno,
Der de än som liljor hänga qvar.

Glöm ej då i dag ditt ögas tårar,
Laga, att ej humlans gadd oss sårar;
Eller vill du, att i dag vi dö,
Återföd, ur Huldas tåretinder,
Under skenet af dess rosenkinder,
Oss till lif på liljebarmens ö!

Solvifvan.

Stråle lilla!
Sitt nu stilla,
Ack! hvad du kan plåga mig!
Hvi skall du så hoppa
Från droppa till droppa?
Drick vackert af alla;
De äro så kalla.
Akta, du förkyler dig.

Jag guldvifva
På guldskifva
Valda drycker bjuder dig.
Varmt hafver jag innan:
Den grönskande hinnan
Omkring oss vi sluta:
Vi leka och njuta.
Stråle lilla! dröj hos mig.

Vestanvinden.

Bugen er, blommor! stån upp utur sängen;
Konungen träder med guldfot på ängen.
Tvån edra ögon i daggtårens glans!
Kyssen hvarandra, och börjen en dans.

Chor.

Gyllne Gud och Konung höga!
Krans i hår och tår i öga
Främst din rosentärna bär.
Tårar, kransar ha vi alla,
Dem du värdes dina kalla:
Blomsterlif ett tårlif är.
Men när himmelsklockan klämtar,
Ur det blå din vingspets flämtar,

Fyldt är blommornas begär.
Sjungande vi dansa alla,
Tårarna från ögat falla:
Blomsterlif ett fröjdlif är.

Violen.

Vaken är mannen på kullen,
Reste sig nyss upp ur mullen:
Jag är rädd och gömmer mig.
Skuggan går sakta framföre,
Skjuter som moln här utföre;
Jag är rädd, och här blir krig.

Flera Blommor.

Solen får ej på oss lysa:
Vi få stå i moln och frysa.

Purpurrosen.

Skuggan skrider snart förbi.
Var ej ifrig, Zephir lilla!
Sätt dig här så tyst och stilla.
Se'n han gått, så dansa vi.

Vestanvinden.

Se'n jag en gång dig har kysst,
Blir jag som fisken så tyst.

Chor.

Var tyst! Var tyst!
Steg så Anadyomene,
Dageus ljus och blomstrens fader,
Praktfull upp på blåa banan,
Att sin skapelse beskåda.
Och jag sönk på knä i gräset,
Blef en prest i Solens kyrka
Och i blommornas församling.
Undersamma blomstren stodo,
Lyssnande till bönen, sången,
Tittade fram om hvarandra,
Med halföppna, blida ögon,
På den underliga sångarn.
Här och der ett blad sig rörde,
Blomma slöt sig tätt till blomma,
Hviskande: allt högre, högre
Hviskningen i toner byttes.
Nu flög Vestan upp ur famnen
Af en yppig, nyfödd törnros,
Spelade med skära vingar
På Naturens Eolsharpa,
Sväfvande upp öfver ängen,
Som en dufva öfver Zion.
Och då dansade och söngo
Skönt, i klara himmelsbågar,

Alla blommorna i dalen.
O! det var en härlig ottsång!
Fader, Fader utan like!
Skänk mig i Ditt underrike
Mången högtid såsom den!

Skaldens Död.

Nu är det natt. Djupt ned är solen runnen,
För mörkrets spöken och dess stjernor rädd.
Den unga Skald, med dödens kyss på munnen,
I helig tystnad blundar på sin bädd.
Han bidar tåligt, snart är kransen vunnen,
Han är i grafvens brudgum-skjorta klädd.
Ett snöhvitt ljus står vakt invid hans läger,
Som flammar klart, och nattens timmar säger.

In trädde i förklaringshyddan sakta
De få beståndande i lust och nöd,
De satte sig, att än en gång betrakta
Sin mästarbroders anlet, för hans död.
De voro vane, att så noga akta
På hvad han söng och talade och böd.
Nu ville de hans sista ord förvara,
Att dem till tröst i lifvets qväll bevara.

»J lefvande! jag frågar: *hvad är lifvet?*»
Så skalden: tyst var brödernas förbund.
Det var ej sorgens barn att lösa gifvet;
Hvad ingen löst på hela jordens rund.
Stod svaret än med blod i hjertat skrifvet,
De ingen fråga väntat denna stund.
En skön Johannes, närmast Skaldens hjerta,
Hof upp sin silfverröst, med tystad smärta:

»Du höge broder! ho kan lifvet måla,
Då döden står bredvid och orden hör?
Allt, fagert lif, ehur det än må stråla,
Är intet värdt, om tiden det förstör:
Det eviga kan inga kedjor tåla,
Och det är Lif, som ej i döden dör.
Och fast mitt hjerta snart blir öfvergifvet,
Det tror på dig, och vet att du är lifvet.

I detta rum; bredvid din bädd jag finner
En bild, som säger mig hvad lifvet är:
Si, detta ljus som uppå bordet brinner,
Så hvitt det står, som drägten Skalden bär.
Det flammar uppåt, småningom försvinner,
Det lyser verlden och sig sjelf förtär.
Snart smälter du din hvita bojas plåga,
Och fri mot höjden flyr, du lifvets låga!»

»J Bröder! *hvad är döden?*» Skalden sade
Och reste sig uti sin bröllopsskrud;
Ett evigt lif uti sin blick han hade,
Af tjusning sväfvande var stämmans ljud.
De trogna bröder händren sammanlade,
Och hviskade: »han dör ej, han är Gud.»
Och — hvad är döden? återklang hans fråga —
»En droppa olja, spild på lifvets låga.»

»J bröder! Dödens galla rör mig föga,
Hon hinner ej den friska kraftens märg;
Ty palmen ståndar skön uppå det höga
Evinnerliga lifvets oljoberg,
Och oljan dryper ur dess blommas öga
Med honungssötma och med ljusets färg:
Hon släcker först, se'n härligare tänder,
Och så bär Gud sitt ljus i egna händer.»

Om ljuset slocknade. Det stod förfruset,
Mörkt blef det, tyst Johannesbrodren gret;
Men hvadan kommer detta nya ljuset,
Som himlens portars klarhet sig upplät? —
En stjerna blickar in i sorgehuset,
Och rundtomkring med sken beglänser det.
Dess stråle kysser Skaldens lik så gerna,
Som ligger der och ler emot sin stjerna.

En Klosterbroders äfventyr.

(Fragment.)

En vacker dag, i Augusti månad,
Då Söderns sol omfamnar Söderns land
Med all sin kärleks högsta trånad,
Och med sin himlaburna stråles brand
Befruktar jorden, att hon lägger ägg:
De gröna drufvor och de purpurröda
Granater mogna och oranger glöda:
Allt drifs af värmen: Capucinerns skägg
Blir bördigt: fikonet blir brunt och spricker,
Och myggan gnäller fint och flugan sticker: —
I Augusti, ja! en vacker dag,
På morgonstunden, medan solens strålar
Än kyldes af i daggens silfverskålar,
En Capuciner-broder af det slag,
Hvars ungdomseld ej capuchonen döljer,
Och som en verldsligt skön och välväxt kropp
I andlighetens grofva mantel höljer,
Stod rustad, ifrån tå till topp,

I staden Rom, på klostergården
Vid Piazza Barberini, der
För helga Capuciner-Orden
Det rätta högqvarteret är.

Han stod i brun och blytung kåpa,
Med hvarje tråd så sträf, som hö,
Och utur den, så hvit som snö,
En fot stack fram. — All verldens såpa
Kan icke två en Capucin,
Som grånat i sitt kall; »Ju större svin,
Dess större helgon!» så är Ordensregeln; —
Men Broder Placido var ung,
Och när hans helga smuts blef alltför tung,
Han tog ett hemligt råd af spegeln,
Densamma, som Narciss i fordna dar
Rådfrågade, och fick orakelsvar:
En källa, gjord till spegel af naturen;
Ty annan fanns ej inom klostermuren.
Ett breviarium, prydligt skrifvet,
Han bar i hand, ett rep om lifvet,
Med radband, der dock kulorna ännu
Ej lupo lätt. Se'n han tonsuren vunnit,
Den unga brodren icke hunnit,
Fastän *en* klosterdag är lång som sju,
Likt San Francescos äldre söner,
Polera dem med millioner böner.

Så Placido var rustad. Men bredvid
En ljuslätt åsna stod och hufvud hängde,
Och blundade, men stundom blängde
Åt några tistlar, som i ostörd frid
Florerade på gården. Åsnan hade
Två stora, tomma korgar på sin rygg:
Hon stod och väntade: hon stod så trygg;
Men Priorn trädde fram i dörrn och sade:

»Dominus tecum! Far i frid!
»Håll tygeln väl, försigtigt rid!
»Den stolte rider lätt omkull;
»Den ödmjuk är, får korgen full.
»Den andligt rider vägen fram,
»För hem i huset rikedom;
»Den verldsligt ridande får skam,
»Och kommer hem med pungen tom. —
»Min son! din rund kring staden gör,
»Haf ögat öppet, Gud framför!
»Och bed och tigg i Herrans namn!
»Och så vid solens nedergång
»Vänd åter hit, i klostrets famn,
»Till aftonstundens bön och sång!
»Låt icke satan dig förföra,
»Att några slemma snedsprång göra!» —

Så Priorn.

Och sin hand han höjde,
Och korsade benediction;
Men Placido sitt hufvud böjde,
Och tackade, i undergifven ton,
I varma ordalag, för äran,
För signelsen och faderliga läran.
Han satte sig, med varsamt hopp,
Emellan korgarna, i sadeln opp.
Se'n åsnan han till porten körde,
Och när han red igenom den,
Han, som ett ljud af böneklockor än,
De orden *i* sitt *öra klinga* hörde:

»Den andligt rider vägen fram,
»För hem i huset rikedom;
»Den verldsligt ridande får skam,
»Och kommer hem med pungen tom.» —

Den unga Capucinerns hjerta
Blef lättare likväl, hvart ögonblick;
Försakelsens och klostertvångets smärta
Utur hans minne småningom förgick.
Han brann af längtan att få njuta
Den enda dag, han rådde om.
Han hörde Nöjet ropa: »Kom!
Uti min famn jag dig vill sluta.»

Det lät förföriskt, och så gladt,
Att blodet i hans ådror spratt;
Men Nöjets röst ej mäktar hämma
Det echo efter Priorns stämma,
Som mäktigt än i örat ljöd,
Och stillhet åt hans känslor böd.

Vår Placido igenom staden
Så visligt som ett helgon red.
Af Hökare den långa raden
Han helsar på. Mot ett »Guds Fred!»
Och en pris snus ur koppardosan,
Han får, i bodar och på torg,
Guds gåfvor nog uti sin korg.
Än styr han sjelf, än styr hans åsna kosan;
När han vill hit, och hon vill dit,
Han gör förgäfves all sin flit,
Att hennes träska hufvud vända.
Här hjelpa inga goda ord,
Ej rapp på öron eller ända.
Hon obeveklig är: hon är förgjord.
Att böner till en bovägg stamma
Är fåfängt: till en åsna likaså:
Och att en åsna piska på,
Och slå på träd är just detsamma.

Går någon menniska bredvid,
Och henne jemt vid näsan leder,
Då börjar åsnan aldrig strid!
Hon går i eld, i värsta afgrund neder;
Ty så är Åsnans karakter.

Som dagen just en Onsdag är,
Och mycket folk sig då församlar
Uppå Navona's stora torg:
Som myror, en om annan famlar,
Och platsen syns en enda korg
Af fåglar, blommor, fisk och frukter,
Sallat och kol från Canaans land,
Och man blir hufvudyr ibland
Af grymma skrik och sköna lukter: —
Så råkar Placido, vår vän,
På torget i en faslig trängsel.
Han frestar stiga af: han frestar — men
Han kommer icke ur sitt fängsel;
Ty korgarna omkring hans ben,
Med deras innehåll, förblifva
Hans hinder, att ur sadeln klifva —
Och Åsnan stod der som en sten.

Hon tyckte så: »Här är mig godt att vara!»
Och aktade ej heller spara
En sallatshög, som låg framför.
Hon äter blott, ej ser, ej hör,

Och frågar föga efter dansen
Af spön och käppar på dess rygg,
I känslan af sitt värde trygg,
Och bläddrar då och då med svansen
I några gamla böcker, som
Uppå ett bord befinna sig bakom. —
Förtviflad Munken kring sig skådar, —
— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Gyllenhjelm.

»Till frihet blef jag född;
Nu är min bästa kraft förödd
Af bojor och af plåga.
Här isar kölden mig;
Min själ dock bränner sig
På egna tankars låga.

Min strid för fädrens jord
Är mig liksom en sagas ord.
Jag fåfängt blicken sträcker
Mot dig, o Svea land!
Ej De la Gardies hand
Sin vapenbroders räcker.

O förr i pansarskrud
Valkyrian var min fröjd, min brud;

Nu heter bruden Smärta.
Hvad är väl kämpen värd,
Då rosten tär hans svärd,
Och sorgen tär hans hjerta?»

Så uppå Rava Slott,
Der långa, långa år förgått,
Satt Gyllenhjelm och tänkte.
I murars hvalf han satt,
Och rundt omkring var natt,
Och ingen stjerna blänkte.

Den lön för stridens dar,
Som verlden honom gifvit, var
De bojor, han sågs bära.
Det enda klara ljus,
Som brann i fångens hus,
Var glansen af hans ära.

Hans ridderliga mod,
Ett arf, som följde Wasars blod,
Ej Wolmar Stad förglömmer.
Historien, hjeltars vän,
Vid Kockenhusen än,
Hans menskligbet berömmer.

Det ljus, kring honom brann,
Såg fosterlandet, men ej han;
I mörker han sig tyckte.
Han Fängselskolan skref,
Och så den tid fördref,
Som bittert honom tryckte.

Nu han förnam ett dån,
Och portens bommar skötos från,
Dem länge ingen skjutit,
I hvalfven doft det klang,
Och upp den fångne sprang
Från bädden der han sutit.

Prinsessan Anna kom:
Tyst gick en guldprydd Sven bakom
Med ljus i sina händer.
Men sjelf ett svärd hon bar,
Och lik en Engel var
Från paradisets stränder.

Hon sade: »Riddersman!
Kung Sigismund dig helsar: han
Ditt fängelse upplåter.
Ditt lidande förglöm;
Men den i hjertat göm,
Som gaf dig svärdet åter!

Och Gyllenhjelm tog mot
Sitt svärd, och kedjan från dess fot
Och från dess hand blef lossad.
Hans mod slog upp i brand:
Hans själ af tidens hand
Var tryckt, men ej förkrossad.

Han sade: »Trogna svärd!
Som fri är jag dig åter värd:
Vi följas åt till Norden.
Än tjena vi en gång
Vid bardalek och sång
Vår Kung och fosterjorden.

Hvarthelst mig ödet för,
Ditt dyra minne aldrig dör
Uti mitt bröst, Furstinna!
Mitt lif af dig gafs fritt:
Ditt namn, förent med mitt,
Skall efterverlden hinna.

När döden famnat mig,
Och stumma grafven sluter sig
Utöfver sår som svidit:
Mitt svärd skall hänga qvar,
Att vittna hvad jag var,
Och bojan, hvad jag lidit.

Gustaf Adolf och Ebba Brahe.

Gustaf Adolf.

Hären väntar. Afskedstimman lider,
Striden ropar, trumman går;
Men den grymmaste af alla strider
Vid ditt bröst ännu mig förestår.
Saknad följer mig på hafvets bölja:
Segrens hopp jag köpt med en förlust
Säg, att ock din kärlek mig skall följa
Fjerran till min härnads kust.

Ebba Brahe.

O! min själ, som för det stora lågar,
För sin Konung böjer sig;
Evigt dock mitt trogna hjerta vågar
Som sin Gustaf Adolf älska dig.

Men då du för allt det högsta brinner,
Som naturen och som himlen har,
Ebba Brahe kanske mer ej finner
Rum i hjeltens hjerta qvar.

Gustaf Adolf.

Frukta ej! bland farorna och svärden
Är min kärlek såsom nu.
Skönast är du mig af allt i verlden,
Och en himmel är ditt öga ju.
Du med blommor skall min fana måla.
Gläd dig! än i dödens natt och köld
Sverge, Äran, Ebba Brahe stråla
Uppå spegeln af min sköld.

Ebba Brahe.

Fly då till den höga Äras möte,
För hvars blick den fege flyr!
Lös dig stark ur älskarinnans sköte,
Och din flygt mot högre stjernor styr!
Om du än i fenstret ser mig gråta,
När din stridshäst dig till stranden bär,
Må ditt segerfyllda bröst förlåta,
Att det ej af glädje är.

Till Fröken Louise Ridderstolpe,

Den 28 Januari 1830.

En afton, fjerran hän i Solens länder,
Jag stod och lifvets högsta fägring njöt
Invid Sorrento: på dess sköna stränder
En myrtenqvist, som blommade, jag bröt.
Sefiren strödde ut med fulla händer
Sitt blomsterdoft: melodiskt vågen flöt.
En himmelsk glans låg kring Naturen gjuten. —
För Hugos Brud blef myrtenqvisten bruten.

Här är han. Låt dess enkla blad sig blanda,
Fast obemärkta, i Din bröllopskrans!
De fostrades en gång af Söderns anda,
Ren som *Din* kärlek är och varm som *Hans*.
Väl många dagar sedan dess sig randa,
Och slocknad re'n är myrtenblommans glans;
Men andra blommor öfverlefva henne,
Och blommor, som ej vissna, vet jag trenne.

Om alla andra lifvets rosor falla,
Två Makars *Kärlek* känner ingen höst:
Och *Hoppets* känslor blifva aldrig kalla,
Och aldrig tystnar *Minnets* englaröst.
Se, dessa blommor skall Du finna alla
Uti Ditt eget och Din Hugos bröst.
De blomstra, skönare än Eternellen,
Vid lifvets qväll liksom på bröllopsqvällen.

Till Friherre Hugo Hamilton,

På dess Bröllopsdag,

Den 29 Januari 1830.

Da Lei ti vien l'amoroso pensiero,
Che, mentre 'l segui, al somo ben t'invia.
PETRARCA.

Med mod och kraft och fröjd igenom lifvet,
Af hoppets blommor krönt, en Yngling gick.
Uppå hans kind stod helsans löfte skrifvet,
Och öppen, som hans hjerta, var hans blick.
Den honom såg, för honom lade
Sitt vunna hjertas fria gärd,
Och den, som kände honom, sade:
»Han blir den bästa Maka värd.»

Hans tinning sågs Parnassens lager smycka,
Och konstens rosor pryda honom än.
Hans värde blott var moder till hans lycka,
Och vänner fick han, sjelf en trofast vän.
Är icke *Vänskapen* den största
Af Englarna i lifvets hem?
Nej! Vänskapen är väl den *första*,
Men *Kärleken* är *störst* af dem.

Det visste Hugo. Än i tro densamma,
Vår Vänskap viker för en högre Gud.
Den blandar blygt sin eld med Amors flamma
Kring Dig, o Hugo! i Din brudgumsskrud.
Att Du en högre stjerna funnit,
Bör det bedröfva oss? o nej!
Vi glädas, att Din Brud Dig vunnit;
Ty vi förlora Dig dock ej.

Snart flätas nu ihop de dyra namnen:
Louise och *Hugo*, *Hugo* och *Louise*,
Och Amor sluter Hymen glad i famnen;
De smeka Dig och Henne vexelvis.
Ditt band, o Broder! blir Din ära:
Gläds, att Din frihet är förbi;
Ty att en sådan boja bära
Är ljufvare än vara fri.

Nu först för Dig det tänder sig, det fria
Och rika lifvet: nu Din dröm blir sann.
Nu skildra *Axels* blomstrande *Maria*
Med eld och sanning, sedan *Din* Du fann!
När Edra händer ömt sig trycka
I huslig frid, Din lycka känn!
Hon är så skön som *Frithiofs* Lycka,
Men ej så flyktig dock, som den.

Snart ur vår krets Du leende försvinner;
Se! bröllopssalen skimrar i sin glans.
Olympiskt redan Hymens fackla brinner,
Och Bruden väntar i sin myrtenkrans.
Gå, Brudgum! pellen re'n är färdig:
Tryck tjust Din Sällhet i Din famn!
Frid med Dig, HUGO! Du är värdig
Din Brud, Din Fader och Ditt Namn.

Till Fru Friherrinnan Sophie Hamilton.

Skalde-bref.

Med vördnad i min själ, med blygsel i mitt hjerta,
Jag tolkar här, i dag, min tacksamhet, min smärta.
Min hand är darrande: mitt bröst af oro slår;
Jag har förlorat allt hvad jag bekom i går.

Men — värdes höra mig! Stolt af de fjädrar granna,
Med jublande triumf, jag utom dörren kom.
Med äkta höns-förstånd jag såg mig noga om,
Och täcktes så, en stund, i djup begrundning, stanna.
Påfågeln är ju dum, fast han är mäkta grann;
Jag var ej fullt så grann — men lika dum, som han.

Jag tänkte: »Om jag nu skall krypa in i kuren
Med all min härlighet, så blir den rakt förbi.
Den, som har sådan stjert, ej ryms i minsta buren;
Jag lemnade min stjert att bättre vårdad bli.

Åt *Kusken* anförtros min skatt. Men kusken tänker
På sina hästar mer — och deri gör han rätt.
Min långa, gyllne svans han ligger der och blänker,
Så gungande och grann, så skimrande och lätt.
Ett sällsamt sken sig spred kring himlen och kring jorden —
(Ty ifrån *honom* kom helt säkert qvällens glans).
Kometen är ju re'n från oss försvunnen vorden,
Och ingen stjerna brann, *och ingen* måne fanns.
Men när vi *kommo hem, det skymde* för mitt öga; —
Min svans var flugen bort — »O ve! hvar är min svans?» —
Den *dystra himlens moln* begynte snart att snöga —
O ve! jag ser ej mer de klara ögons glans!

Jag låg der sömnlös, jag, och tänkte hela natten,
Med sorg och grämelse, på den förflugna skatten.
Påfågeln, med en mängd af ögon, såg på mig,
Att mina stackars två ej tordes sluta sig.
Till slut en Sens moral begynte sakta smyga
I min betryckta själ. Han hviskade så här:
»Nöj dig med hvad du har! Du ingen Argus är!
Om du från topp till tå med fjädrar *dig beklär,*
Du lär dig aldrig dock att flyga.»

Förgänglig är all jordisk prakt;
Den vissnar, flyger bort, förrinner; —
Men i mitt bröst naturen laggt
En skatt, som evigt ej försvinner.
Han utaf inga skiften vet,
Och segrar öfver sjelfva smärtan.
Han heter: Minne, Tacksamhet
Och Vördnad för de Ädla Hjertan.

Till Friherre m. m. Gustaf Ridderstolpe,

(med ett exemplar af Minnen från Södern).

En Tärna ut i verlden träder
Så oerfaren och allen,
Och i sitt inre, som i kläder,
Ej prålig, endast hel och ren.
Hon är en dotter af Minerva,
Och jag skall låtsa vara far.
Kan han Er ynnest sig förvärfva,
Han ej förgäfves lefvat har.
Hon önskar husrum, föga mera;
Hon är ej svår att herbergera,
Har ringa anspråk, få begär;
Men hon är blyg, det stackars skjåpet,
Och beder att få bo i skåpet,
Så långt bakom som möjligt är.

Hon talar allvar, pratar joller,
Och merendels den lilla håller
På prosa sin conversation;
Men hon är glad, kan rimma redan
Och sjunger då och då en ton.
Än är hon fri, men flyttas sedan
I Recensenternas pension:
Der får hon tukt, får mores lära,
Och genomgår hon den med ära,
I glädjen sjunger jag en sång.
Om hon blir dräpt, jag vill ej klaga,
Men faderssorgen tyst fördraga,
Och göra bättre nästa gång.

Lugnet i Stormen.

Vädren rasa: blixtar ur molnen ljunga:
Vågen häfver sig, hotande, upp mot himlen.
Redlös drifs min farkost omkring i hafvets
Villande mörker.

Nu jag sväfvar omkring bland vilda klippor:
Vet ej, hvilken af dem min köl skall krossa.
Nu på skummande vågors hvita Alper
Darrar min vimpel.

Än jag känner doften från blomsterlanden;
Vet dock ej, om det är den strand, jag söker.
Än på djupet, skakad af stormens vinge,
Vräkes jag åter.

Men mitt hjerta är lugnt: min själ förtröstar,
Väntar ingen räddning och fruktar intet:
Och min andes brinnande ljus förmå ej
Vindarne släcka.

Hvadan kommer du, saliga lugn i stormen?
Icke skapade dig min egen styrka.
Icke är du ett barn af menskostoftets
Svindlande tankar.

Nej! du är den Eviges röst i stormen,
Zebaotiskt härlig och mild den klingar:
»Menska! ej ett hår af ditt hufvud faller
Utan min vilja.»

»Helig!» sjunger det än i mitt brustna segel:
»Helig! Helig!» brusar den höga vågen.
»Helig! Helig! Helig!» i molnens rymder
Åskorna dåna.

Helig, mäktig och stark är vädrens Herre,
Sänder dem ut och kallar dem hem tillbaka:
Dränker verldar och ur det öppna djupet
Frälsar en julle.

Trygg och glad jag seglar: min själ förtröstar.
Hand på rodret och andakt i modigt hjerta!
Följ mig troget, himmelska lugn i stormen
Följ mig i döden!

Fosterlandskänslan *).

O! mächtig ist der Trieb des Vaterlands!
SCHILLER.

Menskans *ädla känslor, liksom* svanor,
Och dess tankar, såsom örnar, gå
Lika sköna, fastän skilda banor,
Att sitt mål och sin förädling nå.
Tanken stolt ser upp mot Solens flamma,
Och till hennes möte tågar af.
Känslan blyg, ser ned — och ser densamma,
Speglad i ett lugnadt haf.

Derför örnen sades ensam lida
Majestätets sol i fordna dar.
I Olympen, invid Jofurs sida,
Högst han satt, och Gudens blixtar bar;

*) Skrift, belönt med Andra Guldpenningen i Svenska Akademien, 1825.

Men ett spann af svanor drog den sköna
Aphrodites vagn med rosenband,
Sänkte henne ned uppå den gröna,
Blomsterrika Paphos strand.

Josurs örn, du, som så högt dig svingar,
Utaf ingen jordisk skugga skymd,
Lyft min tanke upp på dina vingar
I oändlighetens ljusa rymd!
Dock — ej tanken bilda kan allena —
Måtte känslorna, på samma gång,
Lefvande och såsom svanor rena,
Bo på djupet af min sång!

Kärleken är skön, men är dock sällan,
Rent gudomlig, lefvande och fri:
Lik Narciss, som låg på knä vid källan
Endast för att spegla sig deri,
Söker han, då häftigast han dyrkar,
Oftast åt sig sjelf en hyllningsgärd:
Offer fordrar han och sällhet yrkar,
Men försmår att bli dem värd.

För sin Sköna eller för sin Ära
Mannen ofta handlade och stred;
Rika lagrar sågs *Antonius* skära,
Lade dem för *Cleopatra* ned.

Attila, med kronor på sin hjessa,
Fick en verld för sina fötter se:
Mången hjelte mindre var än dessa;
Regulus var mer än de.

Ty en kärlek finns, som ej betingar
Af sin älskling någon lön förut,
Som bevarar sina hvita vingar
Utan fläck från början och till slut.
Glömsk af sig och sina egna öden
Intet offer fordrar han igen.
Emot faran ler han, trotsar döden,
Ja! han öfvervinner den.

Det är Kärleken till Fosterbygden,
Djup som hafvet, som naturen stor,
Fast och stark som Catos tro på dygden,
Oskuldsfull, som barnets på sin mor:
Midt i stormen lugn som källans spegel,
Utan smink och utan prydnad skön,
Utan band och gräns sin egen regel,
Sjelf sin ära och sin lön.

Denna känsla, fri från all förvandling,
Löses ej i tomma suckar opp,
Lefver endast genom verk och handling,
Tigger ej men skapar sjelf sitt hopp.

Af sin bragd, sin makt hon aldrig skryter:
Hennes stolthet är det helas väl,
Och med ljuft föreningsband hon knyter
Oupplösligt själ till själ.

Icke en till en, men millioner
Samlar hon i broderligt förbund.
Bojor krossar hon och skyddar throner,
Bygger tempel på en bergfast grund.
Lik en himmelsk eld, kring jorden buren,
Allt hon värmer, intet hon förtär.
Hvad som solen är för all naturen,
Hon för menskligheten är.

Höga känsla! du, som ej bedrager
Med en falsk förtjusning menskans bröst —
Du som talar sannt, men dock betager
Med din mäktiga och ljufva röst!
Under vandringen i Diktens lunder,
Der så mången gång du lifvat mig,
Må de skönaste bland dina under
Åt min tafla låna sig.

Förd af raska vindar öfver vågen,
Seglarn ut i rymden sig beger.
Blåa vattnen, blåa himlabågen
Äro snart det enda, som han ser.

Oupphörligt bortåt vimpeln pekar,
Frisk är farten, seglaren förnöjd
Ser Najaderna i yra lekar
Dansa kring sin köl med fröjd.

Intet band hans djerfva tanke stänger,
Hoppet lefver i föryngradt skick,
Och den ena taflan undanränger
Fort den andra för hans inre blick.
Intet ledigt ögonblick han glömmer
Måla yppigt ut sin äras glans:
Om den nya verlden blott han drömmer:
All dess härlighet är hans.

Liksom *Jason* är han viss att göra
Underverk uppå den sökta strand,
Och det gyllne skinnet skall han föra
Såsom byte till sitt fosterland.
Stormarna han lyckligt öfvervinner,
Hjeltemodigt alla mödor tål,
Och emellan klippor snart han hinner
Resans afundsvärda mål.

Seglen fällas och en jordisk himmel
Öppnar sig för seglarns blickar då:
Menskoskaror, i ett brokigt hvimmel,
Undrande på alla stränder stå.

Intet haf är mer; men lugna sjöar,
Grumlade af inga böljors gång,
Stå som ramar omkring blomsteröar,
Under sköna fåglars sång.

Ingen vinter här naturen hånar:
Tidens namn är Vår, oändlig vår.
Natten dagens ljusa mantel lånar,
Och dess timmar näktergalen slår.
Gyllne solen, lik Försynens öga,
Genom tårar skapelsen ej ser:
Evigt molnfri, ser hon från det höga
Uppå blomsterverlden ner.

Verldsomseglarn sjelf i högtidskläder
Länge sänkt i tyst beundran stod.
Nu beväpnad han på stranden träder,
Men får gjuta tårar förr än blod.
Se! naturens oskuldsfulla slägter
Skynda honom vördande emot.
Konungar, i guldbeprydda drägter,
Falla neder för hans fot.

Främling! drag ur skidan ej din klinga,
Smitta fridens nejder ej med krig.
Mer än du har drömt de fritt dig bringa:
Här till skänks en verld man gifver dig.

»Glöm Europa!» Edens fåglar sjunga.
»Blif hos oss!» är vestanvindens ljud.
»Vi dig dyrke» ropar folkets tunga:
»Du är Konung: du är Gud.»

Men — när qvällen drager rosentäcket
Öfver vattnets glans och jordens prakt,
Blek och tankfull står han der på däcket,
Fattad af en okänd anings makt.
Långt i vester solen ses försvinna:
O! att han ej henne följa kan!
Hjertat klappar: tysta tårar rinna —
»Jag är borta», tänker han.

»Evige!» med andakt så han beder,
»Deras dyrkan tag; jag vill ej den.
»Blott befall din vind, att han mig leder
»Lyckligt till mitt fosterland igen!
»Nya verldens pris jag der förkunnar.
»Den, som först den skådade, var jag.
»Utan saknad jag en annan unnar
»Att beherrska den en dag.»

Och så far han hem. Han tacksamt prisar
Vindens fart. Han räknar hvarje våg.
Oupphörligt hemåt vimpeln visar,
»Hemåt» susar det i mast och tåg.

När vid hafvets gräns sig röja låter
Randen af hans hemlands blåa berg,
Får hans hjerta först sin glädje åter,
Och hans kind sin rosenfärg.

All den mängd af skatter, som han funnit,
Han Penaterna till offer ger.
Ljuset af den kunskap, som han vunnit,
Tändt i deras tempel, släcks ej mer.
Snart förgätas må de ringa orden
Utaf seglarns äfventyr och namn.
Hvad gör det? han dog på fosterjorden,
Och får hvila i dess famn.

Frågen Skalden hvad det är, som väcker
Hans ingifvelses fördolda kraft,
Hvem den Genius är, som honom räcker
Orden till de känslor, som han haft:
Låten honom med ett ord förklara
Hvem som sätter lyran i hans hand,
Och med liflig värma skall han svara:
»Känslan för mitt fosterland.»

Det är sannt, att intet tvång kan göra
Anden fängslig eller lyran stum:
Väl må snillet ofta Skalden föra
Utom gränserna för tid och rum;

Men ej alltid kan det sväfva öfver
Jordens krets och upp mot himlen gå.
Arkens dufva likt, det ock behöfver
Här en qvist att hvila på.

Jord! om allt det skönaste du äger
Inför Skaldens fot som offer låg,
Ej dess prakt för honom öfverväger
Denna kust, der lifvet först han såg.
Verldar nog för honom öppna finnas —
Han eröfrar dem med snillets svärd —
Men det land, der först han lärde minnas,
Är hans hjertas enda verld.

O! han hör uti dess stilla dalar
Hur med himmelsk stämma mången gång
Som en engel barndomsminnet talar,
Och dess klara echo blir hans sång.
På naturen ser han som en broder:
Träd och klippa, blomma, haf och elf
Äro alla barn af samma moder,
Samma fader som han sjelf.

Liksom vinden doftet med sig bringar
Af de blommor han beröra fick,
Så förråder sången, när han klingar,
Den natur, utur hvars famn han gick.

Hos *Firdusi* fantasien bränner,
Grann som Persiens sommar, varm som den,
Och i *Tassos* stanzer lätt man känner
Ett Italien igen.

Men om inga landskapstaflor glimma
I sin blomsterskrud för Skaldens syn,
Om han bor bland fjellar, höljd i dimma,
Och är blixtens granne invid skyn:
Fädrens stora hjeltebragder nära
I hans själ en vår, som ej förgås.
Djerft han sjunger fordna dagars ära,
Och af stormen harpan slås.

Ossian! så på Morvens ättekullar
Lefde du — och lefver der ännu.
Åskan skakar bergen, der hon rullar,
Ej så starkt, som folkets hjertan du.
Allt det sköna hjeltelifvet hade
Såsom ljus i dina dikter fanns;
Men naturens dysterhet sig lade
Som ett moln omkring dess glans.

Om från hemmet ödet Skalden jagar,
Och han flykting blir på tidens haf —
O! då sjunger han ej mer: han klagar;
Fastän fri, han blir sin smärtas slaf.

Andra länder synas honom tomma,
Luften giftig, sjelfva solen kall,
Och hans känsla, lik en bruten blomma,
Utan frukt förvissna skall.

Skönt *Ovidius* slog sin gyllne lyra
I det stolta, Kejserliga Rom:
Glad han var och med en sansad yra
Lekte fram sitt snilles rikedom.
Hör *Ovidius* på Tomos kuster,
Landsförvist i ödslighetens dal!
Sjunga kan han endast om förluster,
Och hans Sångmö är hans qval.

Derför känner Sångens Son de tvänne
Röster väl, som ropa honom till:
»Ära fosterjorden!» »Lef för henne,
Om du efter döden lefva vill!
När din mull bland fädrens slutes inne,
Skall din segerrika sångbedrift
Lönas af ett oförgängligt minne
Och en lager på din grift!»

När den härjande eröfrarn gjuter
Öfver jorden en Mongolisk ström,
Som en dunst förgår den makt han njuter,
Och hans bragd liksom en feberdröm.

Lifvet stilla står, tills han försvunnit:
Af ruiner blott man honom mins;
Ty i verlden, den han öfvervunnit,
Ej ett hem för honom finns.

Skåden Hjeltens sköld. En Gud har skrifvit
»Fosterland» med gyllne tecken der.
För det goda, som han gjort och gifvit,
Folkets kärlek hans belöning är.
För sitt land han kämpar, när det lider,
Stark af mod i bröst och svärd i hand,
Och för menskligbetens rätt han strider
Med sitt dyra fosterland.

När mot himlen upp hans rykte sväfvar,
Och hans ljungeld våldet nederslår,
Icke derföre att jorden bäfvar,
Han dess kärlek och sin ära får.
Kärlek vinner han för hvad han velat
Rätt, och stort fört ut med stridens glaf;
Ära får han för de sår han helat,
Ej för såren, som han gaf.

Stark är krigarn af naturen vorden,
Modet födes fullväxt i hans barm.
Det är känslan blott för fosterjorden,
Som gör själen lika mild som varm.

Segren ej kan sköna frukter bringa,
Stridens gröda aldrig skördas skall,
Om ej styrkan förer svärdets klinga,
Såsom kärlekens vasall.

Ingen högre lön blef segrarn gifven,
Än den krans han för sin mildhet får.
Skönt med lagern blandar sig oliven
Till en ärekrona i hans hår.
Intet välde menskan hellre lyder
Än den kärlek hon förut belönt,
Och en frisk medborgarkrona pryder
Gustaf Wasas panna skönt.

Hjeltekonung! Store Gustaf Wasa!
Ännu är ditt vördnadsvärda namn
För förtryckets legohjon en fasa —
Du förskräcker än i grafvens famn.
Men för Sveas lyckliggjorda slägten
Tonen af ditt namn är mild och kär,
Såsom susningen af vestanflägten
I en segerfana är.

Sargad låg vår Svea der och blödde,
Skakades af stormar i sin grund.
Till sin räddning Dig likväl hon födde,
Först i hoppets sista aftonstund.

Stärkt af allt hvad andra dödligt sårar,
Växte du liksom en planta ut,
Vattnad af de samma bittra tårar,
Dem du torkade till slut.

Der som högst sig stridens böljor hvälfde,
Var ditt anlet alltid främst att se.
Vid din röst tyrannens härar skälfde,
För ditt svärd i stoftet sönko de.
Rädda dödens spjut dig undanforo,
Ingen klinga på ditt pansar bet,
Ty din sköldeborg, din kärlek voro:
Gud och Sveriges menighet.

Du var stundom hård? — Välan, det var du:
Utaf kärlek endast var du hård.
Ej förgäfves oriflamman bar du,
Och stod vakt vid ljusets tempelgård.
Sträng mot allt, som hotade din sköna,
Nya skapelse med våld och död,
Visste du hvart ädelt verk belöna,
Mild, när så din vishet böd.

Vid din fot försåtets ormar smögo:
Lika säker dock du syntes gå.
Romas blixtar kring din krona flögo,
Slogo ned, men tände ej ändå.

Så din Ek, af trenne åskor slagen,
Prydd af ärr och med en kunglig topp,
Står ännu vid Räfsnäs, och mot dagen
Lyfter friska armar opp.

Hade du ej fosterjorden unnat
All din kärlek, all din kraft och dygd,
Huru skulle *Gustaf Adolf* kunnat
Ha Europa till sin fosterbygd?
Du den mödosamma grunden lade
Till hans ärofulla bragder först,
Och om du så stor ej varit hade,
Vördades ej han som störst.

Du, af Svenska Wasarne den förste,
För din bild vår känsla böjer sig. —
Gustaf Wasas Sonson! du den störste
Ibland Svear — vi tillbedje dig.
Tryggt på eder anderöst vi akta
Under stormens ras och jordens skalf,
Och i mulna stunder lugnt betrakta
Edra minnens stjernehvalf.

Hvarje gång vi våra händer sträcke
Upp till er och höjde dit vår själ,
Om vi ej er äras krona räcke,
Eder kärlek dela vi likväl.

Ja! vår kärlek låta vi ej sofva,
Vaka måste han i hoppets famn,
Om ock ej för annat än att lofva
Edra verk och edra namn.

Väl vårt land! Han ej behöfver vaka
Som en lampa i ett grafchor blott.
Vi behöfva icke se tillbaka,
Saknande de tider, som förgått.
Med förtröstan vi till minnet säge:
Mer vi hafva än din äras lån;
Ty vår ära och vårt hopp vi äge
I CARL JOHAN och hans Son.

Skyddad af Dess hand, i våra bygder
Som en vår, den sköna friden ler:
Må den blomstra så i milda dygder,
Att Lycksalighet till frukt den ger.
Må vi handla värdigt dem vi minnas,
Och ej rosor blott på grafvar strö,
Att en dag vi värdige befinnas,
Att för fosterlandet dö.

Om då kriget söker oss vid polen
Och vårt lugn vid minnets barm tar slut,
Blå och gul som himmelen och solen
Skall vår ledungsfana fladdra ut.

Sångens son får då en annan tunga,
Zephyr smeker lyran mer ej lent;
Skönt skall Nordan uti harpan sjunga,
Om förut hon stämdes rent.

Ur det lugn, som rår i Scandiens länder,
Under konsternas och diktens ljus,
Omkring verlden ut min blick jag sänder,
Lyssnar till aflägsna stormars sus.
Jag betänker menskligbetens skiften,
Genomgår dess yngsta minnens rad,
Och med hopp och fruktan läser skriften
På Historiens sista blad.

Uppå Seinens stränder en gång hördes
Utaf »Frihet, Fosterland» ett rop:
Upprorsfanan vidt kring Gallien fördes
Af det vildt förtjusta folkets hop.
Trampadt blef allt heligt ned i stoftet,
Och der konstens tempel fordom stod,
Ifrån dödens altar rökte doftet
Af oskyldigt offerblod.

Och när kungakronan sist var fallen, —
Som i hafvet månen sänktes hon, —
Hydran reste sig vid fotapallen
Af det kränkta majestätets thron.

Ur Europas blomstrande Palmira
Allt det sköna hon i landsflykt dref.
Maktens sinnebild ej mer en spira,
Men en törstig bila blef.

Dock på landets gränser lagrens ära
Skördades med blixtrande gevär.
För att ostördt få sig sjelf förtära,
Ställde folket sina kämpar der.
Hemma offrades åt fasans öden
Fäder, mödrar, ynglingar och mör,
Och när folket hemma gick till döden,
Stredo hjeltarne derför.

Men när mellan lansarna och svärden
Frihetssolen snart nedgången var,
Af det sken, hon gjutit ut kring verlden,
Låg der blott en purpurmantel qvar.
Ur den sky, der ärans åskor mullra,
Stolt som Mars, en hjeltebild framgick:
Purpurmanteln tog han på sin skullra,
Och en envåldskrona fick.

Denna hjeltes örnar flögo vida,
Intet mål var satt för deras färd.
Segren höll han fjettrad vid sin sida,
Som de gamlas öde fruktansvärd.

Jemt för segertecknens mängd behöfdes
Annan gräns: den gamla blef för trång.
Folket fröjdades: dess frihet söfdes
Af hans bragders jubelsång.

Såsom fåglarne vid Norra polen
Sitta stumma uti löfvens skygd,
När den dystert sköna midnattssolen
Flammar öfver fjell och dalars bygd:
Likså harporna och Skaldesången
Tego stilla på Eröfrarns ban.
Diktens strålbekrönte Gud hölls fången
Af *den väldige Titan.*

Under det han skänkte jordens throner,
Sjelf sitt Epos med sitt svärd han skref.
Orden voro Galliens legioner,
Och en rhapsodi hvar slagtning blef.
Fridens lyra vågade ej blanda
Sina toner med trompetens ljud,
Då han brottades med tidens anda,
Och i henne med en Gud.

Det gudomliga är tyst som natten,
Då det mäktigast kring verlden går,
Öfver tidens stora, djupa vatten
Svväfvar det, men lemnar intet spår.

När fullbordans timma sist är slagen,
Och dess verk är fyldt, framträder det
I en himmelsk skepnad, skön som dagen,
Klädd i ljus och majestät.

Och gudomlig må den känsla nämnas,
Som för land och frihet menskan fick.
Ljuft belönar hon, men, när hon hämnas,
Slår och segrar i ett ögonblick.
För dess eld, när härligast den brinner
Öfver verlden ifrån pol till pol,
Jordisk storhet bleknar och försvinner,
Som en stjerna för en sol.

När nu nog den segervande vågat,
Kämpát ut och segrat mer än nog:
Då hans väldes sista mått var rågadt,
Folkens rätt sin spira återtog.
Skakadt blef det starka herrskarbandet,
Och en röst kring berg och dalar ljöd:
»Strid för Äran! Strid för Fosterlandet!
Frihet, frihet eller död!»

Segerlystna härar sågos tåga
Ut på hederns eller dödens fält,
Och det syntes som en enda låga
Alla folkens hjertan sammansmält.

Europa, stolt af stora anor,
Rörd betraktade de sinas färd,
Delte ut välsignelser och fanor,
Och invigde deras svärd.

Folkens stora rättegång blef vunnen,
Som till hälften re'n förlorad var:
Friden, se'n årtionden försvunnen,
Spände åter för sin gyllne char.
Herrskarns vilda örnar, som så gerna
Sökte förr i stormarna sin ro,
Föllo neder och hans lyckas stjerna
Sönk i blod vid Waterloo.

Frid med Hjelten, der i hög han hvilar:
Blott försoning talar ur hans grift.
Mot hans namn har döden inga pilar,
Mot hans skugga tadlet intet gift.
Lefva skall det stora han fulländat,
Följa genom tiderna hans namn,
Då det sken, som endast brännt och bländat,
Återgått i intets famn.

Europa! njut den rika säden,
Som du sått i söder och i nord!
Samla blommorna af lagerträden;
Som växt upp på dina bragders jord;

Låt det ljus, som lyste dig i striden,
Och uppeldade din kraft, ditt mod,
Icke släckas, i den vunna friden,
Utaf mörkrets syndaflod.

Ljuset är det enda, rena bandet,
Mellan himmelen och jordens slägt:
Sjelfva kärleken till fosterlandet
Lefver blott af Ljusets andedrägt.
Mer än alla plågor, mer än döden
Fruktansvärdt är mörkrets tyranni;
Ljuset blott förmildrar menskans öden:
Den som upplyst är, är fri.

Ej den eld, som Vestas tempel hyste,
Var för Rom så helig och så kär,
Då det högst i dygd och ära lyste,
Som upplysningen för verlden är.
Om från fädrens läror folken falla,
Skilja sig omkring den Högstes thron,
Evigt lika blifver dock för alla
Ljusets sköna religion.

O! hvar helst som några strålar glimma
Ur förglömda land i dagen opp,
Skydda dem! i deras späda strimma
Ligger tyst förvaradt tidens hopp.

Mången jordens nejd skall hon försköna:
Nya folk och nya tidehvarf
Hon, för vården tacksam, skall belöna
Med ett oförgängligt arf.

Se, i Hellas, efter dunkla skiften
Under våldets ok och svekets dolk,
Sväfvar mellan friheten och griften
Ett ur nattens armar vaknadt folk.
Plågadt nog och redan trött att lida,
Skakande sin bojas tunga jern,
Stod det upp att handla och att strida
För de gamla minnens värn.

Cimons anda, fosterlandet trogen,
Gick kring Attica med stilla fjät;
Vid Olympia, i lagerskogen
Herodoti skugga satt och gret.
Spridda toner ur *Tyrtæi* harpa
Sammansmälta med *Sophoclis* röst,
Ljufliga, men såsom lansar skarpa,
Genomflögo tusen bröst.

Oförstådd blef icke deras mening;
Greklands söner kände dem igen,
Och så slöts den dyraste förening,
Som i häfderna beskrifvits än.

Ärans kamp begyntes öfver gruset
Utaf tempel och af hjeltars ben,
Stark och skön som friheten och ljuset
Förr i *Sparta* och *Athen.*

Höga fäders skuggor till försoning,
Helga skaran främst på banan föll:
Såsom gisslan under jordens boning
Förstlingshjeltarna för sig behöll.
Hvarje gång som Korsets hvita fana
Vecklas ut, i himlens vindar fri,
Utur djupet deras röster mana:
»Segren eller dön som vi!»

Nesan af förtryckets långa tider
Har de tappras blod af jorden sköljt:
På de första olycksfulla strider
Mången skönt förvärfvad seger följt.
I de bittra stunder folket hoppas
På den lyckas gunst, som nyss bedrog;
Och på fridens träd en blomma knoppas
För hvar blomma, som der dog.

Milda systrar blomsterkransar fläta
För sin broders stridsvagn eller bår:
Hulda modren måste nu förgäta,
Att i fält den ende sonen går.

Med den yttre, ärofulla kölden
Hon till sonen säger: »kom igen,
Kom igen, så ren som denna skölden,
Med den eller *öfver* den.»

Prydde i sitt hår af silfverfärgen,
Men med gyllne åldern i sitt bröst,
Stå de gamle samlade på bergen,
Och förklara fordna minnens röst.
Ynglingar! det ären J som striden,
J den gamla Ärans friska stöd,
Och med spända öron lyssnar tiden
Till Er seger eller död.

Väl vi vete, att bland Edra fäder
Först det skönas rena flamma brann,
Att det ljus, som Europa gläder,
Först gick ut från dem och riken vann.
Sen, det brinner intill denna dagen
Oförduklädt på vår himmel än;
Möten oss som bröder snart och tagen
Edra fäders lån igen.

Och hvad blir er dom? Ej ödets tärnor
Ristat den i sina taflor in:
Ingens dom förkunna himlens stjernor;
Hvarje folk på jorden fäller sin.

Sjelfve skolen J för evigt skrifva
Ert afgörande orakelsvar,
Och så stor skall eder seger blifva,
Som er kärlek varit har.

Italien, eller Skaldens hopp.

Till Hans Kongl. Höghet, Sveriges och Norriges Kronprins,

JOSEF FRANS OSCAR,

den 1 Mars 1827.

Högborne Prins!

Förlåt den ton, från lyran klingar!
Förlåt den bön, som rädd i Sången yttrar sig.
Min Sångmö bäfvande försöker sina vingar:
Hon höjer mig till Dig: *Jag* böjer mig för Dig,

Hon mins ännu sin vår, då glad och fri som våren,
Hon gick på Mälarns strand med rosenknopp i håren,
Invid naturens barm lycksaligt sänkt och gömd,
Af tadel och af pris så afundsvärdt förglömd.
Hon såg Dig — och din bild dess första kärlek tände:
Hon hoppets ljufva qval för första gången kände.
Hon rycktes af ett ljud ur ensligbetens famn
I verldens rymder ut — och det var Oscars namn.

Och *Skalden* mins den dag, då vördnadsfull han lade
En prunklös, nordisk krans af blommor för Din fot,
Och Du med mildt behag hans offer tog emot,
Och i Din öppna blick en öppen himmel hade:
Jag såg mitt hopp deri, då Dina läppar sade:
»Tack för din gåfva, Skald! din krans behagar mig.
»Om i ditt bröst en gång en önskan hemligt lågar,
»Hvarpå ditt väl beror, den knappt du yttra vågar,
»Förtro den först till mig: det skall ej ångra dig. —
»Den skall hos mig så tryggt som hos dig sjelf bevaras,
»Och med fullbordans »ja!» dess tysta ord besvaras.»
I mitt förtjusta bröst Ditt tal blef tacksamt gömdt:
Det var så furstligt mildt, så majestätiskt ömt.
Och derför Skalden sjelf och Skaldens Sånggudinna
För Dig af lika tro och samma kärlek brinna.
Förenade i allt, i ett de skilja sig:
Hon lefva vill för Dig: *Han* vill ock dö för Dig.

O Prins! Vår gamla Nord med fädrens runohällar,
Med blyga dalars prakt och stjernbekrönta fjellar,
Är helig för min själ. Min andes stilla gång,
Som, lik en slumrande Sefir i morgonstunden,
Ej än sig lyftat upp ur blomstrens famn i lunden,
Tog flygt vid Svithiods namn — och flygten blef en sång.
Hvar Nordens dag och natt mig på förtjusning bödo:
I kronor af juvel, i klarhet evigt ung,
Som Drottning Natten stod och Dagen som en Kung.
I hvilkas spirors skygd från glada skaror ljödo
De dyra namnen: »*Gud* och *Kung* och *Fosterland*.» —
Och ve den falska stund, som tänder i mitt sinne
En högre aktad fröjd än mina Fäders Minne,
Än Lif för detta land, som lifvets ljus mig gaf,
Och Död för dess försvar — och i dess famn en graf.

Men re'n af kroppsligt qval min unga styrka mattas:
I fosterlandets sköt mig frid och hälsa fattas,
Och mellan is och snö ej bor den talisman,
Som deras flydda fröjd igen framtrolla kan.
Jag kan ej blifva det, hvartill Naturn mig ämnat,
Ej bilda ut det frö, hon mig till odling lemnat,
Ej bli mitt tidehvarf, ej Dig och Ljuset värd,
Min inre verld ej ryms uti min yttre verld,

Förrän jag skådat mer än fjellarna i Norden,
Och sträckt en enda blick kring taflan utaf jorden,
Förr'n till det Skönas hem och Konstens tempelport,
I hoppets rustning klädd; en pilgrimsfärd jag gjort.
För aningen en mängd af drömmar vildt sig hopar,
Beslöjad Phantasien så ofta fåfängt ropar
Till mången glansfull bild sitt »Varde!» och sitt »Blif!»
Lik Cynthias bild, som ren på böljans spegel lågar,
Den först af ögat sedd får varelse och lif.
Ej Gustaf Adolf förr min pensel skildra vågar,
Än jag besökt det land, der Ljusets svärd Han höll,
Tog Ljuset in med storm — och i sin seger föll.
Mig tyckas mina ljud om Nordens kraft så matta:
Jag kan ej Göthens bragd och sanna storhet fatta,
Förr'n jag har sett det Rom, den underbara verld,
Hvars allmakt sönk i grus för strålen af hans svärd.
Att se hur menskan *här*, på torftig klippa buren,
Är större än sin lott och mera än Naturen,
Jag stolt beskåda bör, som Nordman och som fri,
Italiens Paradis — och slafvarna deri.

Italiens Paradis, der lifvet klingar
En evig hymn, med rosor på sin kind:
Der glädjen sväfvar kring på Irisvingar,
Och hälsan andas in med himlens vind:

Der den gudomlighet, som en gång flutit
I rika strålar ned från Skaparns hand,
Naturen fick, se'n menskan den förskjutit:
Der Ljusets Englar le i stjernans brand,
I morgonrodnan och från blommans stengel,
Och Menskan blott är lik en *fallen* Engel.

Och *Sången* glad bland hjelteminnen ilar,
Och *Konsten* lyssnar tjust till sångens röst,
När efter slutad skapelse hon hvilar
Invid *Naturens* systerliga bröst.
Den samma prakt, hvarmed Naturen målar
Neapels natt, syns i *Correggios* natt:
Från *Sanzios* himlar samma solsken strålar,
Som i den första dagens panna satt:
Naturen, Konsten äro ett: de stamma
Ifrån en enda, evig gudaflamma.

O Prins! Du detta såg, när Du i Södern gick
Bland stora Minnens grus och hjeltarnas exempel,
En Värings Furste lik bland Orientens tempel,
Och ung med nordisk kraft all Söderns hyllning fick.
Med våren låt mig fly till vårens ljusa länder,
Dit längtans röst mig drar! Räck ut Din hand och bjud!
Till Hohenstauffers borg, till Arnos, Tiberns stränder,
Till Cæsars hjeltestoft, låt mig få bli Ditt bud!

I myrtbekransad dal, der näktergalar qvittra,
På örnbebodda fjell jag röra skall min cittra:
Och rörd till tacksamhet för allt hvad Du mig gaf,
Besjunga OSCARS namn uppå Virgilii graf.
Sist, lyckligt återländ till Nordens berg och dalar,
Min stora skuld till DIG åt Sverige jag betalar:
I högre färgers glans min Sång skall blomstra opp
Ur *Minnets* gyllne djup och ljuda Svithiods *Hopp*.

Konstnärens öde.

(Coupletter, afsjungne på en Afskeds-Concert.)

1.

Bland Söderns prakt, men ock bland Nordens fjell
Ses Konsten, skön som himlens stjerna, glimma:
Och Konstens Son slår gerna upp sitt tjäll,
Der hjertan finnas, som hans ljud förnimma.
Han knyter ömma vänskapsband:
Der känslans röster på hans toner svara,
Der är hans andra fosterland,
Och der är honom ljuft att vara.

2.

Men Nornans domar ingen jäfva kan,
Och Konstens Son sitt öde måste lyda.
Sin pilgrimsstaf ånyo fattar han;
Men tacksamhet hans ögas blickar tyda.

Han kallas till ett fjerran land;
Men blickar mot de kära stränder åter,
Och rörd, med cittran i sin hand,
En afskedssång han klinga låter.

3.

Invid hans sida Hoppets engel står,
Och hviskar sagor om ett annat möte.
Af detta hopp ledsagad, bort han går;
Men gömmer flydda dar i Minnets sköte:
Och, med de sina hand i hand,
Han yttrar här de sista afskedsorden:
»Ett varmt Farväl åt Svea land,
Och Kärlek för det gamla Norden!» —

Kyssen.

Linda, min Linda!
Visst vill jag binda —
Kransen är färdig på stund.
Endast jag ber dig
Ömt, att du ger mig
Blomman du har på din mund.

»Der har jag ingen;
»Välj dig ur bingen
»Skönaste rosen jag har.»
Å jo, du har den,
Akta, jag tar den —
Se hvar hon sitter så klar.

»Mamma nog saknar
»Den när hon vaknar:

»Den kan jag icke ge bort.»
Låna mig bara
Blomman den rara,
Skynda dig; tiden är kort.

»Illa det har sig,
»Om du bedrar mig.
»Ja! jag vill låna dig den.» —
Tack! innan Mamma
Saknar densamma,
Får du din blomma igen.

En krans på Ludvigs urna.

Ett blomsterbarn har gått till Gud:
I grafven hvilar Andens skrud,
Och slöjan af en Engel.
Den samma hand, som knoppen bröt,
Har blomman satt, i ljusets sköt,
Uppå en bättre stängel.
Hon blommar vid den högstes stol,
I skenet af en evig sol.

Den gossen var ett underbarn;
Han lyfte sig ur stoftets garn
Så lätt på andevingar.
Här sågs han som en Saga gå,
Den *alla* älska, *få* förstå,
Som klart och heligt klingar.
Allena Skaparns mästerhand
Har upplöst Sagans rosenband.

Han läste med sin öppna själ
I lifvets bok så rent och väl,
Men döda ord han skydde.
Högt klang inom hans späda bröst
All kunskaps klara anderöst,
Den inga läxor brydde.
Och lifvets gåta innebär,
Att den vet mest som renast är.

Hans lefnad var en himmelsk dröm,
Så färgrik som hans själ var öm,
Han gick med halflyckt öga.
Gud hade lagt derpå sin hand;
Nu klart i evigheteus land
Det strålar mot det höga.
Gud ville spara barnets syn
För ljusets tafla ofvan skyn.

Derför han flög oss fort förbi;
Han var för god att gammal bli,
Att verldens galla smaka.
Vår älskling kom, och blommor tog,
Och blommor gaf och log — och dog,
Det är: gick hem tillbaka.
Sin älskling himlen tog igen,
Förr'n jordens synd besmittat den.

Ett ord till Eder, dem han var
Ett ljufligt hopp för åldrens dar,
Ett fridens ord till Eder.
Du hulde Fader! ömma Mor!
Jag vet, att Eder sorg är stor,
Men sorgen fröjd bereder.
En säker tröst den fromme vet,
Att lifvet är en evighet.

Till morgonhälsning hvarje dag
Mot Er med oskuldens behag
En trio än hörs ljuda.
Er ömma kärlek lefver än,
Och föremål ej fattas den
Som kärlek återbjuda.
Tills mötesdagen uppgår klar,
Har Gud Ert barn i huldt förvar.

En blick i djupet.

Hvad är Lifvet?
Möda, fröjd och plåga:
Rymd af storhet och fåfänglighet. —

Hvad är Döden?
Svar på lifvets fråga;
Lifvet *tror*, men blott den döde *vet*.

Hvad är Kärleken?
Ett barn, som dansar
Framför altaret med rosenkind. —

Hvad är Hoppet?
Barnets blomsterkransar;
Skönt de dofta, vissna för en vind.

Hvad är Minnet?

Sjelfva altarflamman,
Som dem alla samlar och förtär,
Och dem lifvar åter. Minnet är
Kärlek, hopp och lif och död tillsamman.

Vid ett Silfverbröllop.

Det var en gång — den gången var en vår —
Då tvänne hjertan blefvo ett. Behagen
Förbundet knöto. Sedan bröllopsdagen
Förflutit redan fem och tjugu år.

Hvad äro åren — och hvad är väl Våren?
En stund, ett ögonblick och intet mer.
Hvad är den krans, som vårens kärlek ger,
Om den ej blommar än kring silfverhåren?

Ett Silfverbröllop firas här i dag; —
Men Silfverhåren söker man förgäfves;
Ty åldrens makt af själens ungdom qväfves:
Här hjertat, och ej tiden, stiftar lag.

Ack hören! Tiden sina vingar skakar: —
Han skakar dem — och flyr: hvad är det mer?
Han äger intet välde öfver Er.
Välsignelse med Er, J Ädle Makar!

»Hvar blomma vissnar» — så har Tiden sagt —
»Förgå skall skönhet, rikedom och prakt;
»Allt åldras och förgås, hvarthän vi blicke.»
Men själen svarar: »Jag föråldras icke.»

Af barn och barnabarn en blomstergård
Kring Er församlad är. De Gamlas vård
Om all sin ungdom borde jag besjunga:
Dock — nej! de Gamle äro ännu unga.

När barn och barnbarns barn en annan gång
Sin fröjd förkunna under festlig sång,
Och här de Gamlas Gyllne bröllop fira —
Då sträcker Tiden kanske fram sin spira:

Och säger: »Hvar är nu er friska vår? —
Hvar blomma vissnar — och all prakt förgår.» —
Då svaren J: »Af Lifvets skatt det mesta
Du tagit bort; men vi ha gömt det bästa.»

Mångårig kärlek, ära, tro och dygd,
Välgörenhet — i öfverflödets skygd —
De trotsa årens lopp och dödens glafven;
De vissna ej — de blomstra än på grafven. —

En skål för dagens Silfverbröllops-par!
En skål för hvad det är, och hvad det var!
Och sist en Hoppets skål för hvad det blifver,
När Tiden dagens namn på *gyllne* taflan skrifver.

Beatrices sång.

Ingen solens stråle faller
Ned till mig, som bojan bär:
Inom fängselmurens galler
Evigt samma midnatt är:
Ingen morgon randas der.

Är det natt, så vill jag glömma
Dagens plåga, hjertats krig,
Är det natt, så vill jag drömma
Om det ljus, som flydde mig:
Drömma, Scipio! om dig.

Scipio! din Beatrice
I sitt hvalf får dig ej se;
Likväl söktes Eurydice
I tartaren af Orfé,
Och vi älska dock som de.

Ljudande kaskaden rullar
Utför marmorklippans bröst:
Kring Neapels drufvokullar
Klingar ljufligt Tassos röst;
Skönare är dock din röst.

Om jag nu den höra finge
I den tysta månens glans,
Döden jag till mötes ginge
Lika glad som till en dans
Bruden går i myrtenkrans.

Choral.

Vid Magister-Promotionen i Upsala den 12 Juni 1824.

Gud! himlarnas och jordens Ljus!
Låt här uti Din dyrkans hus
De sökande Dig finna!
De samlats här att kransar få,
Men Din välsignelse också.
Låt deras böner vinna!
Ty utan Dig är Äran flärd,
Och kransen inga vakor värd.
Den vises hufvud dignar,
Om icke Du välsignar.

Bjud Ljusets kämpar följa Dig,
Och älska Sanning mer än sig,
Och Anden mer än glansen.
När de med krönta hjessor stå,
Med nedsänkt blick de tänka må
På Gud med törnekransen.

Ty stoft är stoft, men Gud är Gud,
Och ödmjukhet är Årans brud,
Och lagerträden smärre
Än Dina palmer, Herre!

Till barnen i Din helgedom
Så ljuf och mild, o Herre! kom,
Som flägten till Elias!
Och när till strids de draga ut,
Led dem från början och till slut,
Som Raphaël Tobias.
Gud Fader! Var Du deras staf!
Guds Son! Förklara deras graf!
Skrif, Ande! deras minnen
I efterverldens sinnen!

Dikt och Musik.

(En tanke vid Fortepianot, d. 24 Febr. 1830.)

Hvar gång en härlig, ljuf Musik jag hör,
Som ren och oförfalskad njutning skänker,
Ej smickrar örat blott, men hjertat rör,
Jag lyftes himlen nära, och jag tänker,
Från jordens band och bojor saligt fri:
»Det är gudomligt: det är Poesi.»
När Sångens trollverld för mitt öga blänker,
När jag en Dikt, olympiskt skön och rik,
I stilla tjusning njuter, då jag tänker:
»Det är förtrollande: det är Musik.»
Ty syskon äro Dikten och Musiken,
Ja! tvillingsyskon. Uti samma riken
De herrska med sin blomsterspiras makt
Och med Idéens, men ej med flärdens, prakt.

Musiken fick af Poesins Gudinna
I konstens paradis sitt namn en gång,
Och Dikten, samma känslors fostrarinna,
För sin musik, sin klang blef kallad Sång.
De äro Tidens Själ. De äro flamman
På Lifvets altar, under Englars vård.
De äro hvar för sig en ton; tillsamman
De bilda enigt Skapelsens accord.
De hafva båda sköna, ljusa vingar:
Den ena sjunger och den andra klingar.
De bära morgonrodna'ns glans på hyn,
Och bådas fosterland är ofvan skyn.

Min Poetiska Trefaldighet.

Vid vattenfallets sorl och vilda brusning,
Som ensam nejdens stilla tystnad stör,
Vid löfvens darrning och vid vestans susning,
Jag sångmön dyrkar och min lyra rör.

Ett *Epos* sjunger floden, der jag hvilar:
Jag stjäl idéer af dess klang, dess gång;
Men om en båt på lugna spegeln ilar,
Och fiskar'n står och metar på sin spång:

Och nickar vänligt åt en blåögd flicka,
Som glad i båten gungas mot min strand,
Då drar jag upp en plånbok ur min ficka
Och skapar en Idyll med *lyrisk* hand.

Men när jag sjelf den söta flickan råkar,
Som smyger fram uti min Diktnings lund,
Jag tar dess hand och gladt med henne språkar —
Så får jag ett *Dramatiskt* verk på stund.

Väl Fiskar'n, sneglande, går fram och åter
Och sin förtrytelse ej dölja kan:
Jag ler och fiskar'ns sura min förlåter;
Jag får en kyss — och han får intet, han.

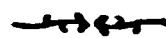
Venetiansk visa.

Med friska kransar,
Kring torg och gränder,
Se, Hoppet dansar,
De frias vän.
Och efter dunkla
Och dystra skiften
Venedigs ära
Får lif igen.

Ett tappert hjerta
I lifvet segrar,
Och dödens smärta —
Det räds ej den.
Se, dagen stundar
Och äran vinkar:
Venedig skördar
Triumfer än.

Bland storm och vågor
Ej sjöman bäfvar;
Vid hoppets lågor
Han seglar än.
Och efter dunkla
Och dystra skiften
Venedigs ära
Får lif igen.

Fast trött och blodig,
Bland tusen dödar,
Stå, kämpe! modig,
Din båge spänn!
Se, dagen stundar
Och äran vinkar:
Venedig skördar
Triumfer än.

Korsriddarens farväl.

(Efter Italienskan.)

När ut på ärans bana
Jag flyr till vilda strider,
Jag mer af saknad lider,
Ju mer jag älskar dig.
Din bild uppå min fana,
Din bild uti mitt hjerta
Skall, trots min saknads smärta,
Till hjelte adla mig.

Och på Jordanens stränder
Jag, trogen samma lära,
Din skönhet och din ära
Vid harpan prisa skall.
Med lyftadt svärd i händer,
Som din och korsets hjelte,
Jag spänner glad mitt bälte,
Vid krigstrumpetens skall.

När från den helga staden,
Med hoppets segel spända,
Jag säll får återvända
Till dig och i din famn,
Dig offras lagerbladen:
Din gömda tro skall vara,
En krona på min fara,
Min segers skönsta namn.

Men, om i stridens lekar
Jag sjelf ett offer faller,
Åt Dig jag anbefaller
Den sista suck, jag gaf.
Jag vet, Du den ej nekar
Ett rum uti ditt sinne.
En tår beskär mitt minne
En blomma åt min graf!

Näktergalen och Nattviolen.

(Efter Shack-Staffeldt.)

Under aftonstjernans blida
Sken, som bjuder drömmens lån,
Hvilar på det höga Ida
Blundande, Endymion.
Blomman, tjust, sitt öga lycker,
Lutad mot hans kinders vår.
Daggens späda Najas trycker
Perlekransen på hans hår.

Skönhet med en yppig bölja
Kring hans hjeltekropp sig lagt,
Och behagens liljor dölja
Fulla musklers gudamakt.
Men den harmonie, som strålar
I hans former, ren och varm,
Endast som en skuggbild målar
Himlafriden i hans barm.

Hvad är det, som syns sig höja
Öfver skogens tysta topp,
Svept i lätta skyars slöja?
Det är Luna, som går opp.
På Endymion hon tänker:
Hennes anlet möter hans.
På hans hjessa tyst hon sänker
En elysisk myrtenkrans.

Lutad mot hans bild, berusad
Af dess andas flägt hon är,
Och af skådningen förtjusad
Fjettrar hon sitt öga der.
En Olympisk Dotters hjerta
Jordens Son sin hyllning bär,
Såras af en dödlig smärta,
Som gudomligt ljuflig är.

Då från hennes läppar sväfvar —
Såsom nektardroppen, spilld
Utur Hebes' urna, bäfvar
I en ros, dess kinders bild:
Eller ock som doften flägtar
Ur en blomknopp, öppnad nyss —
Sväfvar neder lifvets nektar
Från Gudinnans läpp — en kyss.

En oändlig aning strömmar
I Endymions hjerta ner,
Och af himlens ljusa drömmar
Han en gloria kring sig ser.
Fri från stoftet, klädd i strålar,
Han, som Uraniders gäst,
Dricker fröjd ur gyllne skålar
Vid Olympens gudafest.

Morgonsolen lik, han lågar,
Dock ej blott af Hebes rus.
Luna söker han — men vågar
Ej att lyfta ögats ljus.
Drömmande sin famn han höjer,
Suckande sin älsklings namn:
Cynthia dock sig undanböjer
För hans mer än drömda famn.

Rodnande hon gerna vike
För sin broders strålström,
Liksom för hans djerfva like,
För Endymion, i hans dröm!
Alltid dock, när Natten rullar
Sina stjerntapeter opp:
Mot hans famn, på Idas kullar,
Börjar hon sitt tysta lopp:

Suckar: »O att ödet lydde
Sköna Yngling! mig allen!
Till min like dig jag prydde
Med odödlighetens sken.
Eller — att jag dig fick sluta
Evigt i min ljusa arm:
Och i ljufva drömmar njuta
Bort min gudom vid din barm!»

Tithons maka, Eos hörer
Luna — Afundsam hon fort
På sin rosenvinge förer
Ynglingen till Hades port.
Sjufaldt Stygens böljor svalla
Kring sin bundna fot han ser —
Men från Lunas ögon falla
Tvenne blyga tårar ner.

När en dödligs hjerta brinner
Af lycksalighetens höjd,
Men i verldens allt ej finner
Något uttryck för sin fröjd:
Att sin känsla då förklara,
Har han dessa tårar fått;
Menskors högsta fröjd kan vara
Såsom Gudars smärta blott.

Ur Gudinnans inre födda,
Bilder af dess kärleks glans,
Tårarna, bland daggen strödda,
Tindra klart i blomstrens krans.
Men af medfödt lif de blifva
Natt-Viol och *Näktergal:*
Och med doft och sång de lifva
Nattens tysta stjernesal.

När på bergen och kring dalen
Aftonrodnan lågar opp,
Sjunger ljufligt Näktergalen,
Öppnas Natt-Violens knopp;
Lätt Endymions-drömmen svingar
Ofvan jorden och dess stoft:
På olympiskt sköna vingar
Utaf melodie och doft.

Kommer Luna, Näktergalen
Spelar klagande dess namn:
Natt-Violen, djupt ur dalen,
Höjer sig mot hennes famn.
Vaknar då vid dessa Minnen
Hennes saknad opp igen:
Alla rena menskosinnen
Den förstå — och dela den.

Minne af Carl Bernhard Wadström.

We left him alone with his glory.
Lord Byron.

Minnets stjernor lefva. Ej de *sjunka*,
Men de *stråla* ned i tidens flod.
Än med ljusets helgonsken de prunka,
Än med glorior utaf eld och blod.
Mången njuter oförvansklig ära,
Mången ock med gerningar och lära,
Köpt förbannelsens odödlighet. —
Rena voro våra fäders sinnen:
Rena glänsa ock de flesta minnen,
Som vår Saga tälja vet.

Kämpande med glömskans tunga dimma,
(Nordens himmel är ej alltid blå —)
Några anspråkslösa stjernor glimma,
Som ej ses, men sprida ljus ändå.
Medan folket lugnt sitt fordom glömmer,
När det talar, profeterar, drömmer

Om det allt, som är och som skall bli,
Sitter Svea vakande om natten,
Tyst och klarsynt invid Urdas vatten,
Räknar stjernorna deri.

Vid dess fötter vakar jag så gerna.
Och en gång hon viste mig — jag såg
Mellan dimmans flor en härlig stjerna,
Rädd att spegla sig i Minnets våg.
Jag har nämnt dess namn. Det är ej präktigt;
Af sin kärna är det rikt och mäktigt.
Af välsignelsens odödlighet,
Täflande med hjeltars, det bestrålas.
Det föraktar att med färger målas;
Nämna är att prisa det.

Det är *Wadström*. Skynda, Sång! att rycka
Slöjan från hans äras rena glans,
Och, fast sent, uppå hans hjessa trycka
En belönande olivekrans:
Att han död ännu må alstra dygder,
Att den ungdom, som i Skandiens bygder
Står med Hoppets blick vid Minnets port,
Och betraktar tiderna, som farit,
Om den ej kan blifva hvad han varit,
Må beundra hvad han gjort.

Det var han, som, Rinmans like, lärde
Fjellens hemligheter åt vårt land,
Och som, sjelf bekant med djupets värde,
Öppnade med magiskt konstig hand
Svenska klippans malmuppfyllda grufvor,
Der de mogna, dödens kalla drufvor,
Och som gräs de klingor växte opp,
Som vid Hogland skulle lagrar vinna,
Eller än i slutna skidor brinna
Utaf nya segrars hopp.

Lik Prometheus, han med lifvets fara
Konstens eld från fjerran stal hit ned,
Vid hvars sken, med stulna Svenners skara,
Han lik Waulund, svärdens blixtar smed.
Ädel stöld! — Då han sin hammar skakar,
Remnar klippan och för skeppens drakar
Öppnar hon sin mossbelupna famn.
Hören, Svear! från Trollhättans djupa,
Härligt vimpelprydda ättestupa
Forsen brusar ju hans namn.

För hans rika själ var fosterbygden
Såsom bana icke rymlig nog.
Verksamheten, första mannadygden,
Honom snart till andra länder drog.

Och när nog han gagnat har Europa,
Bortom hafvet andra röster ropa,
I en ny, en okänd hemisfer.
Lyckligt seglar han och lyckligt länder
Han till Nunez och till Gambias stränder.
Nya pligter vänta der.

Och hvad ser han der? Han ser naturen
Uti solens gyllne bojor sänkt.
Brännmärkt sjelf, hon blommorna och djuren
Sina lågors prakt och plågor skänkt.
Himlen är en ugn. I evig hettas
Qvalm och töcken, sjelfva bergen svettas
Uti varma källor fram sitt ve.
Höga palmer flägta utan svalka:
Ljusets lansar öfver böljan halka,
Som är glödgad liksom de.

Allt förvirrar här och allt förenar
Skaparns hand, i brokig form och färg.
Aloen står med blad, som likna grenar,
Ett gigantiskt gräs, som träd en dverg.
Fjäriln här, med eld på sina vingar,
Stor som fågeln, flammande sig svingar
Högt och stolt mot himlahvalfvet opp;
Colibri, en gyllne fjäril, flämtar
Uppå rosenstengeln der och hämtar
Nektar ur en rosenknopp.

I en brokig narrdrägt Papegojan
Utan mening härmar språkets ord.
Mellan lejonkulor, Negerkojan
Lutar sorgligt mot en vissnad jord.
Apan menska spelar. Fisken flyger,
Medan, vinglös, jättefågeln smyger
Mellan buskarna med pipigt ljud.
Här, då ljuset hela verlden gläder,
Sjelfva solen, Dagens fader, kläder
Menniskan i Nattens skrud.

»Men hon är dock menska, född att njuta
Dagens ljus och lifvets fria skatt,
Om kring henne än sig skulle sluta
En Tartar af slafveri och natt.»
Denna tanke *Wadström* genombäfvar,
Då hans skepp på hvita vingar sväfvar
Mot det kokosrika Zingichor *).
När på stränderna af Kasamanza,
Dem i flockar hvita hus bekransa,
Frihets vän och fri han står.

Och han ser ett skepp med höjda segel,
Under middagssolens heta brand,
Hvilande på flodens lugna spegel —
Lugn den speglar en förtviflad strand. —

*) Ett dåvarande Portugisiskt slaf-faktori på Afrikas vestra kust.

Portugisarn der med spjut och glafvar
Drifver en legion af Negerslafvar
Ifrån fädrens kära land om bord.
Deras tunga kedjor rysligt skramla,
Och sin sista bön de fåfängt samla
I ett rop, en suck, ett ord.

Invid kusten och på klippans branter
Under klagorop, som spränga skyn,
Gråta vänner, dyra anförvandter,
Vid förtryckets fasansfulla syn.
Der en yngling rycks från modrens hjerta,
Ropar, knäböjd af sin djupa smärta:
»*Är jag ej en menniska, en bror?*» *).
Och ett slag är bödelns svar. O veten,
Vinstens dömda offer! menskligheten
Förr i tigerns hjerta bor.

Skeppet far uppå en slafvisk bölja;
Men förbannelsen om bord det för.
Klagans ljud, som reddens kullar dölja,
Bortom Roxos kala udde dör.
Men den ädle Svenskens hjerta blöder,
Och en hög, gudomlig vrede glöder

*) "*Am J not a Man and a Brother?*" Inskriften på ett af Wedgewood föreslaget sigill åt Bulama-förbundet till slafhandelns afskaffande.

I hans kraftiga, hans rena barm.
Han till jorden ned på knä sig kastar,
Och en bön ifrån hans läppar hastar.
Såsom offerlågan varm:

»O du sol, som högt på fästet brinner,
»Dessa nejders himmelska tyrann!
»All din hetta svalkande jag finner
»Mot den grymhet, jag hos likar fann.
»Låt fördubbladt dina pilar rasa:
»Bränn det tempel, som åt död och fasa
»Här ett hjertlöst slägte timrat opp.
»Och jag svär vid alla milda strålar,
»Hvarmed du mitt hemlands dalar målar,
»Och vid menskligbetens hopp:

»Att jag snart, till kommandes exempel,
»Vill med trots, med ödmjukhet och mod
»Grunda Frihetens och Fridens tempel
»Der som nattens Molochsbyggnad stod.
»Gud! som svarta och som hvita dyrka,
»Gif åt löftet vigt, åt hjertat styrka
»Och fullbordan åt min aningsdröm.
»Låt min hand de lidande förlossa,
»Mörkets tunga afgrundskedja krossa,
»Eller mig till kedjan döm!»

Och så stod han upp och tog vid handen
Panah, klädd i mörkrets färg, men skön,
Mezurados Furste, som ur banden
Han förlöst med guld och ej med bön.
Liksom Dagens Gud med strålar höljer
Nattens Genius, som dess ledning följer,
Och i ögat morgonstjernan bär:
Så han ynglingen med vishet lärde
Känna menskans pligt och menskans värde,
Och hvad Ljus och Frihet är.

När han se'n till Albion återvände,
Och de trycktas klagan förde dit,
O! jag ville känna hvad han kände,
Brinnande af mod och full af nit!
O! jag ser hur han, i enkla kläder,
Inför Brittens Parlament framträder
I sin sköna, manliga gestalt.
Med hvar blick han der ett hjerta vinner,
Hvarje ord ifrån hans läppar finner
Nya segrar öfver allt.

Gläd dig, Ädle! hvad med ord och handling
Du för menskligheten verkat har,
Har beredt den ljusaste förvandling
Af ett plågadt slägtes sorgedar.

Menskan säljs och köps ej mer i verlden:
Strålarna af ljuset, ej af svärden,
Öfver lösta slafvar herrska nu:
Och de ljusa Genier, som bära
Verkets krona, med odödlig ära,
Äro *Wilberforce* — och *Du.*

När en gång uti Bulamas lunder
I en enkel och högtidlig prakt,
Reser sig det Tempel, till hvars grunder
Du en hörnsten, en klippa lagt:
När med tacksamhetens Höga Visa
Frie Negern kan sin räddning prisa,
Sina hjeltar sjelf besjunga kan,
Klart ditt namn skall stråla fram bland allas:
Och i minnets häfder skall du kallas
Sveriges Howard! — mer än han.

Gallien, vandt att alla lagrar skära,
Har eröfrat ditt medborgarnamn.
Ädelt afundsjuk på andras ära,
Gömmer det ditt stoft uti sin famn.
Hvila trygg och ärofull derinne!
Må vi blott förvärfva oss ditt minne,
Må vi ej få blygas för din dygd!
Än ditt Barn, din tröst i bittra öden,
Ensam är med saknaden och nöden
I sin faders fosterbygd.

Väl blef Aristides öfvergifven
Af ett älskadt, otacksamt Athén:
Från sin ärfda jord han gick fördrifven,
Domlöst dömd, förlåtande och ren.
Men när dödens krans hans verk belönat,
Och hans ande Elysén förskönat,
Saknaden hans äreminne skref.
Staten, ångerfull, till plikt sig dömde,
I välgerningar sin villa gömde,
Och hans döttrars moder blef.

Dottren af en ärans man i Norden
Må ej, sökande ett huldt försvar,
Vandra med vår skam utöfver jorden,
Hvilkens stolthet hennes Fader var.
Svear! återköpom rättigheten
Till ett namn, så kärt för menskligheten,
Med de offer, som dess arfving får!
Se'n vårt fröjdrop må till Gallien ila,
Der bland myrtnar hans reliker hvila:
»Han är Svensk — och han är vår.»

Teckning af Carl Bernhard Wadströms Lefnad.

Carl Bernhard Wadström var född i Stockholm år 1746 den 19 April. Han är numera litet känd och sällan nämnd; men har likväl för fosterland och menskligheet gjort mer än mången, som fått ärestoder. Som yngling bevistade han Universitetet i Upsala, och inträdde, vid läroårens slut, såsom Embetsman i Bergs-Collegium och Landtmäteriet. Snart väcktes uppmärksamheten på hans kunskaper och utmärkta anlag för Mechaniken. Han blef *Rinmans* Medarbetare i dess arbeten och forskningar i Bergs-Vetenskapen: upptog flere Grufvor: hemförde under utomordentliga mödor och lifsfaror ett antal skickliga Vapensmeder från Sollingen och blef grundläggare af Eskilstuna Fristad. Flera Fabriker och Mechaniska Inrättningar hafva honom att tacka för sitt ursprung och sin framgång. 1768 och 1769 hade han en del af öfverinseendet vid Trollhätte Canalbyggnad. Såsom Öfver-Directeur vid Controll-Verket, antogs han tillika till Ledamot i Kammar-Collegium: i alla sina verk och befattningar outtröttlig, rådig, uppfinningsrik och kraftfull.

En Man, som gjort detta, och icke mer, kan dö och förtjena efterverldens minne. Men nu begynner den ärofullaste tidepunkten af Wadströms lefnad. Konung *Gustaf III*, hvars örnblick upptäckte förtjensten, äfven om den doldes i mörkret, anbefallde honom att i sällskap med Sparrman och Arrhenius besöka Africa, för att taga kännedom om dess Vestra kustländer, så väl i Naturhistoriskt som

mercantilt afseende. Han anlände dit, och såg vid Senegals och Gambias stränder Slafhandeln drifvas i all sin ryslighet, besökte de talrika Portugisiska Slaf-Factorierna, gjorde resor inåt landet, studerade dess yppiga natur samt menniskans grymhet och elände, aftecknade med säker hand Africanska taflor ur naturen och menniskolifvet, af hvilka flera i kopparstick utkommit i England, och från den tiden var banan för hans verksamhet oryggligen bestämd.

Sedan början af sextonde århundradet drefs i Nya Verlden Negerhandeln, ett blodigt minne af *Las Casas* ädelmodiga grymhet. Det förtryck, som vinningslystne hvite Europeer med svarta själar utöfvade mot de oskyldiga Negrerna, det misstroende, det hat och det nedriga svek, som söndersleto Negerslägtena inbördes, låta ej beskrifva sig. Under en tiderymd af trenne sekler rycktes på detta sätt 40 Millioner menniskor från sina fäders land. Vanligen lastades ett skepp af 240 Tons, och 40 mans besättning med 320 slafvar. De nedtyngdes af kedjor: de inpackades på och bredvid hvarandra under de få stunder, som kallades hvilotimmar. Ej en gång natten löste deras fjettrar. Många svälte sig af förtviflan till döds. En mängd dog under jernpiskan. Några nedsväljde sin tunga och dogo så: ett sätt att befria ur eländet, som Slafhandlarens finhet eller makt ej kunde förekomma.

Qväkarne voro de förste, som inom sitt område afskaffade slafhandeln. Det skedde år 1751. På 1780-talet väcktes derom en lifig fråga i England. Den ädle, högsinte *Wilberforce* tolkade i Underhuset i beundransvärda tal de olyckliga Negrernas böner, och utförde deras sak i kraftfull handling.

Ungefär vid samma tid ankom Wadström från Africa till London. Han uppeldade Wilberforce med friska, lefvande målningar af tillståndet i Colonierna: han knöt med honom ett förtroligt vänskapsband, och hade ofta sammanträden med William Pitt, hvars politik ej endast utgick från hjernan, utan äfven ur hjertat. Ministern vanns

för den stora saken. Nu utgaf Wadström sitt märkvärdiga Arbete *Essay on Colonization.* Mången torde kalla det tröglästt, ty det utgör två stora Qvartband, och innehåller grundliga undersökningar, talrika facta och öfvertygande bevis. Det gjorde emellertid stort uppseende i Europa och hade vigtiga följder. Nyss förut och strax efter sin återkomst från Africa 1788 utgaf han en liten skrift, men som verkat mera stort än stora folianter: *Observations on the Slave Trade.* I Underhuset, der han offentligen hördes, talade han med värma mot Slafhandeln; likaledes i Konungens Hemliga Råd. Nu fördubblade *Wilberforce* sina bemödanden, dem *Fox* understödde: *The African Institution* inrättades. Wadström blef en af dess utmärktaste Ledamöter. Först den 5 och 6 Febr. 1807 stadfästades den märkvärdiga *Abolition Act of Slavery*, då den utmärkte Historieskrifvaren *Roscoe* äfven talade för dess framgång.

Då lefde Wadström icke mer. Han hade år 1795 begifvit sig till Frankrike, hvars Konung Ludvig XVI med penningebidrag befordrat hans Africanska resa. Der utgaf han en på sin tid märkvärdig skrift: *Quelques Idées sur la Nature du Numeraire et sur la necessité de combiner l'interêt du Cultivateur avec celui du Negociant, au moment où l'on établit un nouveau plan de Finances.* Kort derefter utkom hans bekanta *Adress till Lagstiftande Corpsen och Verkställande Directorium*, angående Slafhandeln. Han bidrog kraftigt till upplifvandet af *Societé d'abolition de la traité des Noirs*, som under namn af *Réunion des Amis des Noirs et des Colons* år 1797 verkligen pånyttföddes. Flera gånger var han Ordförande i detta samfund och afled i Versailles den 5 April 1799 såsom Fransysk medborgare, älskad och aktad i sitt nya fädernesland och snart glömd i det land, som sett honom födas *).

---

*) Lady Williams har öfver Wadström författat ett Minne. Hans Portrait, måladt af Professor von Breda, är i koppar stucket af W.

Att hans minne förtjenar upplifvas, torde denna korta och osminkade teckning af hans lefnad och handlingar bevisa. Författaren känner föga af hans enskilda lefnad. Så mycket har han dock erfarit, att den ej varit ovärdig hans offentliga. Hans religiösa åsigter, dem mången tadlar, må man låta hvila utan tadel och pris. Med dem gjorde han ingen något för när: hans skrifter förråda ingen Svedenborgianism, ehuru stundom ett ädelt hjertas svärmeri, uttaladt i åsigter och planer, som den torra verkligheten så sällan vill eller kan fullborda. Men att hans skrifter ej innehöllo tomma ord utan mening eller möjlighet att verkställas, bevisade han ofta med sina handlingar, och så länge grundliga insigter, outtröttlig kraft och ett brinnande nit för allt Ädelt och Rätt räknas bland Svenska medborgsmanna-dygder, må vårt fosterland icke förgäta, att i dess sköte föddes en man, som hette Carl Bernhard Wadström.

Pyott i stor qvart, och föreställer honom lärande den unga Prinsen af Mezurado, Peter Pahna, den han friköpt af en Slafhandlare i Africa och öfverfört till England. I detta land är öfver honom en Skådepenning slagen, hvars ena sida visar hans bröstbild, med omskrift *Wadström, Sueco.*

Rosalfs Lefnad och Död.

Das ist das Loos des Schönen auf der Erde.
SCHILLER.

Till Hugo.

En gång, när månen speglade sitt anlet
I Tiberns flod och alla blommor sofvo,
Förutan stadens bleka nattvioler,
I ett palats det hölls en dans i Rom.
Då gick en Skald utur den tomma glädjen,
Och satte sig uppå en enslig kulle,
I myrtnars skygd, och sade för sig sjelf:
»Jag är allena. Hvad är värdt att dikta,
När allt är dikt, och ingen enda dröm
Af hjertats alla sköna morgondrömmar
Får verkligt lif, att jag omfamna må
Och älska den, och kalla honom Broder?

Bekanta heta alla, som derinne
Förlusta sig och dansa, men min själ
Är dock med himlens fåglar mer bekant,
Fastän de prisa mig och mina sånger
Så varmt och eldigt att mitt hjerta — fryser.
O! skönheten har vissnat bort på jorden,
Och alla dessa målade gestalter,
Som tycka om sig, le och spegla sig,
Se ut som syndafall från Idealet.
Naturens Vestaseld är släckt i templet,
O att jag kunde tända den igen!
Jag är allena. Hvad är värdt att dikta,
När ingen aning lif i tiden får
Och intet hjerta mot mitt hjerta slår?

Då gick der fram en yngling, skön som våren,
Med svart barett utöfver snöhvit panna,
Och under snöhvit panna bruna ögon,
Kringfladdrade af gula, gyllne lockar,
Som liknade i månens silfversken
Guldsträngar, sprungna af Allfaders harpa,
Der evighetens treklang ljuder än.
Han blickade så mildt och så gudomligt
Naturligt rundt omkring sig, flög till Skalden,
Låg vid hans bröst och sade: »*Är det du?*»

Och aldrig förr de hade sett hvarannan;
Men när de sågo, kände de hvarannan.
Och *Raphael*, så het den sköna yngling,
Och Skalden kysste honom, grät af fröjd,
Och sade aldrig mer: Jag är allena.

Du är *min* Raphael. Kom nu, min Broder!
Med mig i Diktens rosengård en stund.
Jag visar Dig ej kalla marmorstoder;
En blomsterbild mot lifvets dunkla grund,
En stjerna öfver tidens mörka floder,
En näktergal i vinterhärjad lund.
Se *Hugo!* detta vill jag gifva Dig
För den Johannisbild Du målat mig.

Rosalf.

En skön natt i Augusti. Rosalf hvilar på stranden af en lugn sjö. På andra sidan om sjön synes Stockholm i månskenet.

Jag orkar ej längre kring backarna ila;
Högt klappar mitt bröst, och jag känner mig trött.
På blomstrande ängen hur ljufligt att hvila!
God afton, skön måne! här sofver man sött.
Men först utur foten jag törnet vill draga,
Och plocka de blommor, som bäst mig behaga,
Se'n sjunga så roligt och lustigt jag kan,
Och vill jag, så vet jag det plägar gå an.

En morgon, nog mins jag, med kinderna röda
Satt *Rosa*, min moder, vid spiseln och grät.
»Fort! laga dig ut, och förtjena dig föda»,
Så skrek fader *Alf*, och jag mins hur det lät.

Jag log litet grand åt den tokiga födan;
»Att löpa för henne hvad lönar väl mödan?
Jag tänker försöka att lefva ändå,
Och sjunga min visa, som fåglarna små.»

Min Mamma mig kysste etthundrade gånger,
Jag trodde, hon skulle mig klämma ihjäl,
Och kyssarna blefvo etthundrade sånger,
När jag hunnit ut under himmelen väl.
Det gick, må man tro, öfver stenar och stockar;
Som galningar flögo de krusiga lockar.
Mig tycktes, jag red på en strålande pil,
Nyss flugen ur bågen, så qvick som en il.

För fötterna trillade daggens droppar,
Som äktaste perlor på sammet så grön,
Sitt guld lade solen på lindarnas toppar,
Mig syntes all verlden så innerligt skön.
Hon var ej så skön, hvarken förr eller sedan;
En himmel var ofvan, en himmel var nedan,
Och sjön stod så blå till att spegla sig i,
Och blomman var öppen och jag var ett bi.

Som bäcken i dalen framsorlar och klingar,
Min sång och min dikt ifrån läpparna flöt,
Hvart ord var en fågel med toner till vingar,
Som spelte om fröjd uti sommarens sköt.

I solgången såg jag vid berget det höga
Ett sittande Lo med ett blixtrande öga.
Jag frågade: »vill du, så vänder jag om?»
En röst var i skogen, som ropade: Kom!

Jag gick öfver berget, och söng uti glansen
Af aftonens rodnad, och djuret gick med.
Små Lexnarna kommo och började dansen
Vid ljuflig musik ur hvart endaste träd
Och nedanför berget stod ängen i blomma,
Der gingo små lammen så blyga och fromma.
Mitt öga sig slöt efter ljufva besvär:
Jag vet icke hur, men jag somnade der.

En Siska mig väckte, när morgonen grydde,
Hon kysste min mun der i gräset jag låg.
Jag klappade henne — tro ej att hon flydde:
Ack, aldrig i verlden så roligt jag såg,
Och andra små fåglar nedhoppade sakta,
Och qvittrande tyckes mig noga betrakta.
Det fläckiga djuret, som Siskan ej kysst,
Låg slumrande än vid min sida så tyst.

Han ser sig omkring, kammar med händerna sina lockar, och torkar sig i ögonen.

Då stal sig en tanke så grym i mitt hjerta:
»O låge små fåglarna stekta på fat!»
Men tanken fördränktes i tårarnas smärta,
Jag grät och fördömde all menniskomat.

»Tron icke små fåglar! att jag vill er döda,
Förr smakar jag icke i år någon föda;
Och blir jag för hungrig, så plockar jag bär,
Och delar med eder hvad lyckan beskär.»

Så tänkte min själ. Se, då kom der en bonde
Med spade i handen, på läpparna hot.
Bort ilade fåglarna, som för den onde,
Och djuret: visst hade han gjort dem emot.
Sin spade i luften han öfver mig höjde:
Jag slöt mina ögon: till jorden mig böjde.
Han sade: »min junker, så liten och vig,
Förstör du mitt gräs, så beklagar jag dig.»

»Beklaga mig ej eller slå mig», jag sade;
Ty icke förstör jag af gräset ett strå.
Fler blommor och gräs har du dräpt med din spade,
Än dem jag i natt hafver hvilat uppå.
Men om du kan gifva mig bröd till att äta,
Hvart stånd uppå marken jag åter vill räta:
Hvar blomma också; jag är liten och ung,
Och kan icke vara så särdeles tung.»

Jag reste mig: gräsen och blomsterna alla
Uppreste sig äfven: der fanns ej ett spår.
»Hör, gosse!» han sade, »jag vill dig befalla,
»Och om du vill lyda, din föda du får.

»Farväl — eller kom! ty jag plägar ej truga.» —
Med Erik den rike jag gick till en stuga.
En katt låg i fönstret, så hvit och så ren,
Och koppar och tenn gaf ett lysande sken.

»Hugg ved!» — kära far! aldrig yxa jag förde —
»Kör åkern!» — Ack nej! det kan aldrig gå an;
Ej heller en oxe jag någonsin körde:
Men sjunga och dikta jag vill och jag kan.
Gif yxor och oxar åt starkare finger,
Jag liljorna plockar och klockorna ringer.
Jag spelar på strå och en vind på mitt hår:
Då kan du begripa, hur muntert det går.

»Och jag på din rygg», så begynte den vrede,
Och grep mig i håret och illa mig slog.
»Jag spelar violen, du bytinge lede,
Och sjunger du sjelf, så blir lefverne nog.»
Med ringlar af håret jag qväfde min tunga,
Jag ville ej gråta, jag ville ej sjunga.
Men Karin, hans dotter, med kinden i brand
Tog gisseln, med bön, ur förtryckarens hand.

När åskan »hugg ved» hade slutat att bullra,
Så hördes den andra: »Bär vatten ur brunn!»
Och dermed han lade ett ok på min skullra:
Då brast det i bröstet, då blödde min mun.

Jag vandrade sakta och tålig och trogen,
Tills källan jag nådde i tjockaste skogen.
Då satte jag ämbaren ned på en sten,
Och såg huru solen i vattnet sken.

Sin lek mina lockar i vattbrynet höllo,
Och tårarna lupo som kulor derpå,
De slogo en glänsande ring, när de föllo
Med klingande ned i det speglande blå.
Jag log, och Herr Rosalf i källan log äfven,
Han ville mig locka i djupet, den räfven.
Hans anlete steg och mitt anlete föll,
Min mun mot hans läppar jag darrande höll.

Då såg jag i spegeln en leende annan,
Och svartögda Karin jag kände igen.
Hon hade en grönskande krona på pannan:
Mig tycks att jag hör, att jag ser henne än.
Med snöhvita armar om lifvet hon tog mig,
Och sakta från källan i gräset hon drog mig.
Hon kallade mig sin förtrollade Prins,
Och allt hvad vi talte, få se om jag mins.

Karin.

Nej, akta dig väl, att ej Necken dig dårar.
Hvad såg du i källan, som tjuste dig så?

Jag.

Jag kysste en gosse, jag drack mina tårar,
Af törst eller hunger, ja väl begge två.

Karin.

De rödaste hallon jag ärnar dig gifva —
Jag har dem i korgen — om min du vill blifva.
Och om du mig älskar och vill hvad jag vill,
Så ger jag dig mjölk utur krukan dertill.

Jag.

För mjölken den hvita och hallonen röda
Jag kallar dig Mamma och kysser din hand.

Karin.

Du är ju så söt, att jag kunde dig döda
Och dricka ditt blod, för att släcka min brand.

Jag.

Tyst, flicka! jag sjunger om lefvande liljor,
Om jungfrur, som dansa på elfenbenstiljor.
Det bästa jag äger, jag gerna dig ger:
En sång, som är skön, och jag kan icke mer.

Karin.

Att stjäla ifrån mig hvar bit af mitt hjerta —

Jag.

Än är det ej borta; jag hör hur det slår.

Karin.

Och så med en sång vilja muta min smärta —
Du lilla bedragare! ack jag förstår.
Så — ät utur korgen och drick ur min kruka —
Se skälmen, han äter — det kallar jag sluka.
Hur lent är ditt hår! hvad ditt öga är blått!
Jag sade dig ju, att det smakade godt.

Jag.

Tack nu för din mat; ty nu vill jag ej mera;
Jag kan ju ej ge dig så mycket igen.

Karin.

Jag beder min Herre att icke krusera,
Om blott han vill bli min utkorade vän,
Och så, som jag älskar, mig älska tillbaka,
Och blifva min älskling och blifva min maka.
Du ser, att jag klädt mig i krona och skrud:
Nu skola vi vara som brudgum och brud.
Orm! slingra dig lagom, du hala, du milda —

Jag.

Aj, släpp mig! du bräns — du förstör ju min mun.
Din kind är som eld, dina blickar så vilda.
O! hellre jag låg i den djupaste brunn.

Karin.

Du lömske förtjusare! dit skall du komma.
När blomman jag brutit, så är hon min blomma.
När gossen är död skall han gå under pell,
Och sitta hos bruden så stilla och snäll.

Allt närmre intill sig hon slöt mig och tryckte,
Kring halsen hon snodde mitt fladdrande hår;
Men rätt som hon snodde, och rätt som jag ryckte,
Det prasslade — Erik framföre oss står.
Jag tror, att skön Karin på fingren han knäppte,
Hon skrek och sitt offer ur händerna släppte.
Jag ilade bort som en stråle på stund,
Och dolde mig djupt i den lummiga lund.

Jag lopp genom dalar, jag lopp öfver klippor,
Hvart träd var en Erik, som hotade mig,
Gökrågen på bergen och ängarnas sippor
Nu voro små finger, som spetsade sig.
Och solen jag såg både flämta och glöda:
Hon var mig en Karin med kinderna röda.
Jag glömmer ej Karin på femtio år;
Men hvad hon mig ville, jag aldrig förstår.

Och åter en dag som en gyllene fjäril
Nedflaxade långsamt vid himmelens rand,
Och drypande dagg uti blommornas käril
Kom Qvällen så sval öfver sjö, öfver land,

Kom Natten, så ljus som en morgon, i dalen,
Med lampor i handen ur mörkblåa salen.
Att vara en stjerna och tindra så der,
Det vore fast bättre än irra så här.

Min jacka var tunn i den kyliga vinden:
Jag var så allena och skogen så lång.
Det regnade litet på bleknade kinden
Ur ögonens moln, och jag grät mig en sång.
Hej lustigt! när tårarna blefvo för många,
Jag lopp som jag lupit att svalorna fånga.
Och innan jag visste hur vida jag gått,
Så lyste framför mig ett prunkande slott.

Det blänkte så hvitt uti natten den klara,
Som bygdt utaf månsken af Englarna små,
Och fönsterna glänste, (oräknelig skara)
Som ljusblåa, blinkande ögon derpå.
Och dörrarna flitigt upplätos derinne,
Då blef der så ljust som i sångarens sinne.
Och herrar och fruar, som talade stort,
Spatserade ut genom grönskande port.

Tulpaner och liljor, med öppnade kalkar,
De drucko det ljus, som från himmelen föll,
En flock af bevingade, stimmande skalkar
Sin lustiga dans öfver asparna böll.

Och knarren han spelte, och doftande flägter
Upplyfte de rodnande rosornas drägter.
Lysmaskarna klara i darrande rad,
De lågo som gyllene droppar på blad.

Stjerndrottning, Natt! huru härligt du strålar!
Du blygaste jungfru i Sverige, så skön
Vår jord till en himmel i tysthet du målar,
Och läser, för alla som sofva, din bön.
Hvar skulle jag stadna? hvart skulle jag ila?
Jag ville ej löpa, jag ville ej hvila.
Ty allt var så gladt och så härligt omkring:
Att sitta och gå är en sorgelig ting.

Min lust är att stilla i gräset mig dölja,
Och göra alls intet Guds skapade grand,
Och vaggas af drömmarnas stigande bölja
Till stranden af sångens förlofvade land.
Och hafver jag hvilat, jag låter det ljunga,
Och vill som en lärka båd' flyga och sjunga.
Ju längre och fortare framåt det bär,
Dess bättre jag mår och dess bättre det är.

Nu hoppa' jag in genom gallrade porten:
Än aldrig jag sett så besynnerligt förr.
Jag dansade fram till den heliga orten,
Och öppen på glänt var i salen en dörr.

Jag tittade in, och i salen jag trädde,
Åt ljusen i kronan och guldet mig glädde,
Och kände på stolar och iskalla bord;
Men ingen jag såg, som mig sade ett ord.

Men skäggiga gubbar på väggarna hängde,
I kläder af jern eller stjernor och band,
Och gå hvart jag ville, uppå mig de blängde.
Och svärd eller böcker de hade i hand.
En gyllene bägare — krusad och virad,
Med rankor och bär så besynnerligt sirad,
Och karlar med horn — uppå bordet der stod,
Med dricka på botten så rödt som ett blod.

Jag fattade bägarn, och tittade varligt,
Och Rosalf den skälmen jag såg, hvar han satt.
På stund jag begrep, att det kunde bli farligt;
Men tungan var törstig och hufvudet matt.
När menniskan står och sitt anlet betraktar,
Då råder jag till, att förståndet hon aktar.
Jag rörde med läppen vid brädden — ack ack!
Jag kysste förförarn, jag kysste och drack.

Jag drack, och så innerligt roligt jag hade;
Jag såg, hur det sönk och jag såg, hur det led,
På soffan af purpur jag prydligt mig lade,
Och kronan sitt ljus så förlustande spred.

Små tårarna torkade, suckarna dogo
Och alla de skäggiga gubbarna logo
Mitt hufvud, det var som en nysprucken ros;
Det spratt och det ville väl flyga sin kos.

Och bägarn, den tomma, i golfvet jag slungar,
Och salen, han går som ett qvarnhjul omkring,
Och gubbarna blinka och ljuskronan ljungar,
För örat det blifver ett klang och ett kling.
Fram bägaren rullar och rullar tillbaka,
Och tankar som gnistor i hufvudet spraka.
De hålla kolorum och gnabbas och slåss,
Som bönder på marknad och skojaretross.

Jag tror, att jag bultade åt dem på pannan;
De kände ej mera sin herre igen,
Och gubbarna kommo nu, en öfver annan,
Och kallade mig sin utkorade vän.
En slöt mig i hårda och stålklädda armar,
En annan mig höjde på stolarnas karmar,
En böd mig en krona af löf och juvel:
Den fjerde lät höra ett tjusande spel.

Kom äfven en gubbe, så gammal och skrumpen,
Och hade i hand en ofantelig bok.
Han sade, så jämmerligt butter och trumpen,
Att han vore kommen att göra mig klok.

Och boken han öppnade under min näsa;
Der hjelpte ej böner; nu skulle jag läsa.
En rysning så kall genom lederna for,
Och orden de hade båd' näbbar och klor.

De åto sig in i mitt darrande hjerta,
De flögo som pilar i ögonen in,
De glädde sig åt, att de gjorde mig smärta;
Ty nöjet var deras och pinan var min.
Ej ro eller hvila en stund de mig unde:
Jag plockade lösa så många jag kunde,
Och slog dem i golfvet; de kommo igen:
De ropade *Om* och de ropade *Men*.

Nu kommo *Fastän* och *Alltså* och *Emedan*
Och fasliga hopar af A B C D,
Och läto förstå, att de önskade redan
Mitt hufvud den yttersta smörjelsen ge.
Då grep mig en menniskohand öfver armen,
Och hjertat blef stillare strax uti barmen.
Jag öppnade ögonen, svidande än —
Och gubbarna hängde på väggen igen.

En Jägare, grann i de grönaste kläder,
Höll fast i min arm och förfärligt han svor.
Han hade i handen en piska af läder,
Och tyst vid hans fot satt en pudel så stor.

»Hvad heter du?» — Rosalf. — »Hvem söker du?» — Ingen. —
»Hvad gjorde du här, och hvar gömde du ringen?» —
Jag drack och jag drömde; ej hafver jag ring;
Jag äger ej hos mig den ringaste ting.

»Du stal icke perlor ur bägaren heller» —
Nej! aldrig i tiden jag stulit ett frö. —
»Din stapplande tunga till brottet dig fäller;
»Tänk efter, min gosse! att skogen har spö.
»Så söp du dig full af det ljufliga vinet,
»Och glömde i ruset, att rymma med skrinet.
»Du, skurk! — på min soffa — besinna dig nu,
»Och ljuger du sedan, så stackare du!»

Nu vinkade han — se, då gapade hunden,
Och visade mig både tunga och tand.
Långläppig och mulen han satt såsom bunden,
Och Jägaren lade i munnen min hand.
Hu! käftarna ludna kring handen sig lyckte,
Men löst, att ej tecken till tand henne tryckte.
»Min gosse! om lusten att rymma du har,
»Så lemnar du handen hos Hector qvar.»

Så sagdt, gick han ut genom dörren, och fången
Var jag och en pudel mitt fängelse var
Jag föll på mitt knä, och begynte den sången,
Som Domherren sjunger i buren hos Far.

Jag klappade Hector och Hector jag smekte,
Och sången och smeket den grymma bevekte.
Jag sade till Hector: »Du känner mig nog,
Och vet, att jag icke det ringaste tog.»

»Ack! om du förstod — om ett hjerta du hade!»
Då veſtade Hector sin yfviga svans.
Mitt hufvud mot hans så förtroligt jag lade,
Kring halsen nedrullade lockarnas krans.
En tår eller två på hans panna jag fällde —
Nu, nu att sin lycka försöka det gällde.
Jag kände — jag drog, och jag drog — och min hand
Var lös och jag flög ur mitt fängelseland.

Och ute var skumt, och det föga mig brydde;
Jag fruktar ej dag eller qväll eller natt —
Men menniskoſjäten; — jag lopp och jag lydde,
Om menniskor kommo och togo mig fatt,
På galler och vallar jag flåsande slängde,
Och stundom i törniga häckarna hängde.
Min jaska blef grann utaf rosorna; men
Små flikar af jackan tog häcken igen.

Han lägger handen på hjertat och skakar hufvudet.

Då klingade hjertat så högt som en klocka
På midsommarsottan, när luften är klar.
Jag hörde en fågel små ungarna locka —
Ack! lycklig är den, som har moder och far!

På berget jag sönk för den mornande solen,
Så blek och så sömnig som nattviolen.
På morgonens stråle, så guldgul och varm,
Kom drömmen och vaggade mig på sin arm.

Jag såg, si ett barn med de ljusaste lockar,
Med glänsande spade, som gräfde en graf.
Det kastade mullen i yrande flockar,
Och stundom en blick det mig leende gaf.
En törnros var grafven, nyss bruten af stängel,
Och mullen var doftet och barnet en Engel.
Jag frågade: »Liten! hvem gräfver du åt?»
Han svarte: »Åt Rosalf jag bygger en båt.»

Jag såg, si en sjö med den klaraste yta
Flöt ut för min syn i oändelig rymd.
Små fiskar jag märkte som blixtar sig bryta
Mot renaste botten, af grummel ej skymd.
Bevingade barn öfver böljorna foro,
På en gång i himlen och djupet de voro:
Och långt bort i Vester en glänsande stad
Omkransades vänligt af blommor och blad.

»Stig i», sade barnet, »så skall du få segla,
»I doftande fartyg på glimmande sjö.
»De snöhvita segel i djupet sig spegla
»Vi resa tillbaka till barndomens ö.

»Små syskon, som flyga, de lyckliga slägter
»Uppfylla vårt segel med vingarnas flägter.
»Kom Rosalf!» — och just som jag steg deruti,
Var sömnen och drömmen och fröjden förbi.

En svan simmar fram öfver vattenytan.

Och det var i natt. Men nu sitter jag liten
Ånyo i månens försilfrade trakt,
Lik sommarens fjäril, af frostnatten biten,
Med dimma på ljusblåa vingarnas prakt.
Mitt öga dock skådar den härliga staden,
Af torn och palatser den lysande raden,
Der lefver man lustigt, der sade min mor,
Att Kungen med kronan på hufvudet bor.

I morgon, när solen på tinnarna blänker,
Jag reser mig upp som en karl i dess sken.

Han försöker att stiga upp, men sjunker tillbaka.

Hvad nu? hvilket töcken för ögat sig sänker!
Jag har ingen styrka i arm eller ben.
I morgon, när solen på tinnarna blänker,
Till Kungen i staden att resa jag tänker,
Och sjunga för honom i hvitaste hus,
Och dansa vid bara juvelernas ljus.

Då skall jag i glänsande siden mig kläda,
Af hundrade blommor på håret en krans,
Och stilla, så stilla för Konungen träda,
Slå ögonen ned och framsväfva i dans.

Men Kungen skall le åt de sprittande sånger,
Och kyssa sin Rosalf otaliga gånger.
Ja, hela min smärta om dagen så lång
Skall springa sin kos för min skönaste sång.

Svanen uppflyger ur sjön, och sänker sig i Rosalfs sköte.

Lycksaliga dröm! vill du tjusa mig åter?
Du leende gosse! visst narrar du mig.
Min Mamma, hon sitter vid spiseln och gråter,
Och *Karin* vill bryta en blomma åt sig.
Se gossen han kommer, nu hafver han vingar,
Och hör, när han flyger, hur vackert det klingar,
Han plockar och plockar en lilja i tu —
Och seglet är färdigt, så segla vi nu.

Långt hän öfver sjön, öfver vaggande bölja,
De klippiga, törniga stränder förbi.
Om Karin och Erik och Jägarn oss följa,
De segla dock ej i en blomma som vi.
Kom, vintern, den kalla, förstelnar min tunga,
Vi segla till våren, och der få vi sjunga.
Nu går det — och hjertat förgäter att slå,
Och båten han går i det blå.

Svanen sväfvar uppåt och försvinner i en ljus sky.

Maria Stuarts sista suck.

Jag är lugn. Jag icke darra ämnar
För den bistra dödens höjda svärd.
Jag är lugn och glad; det lif jag lemnar
Är en suck ej värd.

Blicken klarnar: mina fria händer
Mot den ljusa himlen lyfta sig,
Och dit upp ännu en bön jag sänder,
Belle France! för dig.

Leende jag gick med krans i håren
Som en brud i dina stjernors sken:
Jag var älskad mer än sol'n om våren:
Derför var jag ren.

Trogna minnen än guirlander linda
Kring min själ; men ack! min fröjds behag,
Liksom blomman på en Purpurbinda,
Lefde blott en dag.

Skottska folk! du gaf mig sorg och smärta;
Du är högt och hårdt som dina berg.
Fridens blomma stal du ur mitt hjerta,
Från min kind sin färg.

Mot min söderländska känslas låga
Du med köld ett isigt pansar höll.
Jag blef hatad såsom pestens plåga:
Derföre jag föll.

England! o! hvad helst om mig du tänker,
Jag din fånge var, men ej din slaf.
Tacksamt tar jag mot hvad du mig skänker:
Döden och en graf.

Ja! Britannia, jag dig förlåtit
Allt det gift, du på min lefnad göt,
Lika villigt, som jag djupt begråtit
Allt hvad sjelf jag bröt.

Redan himlens hopp min själ bugsvalat,
Likt en ström af Rizzios harpospel.
Årens qval och kedjor nog betalat
Ögonblickets fel.

Skynda, död! att detta hopp belöna:
Kom, du finner mig som drottning än.
Ofvan jorden får jag snart mitt sköna
Diadem igen.

Till en vän,

(i dess Minnesbok.)

Till ljusa öden Nornorna Dig mana,
Och Hoppet tar Dig hyllande emot,
Och, öppnande sin solbeglänsta bana,
Strör unga, friska rosor för din fot.
Följ ödets vink! följ icke dess förvandling,
Men blif Dig sjelf i alla skiften lik!
Blif ärofull igenom handling,
Och genom stora dygder rik!

Jag vet, att högre till ditt hjerta talar
En stilla hviskning från en älskad vän,
Än nöjets sorl i praktens marmorsalar:
Jag tror din själ så ren som solen än.
De fulla salarna, af glitter prydda,
Måhända sakna dock en rikedom;
Din broders hjerta är en hydda,
Af kärlek full, på glitter tom.

Din Genius har skrifvit på din panna,
Att Du, den älskansvärde Sanzio lik,
Skall älska mer det Sköna och det Sanna,
Än smickrets vekt förföriska musik.
Må från Apollos och Behagens throner
En sådan kraft och skönhet gjuta sig
Uti min cittras blyga toner,
Att äfven de förtjusa Dig!

När Hoppets sol som klarast kring Dig blänker
På lifvets himmel, töckenfri och blå,
Då verlden ler och höljer Dig med skänker,
Två skänker tag af brodrens hand också!
Till fröjd i glada stunder, tröst i bittra
Och mulna timmar, Broder! Dig jag ger
Mitt trogna *hjerta* och min *cittra:*
Du vill ej mer; jag har ej mer.

Döds-sång,

vid H. Exc. m. m. Hans Henrik von Essens Begrafning.

Ögon slockna, hjertan brista,
Sorgen tystar glädjens dans,
Hjeltens svärd på hjeltens kista
Sprider hemskt sin sista glans.
Drott! ditt svärd skall rost förtära,
Vissna skall din hjessas krans.

Stolta lagrar skar din ära,
Många som du hjertan vann.
Flera dock kan döden skära —
Hvem är starkare än han?
Hjeltens svärd kan slå och skona,
Dödens aldrig skona kan.

Bleka Drott med lagerkrona!
Lifvet bryter griftens band.
Re'n en stjernprydd hufvudbona'
Flätas dig i segrens land:
Ljusa Seraphimer kröna
Dig på evighetens strand.

Tvenne syskon, lika sköna,
Vid din urna stå till slut,
Täfla att med tårar löna,
Hvad som Gud belönt förut.
Svea står der med sin *Nore*,
Suckar öfver grafven ut:

»O att än ditt hjerta vore
Klappande på jorden qvar!
Hälsa våra hjeltar store!
Bed för oss! Vår stjerna var!
Må vi älska här hvarannan
Så som du oss älskat har.»

Hjelten, med sitt ljus kring pannan,
Svarar: Enighet är Lif.
Dygd är kärlek: sök ej annan,
Annan hyllning mig ej gif.
Scanda! stor igenom Ära,
Genom Kärlek lycklig blif!

Vågen.

Mitt lif är en våg,
Som röres en tid
I svallande tåg,
Vid vindarnas strid.

När lugn blir på haf,
Och vinden är tyst,
Då somnar hon af,
Vid stranden hon kysst.

Hon lägger sig ner
Till ro i det blå.
Hon synes ej mer;
Men finns der ändå.

Af verldshafvet ju
En droppe hon är,
Och solen ännu
Kan spegla sig der.

Fråga till Stjernorna.

(En Nyårsnatt.)

Nyårsafton kom, med ljusa stjernor
På sin mörka mantel, den han lade
Öfver gamla årets gråa Genius,
Som på sin paradsäng låg och dog.
Nyårsnatten kom: Och se, jag tänkte:
Jag vill vakande vid fönstret sitta,
»Tills ett tolfslag mig högtidligt tyder,
»Att den nya, stora visar'n börjat
»Cirkelgången kring sin siffertafla,
»Tolfbemånad, seg att genomvandra.
»Om det ljusa moln, som nu beslöjar
»Tvenne stjernor af Orions bälte,
»Sväfvar undan, innan klockan slagit
»Sina tolf, betydningsfulla slag,
»Så betyder det, att jag skall lefva

»Än ett Nyår *under* himlens stjernor.
»Men om skyn ej viker, det betecknar
»Att jag *ofvan* stjernorna skall helsa
»Nästa nyårsmorgons sköna strålar.»
Så jag tänkte. Det var tyst i natten:
Det var tyst inom mig — minnets tystnad:
Och jag såg uppå Orions tecken.
Länge satt jag, full af stumma frågor,
Väntande att läsa i Orion
Lifvets eller dödens prophetia.

Uret ljöd, och vid det *första* slaget
Syntes fästet darra för mitt öga.
Vid det *andra* sönk mitt ögonlock
Öfver ögats stråle: slumrens slöja
Öfver tankens stilla lampa sönk:
Och det *tredje* ljudet nu jag hörde
Som en knäppning på en klangfull harpa.
När det *fjerde* hördes, jag i drömmen
Såg en himmelsk, bländande gestalt
Klädd i morgonrodnad, med en krona,
Väfd af tusen färger, kring sin panna.
I en snöhvit hand han bar en harpa
Af Safir som hvilade mot bröstet,
Och som tycktes slå sig sjelf, men rördes
Af de eldiga och fulla slagen

I den leende Serafens hjerta.
När det *Tolfte*, sista ljudet hördes,
Och dess ton, med sakta genljud, föll
På mitt öras fibrer som en droppe
Af ett himmelskt regn, en Junii-dag,
Faller ned uppå en källas spegel:
Se, då vaknar jag: då är det morgon
Re'n på jorden. — Jag mitt öga lyfte
Upp mot himlen — då var molnet borta,
Och Orion lyste matt, men ren
Än på himlen. — Molnet var försvunnet;
Säg mig, *när* försvann det? Säg mig, Vise!
Skall jag än ett år på jorden dikta,
Lida, drömma, njuta?
Säg mig, Vise! när jag dör.

Den ljufva Offerdöden.

Det ord, som för mig sjelf jag djupast döljer;
Jag ensam ser och känner och förstår.
Med eldsdrag ristad i mitt hjerta står
Den skrift, som slöjan blott för verlden döljer.

Och ingen tår, som mina kinder sköljer,
Att plåna ut dess innehåll förmår.
Hvad är mot själens brand en ensam tår?
Blott olja, hvarpå större låga följer.

Men ack! om lågan släcktes i mitt bröst,
Och se'n i andra hjertan återväcktes,
Jag dog af sorg deröfver att hon släcktes.

Att ensam brinna, offras — är min tröst.
Jag stolt och glad vill martyrkronan bära,
Om Dina lågor endast mig förtära.

Till en Violblomma.

(Efter Zappi.)

Du blåa blomma, som jag vaken finner,
Fast natten herrskar ifrån pol till pol,
Mitt bröst af längtan, vid din åsyn, brinner,
Du sköna, blyga, doftande Viol!

Vid bäcken, som så klar och stilla rinner,
Du väntar solens ljus, men ej den sol,
Som sitter stolt på himlens kungastol,
O nej! min sol, som solen öfvervinner.

När hon i morgon kommer till ditt möte,
Säg henne att ditt ögas tåreflöden
Ej äro dagg, men offer af min smärta!

Och om hon gömmer dig uti sitt sköte,
Smyg då till venster, hviska vid dess hjerta,
Att Tirsis hoppas kärlek eller döden.

Rafaëls bild.

(Efter Zappi.)

Se här den store Rafaël! Du kan
Än se hans snilles höga fägring stråla,
Hvars välde sjelf naturen måste tåla,
Fastän han stundom henne öfvervann.

En dag han målade — han trött sig fann
Att låta andra med sin gloria pråla —
Sin egen bild: och kunde aldrig måla
Ett underverk, som större var än han.

När döden kom och såg de dubbla dragen,
Han stod förvånad, och sin lia sänkte:
»Hvem är den rätte? jag det icke vet.» —

Men själen svarte: »Låt min kropp bli slagen!
Rör icke bilden! Himlens Herre skänkte
Oss båda löftet om odödlighet.»

Till Hjalmar Mörner.

(Död i Paris den 14 Sept. 1837.)

Sin suck en broder till Din skugga sänder:
Jag helsar Dig från lifvets kalla höst.
Vid minnet af vår frid i Solens länder,
Jag söker *Dig*. O! låt en anderöst,
Från evighetens ljusa, sälla stränder,
Åt stormen bjuda lugn uti mitt bröst!
Du lefver; — Du gått bort. Den milda döden
Försonat Dig med lifvets bittra öden.

Din själ, så öppen, känslig för det Sköna,
Så djup och fri, Behagens stämpel bar.
Behagen aldrig någon Konstnär löna,
Som ej från början deras älskling var.

Din samtid kunde ej Ditt snille kröna —
Hvad gör det? — Konstens mål Du hunnit har;
Hvart snilles bortgång tiden bör beklaga,
Men älskar dem allena, som behaga.

Neapels sol och Romas stora minne
Dig gjorde trygg och skapande och varm.
Vi svärme, sörja, frysa, hoppas, brinne
I lifvets hvimmel och bland tidens larm.
Allt, hvad vårt *hjerta* söker, bäst vi finne
I konstens ljus och vid Naturens barm
Du fann det ock, Du Man med pilgrimsstafven! —
Du fann det snart — ack! alltför snart i grafven.

Glad var Du sällan. Någon gång bland vänner,
Den *stora* glädjen yppigt löste sig.
I teckningar, dem väl Europa känner,
Du bilder gaf af verlden och af Dig:
En bild, som svalkar, och en bild, som bränner —
En annan vild, en annan innerlig.
»Allt var så skönt och sannt, hvad helst Du gjorde;
Fastän Du gjorde mindre än Du borde.»

Så säga de, som klokt och tappert dömma;
Och hylla snillet såsom konstens slaf.
Men snillet handlar, när det synes drömma;
Och det *arbetar* nog på tidens haf.

Den, som har litet gjort, kan här berömma:
Jag tackar Dig för det: som Du oss gaf.
Det frågas dock till slut: »Hvad kostar stycket?»
Och priset faller, om man gjort för mycket.

En krämarande rufvar öfver jorden,
Den Konstnär'n eller Skalden ej *förstår:*
Och derför färgen, stundom, *liksom orden*,
Den ande saknar som från himlen går.
Han vågar sig ej fram. Till fånge vorden,
Han tyst och varmt i Skaparns hjerta slår.
Der dör han ej; men krämarne förlora:
För röfvarpris man köper ej det Stora.

Sof lugnt, min Broder! Minnets palmer gunga
På grafven, der Du bor, vid Seinens strand.
En vän Dig saknar der, hvars taflor sjunga
Om menskans värde och om stoftets grand.
Han älskade Dig djupt. Med alla unga,
Som, längtansfulle, söka Söderns land,
En vänlig helsning dit jag följa låter,
Till dess en dag vi se hvarandra åter.

Pilgrimernas bön vid Jerusalems portar.

Vår vandrings mål vi funnit:
Vi nederlägge stafven.
Jerusalem vi hunnit:
Vi se den helga grafven.

Det tempel, som förstördes,
Ej en af oss begråter;
Ett Ord från Tabor hördes,
Och templet stod här åter.

Du, milde Jesu Christe,
Guds son, som här blef jordad!
Du förste och du siste!
Din vilja är fullbordad.

Se ned till oss i nöden!
Vi hålla Dig så kär —
För allt, hvad dödligt är
Du led på korset döden.

O Herre! i ditt hem
Se nådigt till oss alla —!
För dig vi nederfalla
Här i Jerusalem.

Korset.

Se ekens strid mot stormarna på fjällen,
Hör suckarna af lundens näktergal,
Då mossan vexer lugn och kall på hällen,
Och musslan sofver i sitt gyllne skal.
Ju högre lif, ju större qval du röner;
Ett Kors är denna verld för ljusets alla söner.

STAGNELIUS.

Har du begrepp om Korsets djupa lära,
Vet du, hur stor hon är och huru mild?
Förstår du striden mellan Qval och Ära,
Hvad den är väldig, ädel och förfärlig?
Och söker du deraf en synlig bild —
Fäst ej din blick vid jordens låga ställen, —
Se ekens strid mot stormarna på fjellen!

En hjertats ros, som vissnat i sin knoppning,
Ett lossnadt eller brutet vänskapsband,
En gäckad kärlek och en död förhoppning,
En älsklings hälsning från de dödas land —
Har du dem känt och lärt att ljuft försaka —
Sätt dig en sommarnatt i ensam dal,
Hör suckarna af lundens näktergal!

Den sanna ärans ek kan aldrig böjas,
Och endast vilda stormar bryta den.
Dess grenar (som till bön), mot himlen höjas,
Men brottas djerft med alla tidens vindar,
Och om hon faller, skönt hon grönskar än.
Med strid hon har från morgonen till qvällen,
Då mossan vexer lugn och kall på hällen!

Djupt Näktergalen, lyft af känslans vingar,
I lummig häck de ljufva slagen slår.
Ju mörkare det är, ju högre klingar
Hvar ton, som från hans rena hjerta går.
Han älskar ömt: han längtar, sjunger, gråter,
Då snigeln slickar stoftet, kall och hal,
Och musslan sofver i sitt gyllne skal.

Så i naturen, Menska! af ditt hjerta
Du rösten hör och skåda kan dess bild.

Var tom — haf lugn! Var känslig — och din smärta
Hon är ditt allt. Blif stor — din storhets ära
Gör dig från verlden mer och mera skild.
En jordisk själ en jordisk lycka kröner —
Ju högre lif, ju större qval du röner.

Men bäfva ej, om du är fast och trogen,
Och älskar Ljus och Sanning mer än glans!
Din lycka ofvan stjernorna blir mogen —
Se upp! Ej evigt fängslas du af jorden;
Din kedja byts till fridens oljokrans.
Till himlen lyft din kärlek, dina böner —
Ett kors är denna verld för Ljusets alla söner.

Vapenklang

under de Studerandes stridsöfningar i Upsala 1820.

Vi famne den Sköldmö, som nordan står,
Försonande döden och lifvet:
Hvart ord såsom svärd från dess läppar går
Trollgördel hon bär kringom lifvet.
Blankt stål hon oss lade på armen,
Göt mod in i ynglingabarmen.
Hon älskar oss alla som söner:
Ve den, som med svek henne löner,
Och Svea är eviga Sköldjungfruns namn.

Tre Englar ha fordom i syskonvakt
Dess helgedomstempel försvarat.
Treeniga domar de systrar sagt,
Och varelsens gåta förklarat.

Hvar dväljens J, skyddande tärnor?
Hvad moln eder skymmer, J stjernor?
Hvad är af er enighet blifvet?
Hvad gömmen J nyckeln till lifvet?
Oss lyster att läsa dess jernportar opp.

Första Nornan.

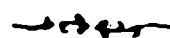
Minnet än troget sin Sköldmö ledsagar,
Skrifver sin runa om forntida dagar:
Minnet jag är; men ett minne som klagar,
Systern är borta — den enande kraft.

Vi känne dig, Härold från Diktens ö!
Vi älska dig, Saga och Minne!
Som sol strålar ned i den klara sjö,
Du speglar din glans i vårt sinne.
Men tyst ligga Fädren och sofva,
Fornsångernas ljud äro dofva.
Ej duger att jemt se tillbaka,
Lif heter att strida och vaka.
Framåt genom tiden med vapen i hand!

Tredje Nornan.

Hoppet väl ännu sin Sköldmö ledsagar,
Qväder sin spådom om framtida dagar.
Hoppet jag är; men jag tvekar och klagar,
Systern är borta — den enande kraft.

Kom, Norna! — Dock fåfängt kring verldens rund
Till henne vi armarna sträcka.
Hon slumrar i hjertat med stilla blund:
Med handling vi måste den väcka.
    Se'n kunna vi minnas och hoppas,
    Se'n skall segerkronan oss knoppas.
    Att dö eller lefva med ära,
    Derföre gevären vi bära:
Gud, Konung och Land vare drabbningens ord!

Lilvana.

Lilvana! o, hvad du är skön,
Hvad nu är mild, Lilvana!

Hvad du är skön! Din anletsby,
Smekt af de dunkla lockars sky,
Är en förklaringsbydda.
Der bor min blick med lust och fröjd,
Så salig och så nöjd.

Om blommor flätas i ditt hår,
De, fastän barn af sol och vår,
Dock sitta der så brydda.
De blunda stilla i sin krans
Allt för din pannas glans.

Jag vet du har två himlar blå,
Som slutas halft ibland; de två

Dock äro en och samma.
Två hvita portar slutas till,
När tyst du drömma vill.

När sakta portarna gå opp,
Då flyr de ljusa blickars tropp,
Som stjernor ur en flamma.
I öppna himlens famn *jag ser*
Min egen bild, som ler.

Han må väl le, den sälla Jag,
Som der få bo i evig dag,
En Konung i ditt öga.
På strålars bädd, i dunkel ring
Med himmelsblått omkring.

Din kropp ej danad är af stoft:
Af liljors bud och rosors doft
Den skaptes i det höga.
Se, hur kring kindens liljedrägt
Sprids själens rosenflägt.

En tvillingsdrufva, klar och röd,
Vid dina sköna läppars glöd
Jag liknar ej, Lilvana!
Sött purpurdrufvan smakar mig,
Mer sött en kyss af dig.

Lyft upp din hand utöfver mig,
Och styrk min själ, upplys min stig
Med helgonglans, fridsälla!
Min stjerna, hell! hvad du är skön,
Min krona och min lön!

Hvad du är mild! När tårar stå,
I ögats port, som perlor små,
Jag blott vet deras källa.
Din tår åt andras sorg du spar;
För din du ingen har.

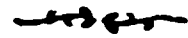
Försakelse din seger är,
Din oskuldsrena panna bär
Din kallelses insegel.
O Englars makt! o lott så blid,
Att segra utan strid!

En hvit Prestinna du framgår
Till Fridens tempelhvalf, som står
Vid tåreflodens spegel,
Och offret, som du dit frambär,
Lilvana! sjelf du är.

Försonerska i lifvets skrud,
Du *blir* ej, men du är min brud,
Ehur min dom må fällas.

Du är min vandrings blomsterstaf,
Blir stjernan på min graf.

Om jag från halfva verk dör bort,
Mitt lif dock varit, fastän kort,
Mer saligt än de sällas.
Jag lefvat mycket, tyckes mig:
Jag sett och älskat dig.
Lilvana! o hvad du är skön,
Hvad du är mild, Lilvana!

Dufvobref till min syster.

»Min snälla Dufva! spänn din silfvervinge,
Och ila fort utöfver haf och lund:
Min varma kyss du till min syster bringe,
Förrän han kallnar på din purpurmund.
Det blåser kallt på sjöarna och fjällen,
I bröstets varma snödun näbben göm;
I alen, der du sätter dig om qvällen,
Vid morgonväkten brefvet icke glöm!
Tag gena vägen öfver Wenerns vågor,
Kom snart igen med svar på mina frågor.»

Så talte jag till dufvan uppå handen,
Der hon så ljuf i menlös väntan satt,
Och under detta knöt jag rosenbanden
Kring hennes hals, och hviskade: god natt.

En kyss — hon höjde sig i solens flamma
Mot blåa hvalfvet, blänkande och skär.
Hon reser ensam; men det gör detsamma,
Vägvisare din broders kärlek är.
I stilla slummer invid Skaldens hjerta
Smögs uppenbarelsen i dufvans hjerta.

Som blomsterfågeln på en majdag fläktar
Bort daggens perlor från en nyfödd ros,
Fridbåderskan, från mig, ock jaga mäktar
Din saknads tåretöcken långt sin kos.
I sista afskedstårn mot solen höga
Du hoppets strålande regnbåge ser:
Den satte Gud till tecken, för ditt öga,
Att ingen sådan flod skall komma mer.
Fast tid och rum sig emot oss förena,
Du är hos mig, jag är hos dig allena.

Penséer.

I.

Uti en Minnesbok.

Vi sörje, längte, fröjdas, le och hoppas:
Vi minnas se'n vår sorg, vårt hopp, vår fröjd.
Hvad äro *Hoppets* kransar,
Hvad äro *Glädjens* dansar. —
Hvad är väl lifvets sol uti sin middagshöjd
Mot *Minnets* rosor, som i vestern knoppas?

II.

När Lifvets sol ej längre brinner,
Och njutningarnas fröjd försvinner,
En högre fröjd har menskan qvar:
Att minnas hvad hon njutit har.

III.

I Rom jag såg Dig först. Utur ditt öga blänkte
Och på din panna log, en kraftfull öppen själ.
Jag fattade din hand: jag kände Dig så väl:
»Han är en ädel Svensk och han är min» jag tänkte.
Du var min broder från vår första stund,
Och vänskapsbandet knöts på classisk grund.

Snart ur vår krets Du flyr. Mot andra länder
Med hoppfull blick Du snart din kosa vänder:
Res till Neapel, Sverige — hvart Du vill —
Till polen af den jordiska planeten;
Mitt hjerta, broder! hör Dig evigt till:
Det band oss enar, knöts för evigheten.

IV.

Bekännelse.

Mitt Hjerta! bikta dig, bekänn:
Hvi klappar du så fort och glöder? —
»Jag längtar härifrån till Söder.» —
Hvarföre längtar du till Söder? —
»Att der få längta hem igen.»

V.

För att visa likheten mellan Svenska och Tyska språken.

I Södern *Konst* och *Kärlek* lefva,
Och hulda Gracers händer vefva
Om Lifvet sina blomsterband.
Den fasta *Troheten* är vorden
Inhemsk uti den höga Norden,
I *Tyskland* och i *Sveas land.*

Im Süden Kunst und Liebe leben
Und holde Grazienhände weben
Ums' Leben ihren Blumenband.
Die feste Treue ist geworden
Einheimisch in dem hohen Norden,
In Deutschland und in Sveas Land.

VI.

Till en vän, på ett kopparstick öfver Rüdesheim.

När månen blänker som i qväll,
I Sverige *klar*, i Tyskland *hell.*
Och när han som du mins i går
Uppöfver Schwarzwalds ekar står,

Och lik en Engel utan fläckar
Sig speglar uti Rhen och Neckar —
Glöm lifvets skiften, lifvets sorg;
Tänk på den stolta Brömserborg.
Förgät all verldens pris och klander,
Och tänk, i minnets lugn förnöjd,
På Rüdesheimer qvällens fröjd.
Dröm *om* vår resas dröm igen
Och mins med broderstro din vän
Romfararn

August Nicander.

VII.

På ett kopparstick, som föreställde ett Schweitziskt landskap.

»Drog mig ej längtan *bort* till Italiens konstlade nejder,
»Tassos vagga och graf, Raphaels fädernesland,
»Drog mig ej fosterlands-kärleken *hem* till fädernas fjällar,
»Ville jag lefva och dö här uti frihetens land.»

Sade och tog sin staf och vandrade länge mot Söder,
Nöjd om vid Aares strand vännerna gömma hans namn.

Italiens mörker.

Italiens mörker
Är ock ett eget mörker: det är djupt,
Men liksom glänsande. Det mörkblått synes,
Men genomväfdt af morgonrodnans purpur.
Så blir den skrud, hvari sig natten kläder.
Ej dystert svart, men dunkelt violett.

Impromtu i Rom.

Jag är så fattig som min gamla rock:
Hvars fickor re'n i Florens gingo sönder:
Och som stals bort i Rom en afton dock.
Vill någon stjäla mig, han fritt försöke:
Och blir han icke rik af hvad han tog,
Så skylle han sig sjelf: Och det är nog.
Jag är så rik som den der Philosophen,
Som satt på trappan af en annans hus,
Och lät sig gassas in af solens middagsljus:
Diogenes, så philosophen hette:
Hans rikedom var Ljuset. Ljuset är
Min enda rikedom: den är mig kär,
Ack! kärare än jordens guld och silfver.
Hvar morgon Solen mig sitt guld består:
Om natten silfver jag af månen får
Och af hans döttrar, himlens klara stjernor.

Men *lefva* kan man icke just deraf:
Om man ock samm i ett omätligt haf
Af bara ljus, af solskens — månskensstrålar,
Utaf kometers flammor, stjernefall,
Af diamanter eller af kristall. —
Blott själen lefver utaf Ljusets flamma:
Af henne och af Sångens milda ljud;
Men hvaraf kroppen, säg? — Det vete Gud.]

Fredsbudet.

Se, öfver bergen hur han kommer, skön,
Och bringar fröjd till svar på jordens bön!
Uti hans lätta spår de späda blommor gunga,
Och röster, högt i skyn, till englars harpor sjunga.
Re'n tystnar vapnens vilda ljud,
Der du går fram, du Fridens Sändebud!
På klippans brant och i den dunkla dalen
Du vandrar säkert fram och stillar qvalen.
Ej fruktans hemska makt ditt hjerta når;
Du går väl ensam — men med Gud du går.
Fast vildsint hednaskaran ryter,
Du, som en blixt dess leder genombryter:
Och Hatets, Våldets arga slägt
Förströs som torra löf för vindens flägt.
Ej blodbefläckadt svärd och intet pansar
Du bär, men blott en staf beprydd med blomsterkransar.

Så genom slott och hydda går du fram,
Och öfver fälten, genom lägrens dam.
Din kärleksbudskap, mildt på dufvovingar
I sjelfva röfvarns kula ned sig svingar:
Millioner samlar du till Christi hjord,
Och tämjer vilda härar med ett ord.
Som hafvets raseri en gång blef näpst af Gud —
Så ondskan räds för dig, du Fridens Sändebud!

Den lyckliga Kärlekens smärta.

Förtörnas ej, min älskade, om stundom
Jag sorgsen synes, fastän nära dig.
Den högsta kärleks fröjd, som bröstet fyller,
I stilla vemod lätt förbyter sig.
Vid middagssolens sken, på flodens spegel
Du ock en skuggbild utaf molnen ser:
Den lätta skugga, som mitt hjerta höljer,
Är himlens sommarsky — och intet mer.
Din bild, som speglar sig uti mitt hjerta,
Står evigt qvar. Du älskade, förlåt!
Jag rår ej för: det är naturens vilja,
Att ljus och skugga alltid följas åt.

Trubadurens Sång.

Du glittrande flod, hvari månen sig speglar,
Så tyst på din glans till min sköna jag seglar.
Se'n fäster jag båten vid borgens fot:
Allt sofver; vi vaka — kom, tag mig emot!
Hvad stjernan är för midnattsstunden,
Det är din skönhet för min själ.
Som båten är vid klippan bunden,
Så binds vid dig mitt ve och väl,
Bel' amie, bel' amie, bel' amie!

Kom, fly ifrån verlden! dess guld är en boja;
Men kärleken bor i den torftiges koja.
Kom, fly ifrån verlden! dess prakt är ett stoft,
Och kärleken dör i dess giftiga doft.

Men om mitt bröst din verld fick vara,
Hur ljus, hur skön den skulle bli!
Dess himmel skulle du förklara,
Och vara solen sjelf deri,
Bel' amie, bel' amie, bel' amie!

De rikas och mäktigas hyllning dig gläder:
Och Skalden är arm, fast af furstliga fäder;
Men mer än de rikas hans kärlek är värd,
Hans sång är ej falsk och ej fläckadt hans svärd.
Jag föraktar hvarje smärta,
Endast jag får tro på dig:
Jag är lycklig vid ditt hjerta,
Om än verlden hatar mig:
Bel' amie, bel' amie, bel' amie!

Och flickan, hon suckar, med rosor på kinden:
Förbi äro molnen och stillad är vinden.
Fast stormarne rasat på sjö och på land,
Står borgen ännu på sin klippiga strand.
Sköna lilja! stormen böjde
Djupt din krona; vid mitt bröst,
Der hon, åter fri, sig höjde —
Lyssna glad till minnets röst,
Bel' amie, bel' amie, bel' amie!

Klingen, trumpeter!
Lösen, han heter:
Dö eller segra i dag.
Lagrarne blomma:
Glade vi komma
Till strid, under trummornas hvirflande slag.
Svajen, o fanor! Marche, Guerrieri!
Santo Spirito, Cavalieri!

Marche, marche för er frihet och lag;
Jorden välsignar er segers dag.
Englar och helgon från himmelens skyar
Skydda det Rom, som i dag sig förnyar.
För den, som har svärd till de ringas försvar,
En krona vår Herre och Frälsare har.
Svajen, o fanor! Marche, Guerrieri!
Santo Spirito, *Cavalieri!*
Klingen, trumpeter!
Lösen, han heter:
Dö eller segra i dag.
Lagrarne blomma:
Glade vi komma
Till strid, under trummornas hvirflande slag.
Svajen, o fanor! Marche! Guerrieri!
Santo Spirito, *Cavalieri!*

Marche, marche, J Söner af Rom,
Hvars fotspår tydde all verldens dom!
Hvars välde ej kände en gräns, utom hafvet
Och himmelens hvalf. Fast länge begrafvet
Dess rykte i djupet slumrande låg,
Det lyfter sig åter, som solen ur våg.
Svajen, o fanor! Marche, Guerrieri,
Santo Spirito, *Cavalieri!*

Den Florentinska Damens Sång.

Njut stundens fröjd! Hvem vet hvad sorg
Af nästa dag bebådas?
Åt Dödens hand kan lifvets borg
Af Qvalen lätt förrådas.

Mig väntar Döden — dig också —
Till Stygens dunkla vatten:
Ju flere moln på himlen gå,
Dess mörkare blir natten.

Njut, älska, sjung! var lycklig än,
Så länge det är dager.
Vet, Döden sjelf är Glädjens vän;
Se, griften höljs af lager*).

*) Vid denna tid planterades i Italien ofta lagerträd öfver de döda.

Uti min älsklings blick jag har
Min glädjes klara källa:
Och den, som glad på jorden var,
Blir säll bland himlens sälla.

Helsning till Götiska Förbundet.

Vid hemkomsten från Italien.

»Hvar var du, broder! du som långsamt nalkas
Med pilgrimskåpan och med pilgrimsstafven?
Det syns du hör oss till: ditt språk är Nordens:
Du tyckes känna oss, och du vill tömma
Mjödbägaren med oss vid brasans sken.
Välkommen, pilgrim! sätt dig ned och värm dig.
Hvad är ditt namn och hvadan kommer du?»
Så fråga väl i qväll de ädla bröder
Uti vårt gamla Götiska Förbund
Den unga brodern, som från långa färden,
Af blida gudar återförd till norden,
I salen stiger fram och vördsamt helsar.
»Mitt namn är Norna-Gäst» — pilgrimen svarar:
»Ty sänd jag blef af Nornorna, som råda,
Att vandra som en främling och en gäst

I fjerran land: att, bärande min harpa,
Och ljuset gömdt i den, beskåda jorden,
Och hafva hela verlden till mitt hem,
Till dess mitt rätta hem jag återfunnit.
Jag gick på Rhenens strand, från borg till borg,
Från ena drufvokullen till den andra;
Såg *Gutenfels*, der förr en större svensk
Än jag, en större man än många stora,
Vår Gustaf Adolf stod i månskensqvällen
Och hvälfde i sitt hufvud höga tankar,
Och bar Europas öde i sin hand,
Liksom han globen bar på kröningsdagen.
Från Alpens topp, som lik en mur af is
Står stum, allvarlig mellan nord och söder,
Jag helsade det sköna land, som skryter
Af Wilhelm Tell, af Winkelried, hans like,
Och af Johannes Müller och Sismondi.
Det var så nordiskt och så tryggt deruppe,
Det tycktes mig, att jag var Walhall nära;
Så klart, så skinande, så stort var allt.
När Jättejungfrun skakade sitt hufvud,
Och dånande lavinen föll i djupet,
Det lät som Thor kom åkande från höjden
På dunderhjul, med blixtarne till spann:
Jag trodde, att jag återklangen hörde
Af de Einheriars svärd på Idavallen.

När stormen spelade med väldig kraft
På Gletscherns stelnade skyhöga vågor,
Mig tycktes Brage på sin harpa slog
En välkomstsång åt Sigurd Fofnisbane,
Åt Starkodd, Hjalmar eller Hildetand.
Jag såg och hörde mycket underbart.
På Wengen-Alp jag sjöng en sång till Jungfrun,
Som ej kan sjungas här — den är för lång —
Och lång var färden, som mig återstod.
Men jag stod upp, och utför Simplons klippor,
Kringbrusad af dess silfverklara floder,
Tog vägen söderut och kom till Rom.

Jag äfven var i Rom. Jag helsar eder
Från *Alarik*, de gamla Göters konung,
Från *Adolf* och *Plaudia* — nord och söder
I skönt förbund. Jag skulle helsa äfven
Ifrån *Christina*, som i Petri kyrka
Här fått sin graf bland många marmor-påfvar,
Om hon ej Gustaf Adolfs dotter vore,
Och borde hvilat här, bland sina fäder,
I Riddarholmens grafchor, skattekammarn
För Sveriges minnen och för Sveriges ära,
Det yppersta museum norden har.
Den *Tredje Gustafs* höga namn jag läste

Högst upp i kulan på Sanct Peters dôme.
Stolt är hans namn, det trifves ej vid jorden.
Det skrifs med stjernbokstäfver ofvan skyn,
Och bäres upp på sångens irisvingar.
När jag Sanct Peters kuppel glänsa såg
Af hundratusen lampors sken om natten,
Uppståndelsens och lifvets högtidsnatt,
Då var det mig, som Gustafs namn deruppe
Lyst templet upp och Rom och hela verlden.
Ett namn ännu för mig förklaradt stod,
Ett namn, som ingen utan kärlek nämner,
Som är bekant och vördadt än i Rom,
Fastän det snart ur södra hemisferen
Försvann: ty norden saknade dess sken:
Och namnet är —? J kännen *Oscar*, bröder!

Från Sanct Brigitta ock jag helsar eder.
Hon hvilar i det blomstrande Neapel
Och dyrkas der: och lefde hon ännu,
Hon vore kanske re'n, och det med rätta,
En syster i det Götiska Förbundet;
Ty fosterländskt och rent var hennes hjerta:
Och alla hjertan, som för Gud och kung
Och fosterland och sången, dygden, kraften
Och konsten brunnit eller ännu brinna,

De hör till det heliga Förbundet,
Det stora, oupplösliga Förbundet,
Hvaraf vårt lilla samfund är en del.

Och nu, emedan jag i hjertat känner,
Att jag är nordens barn, och intet söder
Med sina ljufva retande behag
Kan plåna nordens kärlek ur mitt inre:
Att jag är återkommen, som jag for,
I eder krets med samma Svenska sinne;
Så beder jag, att j mig kännen, bröder!
Sen, jag har aflagt pilgrimskåpan,
Och stafven har jag hängt i Löftets tempel,
Och svurit Nornorna, att hädanefter
En gäst jag vara vill i deras hyddor,
En trogen Svensk i lifvet och i döden,
En trogen bror i Göthernas Förbund.

Till Midsommar-Solen.

(1837.)

Välkommen, Sol! Vi trodde, att du flyktat
För evigt från vårt gamla, kalla land.
Hvem har så länge dina strålar rygtat?
Hvi skydde de din dotter Sveas hand? —
Dock — svar vi ej begäre. Norden fryser
Ej mer; du åter skön på fästet lyser.

Dig tackar Freja ock, bland alla andra,
Som älska sanning, värme, frid och ljus.
Bland Aftonblad och Dagblad här vi vandra;
Men intetdera värmer hem och hus.
Ack! de förkyla *själen* — det är värre;
Du värmer kropp och själ, Du Dagens herre!

Du breder ut ett dagblad öfver jorden,
Hvars rena skönhet ej sin like ser.
I blått och guld vi läse der de orden,
I hvilkas djup Guds eget anlet ler.
Och när, som *Dagens* tolk, du vunnit vadet —
Då ger du ut det *Bästa Aftonbladet.*

I horizontens purpur, blommar fröjden
Af dagens mödor och af nattens ro:
Och englar sjunga: »Ära Gud i höjden! —
Frid vare dem, som uppå jorden bo.»
Naturen, smekt af vestanvindens vingar,
Åt Skaparen en suck till offer bringar.

Men Natten kommer . . . Ja! låt natten komma!
Naturens natt — hon är så tyst och mild.
I östern snart det spricker ut en blomma,
Som gjuter strålar kring dess dunkla bild;
Fast vi, som skrifva tidningar, vi veta
(Snart sagdt) ej mer, hvad Dag och Natt skall heta.

Hvad *Natten* är, det gissar likväl mången —
Och mången önskar, Natten vore när; —
Men det blir *dag*, då natten är förgången,
Och mången anar ej, hvar solen är; —
Dock föder Du och lifvar upp naturen:
Du älskar menskan, blommorna och djuren.

Vi bedje Dig, Apollo, Ljusets fader!
Dig, höga Sol! med vördnad bedje vi,
Att Du ej räknar spalter eller rader,
Men ser till känslan, meningen deri.
Du är så upplyst, att Du lyser alla —
Hvem höfs det ej, till dina fötter falla?

Vi hylla Dig; vi hoppas, att du låter
En stråle stundom sänkas ned till oss.
Hvad gör det, om än mörkrets ande gråter? —
Hans tårar frätas opp af dagens bloss.
Hell! Ljus och Frid i Södern och i Norden!
Må Herrans ande sväfva öfver jorden!

Vid Serenas Graf.

Den 27 Juni 1837.

Hvarför klaga, att så kort jag varar,
Att jag blommar blott en enda dag?

Atterbom.

Hvad är Lifvet? — Denna fråga
Gör sig ofta tankens vän.
Alla grubbla — höga, låga;
Ingen dock besvarat den.
Dygd och synder, fröjd och smärta
Vexla, liksom natt och dag,
Tills vårt arma hjerta
Slår sitt sista slag.

Dagens lilja, på sin stengel,
Blommar några ögonblick.
Du, *Serena!* lik en engel,
Utan synd från jorden gick.

Ack! Din Moder ej du kände,
Vid hvars ömma bröst du låg;
Döden facklan vände,
Som du lifvet såg.

När din Far, hvars djerfva segel
Fyllas friskt af sydlig vind,
Ser din bild i hoppets spegel,
Tror sig kyssa re'n din kind:
Bed en syster ner dig föra,
Sänk dig stilla i hans famn!
Hviska i hans öra
Blott *Serenas* namn!

Helsa honom från din Mamma;
Ty *nu* känner du din mor.
Barnakänslans rena flamma
Skönast bland Serapher bor.
Du blef ifrån jorden tagen,
Då du mest var himlen värd;
Ty den första dagen
Såg din himmelsfärd.

Gläd dig i de sällas rike,
Du, som fri från bojor är!
Tungt är lifvet. Blott *din* like
Salighetens krona bär.

Låt en blick till jorden falla,
Se vårt qval, vår fröjd, vårt krig!
    Bed till Gud för alla,
    Bed till Gud för mig!

Vid Presidenten m. m. Friherre J. Sylvanders Graf.

Den 6 September 1833.

Det finns en makt, som herrskar öfver alla,
Och i den sista striden lagrar skär:
Och manlig styrka, qvinlig skönhet falla
För lian, som den kalle herrskar'n bär.
Han aktar lika konungen och slafven:
Hans namn är *Död:* hans rike heter *Grafven.*

Men den, som lefvat värdigt, ej försvinner
Från jorden, fast hans bild förgås och dör.
Hans tanke än som aftonstjernan brinner,
Och slägter genom tidens mörker för.
Hvad stort han tänkt och gjort för menskligheten,
Det är hans lif: det är Odödligheten.

Den man, som sänktes nyss i jordens sköte,
För minnets ära ej för tidigt dog:
Och Minos säger trofast, vid hans möte:
»Välkommen! Du har tänkt och handlat nog
»Du var en lagens hjelte under solen —
»Välkommen! sätt dig ned på domarstolen!»

Men Fosterlandet, Maka, Barn och Vänner
Stå klagande invid den Ädles grift:
Och i hvart hjerta, som hans hjerta känner,
Af tårar kransad, står hans minnesskrift.
Hans höga dygder saknaden förstora; —
Han har dock vunnit mer, än vi förlora.

När dina närmaste vid sorgen digna,
Du, som dock var det dyraste, de haft!
Räck ut din hand från himlen och välsigna,
Och sänd dem ned en stråle af din kraft!
Må af ditt minne de sin styrka vinna,
Tills de, i högre ljus, Dig återfinna!

På H. H—s och E. af W—s Bröllopsdag.

Den 19 September 1833.

Hvem mäktar Lifvets dunkla gåta tyda,
Och göra den som Ljusets källa klar?
Hvem är den Siare, som djerfs att pryda
Sitt ödes tafla med orakelsvar?
Med frihet handla och med trohet lyda
Blef menskans lott och pligt från Edens dar:
Med *Hoppet* och med *Kärleken*, de rena,
Den dunkla gåtan löser Gud allena.

Dem har han djupt i Edra hjertan skrifvit,
Till frid och styrka, seger, ljus och tröst.
Hvad Hoppet lofvat Er, har himlen gifvit,
Och Kärlek klappar varmt i begges bröst;
Och denna stund, som löftets krona blifvit,
Till välljud byter sjelfva *Minnets* röst.

Sen! Fridens dufva utur myrtenlunden
Framsväfvar mild med bröllopskransen bunden.

Den unga Brud, som vi vår hyllning bära,
Som dagens Drottning, dagens krona fått.
Den milda styrka, som är qvinnans ära,
Har hon ifrån sin barndom väl förstått.
Hon öfvat den. Det var ej blott en lära; —
Det var en dygd, som segrande bestått:
Som mäktat ödets dunkla makt försona;
Och derför bär hon äfven segrens krona.

Gläds, ädle Brudgum! Slut din ömma Maka
Med dubbel kärlek i en trogen famn!
Och om till strid Du vänder ut tillbaka,
Blott lagren kaste skugga på ditt namn!
Kring *Dig* och *Henne* klara stjernor vaka
På färden till de godas sälla hamn.
Må jorden länge Eder sällhet skåda!
Ja! Himlens Englar skydde Eder båda! —

Minne af Bröllopsdagen den 4 Mars 1834.

Det knöts ett band på Göthas stränder,
Hvaröfver tidens makt ej rår:
Och se'n det knöts af Hymens händer,
I dag förflutit nitton år.
Tre perlor skönt det bandet smycka;
Man äfven dem att nämna vet.
De heta: Glad och huslig Lycka,
Välgörande och Gästfrihet.

En Skål till de Förentas ära!
En helsning utur tysta bröst!
Vi sitta dem i dag så nära —
De älska icke smickrets röst.
I deras umgängskrets Behagen
Än blomstra som i unga dar;
Och snart blir Silfverbröllopsdagen
Så lycklig, som den första var.

Een Ynckligh Klago-Wijsa öfwer then Lilla Madam,

medh uttömdh Tålamods-Pådse och sorgset Sinn Diktadh och i Rijm på Swenskt satt, sampt i allskiöns ödmjukhet tillegnadh

MADEMOISELLE VIRGINIA SANNE.

Then 11 Febr. 1834.

Jag blandar. Lyckan kan sig vända,
Fastän hon hittills mig försmått.
Det anar mig, att jag kanhända
För snart från Mästarinnan gått.
Skall du din trogna kämpe neka
En ringa lön? Det vore skam.
Gå ut! Låt dig en gång beveka,
Min lilla, nådiga Madam!

Jag vill i vers din gunst besjunga,
Om du går ut, ett litet grand. —
Ren mina ögonlock bli tunga,
Och korten tunga i min hand.

Af tålamodet sista biten
Jag redan fåfängt letat fram,
Och suckar djupt: »Du är en liten,
Oöfvervinnelig Madam! —»

En »*envis Finne*» är dock redlig,
Man vet, hvad man att vänta har,
Och »*Louis Seize*» är än beskedlig
Och from, som han i lifvet var.
Madamer, större liksom smärre,
Jag sett, af äkta race och stam,
Men aldrig såg jag någon värre
Än Lilla, vrånga Kort-Madam.

Dock — hon är sjuk, min Lärarinna!
Hur skall med mina framsteg gå?
Om jag ej kunde seger vinna
Det gick dock lätt, när hon såg på.
När hon blir frisk, jag vill bli trogen
Och tålig som ett offerlam. —
Till dess jag säger: »Drag åt skogen,
Du Lilla tråkiga Madam!»

Die Lilie,

Eine Romanze,

Mademoiselle VIRGINIA SANNE

gewidmet.

Ich hörte von der *Rose* Glanz,
In ihrem neid'schen Dornenkranz,
Die helle, schöne Stimme klingen.
Der Glanz der *Lilie* ist doch mehr:
Du lieb'st ja auch die Lilie sehr,
Wirst nicht verschmäh'n ihr Lob zu singen.
Dann wird mein Wort in seelenvoller Ton,
Und Dein Gesang des Dichters schönster Lohn.

Boo, den 24 September 1854.

Schön ist die Rose; doch will ich gestehn:
Schönere Blume hab' ich gesehn.
Leer ist der Farben blendende Pracht,
Einfach der Unschuld himmlische Tracht.

Unschuld ist prunklos, sittsam und rein:
Soll sie entzücken, weiss muss sie sein.
Froh ihrer Macht die Seele erliegt,
Liebliche Unschuld, reizende Unschuld
Braucht nicht die Dornen — lächelt und siegt.

Lilie! du bist so stolz und so mild;
Du bist der Unschuld zartestes Bild.
Du, die zum Liebling ich mir erkor,
Richtest die Krone herrlich empor.
Lilie, der Blumen stralendes Licht!
Sanft du erwärm'st mich, stichst aber nicht:
Sendest noch sterbend Düfte mir zu.
Lilie, du weisse! Lilie, du liebe!
Leben und sterben will ich wie du.

Tassos Tod.

»Mein Geist ist frei. Die Hoffnung lächelt wieder:
Ich weine seelig in des Morgens Glanz:
So weint, wenn klar die Sonne strahlet nieder,
Die Hyacint' bei der Zefiren Tanz.
Dein Dunkel, Nacht! verzeihn dir meine Lieder;
Ich reiche dir als *todt* den Opferkranz:
Den Feind im Sarge kann der Feind bekrönen;
Das Angedenken klingt in sanften Tönen.

Nacht war mein Leben. Lorberkranz, verschwinde!
Den thränenvoll ich flocht am Styg'schen Strand:
Wo mild und zitternd, leise und gelinde
Mein Lied von goldner Leier los fich wand:
So bebt, gerührt von einem sanften Winde:
Die Aeolsharfe: *Leonore* stand
Ein Traumbild zwischen mir und meinen Qualen,
Umflossen von der Dichtung hellen Stralen.

Jetzt ist die Nacht mit ihrem Traum verschwunden:
Das Gaukelspiel des eitlen Lebens flieht:
Mein böser Genius ist überwunden,
Mein Auge schon die Krone winken sieht:
Und hell und free, vom Staub der Zeit entbunden,
Mit reinem Glanz der Dichtung Lampe glüht.
Mein Geist, den Lieb' und Hass nicht mehr bezwingen,
Wird nach Jerusalem empor sich schwingen.

Italia! Wunderland! der Schöpfung Krone!
Die du mit deiner Ströme Silberfall,
Mit deinem Himmel, deiner milden Zone
So oft entlockt der Zither süssen Schall —
Ich weihe dir mein letztes Lied zum Lohne — —
Dein Ruhm, wie mein, ist nur ein Wiederhall,
Der sterbend schwebet über Blumenmatten,
Wo stolze Lorbeern Sklaven nur beschatten.

Rom, deren Ruhm auf prächt'gem Siegeswagen
Durchrollt mit Donner unsrer Zeiten Nacht:
Du Colossée der Welt von alten Tagen!
Du göttliche Ruine ird'scher Macht:
Du, deren Mauern stehen stolz und klagen,
Umflochten von der Künste Blumenpracht. —
Noch eingedenk der Väter — ach! vergebens
Du rufst mich her sum schönsten Fest des Lebens.

Schon holde Grazien Lorbeerzweige pflücken
Zur Krone, die ich liebe, nicht begehrt —
Doch lebend wird sie dieses Haupt nicht schmücken:
Denn erst im Tode wird's der Krönung werth: —
Jetzt erst nach ihr und aufwärts darf ich blicken.
Jetzt wird auf einmal mir die Freud' bescheert,
Dass dieses Herz, das keine Sorgen drücken,
Darf stille ruhn — und mein Gesang entzücken.

Nyåret 1829.

Det tändes re'n i Söder och i Norden,
Det nya året. Hell! ett godt nytt år!
Ett godt nytt år jag önskar hela jorden,
Hvar helst ett ädelt menskohjerta slår.
Frid öfver allt der lifvets fackla glöder!
Frid hvile öfver Nord och öfver Söder!

Må frid och ljus som morgonstjernor vandra
På Europas skumma himmel opp!
Och täflande förhärliga hvarandra,
Förklara minnet med ett nyfödt hopp!
Må hatet dö, och tvedrägtsfacklan släckas,
Och sången ur sin slummer återväckas!

Må kraft och frihet uti Hellas dalar
Vid lyrans klang och sångens toner gro!
Må tolerance i Stor-Sultanens salar
Och i Escurial mera sansning bo!
Och Ryssland lyssna till historiens läxa:
Att bildas mer och litet mindre växa.

Italien! dina fruktade banditer
Väl stundom plundra fremlingen ännu;
Men ägde du ej flera Jesuiter
Än röfvare — hur lyckligt vore du!
De heta Legio nu; de äro många
Och gå omkring att menskosjälar fånga.

Jag önskar dem att vara, till exempel,
Som dina gamla Gudars helga tropp:
Att dyrkas friskt och få så många tempel,
Som restes förr åt Gudaverlden opp.
Af dem all möjlig ära fritt må vinnas,
Blott man är säker på, att de ej finnas.

Italien! evigt dina lagrar grönska;
Högt emot himlen, evigt klar och blå,
De lyfta sina kronor opp, och önska,
Att de förgäfves icke grönska må.
Jag önskar dig, du skönsta land på jorden,
Så lyckligt styrdt, som Sverige uti Norden.

Dig, Svea! med din norrskenskrans kring håret,
Din Karlavagn, din stjernbeprydda pol,
Jag önskar intet mer, på nya året,
Än litet mindre snö och mera sol;
Allt annat bär du i ditt eget sköte:
Gå glad och fri det tända år till möte!

För Skandiens Konung blifve Skandiens spira
Mer lätt och ärorik för hvarje år:
Och såsom lagrar nu hans lockar sira,
Oliven smycke sist hans silfverhår.
Hvar dag för honom blifve som hans kröning,
Och Folkets Kärlek evigt hans belöning.

Till Dig, o dyre Prins! må äfven hinna
De högsta önskningar, mitt bröst kan ge,
Som lamporna kring tabernaklet brinna
Uti S:t Peter, evigt flamma de:
De äro varma såsom Söderns lågor:
Och drunkna aldrig uti tidens vågor.

Prophetiskt rörda deras tungor tala,
Med eld, som allas hjertan genomgår:
Och rösten kommer ifrån Nordens Vala,
Som sitter lugn i lågorna och spår.
Hon talar korta ord; men orden väga:
Hon talar mäktigt, som Propheter pläga.

Hell Oscar! Nornan sina blommor vefve
Omkring Ditt runesvärd, omkring Din sköld!
Ditt namn, så klart, så rent som Solen lefve!
Och spride värmans lif i Nordens köld!
Du redan var en man i ungdomsåren:
Din ålder varde blomsterrik som våren!

Må nio skalders gyllne harpor klinga,
Liksom hos Indiens Kung, uti Ditt hof!
Och sångens rökverk Dig till offer bringa,
Men likväl aldrig tömma ut Ditt lof!
Och friden, kallad ned af Folkets böner,
Omsväfve Dig, Din Maka, Dina Söner!

Det nya År, som randas Dig till möte,
Må öfverglänsa det, som nyss förflöt!
Dig blifve hvad det gömmer i sitt sköte
Mer ljuft än hvad ännu Du skönast njöt!
Din framtid ler, lik rosen då den knoppas
Och Himlen fylla skall hvad Svea hoppas.

